

بونله نجسته دیمش بخت نخته درمانده عاجز، واو لکه بر کوشه ده کرفتار آلیه لر
هیچ چقاجق یری اولمیه، آدم اولسون حیوان اولسون، بید، بیدره
دم چیلر جقوری، بیدار، بیداره بورکسز بددل معناسنه، وکوکلی قاپلمش
عاشق معناسنه، بدار، بیداره مثله ومکر وحیله، پرانت، پراسته
شهردن طشره شینلک سواد معناسنه، وبزک، واکن اکمکیچون ایر اصلاح
اتمک، عربجه فلوجه دیرلر، وبرنسنه بوداماق، وخام دری پسیلمک
دقوبی طاشله اورمک، واول قیویه جاه پراسته دیرلر، پرانی راه
آزغون، پران، پرانه قوجه یانه یعنی پیر کبی، وصتیاد معناسنه، پرای پرایه
بزک، وزینت عنصری نایب صدر قضا قاضی ظهیر الدین که هست، زیور
الفاظ او پیرایهٔ دُر دری، پرزاد، پرزاده شیخ زاده دیمکدر، پرز پرزه
دنه چادر دیدکلری اوت، وقاصنی، وبر نوع ادویه در، پروز پیروزه
معروف قیمتلی طاشدر جواهر انواعندن، وخرزه طاشی، فیروزه بش
موضعده اولور، نیشابور، کرمان، خجند، بوسجاده،
غایت ایوسی نیشابوریدر، اول اول معدندر که حضرت اسحق بن ابراهیم
علیهما السلام قازمشدر، ورنکی جمیع رنکلردن یکیدر، اندنصکره سلیمانی
بعده ازمریسی در، وخاصیتی اولدر که کوزه فایم ایدر، وکهلده نور چشمی
زیاده ایدر، وکتورن کمسنه خصمنه ظفر بولوب پیروز اولور، ومخوف دوشلر
کورمکدن ایمن اولور، وهر کمسنه که یوزدن قالقوب صباح پیروزه یه باقسه
اول کون نشاط وطرب اوزره اولور، حکماء متقدمین، و پادشاه بلند
آیین، بکلایی کوردکده فیروزه یه نظر ایدرلردی، اول ای تمامنده نشاط
وسرور اوزره بچردی، ومفید العلوم نام کتابده بویله نقل اولنمش که
حکما پیروزه یه مفرح دیو آد قومشلردر، متفقلردر که صفای هوایله لونی
صافی وتکدر هوا ایله مکدر اولور، اکر هوا بر ساعتده یوز کره متغیر اولسه
فیروزه نک لونی دخی هوایه تابع اولوب متغیر اولور، ذلک تقدیر العزیز
العلیم، وباغ الجنه بر اقسه لریومشر، اکر او کون باغ الجنه ده طوریسه
وزنده زیاده اولور دیمشلر، ومعلوم اولاکه قال النبی علیه الصلوة
والسلام تختموا بالفیروزج فانه یذهب النسیان ویطرد الشیطان
صدق حبیب الله تعالی، وفیروزج پیروزه نک معربیدر، فارسیده معناسی
منظفردر، اول جهتدن حجر ظفر وحجر نصر دیرلر، ازبری ایدر که پادشاهلر بوطاشی

تعظيم ايدرلر اندن اوتوري كه صاحبندن قتلي دفع ايدر • اصلا بر مقتولك
دبرغي يقك برمغنده بولنمامشدر • عقرب صوصوقمش آدم الجبسه نافع اولور •
بعون الله تعالى • غايتدة اعلاسي معدن ازبريدن ولوب ابواسحاقي اولمق
كركدر • كه زنكي غايتدة اعلادر • خواجه حافظ ابي اسحق مظفري دولتنك تمثيلنده
بوبيتي بيورمشدر • بيت راستي خاتم پيروزهٔ بواسحاقي • خوش درخشيد ولي
دولت مستعجل بود • لمولانا كمال پاشا زاده نور الله قبره • پر پيره باء عجميله
بيت بيرهٔ تنبول كه صد برك بست • چون كل صد برك
بيامد بدست • پر پيره باء عجميله كل باشي اقرع معناسنه • واونمل بالي • وشكر •
برون شد بيرون شد • خرج اولمش لفظنه • نته كه دخله درآمد ديرلر • خرجه دخي
بيرون شد ديرلر • پس پسيه الاجه پيس معناسنه خبري طاوس كلستان
فلك رفت وزركوكب • شد پيسه تن زاغ زشب تيره جو ابقع • والاجه قرغه
دبماز قارغه • وصقسغان قوشي • وسام ابرص • پشياد پشياده • پشنبه جلوا
ديدكلري • پشيارچ پشيارچه مثله • پشار پشاره • تركيده مامي ديرلر قابله
معناسنه • آورده دخي ديرلر • پشش پشبزه اوكي قوزي درتنجي اولان كرك
پشكار پشكاره مثله • غيري آدلري باراج لفظنده مسطوردر • پشكاه پشكاه
اوده صدر اولان يركه اولولر اوتورر • بيت ترا در سرنديب شاهي دهيم
بهند اندرت پيشكاهي دهيم • وآدمك صدر اولاني • يعني جميع سندن معظم
ومكرم اولاني • واواوكي • واوكنده دوشنمش فرش • ووقتك اوتيلي
پلنك پلنكه مثله • پش پيشه باء عجميله صنعت وهنر • مراد در پيشه كنج زرف بود •
واوكولمش واورمان • وميشه لك • وكورلك • وارسلان يتاغي • وهر
جانور يتاغنه دخي ديرلر سعدي هر پيشه كمان مبر كه خاليست • شايد كه پلنك
خفته باشد • پش پيشه باء عربيله صنعت وهنردن غيري • باء عجميله پيشه معنالري
استعمال اولنور • وسيسي بو محله مناسب پيش لفظنده بعض تفصيل واردر •
پشيار پشياره قابله معناسنه كه تركيده مامي • وآورده • وآبه ديرلر •
سايرادلري باراج لفظنده مذكوردر • وسدك بول معناسنه شمس فخري
قولنجه قاروره كه اطبا اندن خسته لرك بولنه بقارلر • پغ پغيه قاوكه انوكله چقماق
چقرلر • پق پقيه مثله • جلبي فتح با ايله ضبط ايلمش • پكاد پكاده كاف عجميله
عنيتن معناسنه يعني جماعة قادر اولميان كمسنه • پكان پكانه • ياد • پكا پكاه
وقت سحر معناسنه • پلاد پلاده شاكردانه • پلاست پلاسته فيل يكوكي

واعبيده عاج ديرلر • پلست پلسته مثله اسدي به پلسته سنبل همي دسته كرد •
بدر باز پلسته راخسته كرد • پل پيله كوز قپاغي جفن معناسنه • وچرت
كه چچيلر كتوررلر • وكوكل ابريشمي • كوكل قوردنه كرم پيله ديرلر • وبعضي مردن
كسمد ديرلر • ورنه كاو واهو شمس فخري سالكان مسالك تحقيق • فارغند
ازشراب تقشيله • زانكه ايشان چوكرم قزبتنند • زره حرص كرد خود پيله
دفع شيطان كفر اولند • دركمال مجاهدت پيله • جامع الفرس صاحبي وتخم
واصل معناسنه ده كلور دمش • پل پيله باء عربيله حليمي اول مردن بيوك
وبعضي اولا بيلك كبي كه سحر • وكسمد ديرلر دمش • شامل صاحبي وشمس فخري تيري
باشد كه سرآن برصورت سرپيل بزرك وكران باشد دمشلر • وشمس فخري ذكر
اولان بيتي ايراد ايلمش • پماري پماري سياه درلمه خسته لكي كه اطبا حماي
محرقه ديرلر • پمند پمنده ره • جوافزاده • پتار پتاره ديوصورت يكيره وبلر
پتياره معناسنه اسدي قولنجه بلا معناسنه در كشاني بركشت چرخ بامن
بيچاره • وآهنك جنك دارد وپتياره • پن پينه • يمه • وقولتق • وقنديل
نوار پنوآره غريب اولان كمسنه فتحله دخي مرويدر • پورد پورده پهلوي
دلنده بيك دنيلدر الف معناسنه • پيو پيوه طول عورت عربيده
ايم • وارمله معناسنه • بيوه چون خود را بيارايد نه بهند شوهر ست
فتاحي صاحب شبستان بت ارمل ارمل آشكارا ميكند • ارهمي بايد كشيدن
برسرش • په زد پيه زده • دنه جادري ديدكلري ادويه • پي پيه باء عجميله
ايچ ياغي • وشرحه • پي تبه باء عربيله ايوه به معناسنه • پهد پهده بيهوده
لفظندن مخففدر • باطل وعبث معناسنه بيت بازار متاع نست كاسد
كارت همه بيهده است وفاسد • پهود پهوده مثله ديونقل اتمشلر •
الباء المضمومة • بتخان بتخانه كافرلرينه طابدقلري
اوكليسا معناسنه بيت هر نظري جان وجهاني شمع • هر فرقه بتخانه جاني شمع
بتكد بتكده مثله • وخرابات خانه يعني ميخانه • خانه • وكده لفظنده بعض دقايق
واردر انشاالله تعالى ذكر اولنسه كركدر • تبار تباره باء عجميله هر زشت
صورت كه كوزاني كورمكدن كوكل متنفر ومنفعل اولور • اسدي بلا معناسنه
نقل ايلمش فردوسي ندانم چه پتياره امد زچرخ • كزان مر مرا اين بلا بود ارخ
شمس فخري دخي بومعناسنه روايت ايلمش شمس فخري دشمنش را نخواهد انچه كسي
زانكه او مرد نيست پتياره • تخشكار تخشكاره • پينيلك • تخت تخته • تشميش

بيره

وكونيمش • خل نخله بر بهن پوخله لفظندن مخففدر • تركيده سنمراوت ديدكلري
د بده • قادكه انوكله جقمق ايله اوديقولر شمس فخری خسرو اعظم جمال دينی ودين
انكه هست • آتش تيغ ورا جان دشمن اعدا بده • بوده لفظندن مخففدر •
فتح با ايله دخی مرويدر • د براده اكر ودريدن دوشن خرده • را براه
يرانشق بزار معناسنه • ای برايه براشهٔ قلم • رنك پرنكه يلكن آت
را پرده با عجميله مثلدر كه عوزنلر واوغلانجقلر بر بريله صورشرلر بر دمعناسنه
عربيده مغالطه ديرلر • رد برده با عربيله اوشنك • رژ پرژه بيحق وجوقه
دقطيفه خاوی • فتح با ايله پرژه معناسنه • رز برزه با عربيله بلندی برز
معناسنه • رز برزه قرندی وقرپندی • وقاووو ترق معناسنه •
ما برماه مثقب كه دولكرلر آلتندندر • رم برمه با اصليله مثله
برماه لفظندن تخفيف اولنمشدر • بعضلر با عربيله ضبط اتمشلر • رم برمه
تا علامثله مثله • وطاش جوملك • وار بيت برمه از نون زر خور آسمان
بالای قاف • شكل عينی ميكند كان عين بر عيد بست دال • دنا برناه
كيف • ند برنده كسيجی قاطع معناسنه • رانك تضعيفی تخفيفی جائزدر • زهن
برهنه وبالكسر يالنجاق • عربيده عريان معناسنه • رانك فتحه سی وهانك
سكونيله در • اما كاه اولور ضرورت وزنيچون بر عكس اولور شيخ عطار قدس سره
كسی كو برهنه است امروز در راه • در و به تابد آن خورشيد دركاه • ره
برهه طاش جوملك • زد پزده آراجق نسنه • وطپوق وكيروسنه
صيچرامق • زرك ماى بزرك مايه اولو اصل • زغال بزغاله اوغلاق و
بزاعی • با عربيله دخی جائزدر كنيتی ابو جنيب در • ژو پژوه با وزا عجميله
پژوهيدن لفظندن كه صورمق • وجد ايله تفتيش اتمك معناسنه صيغهٔ
امر ووصف تركيبی در • خبر پژوه • ولشكر پژوه كبی • واسم مصدر در اسدی
بپرسيد كار رسپه شاه از وی • چنين كفت انی شه پژوهش مجوی فردوسی
سبك سوی خاقان فريدون شتافت • فراوان پژوهيد وكس را نيافت
ز بزه با عربيله جدی برجی • ژ پژه با عجميله وزا عجميله قراغی معناسنه
بو معنا نه سائرا سامیسی پژ لفظنده مسطوردر • وقيغو وجبت كمسنه معناسنه
ست پسته فستق هندو شاه نخجوانی ضم با ايله تصحيح ايلدی • كلوكبی بوغاز معناسنه
سو د پسوده الله بو قالمش نسنه شمس فخری كل • اورا دست ايام •
زاغ از وكرامت نابسوده • شت مازه پشت مازه سكردن صلب معناسنه •

واوكورغه سكوكی قفاره معناسنه • وقويرق دبی ديمشلر • شت مهره پشت مهره
اوكورغه • شتوار پشتوآره ارقه يوكی رزمه معناسنه • شت پشته
بلك • ودپه جك • عربيده ربوه • وربوه دمشق شهرنده نوع خی ديرلر • وبوغون
وباغرن • وارقه يوكی كه تسلك ديرلر • شماز پشمازه پشتمازه لفظندن مخففدر
شخود پشخوزه بخشن وبهين كرده • شنز پشنزه عجم ديارنده خرما ايله بشرلر
بر نوع طعامدر • كر پكره با عجميله خرابات • لبل بلبله كلندركه ايجنه شراب
قورلر • وامر كلی طاس بيت حجب حالست انكه ميكويد به بلبل بلبله
قول بلبل را رها كن كان همه قيليست وقال • لغون پلغونه فكر ديدكلری كه عوزنلر
يوزلرينه سوررلر كلكونه معناسنه • غيری دلری كل رعنا لفظنده مذكوردر
ل پله ترازو كفه سی وقپونك سدی آغزی قفله معناسنه • نتوم پنتوم برج كه
يلم قره ديرلر كوكجه آغاجلرده اولور اكثر امرود آغاجنده اولور • نج پنجه باء
عجميله وها علامثله الن پيشانی معناسنه شمس فخری بر آستان دركه شاه
جهان پناه • دارند مهر وماه شب وروز پنجه را • غنچه قافيه سنده استعمال
اولنور • نخست پخسته فرومانده وعاجز پخوسته معناسنه • ندق بندقه
اوزاندندر بر درهم بعضلر بر مثقاله ديرلر ديدبلر • وكما نكره فندقی • ند
بند با عجميله كنه كه طواره يا پشر قراد معناسنه • نكا بنكاه كاف عجميله
يوك ياب • وقبيله • واو با • نك بنكه با اصليله بنكاه لفظندن تخفيف
اولنمشدر محمد عصار • وزانجا شد روان تا بنكه مهر • كرفته دست فرزند پير
جهر • ن بنه با عربيله رخت وآغوق • وعيال اسدی زبس دارد
استواری بنه • بر لشكر رزم را يك تنه دكر اين بنه كاه هنك سواران
كرفت • با بنه خواب از بر خواران كرفت • اصلنده ها اصليله در ضرورت
وزن ايچون ها علامثله اولنور • ومزبله معناسنه دخی نقل اولنمش
ن پنه با عجمی وفتح نون ايله قوبرق • وب پوپه ايكی با عجميله ايبك ديدكلری
قوشدر كه عربجه هدهد ديرلر • شمس فخری معيار جماليده پوپه مشتركدر آزمند
معناسنه ده كلور ديو نقل ايلدی • واشبو ابياتی انشا ايلدی • نظم
بدآرائی كه از انجام عاقبش بود طوق حمام وتاج پوپه • كه بيش از حد واز اندازه دارم
بدركاه شه آفاق پوپه • ولكن مسموع ومانوس اولان آرزومندك معناسنه
اولی با ايله وآخری با ايله كه آخر حروف تهجيدر بعض ارباب لغت بو لفظی بضم الباء
واحدة ثم بالياء بنقطتين من تحتها ديو تصحيح ايلمشدر • پس روايت بو لفظك

مضطرب اولدی. نزاعی قطع ایدوب فرس شاعرلرینک قافیه سنده واقع
اولان لغت نیتوکه کندی لغتی تتبع ایدوب نقل ایلر. وانک قافیه سی
اوزرینه شعر دیر بونک کبی خلاف روایت اولنان محلده انکله استشهاد ایتمک
درست وصحیح دکلدر. زیرا که لغت عربیه وغیر مألوفه جمع ایدوب نقل ایلمشدر
احتمال وار که اول امردن بکلش دیمش اوله. معیار جمالیده جمع اولنان
لغتلر بو قبیلدندر. اسدی طوسی دخی لغت جمع ایتمشدر. معلومدر که اول جمع
ایتدوکی لغتلری اتاسندن اناسندن اشتمش دکلدر. پس کرشاسب نامه سنده
کتوردکی لغتلر بو وجهله خلافنه روایت واقع اولان یرلرده استشهاد ایدی
انوک درست دکلدر. سائر اسامیسی ربوت لفظنده مذکوردر. وت پوته
بای عربیله قیومجی بوته سیدر که ایچنده التون وکمش اریدرلر. عرب بوتقه دیر.
وخل پوخله بای عجمیله سنزاوت دیدکلری سائر ادلری فرفیر لفظنده مذکوردر. اسدی
همه درع کرد آن شد از زیر خون. چو بر چشمه پوخله لاله کون. ود بوده بای عربیله
اولمش معناسنه بودن لفظندن صیغهٔ مفعولدر. فاضل محقق دقایق الحقایق
بویله تحقیق وتدقیق ایتمشلردر که بوده موجود درصیغهٔ اسم مفعولدر. بودن مصدر
اولمق معناسنه. بود ایله بودن. دید ایله دیدن. کفت ایله کفتن کبیدر
نته که انلرکده صیغه لری مشترکدر. فعل ماضی معناسنه ده کلورلر. حاصل بالمصدر
معناسنه ده کلورلر. بوده دخی حال اویله در. ود پوده پوش و چورک قوز
وقاو که انوکله حقیق چقرلر. وزین پوزینه نعناع. وبارپوز وسنزاوت که
عربجه رجله دیرلر. ور پوره بای عربیله معدنی برشیدر که قیومجیلر استعمال
ایدرلر. التون وکمش اریتمکده. وزنی پوزنیه قنطار. وژ پوژه انجک
وکبه جه بالدر. وچکه. وبالدر ساق معناسنه. واغاج بالدرینه دخی استعمال
اولنور. وزه جام پوزه جامه طون خاوی وجوقه یعنی وسائر قماشک خاوی.
وزین پوزینه بای عجمیله وزای عربیله جامع الفرس صاحبی بای وزای عربیله
ضبط ایلمش میمون دیدکلری جانوردر. عربیده قرد معناسنه. وکنیتلری بونلردر
ابوحبیب. ابوخالد. ابوخلف. ابوزنه. ابوقشه. ابوقیش. ابونوفل.
وژین پوژینه بای وزای عجمیله بارپوز ونعناع. سامیم بای عربی وذال
معجمه ایله یازمش. تعریب ایدوب فوذنج دیرلر. وزین پوزینه قنطار صحاح
عجم صاحبی زادن صکره نونله بعده بای ایله که ثانی حروف تهجیدر ضبط ایلمش
وستکال پوستکاله اسلنمدک دری وکورک تصمه سی. پوستید پوستب

بابای عجمیله چورمیش. وسید بوسیده بای عجمیله مثلثه. وسکا بوسکاه ایوان
پادشاهی یه دیرلر زیرا هرکشی انده وارسه البتده بوسه ایدر. اول اجلدن
بوسکاه دیرلر. وسک بوسکه ها اصلیله مثلثه بوسکاه لفظندن مخففدر.
وسپ بوسپه بای عربیله اوپمک. وسن پونه بای عجمیله الکم صغمه
غیری ادلری سپرپر لفظنده مذکوردر. وشل پوشله اوزتناجک وکیاجک.
وشید پوشیده مستور وپاک عورت. فاضل محقق دقایق الحقایقده
بویله تحقیق وتدقیق ایتمشلر که پوشیده اسم مفعولدر پوشیدندن معناسی
مستوردر که اورتلمشدر. لسان عربیده اختفا انک لازمیدر. شول کمسنه که
اسراره اطلاعه قادر اولمیه پوسیده راز دیرلر. نته که بو بیتده نظام دربیت
خطی کشن بزرکان ندانند باز. چه دانند طفلان پوشیده راز. وک بوکه
بای عربیله بوک معناسنه اولاکه دیمکدر. عربیده لعل معناسنه. واولاکه
اولادیمکدر. ول پوله بای عجمیله بامبل قوردی که قودز قوردی دخی دیرلر
دیتمش قاون. وافرک. وبوه یعنی بایقوش دیدکلری قوش. واوکی قوشی
وبایقوشه بکزر بر قوشدر دیو نقل ایتمش. وبوهه یعنی هدهد معناسنه. وکوکل
دلکی ارزو معناسنه. واضطراب معناسنه ده نقل ایتمش. سائر آدلری
ربوت لفظنده یازلمشدر. وژ پوژه امیدوار. وی بویه بای عربیله یعنی
عشق معناسنه کلوردیمش. وی پویه بای عجمیله آرزومندلک واضطراب.
اسدی کهن پویه جفت نوباز کرد. بسم اندر زمان راه را ساز کرد.
فردوسی من از عشق واز پویه شیدا شوم. دژم چهره ونا شکیبا شوم.
دپوییدن لفظندن اسم مصدردر یلمه یوکرمه معناسنه. صحاح العجم صاحبی
هدهد وخرمن معناسنه ده نقل ایلمش. به آوکی قوشی بوه معناسنه دیمشلر.

نوع اول التاء المفتوحة. انجان تانجانه مسافرلر
ایچون معین اولان یر. اب تابه تاوه که ایچنده یمرده پشروب. وبالق وسائر
قاورورلر. قره حصاری روا اینجه ایلک. ونورویرجی یانع معناسنه ده نقل
ایتمش. ابد تابده ایلک بوکنجی. اج تاجه هدهد قوشی سائر ادلری ربوت لفظنده
محرردر. اخت تاخته قوشلمشلردر. وتار تاب داده. وانچه ایپ
اره تاره ارشش تار معناسنه. وقپان ترازوسی تمنف چون دراستی معدلتش
چه برآید زیله تاره. ودبه آدمک اولسون وطاغک اولسون. وقراکو تارک
معناسنه. واوست خفتانی. وبیل ازان تازانه قامچی تازیانه لفظندن مخففدر.

بابه

اسدی بزد برسر مردنازانه چند • فکندی همی خواست کوش سمند • از تازه مرتنلی
گنجی • ازیان تازیانه قامجی • اس تاسه طارلغمق وطارلمق • اسید تاسیده
طونچقمش کمسنه • افت تافته بوکلمش ایلک • اکدان تاکدانه چرتلق بلمشی
الان • تالانه توبنز شفتالو پهلوی لسانندہ قایسی که چکردکی طاتلی اولان
نالانک معناسنه • الواس تالواسه تاسه واضطراب دیمشلر خفاف
مرمرا ای دروغ کوی بسترک • تالواسه کرفت ازین ترفند • اموره تاموره
ابریق • وامزکلی بردق • اوه تاوه ترکیده توه دیرلر • تغن ودغن دخی دیرلر
تابه معناسنه • وبویک کرنج • اتاه قات تا معناسنه بیت آسمان تاسینه
برانش وپشت دوتاه • شد بهای های کریان برسر بهرام شاه • ای تایه انیچه
ایلک • نعمتی ونور دریجی چراغ معناسنه ده نقل ایلمش • باج تباجه سکه وماهز
دیرلر که یوزه اوکسنه یه چلارلر • باتباه فاسد • وازغون • وخراب اولمش
ویمرده لی قالیه • باه تباهه بر طعامدر که یمرده وات وصوغانله تقلیه ایدرلر
تعریب ایدوب طباهجه دیرلر • بباد تب باده استمه دترنمه سی که باشی تندن
دتردر • شمس فخری مباد دشمن خسرو اکر بود باد • همیشه از برقان در بلا تب باده
بحال تبخاله استمه طوتان کشیلرک طوداغنده چقان اوچق وید کلری جبانک
اسم خاصی در • بت تبته صاچقلی فرنکی قالی • بنک تبنکه صندوق اغاجدن
دوزدکلری انبار که ترکیده صرتون دیرلر اچنه ترکه قویارلر • وکور قولی
که اچنه سپرندی دولکر • بر تبر ماء ملفوظه ایله تباه لفظندن مخففدر
ازغون • وفاسد • وضایع معناسنه • بیر تبیره طول • دهل معناسنه وکوس
بیت زدر که خاست اواز تبیره • شدند آن انجمن جم را پذیره • وسرنا وپاره پاره
معناسنه • بیک تبیکه الکلجیلر التندر که لشمدک الکلی انکله فرونه طاشیرلر
خنوز دیرلر • پهلوی لغتنده خوب صورتلره دیرلر • بیل تبیله مثلثه
بین تبینه اورمجک اوی • سایر اسامیسی برکاکیا لفظنده مسطوردر • تتر
تتره سماق براغی تتری دخی لغتندر غیری ادلری تم لفظنده مذکوردر • تختگا
تختگاه تخت اوزرنده پادشاهلرک اوتوراجق یرینه دیرلر • تختگاهک اصلی کاه
تخت در بیت براز د ترا گاه تخت کیان • بتو شاد مردم درین دودمان •
معنای ترکیبیدن علمیته نقل اولنجاق مضاف الیه تقدیم اولنوب قاعده
ترکیب تغییر اولنمشدر • نقله علامت ایچون • تختگاه پادشاهلرک طوردیغی
شهره ده صفت اولور تختگاه قدیم دیرلر کاهنک برنیجه معنالری واردر تختنده

ذکر بازن

بازن ایله ذکر اولنسه گرکدر • بو معنایه تختگاهک معناسی تخت یری اولور •
خت تخته معروف نسنه که اغاجدن کسرلر ترکیده شایعدر • برقطعه
قماشه دخی دیرلر برپاره معناسنه • برتخته بز برتخته قماش دیرلر • واوز
اوی • خته جام تخته جامه چندره وقساج • واشکنجه اغاجی • خته نان تخته نانه
یاصتیغ • وسنی • واتمکجیلرک اول التلریدر که براوزدن اغاجک ایچن چناق
کبی یریرا ویارلر خمیری انک ایچنه قویوب فرونه ایلترلر • خل تخله عصا و
نعلین • راره ترازه سپرندیلک ترسلک معناسنه • ران ترانه اصول ایله
ایرلماق • بعضلر تنه دیمکله ایرلمغه دیرلر دیمشلر • بعضلر ازکی نغمه
معناسنه نقل اتمشلر بیت مطرب دم این ترانه نواخت • روز تنکی بباده
باید ساخت • رخان ترخانه معروف اش • نج ترنجه باغ تکاکی •
رخین ترخینه ترخانه معناسنه • رزد ترزده قاضی بلتبسی قباله
وسجل معناسنه شمس فخری قاضی کردون چو دیده عدل وملکت دارش •
مملکت را تا ابد بسته بنامش ترزده • وبیهوده کوی که عبث ومزه سوزلر
رمس ترمسه اوزانمدر • ایکی قیراط اغرلغی نسنه • قیراط نصف دانکدر •
وبردانک بردرهمک ربعنه دیرلر که دورت قیراط در • رمود ترموده
صابلنجق • رموز ترموزه مثلا اصح نونله درنرموزه در دیمشلر • سایر اسامیسی
باد بیج لفظنده مسطوردر • رو تروه اینجه وصارپ • وشبته وانش
یوقش یول که زحمت ومشقتله کچلور ترفنج معناسنه • روب ترویه مثلثه
واودن صکره باایله که ثانی حروف تهجیدر • ویاایله که آخر حروف تهجیدر
مرویدر • روس ترسه سین مهمله ایله مثلا • روش تروشه شین
معجمه ایله مثلا • غیری اسامیسی ترفنج لفظنده مسطوردر • روی ترویه مثلثه
رتره ماء علامتله مطلقا سبزه در که بوستانده اکلور وبیتور • اسفناخ
وبازی • ومعدنوس کبی • اکرچه لسان ترکیده اطبا وغیرلر حب الرشاد
دیدکلرینه تخصیص اولنور • رانک تخفیفی وتضعیفی جائزدر • کنیتلری ابو جمیل
وابو الخضره در • اما اصلده جمیع سبزه یه اطلاق اولنور اسدی بتر درسر ندیب
کوه بلند • براز بیشه وتره وکشتمند • رتره ماء ملفوظه ایله زیره معناسنه
یعنی کمون • وباصدده چمنی شمس فخری انکه باشد بر جلالت او • اطلس چرخ زباغ
وتره • همه پاداش داند واحسان • خالی ازانتقام وباد افره • اکرچه
ارباب لغت بوقطعه یی بوراده ایراد ایلمشلر اما شمس فخری معیار جمالیده کتره

لغتی که پاره پاره معناسنه در انده کتور مشدر ز فی الواقع اول معنایه نسبدر
ـرین تربینه باغ کمله‌سی • وترخانه معناسنه بیت گر همه ریدکان تربیه شود •
تو کبستهای کنجدین منی • زیو تربوه صارب بول لطیفی چون باز بزنج برگر بود
چون با دو زنج بر تربوه • سایر ادلری ترفنج لفظنده مذکوردر • زد تزده
دکرمن طلکوزلغی • وچقلدآغی عربجه سطق • وبرکه • دیرلر • ودکرمن هزدی •
وسنرکی • ودکرمن ولوغی • واونلق • زد تزده مثله زتزه زاء عربله وعجمیله
مرویدر • اربه • وبغدای قلچغی • ودکرمن طلکوزلغی • وکلید بری • وقاپو صوای شی
ومیان سرای • وباش اوزباسی • وتیرخانه که ترکیده اوقی دیرلر استون
اغاجی دیرلر • محبوب العارفین ده • ومی الخشبة التی توضع علیها اطراف
خشب السقف دیمش • ترثه زاء عجمیله مثله وچوب روغنگر وصو کناری وذکر
باشی اوستنده اولان دری • ودکرمن ولجکی • تشت تشته ساعت نامه
وبشل کوپه جک • وطغار وتکنه • تشن تشنه صوسز عطشان معناسنه و
دشنه خنجر معناسنه داخی استعمال اولنور • خنجر معناسنه اولان اصلده
دسنه در • کتان فارسیده داللة تا اراسنده تبادل وتواخی المغن
تا ایله ودال ایله دخی استعمال ایدرلر • وهیکل طوماری • تغار تغاره تبشل
کوپه جک تغار معناسنه • فت تفته فرغن کرم شع معناسنه • تمسف
تن ظلم ودل ظالم بعدلش چو مس در کوره غم تفته باشد • وبافته عنکبوت • فد
تفدم کشنیز • فرغ تفرغه شهر حسنه قریب بر شهر آدیدر • فسر تفسیره خسته
سدکی که قاروره ایله طبیبه کوسترلر • فشر تفشره مثله ومر حمکل اشنی
فش تفشه طعنه لطیفی بکن طعنه بر تو ای تندخوی • چه دانی چه آید برت
نزد جوی • فشیل تفشیله مثل تفشیر • وعجم طعاملرندن برنوع قلیه در • انکه
وکندنا • وجوز • وبمرده • وعسل یا خود اوزم ایله پشرلر • وقلیه گرزدیدکلری
طعام که تعریب ایدوب تفشیله دیرلر • فنغ تنغه شمس سالکان مسالک تحقیق
فارغند از شراب وتفشیله • فن تفنه اورمجک اغی شمس بجنگ کرد کاری که تو نکه دا
ز دشمن احمد مرسل بتفنه • سایر ادلری ابرکیا لفظنده مسطوردر • ف تفه حینه
وطومار • فیرد تفیرده سید غازی نبیری دیدکلری اق یشاق طاشکه
اندن تسبیحلر ایدرلر • فی تفته تغموردن منع الجون قاپو اوستنه اتدکلری
اوزنبه دیرلر • کر تکره اوزم قابی • کژ تکژه اوزم جکردکی که اوزم صقلدقدن صکره
قالور • کی تکه اوچقور شلوار بند معناسنه • کیش تکیشه همکبه که عربیسی عیبه در جامه دان

معناسنه کی تکیه سویکنمک • وسویکنمک یری • کیه کا تکیه کاه سویکنجک یر •
لای تلایه قراول یا ایله که آخر حروف تهجیدر • لب تلبه همکبه لبنن تلبنبه جا
سدلی اشن • لخ تلخه کلکره • لبنش تلبنیسه ایکی یوزلی قالیه دیرلر • صحاح عجم صاحبی
همکبه معناسنه نقل ایلمشلر • لخبن تلخبینه ترخانه • لواس تلواسه اضطراب •
لوس تلوسه سکون لام وفتح واو ایله مثله خسرو کا خزور آخوم آید جوروزه
تلوسه جان شود دم سینه سوزه • لوس تلوسه ضم لام وسکون واو ایله خرمن
جکی • واضطرآب • تره حصاری وچچک دیدکلری علت که آدمک کوده سنده
چقر • اکثر اوغلانجقلرده واقع اولور • عربجه جدری دیرلر دیمش • لوم تلومه غنچه
شکوفه که اغاج چچکی طم جوغی دیرلر • وچچک قبوغی دخی دیرلر • واضطرآب
ل تله اکنه لک درزیلر وکلاه دوزلر الجنیده اکنه صنقلرلر • واول که درزیلر
وکلاه دوزلر آلتیدر • وبلکی • وتوبره وپایه نردبان • شمس فخری در ارتفاع
دولت تو دست کبریا • بند ز قدر قایله عرش بر تله • وذکر که التیا سلدر
وفاق که انکله قوش طوتارلر • وطوار بغلنان یر • حافظ قیاس کردم وان چشم
شوخ وشعبده باز • هزار ساحر چون سامریش در تله بود • بعضلر طوار بغرلنان
یره دیرلر دیمشلر • وسبک که صنق صرلر • صحاح عجم صاحبی بومعنایه تشدید
لام ایله تصحیح ایلمش • لبس تلبسه همکبه • تز تزه طام اوستی • مند تمنده پلنک
دکلکی • واول کسه که لکنتندن حرف خایی چوق سویلر • فافی معناسنه •
نبس تنبسه ایکی یوزلی قالی • وبعضلر نحالی که تعریب ایدوب طنفسه دیرلر
دیدیلر • نبول تنبوله تنبل اوتی • نی تنیه مثل تنبه • وهمکبه تخال
تخاله صقمق فشردن معناسنه • تجام تنجامه کیاسی • ندیس تندیسه ایوق که
بستانلرده ایدرلر قوشلر اورکتمکدن اتوری • غیری ادلری مراکه لفظنده
مسطوردر • والاجه • ومطلقا دوزمه صورت • نزد تنزده دکرمن طلکوزلغی
وابسم اولمش معناسنه • نس تنسه قالی • نفس تنفسه تنبه معناسنه
لسان فارسیده پا ایله فا اراسنده تبادل واقع در مراآ بیان اولنمشدر
نف تنفه ایکی یوزلی قالی • وهمکبه تنبه معناسنه • تحیرک اوزون صچقلی
قالی • واوزن صاج • نک توش تنک توشه فقیر وعاجز • اسدی یکی تنک
توشه بدی تیره بخت • شهی داد مت وافسر وتاج وتخت • نک تنکه
بدوره دیدکلری نفقه تخته • وولایت عجمده برنوع اقچه در النی اقچه حسابنجه
اسی فلک که دوخته در خرقه تنکهای نجوم • در ابستان تنغ در روز بار کهنه گداست

والتون ذهب معناسنه جامی بیت سرخ از اصل کوهر تنکه زر کوییا
بهر داغ بخل کیشان کشته سرخ از آذر ست تکم تنکیره کاف عجمیله طنجره معناسنه
نلیس تنلیه هکبه تند تنده اورمجک عنکبوت معناسنه بو معنا
غیرادلری لفظنده مذکوردر وجلا هلرک جانغ دیدکلری آلتلرکه
آنو کله ایلک چوزرلر تنند و معناسنه نور تنوره ستر پوشش که
درویشلر بللرندن اشغه طوتارلر وتنوره کتوردکلری دمردن اوجاق وبر
تنه نك جانبنی چورب طوتمق اسدی تنوره زده کرد دشش اندر سیاه
زمر سو بر خمش کرفتند راه تن تنه بر طونلق قماش وقفتانك بدنی
واندرون معناسنه ودفننك وطغان کنده سی وجرنی بوغه دیدکلری
که غایتده کوچجك قوشجغزدر واغاجك اوزدکی فاضل محقق دقایق
الحقایقده بو یله تحقیق وتدقیق اتمشلرکه تمام طونلغه تنه دیرلر بلکه دکین
اولانه نیم تنه دیرلر نیم یار مدر اخردغی ها اختصاص ایچوندر نافه دکی
یایه دکی ها کبی در تشبیها اغاجك اوزدکنه تنه دیرلر تنه که بو بیتده ظاهردر
اسدی تخستین کیا می نماید درخت تنه کیرد انکه کند بیخ سخت آخرندکی
ها کما نه دکی ها کبی در بو اسمك بر شیئه اطلاقی حقیقة او لمیوب تشبیها وتجوزا
آخرینه برمانه ساکنه الحاق ایدرلر کمانه چقر قجیلرک مثقبنده اولان نسنه درکه
یایه بکزر نی تنیه هکبه سایرادلری تنکیسه لفظنده یازلمشدر دار نواره
براو درکه قمشدن اوررلر وایچنه سرکین وسپرندی دوکرلر وقدمکاه
معناسنه اسدی بساط بوستانت در بسا تیین مقام دشمنانت
در توآره تو قات قوی معناسنه غیری ادلری تابلفظنده مسطوردر
دایر واثر معناسنه فاضل محقق دقایق الحقایقده بو یله تحقیق وتدقیق
اتمشلر که تو التدر امازیر معناسنه آلت دکلدر عجم طاشك آلتنه تو سنک
دیر دکنك آلتنه تو چوب دیر نته که بو بیتده ظاهردر بیت اکر کردندی ز
جوشش فرو کوب زبان چون لاره کردی در ته چوب ایاغ التنه ده تو پای
دیرلر نته که فتاحینك بو بیتنده ظاهردر بیت ته پای بیت چوی بر دخت
هجران سینه ام از غم لبت را آرزوی بوسه دلبر دا ز پابستی خسروك
بو بیتلرندن دخی ظاهردر بیت درین کنبد نه نیکی بر کشن اواز که کنبد
هر چه کویی کویدت باز یکی راده صدا یابی درین راه که بالا کنبد ست و
در تهش جاه دکر دیدم صنمی کفتمش ای شمع مه آسا سایم تنهای تو ر و کفت بنا بیا

تهك

تهك معناسی تقریر اولنان درکه قتی ظاهردر بحر الغرایب صاحبنك سوزی
غلطدرکه تهی ایله تفسیر ایدوب فتاحینك بیتیله استشهاد اتمشدر
التاء المکسوره ها [illegible] تراشه بو نقره
قد تقده کشنیز قرد تقرده کراو یا دیدکلری اوتکه اطبا قاتنده معروفدر
وکرف دخی دیرلر کم تکمه التون تل ایله ایشلنمش زر تهیکاه
بوشش بوکر خاصره معناسنه تکه تکه شلوار بند تو تهی بوشش ودیب قعر
معناسنه آمی سر بکش در بحر فکرت با دو چشم پر سرشك در ته دریای کنکر
جا چون صدف پر کوهرست برار تبراره ایکی راء مهمله الکم سنغمه قوس
قزح معناسنه برار تبرازه اول راء مهمله ثانی زاء معجمه ایله مثله سایر ادلری
سریر لفظنده مسطوردر یر تیره بولانق وقرانکو کمال خجندی کر نه بیمر رخت
از طره مشکین چه عجب در شب تیره بخورشید نظر نتوان کرد بیت
یکی را چنین تیره بخت افرید یکی را سزاوار تخت افرید و بر منور نسنه متغیر
اولوب قرار دو غنه دخی دیرلر احمد کرمانی از نتیجه پنج حس جو رستی و ز شش در
شش جهت چو رستی نه شمه شمس تیره کردد نه دیده دمر خیره کردد
وتیر معناسنه ویاتجیلر دکیدر ودر قوشدر که اوکیك مقداری
اولورکه ولایت عراق عربده چوق اولورکه بغدادده عربجه شفتین برلر
وما بنر تیر دخی دیرلر تژ تبژه زاء عجمیله مرنك والقم سلقم که عربجه سراب
دیرلر تس تبه سین مهمله ایله کوتر جنه بکزر بر قوشدر تش تیشه شین
معجمه ایله کسر و کلنك تن تنبه اور مجك اوی بیت عنکبوت معناسنه
غیری ادلری ابرکاکیا لفظنده مسطوردر تی تیه صحرا و بیابان و اولوتمق
التاء المضمومه ها تخم تخمه معده ده طعام
فاسد اولوب هضم اولمامق واول طعامی فاسد ایلین مرضه دخی دیرلر
و تخم معناسنه وبو لندرکه منی معناسنه ده کلور که مرجانلونك تخمیدر
ختمیان تخمیانه تخمیانه معناسنه خمیان تخمیانه تر که نك بر دن اول
چقوب ظاهر اولان مرتبه نك آدیدرکه ترکیده تفرق دیرلر وتخمکان
یعنی بر تخم که وار درار به وبغدا آیدن وسمزاوت رخ ترخجه باغ بکلی
رشش ترشه قوزی قولاغی سایر ادلری ریباج لفظنده محرردر
رفند ترفنده پهلوی لغتنده بیهوده معناسنه در واول آتشین
نسنه یه دیرلر ردوش تردوشه ترشه معناسنه که قوزی قولاغی

دیدکلری اکشیجه اوته دیرلر . رونده ترونم ترفنده معناسنه . کم تکمه ترکیده
دوکمه دیدکلری که قفتانه ایدرلر . لول تلوله خرما طالی . ودالله دخی جایزدر .
وبر توبره ترکیده غلط ایدوب تژوه دیدکلری که ایچینه تنسنه قویارلر . ودت
توته بکت که صکره دن چقار . اما اعجام هر بکه توته دیر . اما اصلده توته الدرکه
بدنده سکل کبی سیاه چقر سودایی قاندن حاصل اولور . حقیقتده تاء ثانی
مثلثدر . فارسیده ثاء مثلث ثقیل اولدوغی جهتدن تا ایله تلفظ ایدرلر .
ودبه جک توده معناسنه . ور توره رسم وآیین ترکیده ده مستعملدر .
بیت در وصف او ساخت یکسان زنقش شورانکیز . دین حق را بتوره چنکیز .
دژ توژه اعلام نشاندر . وجب توجبه سبیل رودکی خود تراجو بدهمه
خوبی وزیب . هیچنان چون توجبه جوید نشیب . وخت توخته اوده نمش
وقونمش کوچمش . وج توخجه دیوارلرده اسباب قوماق ایچون اتدکلری یر
نرک معناسنه . ود توده دپه جک . ودده اورکجی . وحبوبات یغنی . ودمرنسنه
که جاج کبی یغن اولا بر سبیل استعاره توده دیرلر شمس فخری عطای او نباشد
بدره بدره . بود از لعل وکوهر توده توده . وس توسه سین مهمله ایله بلی
طواردر . وش توشه شین عجمیله آزق زاد معناسنه . ولبر تولبره اوکه
دیدکلری اغاجدر . ول توله اوق تولسی . دابه کوهجی نبرک معناسنه سایر
آدلری ورتاج لفظنده مسطوردر . و توه فات معناسنه غیری ذکری
تا لفظنده مذکوردر نوع اوله الجیم المفتوحة ... ابل چابله
جیم عجمیله پهلوی لغتنده کل وکل غنچه سنه . وکل دکلجکنه دیرلر . اجل چاچله
چارقلی پایی افراز معناسنه بیت کرفتم بجای رسیدی بمال . که زرین کنی
صندل وچاچله . اربار چاربا ره اصولکه پسا زیانندن چالد قلری دورت
پاره اغاجدر . وبینه معناسنه . ارجوب چارچوبه چچوه دیدکلری
ارخان چارخانه بیوک قزان . ارچاره درمان ومدد . وحیله ع چاره نیست
جز رضا بقضا . وبرکز مره . وبچار معناسنه بیت ای بر تومیر سینده بهر
تنک خاره . از حال من ضعیف براندیش چاره . اشتکا چاشتکا جیم
عجمیله قوشلق وقتی . اشتکاهین چاشتکاهینه قوشلق وقتنکی دیمکدر .
اشتک چاشتکه چاشتکاه لفظندن مخففدر . اشن چاشنه قوشلق
یمکی . ام جامه جیم عربیله کیاسی . اسم جند رکیلان جمیع لباسلره اطلاق اولنور
دیار نسبی یانمش اکسی . ودوشک . وقدح . وصراحی شمس فخری فتح بریاد بزم او خوره

برچه درجامه کرده از جامه . نعمتی وشعرک شاه بیتی . وغزل معناسنه دخی نقل
ایلمش . وشمس فخرینک بو بیتی ایله استشهاد اتمش بیت جامها یافته از وشاعر
چون بروعرض کردیک جامه فردوسی یکی جامه کویی یکی چنک زن یکی پای کوبه
شکن برشکن . فاضل محقق دقایق الحقایقده بویله تحقیق وتدقیق ایتمشلرکه
جامه معنای اصلیسی اعتبار ایله ملبوسه ده ومفروشه ده عامدر . ملبوسه
تن جامه دیرلر . اصلی جامه تن در . اضافتله علمیته یه نقل اولندقده قاعدهٔ ترکیب
تغییر اولنوب مضاف الیه تقدیم اولنمشدر . مفروشه جامه خواب دیرلر . نته که
بو بیتده ظاهردر بیت جدا کر دلبس یوسف زرف یاب . زلیش زلیخا بشب
جامه خواب . جامه خوابک اصلی جامهٔ خوابدر . اضافتله علمیته یه نقل اولندقده
علامت اضافتله که جامه نک آخرنده همزهٔ مکسوره ایدی حذف اولنمغله قاعدهٔ
ترکیب تغییر اولنمشدر . اما کثرت استعمال له جامهٔ ملبوسه ده اعلام غالبه دن
اولمشدر . اطلاقی او زرینه بلا قرینهٔ ذکرا ولنسه مراد اولنه کیا جک درنته که
بو بیتدن ظاهردر بیت پیراهن سبز بر درختان . چون جامهٔ عید
نیک بختان . استعاره طریقیله بیت مذکورده کی پیراهن کبی جامه ده ازهارده
استعمال اولنوبدر . نته که بو بیتده ظاهردر بیت بلبل زده بانک ونعره
چون بی خبران . وز وجد کل برنج شکافته جامه دران . جامه ایله قبانک فرقی
واردر . جامه اوکی طتوق اولانه دیرلر . اما قبا دیمزلر اوکی اچوغه مخصوصدر
قبا عجمده بو وجهله مستعملدر جامه قبا کرد دیرلر . فخان اوکی طتوق قفتان
یرتوب اوکنی اچسه نته که بو بیتده ظاهردر بیت چون کل از نکهت او جامه
قبا کن حافظ . وان قبا در ره آن قامت چالاک انداز . ام جامه جیم عجمیله
نغمتی قوت . و جرمت . وعزت . ودبستان . وشعر . وقصیده دیمکدر .
ومولانا حلیمی بالکوز شعر معناسنه درد لمش . وبعضلر قصیده دیمکدر دیدیلر .
وشعر وقصیده معناسنه . جغامه لفظندن مخففدر . انان جانانه معشوقه
ان چانه جیم عجمیله چکه عربیده حنک معناسنه بیت خوش طعامست
کس نمی یابد . زخم دندان وز زحمت چانه . ان جانه جیم عربیله هر حیوانک
بچیر کنه دیرلر . مثلا طابه ایت جانه دیرلر . دنیرانعیه کاوجانه دیرلر . واورنک
وجزیره معناسنه . اودان جاودانه ابدی اولان نسنه جاودان معناسنه
اول چاوله جیم عجمیله پهلوی لغتنده کله دیرلر ورد معناسنه . وکل دکلجکه
دخی دیرلر چایله معناسنه . اجاه جیم عربیله اقبال . ودولت . وعزت . ومنصب

دم مرتبه‌ عربیدر فارسیده دخی چوق استعمال اولنور اچاه جیم عجمیله مطلقا
قیویه دیرلر صوی اولسون کرک اولمسون که انجنه ترکه طولدررلر اه یوز جاه بوزه
قوغه چقارجق چنکل وچیه واولکه بکره انک اچنده دونر دمردن اولنه
عربجه خطاف دیرلر اغچدن اولسه عربجه قعوه دیرلر ای پنا جای پناه
صغناجق یر وصغنجه یری ایکا جایکا طوراجق یر فاضل محقق دقایق الحقایقده
بویله تحقیق وتدقیق اتمشلرکه جایگاه لفظ مرکبدر برجزی جای در بر معناسنه
برجزیده گاه در کاف عجمیله مجلس معناسنه جایگاهک معنای ترکیبیسی
انوراجق یردر یانک سکونیله اصلی جای گاه در یانک کسره‌سیله که علامت
اضافتدر علمیه‌یه نقل اولنجق قاعدهٔ ترکیب تغییر اولنوب مذکور حرفک
حرکتی سکونه مبدل اولدی یار چپاره اسکی قفتان بعض نسخه‌ده آخری نونله
چپان واقع اولمش بجل چچله جیم عجمیله صیرتخچ ویونی در دیوزا ورمق معناسنه
که عربجه زحلوقه دیرلر وظایغچ لسنه وجومجه بالق صحاح عجم صاحبی بو معنایه جیم
عجمیله تصحیح ایلدی ب جبه جیم وبا عجمیله زغر وصولاق کمسه یعنی مرالشی صول
الیله ایشلر راستک مقابلی در ب جبه جیم وبا عربیله جنکده کیلان
دمردن قفتان ترکیده ده جبه دیرلر یر چپیره جیم وبا عجمیله برابشدن انوری
جمع اولمق مجتمع معناسنه ویرافلمش آماده معناسنه شمس فخری برای سازکار
دولت تو کواکب رآبود دایم چپیره یر جبیره جیم وبا عربیله بیوک ارسلان
وصنق کمک که صررلر عربیده صنق وجراحت وزرینه صارد قلری صارغی
کاوزرینه مسح ایدرلر ت جبتر بر ولایت آدیدر ذکار چکاره مخالف
تدبیرلر را اکا چراگاه اوتلاق یری مرعی ومرتع معناسنه اصلده لفظ مرکبدر
برجزی چرا در اوتلاق معناسنه وبرجزیی گاه در محل معناسنه جایگاهده کی
گاه کبی اصلی گاه چرا در علم اولنجق مضاف الیه تقدیم اولنمشدر ذاک چراگه
کاف عجمیله مثله چراگاه لفظندن مخففدر رب رود چوب روده جیم عجمیله
قورم بغارسق یعنی بنجه وش رب چربه نعمتی چرخه معناسنه نقل ایلمش که
فلک در داغشق وقلقان وجفرق ودوزاق معناسنه رغ عل چرغله
قاکلی رخل چخله جیم عجمیله صحاح عجم صاحبی بالفتح والضم دیمش کوینک چچکی
دقالوغان دیدکلری اوت که دکندر روده یر اطبا قانتندم شکاعی دیمکله معروفدر
رغ چرخه وبالکسر قالوغان اوتی وقلقان وفلک وجفرف ودوزاق که صیاد
التیدر فره حصاری وکلبچه معناسنه ده کلور دیمش رد چرده یاغز دیرلر لونده

استعمال

استعمال اولنور مثلا قره یاغزه سیه چرده صاری شینه زرد چرده ودیرلر
واصولینر آت وقره جه چکرکه وچرتلایق ونوی دیدکلری بیوک قوش
حباری معناسنه رم چرمه بوزات فاضل محقق دقایق الحقایقده
بویله تحقیق وتدقیق اتمشلرکه آته چرمه اطلاقی بو بیتدن فهم اولنور
فردوسی چو پوشید سهراب خفتان جنگ نشست از بر چرمه سنگ رنگ
رنگ اعتباریله در نته که بیت مذکوردن اکلنور بحر الغرایب صاحبی چرمه
بوزآت دیمشدر وبو بیتله استشهاد اتمشدر بیت بر انگیخت پس چرمه گرم خیز
در افکند بر مندوان رستخیز بو بیتده اول معنایه دلالت یوقدر بیت
سابقده واردر رند چرند اوتلایجی جانور روید چرویده جیم عجمیله چاره استمک
شمس فخری دولت ونصرت وسعادت رایست کاری بغیر چرویده رجره
جیم عجمیله باغ اوزی وچاره استمک ووحشی حیوان وقوشن ید چرند
مرسنه دن مجرد وتنها اولان ودفتر معناسنه حافظ جریده رو که گذرگاه
عافیت تنکست پیاله کیر که عمر عزیزی بدلست محمد عصار چو بوداو دلبر برای
سر جریم شدان گشتی از و بیت القصیده ری چریه قوصاق حوصله معناسنه
حلبمی کسر جیم ورا ایله وتشدید یا ایله تصحیح ایدوب قوشن قورصاغنه دیرلر دیمش
زدر چزدره جیم عجمیله مثله وچاقرطوغان وچاغرغان توی دکودن جکرکه
وجز بغارسق زچزه جیم عجمیله اوز وچادر سپید چسپیده اکلنمش ومیل
ایلمش وایکی نسنه بربرینه یاپشمش شم پناچشم پناه یرامز کوز دکمک
ایچون اتدکاری تعوید شمس فخری هر که با جز مدح او باشد نبود حاجتش بچشم پناه
شم زد چشم زده کوز دکمش شم گشت چشم گشته کاف عجمینک فتحه‌سیله
شاشی عربیده احول معناسنه عسجدی مجاکر دست نهان شاعران را
فریع آن کورملعون چشم گشته شم چشمه بکار ینبوع معناسنه بیت
درین چشمه چون ماسی دم زدند برفتند تا چشم برهم زدند واکنه وحوالده
یوردیسی وبونلره بکزرنه وار ایسه بیت رسیدنا وک چشم تو آنچنان بتنم
که چشمه چشمه شد از ناوک تو بر منم فاضل محقق دقایق الحقایقده بویله تحقیق
وتدقیق اتمشلرکه چشمه دکی چشم کوز معناسنه در اطلاقی تشبیها در آخرندکی
ها نقل ایچوندر معنای عامدن معنای خاصه بو خانک حانه بیاننده تفصیلی
کچمشدر کوزلکه چشمک دیدکلری دخی تشبیها استعاره طریقیله در نته که
محلنده ذکر اولنمشدر غار چغاره غله قیوسی غال چغاله قوشلر جمعیتی وجوغلدسی

هوآده اولسون پرده اولسون اندي پراكنده كردون وهامون همه
زمرغان چغاله زمرغان رمه غين ايله وفا ايله دخي لغتدر وتركيده چغله
ديدكلري غام چغامه شعر وقصيده چامه معناسنه غان چغانه مولانا
حليمي دورت پاره تخته جقلر دركه الده طوتارلر چارپاره معناسنه واقليغه
دخي ديرلر ديمش نعمتي بر مقلرا راسنده چالنان سازه ديرلر ديمش دكلمجه
ومطلقا چالغو معناسنه نقل اولنور غرست چغرسته جيم عجميله سرجان
يعني مصره الجيند كي دمرايك جيمدن صكره فا ايله دخي لغتدر واوجاق
ماشه سي غاب چغابه جيم عجميله قوربغه بوصوني كه صولرده اولور عربجه
طحلب ديرلر غاو چغاوه مثله غزاو چغزاوه مثله غن چغنه جيم عجميله
يبانلق قوشي كه اوكيه بكزر وكافر فرلنغجي كه كوزلري بيوك وزنكي صاري لغه تايل
اولور تعريب ايدوب جغنق ديرلر جغنك دخي لغتدر فال چفاله قوشلر
جمعيتي وغوغاسي چغاله معناسنه فت چفته جيم عجميله فادن صكره تا ايله
اكلوب ايكي قات اولمش رشيد وطواط زر دشيد تا جفنده شربت عشق
جفته شد تا كشيده فرقت يار شمس فخري شهنشاهي كه اندر خدمت او
هميشه پشت كردون چفته باشد وبوزلمش وفا ورلمش چفتن لفظندن اسم
مفعولدر واوزم صالقمي واصمه يه دخي ديرلر وكروت كه اصمه اچون ولا
عربيده عريش وعروش ديرلر وبعض ولايتده اكا كلاوبر ديرلر فرست
چفرسته ماسوره الجيند اولان دمرايك كه تركيده سرجان ديرلر
غين ايله چغرسته دخي لغتدر فن چفنه فادن صكره نونله بيوك اغاجدن چناق
كاب چكابه كار توقماغي كاك چكاكه قابوباغي وطمله قطره معناسنه
كام چكامه شعر وقصيده چامه وچغامه معناسنه كر چكره كوبك كف
معناسنه صونك اولسون وغيرينك اولسون كن چكنه طامله چكاله معناي
لغوز چلغوزه هندوستان قوزي نارجيل معناسنه وچام قوزاغي
وكوكنار قوزاغي كه فستق رومي در غلط ايدوب كوكنر ديرلر نعمتي وفستغه
بكزر بريمشدر ديمش لو چلوه كردك ونازله صالنمق وسماع عربيده زقاره
دخي چوق استعمال اولنور لوه ك چلوه كه فتح كاف عجميله وها اصليله
صالنجق ير وكردك خانه ليد چليده زهكير كه اوق اندقلري وقت
پاي كيرشن انوكله طوتارلر وانكشتوانه معناسنه مار چمازه ارباب
لغت بيل دوه سي ومحل دوه سي ديمشلر عربيده جمازه شتر دونده يه ديرلر

صحاح جوم مريده والجماز البعير الذي يركبه المجمز ديمشدر مانند چمانند
تغر جلبخي بيت چمانند چو مه چميده جوان يكي كوه بارست كفتي روان
مان چمانه جيم عجميله مولانا حليمي سيجي قابي ديمش شمس فخري شراب قباغي كه
اوزري نقشلي اوله ديمش وبو بيتي انشا ايلمش بيت حريفان چمن با طوطيان
بياداو بود جام وچمانه دكر كرميل بخون كني چو ساغر كردن بنهيم چون چمانه
وپياله معناسنه دخي نقل اولنمش بيت كهي خفتند بر سنبل ونوشين كهي با
چمانه چمان در چمن اما نعمتي وجمك پياله سي ديدر ديمش جمك اصلي تفصيلي ايله
محلنده ذكر اولنمشدر وجوامردن قيمتي الجق زنكلي كوك بر جوهر در ديمش
مند چمنده اوتلايجي دابه معناسنه نب چنبه قابو ارديننه باغلامق
ايچون براغد قلري اغاچدر طرقاز معناسنه وكاز رتوقماغي كه توقاج ديرلر
واوزم چكردكي ميد چميده نازله كيدجي صالنجي ناب چنابه براو بندر
معاهده ايدرلر اكثر كيجه ايله اوينارلر واي طننه واي سوبلينه واي كوتنه
ديرلر اصح ضم جيمله در نج چنجه توقاج معناسنه واوزم چكردكي ند چنده
اول التدركه سوليك اولان اسبابي انوكله جلا ايدرلر واجرلر ند
چند دوكج وفانجي لغوز چنغوزه هندوستان قوزي وكوكنار
وچام قوزاغي چلغوزه معناسنه كال چنكاله چنكال معناسنه كاو
چنكاوه اعلام رجالدندر نك موز چنك موزه ادك بوزنبلك سوري سي
كه عربجه خرطوم ديرلر نيب چنبيه بيدك عربيدر نين چنينه اكو
اطرافنده اولان طره ن چنه علف مرغ چينه معناسنه اما كسره
افصح در واز چوازه قبه يعني قرق باير ديدكلري داستمد حما معناسنه
وبين چوبينه سماقوشي وزكر چوزكره دكمه وزين چوزينه قوزلي
حلوا تعريب ايدوب جوزينج ديرلر ون چونه كنش چه ها ملفوظه ايله
قوبي معناسنه چاه لفظندن مخففدر ماه ومه وراه وره كبي چه هاء
علامتله حرف تصغيردر نانچه كمانچه غلامچه كبي نانجغز بايجغز قولجغز ديمكدر
لغت فارسيه ده دلالت وضعيه حسبيله قطعا معناي صغري افاده ايدن
چه در كه آخر كلمه يه لاحق اولور اول كلمه نك مدلولنده صغر معناسن
افاده ايدر مثلا كوچك باغ وكوچك بوغ دياجك يرده باغچه بوغچه ديرلر
باغك لطافتندن تعبيرانيه آخرنه كاف تصغير كتوررلر باغك ديرلر
صغرندن خبر ويرمك استسه لر آخرنه مذكور عبارتي الحاق ايدرلر باغچه ديرلر

نارخان چهارخانه شیر دانکه ایچنه قیمه طولدررلر ودکسه که صردان برلر
وبردرلو آشدر چهارشاخ چهارشاخه یبا سایرا سامیسی سه انکشت لفظنده
مذکوردر چهارسوار چهارسواره دورت یول باشی چهارکان چهارکانه
دورت درلو مر چهره صورت وبکز ویوزده اولان نشان وخفرق
وجاریه فاضل محقق دقایق الحقایقده بویله تحقیق وتدقیق اتمشلردر که
چهره یوزدر نته که بو بیتده نظامی در بیت بچهره چو آتش بعارض چو آب
فروزانتر ازماه وازآفتاب چهر دخی دیرلر ناصر بیت بسی سبد لبسیار
وبوسید چهر نوازید ومرکونه افزود مهر چهره نک مدلولی اولان یوز
عضو مخصوص ومعروفدر قزل بکزلونک چهره سنی اوده تشبیه اتدکلری
نته که بیت سابقده مذکوردر اق بکزلونک چهره سنی آیه تشبیه ایدرلر
ماه چهره دیرلر کاه اولور مشبهی تقدیم ایدرلر چهره ماه دیرلر نته که فردوسینک
بو بیتنده واقع اولمشدر بیت برین همی کفت آن چهره ماه همی کرد سوی
بهرسو نکاه جهند جهنده جیم عجمیله جالق آت یعنی رام اولوب یوله آلوب کات
یوریم صحرا ریورر بیت شتابنده از پیش ورهبر زبس جهنده زمان و
کزیدنده رس جهودان جهودانه برطعام ادیدر که عربجه نقانق دیرلر
ترکیده باغ اوردکی دیرلر وصوجق دیرلر جهیر جهیره چهره معناسنه
استعمال اولنور الجیم المکسورة مع الرا چراغیان چراغیانه
اول آلتدر که چراغ انک اوستنده یانر چراغپا معناسنه عربیده
مناره وماثله معناسنه چراغ پای چراغپایه مثله وچراق دبی چراغبره
چراغ بره اولکه چراغی انک ایچنه قورلر بریردن بریره آلوب کیدرلر
مثلا فنار کبی دبروانه چراغل چراغله کیجه یلدز کبی اشلیان بوجکدر کرم
شب تاب معناسنه سایرا سامیسی شبتاب لفظنده مسطوردر
چراغواس چراغوآسه پروانه چراغیان چراغیانه چراغپایه معناسنه
چرج چرجه کنینک چکی وفالوغان دکنی چرخه معناسنه ایکی جیم عربیله
سامی صاحبی هو نبت من یسهل الزعل دیمش چرخ چرخه مثله چری چریه را
کسره سیله ورانک ویانک تشدیدیله قوشنک جکرکی علفدان معناسنه
کورصاقدر جکراکند جکراکنده باغ باغ دیدکلری که جکری قیمه ایدوب
بشررلر وجکرایله طولمش صوجق جکرکوش جکرکوشه زیاده آلکبد
جکون جکونه نه درلو دیمکدر ونته کیف معناسنه لا زجلازه تخفیف لالمله

علم

علم موسیقی پرده لری وبغرسق پرده لری جل جلجله قابلی بغه وجلجله معناسنه
که قابلی بغه یورسنی قرق کوندن چقرر فتح جیمله جلجله عربیده رعد آوازنه دیرلر
وحرکت معناسنه دستاد معناسنه جل جله جیم عجمیله بر نوع منتردر
سمارودع دیرلر وعورتلرک مدت نفاسی ودخی نفلرک قرق کونده
خلوتده اوتوردقلرینه دیرلر وبابی توتجی بیت میکشد برمن فلک تیر و
من سینه سپر جله مرکوشه برمی آورم همچون کمان کاهی شیر کردون را
پی صید ارطلب داری زمهر افکنده ارجله قوسش به کردون بالهنک
جیم عجمیله عربیده تیز که دیرلر یاقرلر وعروسه لرینی ارده ویردکلرنده انواع
صورتله تزیین ایدوب جلوه اتدردکلرینه دیرلر جن جنه دانه مرغ جینه
لفظندن تخفیف اولنمشدر جنب جنبیه یورک چه ها علامت ایله
حرف استفهامدر نه دیمکدر مثلا اول ندر دیجک یرده اول چیست
دیرلر اصلی است درنته که چیستک اصلی چه است در ترکیب اولنجاق
ها حذف اولنوب الف یا یه منقلب اولور نه دیم دیجک یرده عجم چکویم دیر
بیت ندانم چکویم چه رنک آورم که با دست آوریز سنک آورم اکما
کاه اولور وزن ضرورتندن اوری کسره اشباع اولنه دا ایدرلر یا حاصل
اولور اسدی چوکن کفت شد بود بی چی وجون هنوزش نه پیوسته بالکاف
ونون وکاه اولور ضرورت ایچون یایی حذف ایدوب اندن صکره کلن
کلمه نک اولن ساکن قلوب الکا اولنشدر زکر خواجه سنایی توکه در قصد
کلک وانفاسی چهره را ازنقاب چشناسی اصلی چه شناسی در ضرورتدن
ها حذف اولنمشدر کاه اولور چه نسنه معناسنه استعمال اولنور بیت
مرغ انجا رود که چینه بود نه بدانجا رود که چه نبود چه نبود معناسی
نسنه اولمیه در چمان زند چمان زنده یانه قیش صولماز بتحکیدر چجل
چیجله ایکی جیم عجمیله رنج وزحمت چیر چیره جیم عجمیله یورکلی وجرأتلی یکیت
واوز بیت چو هومان برآمد بدان چیرکی به پیچید کودرز ازان چیرکی
چیره دست جزمیتا نن مر نسنه بشارن اوزکمسنه وکستاخ منتطاول
معناسنه بیت بکارشهی هرکه سستی کند برو هرکسی چیره دستی کند
چیر داجی لغتدر وفصیح چمسع بشدم دبیدار وچیره زبان ولی شرم و
بی ادب واونکی لجوج معناسنه دخی استعمال اولنور وبیوک یول
وبراو تنک آدیدر جز جیزه چین بسنزه که عورتلر انوکله قشلرینک ویوزلرینک

قلمن بولرلر. بسند چبينندره برمملكت اديدركه ديرلر انام برچشمه واردر
دايم انداه درلو درلو ساز آوازي كلور. ين چبينه علف مرغ دقوصاق
حوصله معناسنه. دا دل دروزاق كه دانه چينيدندن اوله فيق كبي سعدي
مرغ انجا رود كه چينه بود. نه بجايي رود كه چه نبود. فاضل محقق دقايق
الحقايقده. بويله تحقيق وتدقيق اتمشلر كه چينه دن مراد دبرجك دانه در
اسم در چيدندن مأخوذ در نته كه بيت مذكوردن ظاهردر. ينه دان
چينه دانه دانه مرغ. يو جيوه جيم عربي وعجميله سندك زيوه معناسنه
تعريبي زيبق در. سايرا دلري سيماب لفظنده مسطوردر. ومذكوردر
الجيم المضمومة ؞ بجرع چجرعه قامچي تازيانه معناسنه
داكان جداكانه ايروجه. وايرولق معناسنه. رع جرعه عربيدر بير الحلين
نسنه نك صوكي كه ظرفندن قالمش اوله اكثر شرابده قدحده باقي قلانه
ديرلر خصوصا لسان فارسيده جمعي جرع كلور. رغ جرغه غين معجمه ايله امركلي
طابس. زجره مثله دقولب وكوپه جك عربيدر. وآخرنده كي معناسنه
وطوغان جنسندن برنوع كوچك قوشدر غايتده جو انلي ولور تركيده
تخفيف رايله جره ديرلر. اتقي وزان جره بازان نورسته بر. شنده تركيجه
شاهباز دكر. زجزه جيم وزاء معجمه ايله اوجقور كجرجك برج معناسنه
غال جغاله نعمتي نك برنسخه سنده جيم عربيله دردمش تركيده جغله ديدكلري
كه بادامك وشفتالونك وزردالونك. واجاص كبي نك خامي در
وقوشلر ديرنكي كه فتحله دخي روايت اولندي. غال جغاله مثله فتحه ايله دخي روايت
اولنمشدر. فت جفته عورتنك جفته سي بيت برسر جفته گفتگو ميكند
همه زآمير سد غلو مكنيد. قره حصاري اصمه جنغي معناسنه نقل اتمش. مجم جمجمه
قفاكاسه سر معناسنه. واغاج قدح عربيدر. مج جمجه اغاج قدح تركيده
دخي شايعدر. اما اغاجدن قولبلي قوتي كبي. وكپچه. لا جلاه جلهه لنساج معناسنه
ل جله جيم عربيله قوصره يعني سپد كه انجير قورر. وطوملان متري عربيدر
ان جمانه جيم عجميله ميانه معناسنه. ناب جنابه برابوندر. وآي طغنه
واي سوبليسنه ديرلر. نان جنانه ايكي نونله نعمتي مثله دمش. نبد جنبنده
دبراكچي ديمكدر. وحشرات ارض. وزهرلي بوجكه ديرلر. نب جنبه مثله
حشرات ارض معناسنه. سايرا سامليسي خزند لفظنده مذكوردر. بخ جنبخه اوزم
جكردكي. وبيار جوب پاره برنوع ليفدر. وبخور جوب خورده اغاج قوردي

كه اغاجي يزدوب جوبه اوقلغي وو آردنه. وبين جوبينه اغاج قفقان ديدكلري
قوشي. وقوغي. دتوي قوشي. وج جوجه جيم عجميله پلچ كه تركيده فرك دخي ديرلر
عربيده فروج ديرلر. ومطلقا قوش ياورسنه ديرلر مير خسرو
دل چه بردنا زفلك بكذرد. جوجه كه دربيضه بود جون پرد. واج جواجه
مثله. وراب جورابه صوبندي التندن ضران يعني ترشح ايدن صويه
ديرلر. وزجوزه پلچ جوجه معناسنه. تعريب ايدوب جوزك ديرلر
وايلمك معناسنه. ودوكمه نك ايلكي. وشبر جوش بره باء عجميله بورك
توتماجي عربيده ششبرك ديرلر. سايرا سامليسي تتماج لفظنده يازلمشدر
ولا جولاه جلهه. ول جوله مثله تاء ملفوظه ايله جولاه لفظندن تخفيف اولنمشدر
ويج جويچه ارماجق ديمكدر. جوي لفظنك تصغيريدر جويك كبي. وبين
جوبينه جيم عجميله قوغي قوشي. بعضلر دتوي قوشي. واغاج قفقان ديدكلري
قوشي. وبعضلر مطلقا صوده اولان قوشلر ديمشلر. وين جوينه جار الله
علامه مقدمة الادب نام لغتنده جوينه كروان ديدكلري قوشه ديرلر
دمش. غالبا جوينه لفظندن مخففدر. سامي صاحبي جوينه اركك سمان قوشيدر
برنوعدر دمش. هر چهره ايچ اوغلاني. هودان جهودانه باغ اوردكي
ديدكلري قليه قسمندن برطعامدر كه اكجي طولمش بغارسقدر مفتوحه بابنده دخي
روايت اولنمشدر. نوع اوله الحاء المفتوحة ؞ لسان فارسيده
حرف حاء مهمله يوقدر نته كه مرارا ذكر اولنيدر. ب حبه برجكردك اغنه
ديرلر كه ايكي اريه اغيدر. شر شن حترشنه تنگي باشد. جل حجله بالتحريك
حجال العروس هو بيت يزين بالثياب والاسرة والستور بيت عروس
روي پوشش كل درون حجله با بلبل. دهان بگشاده زيرلب حديثي ميكند مبهم
ركا حركاه جنك يري. فن حفنه براوج طلوسي آزنسنه ويرمك
معناسنه. مدون حمدونه ميمون ديدكلري جانوردر. سايرا دلري وكنيتلري
بوزينه لفظنده مسطوردر. فرد معناسنه. وصل حوصله قورصاق ديمكدر
يكل حيكله ايت اوزمي واوغلان طوغدغي زمانده دوكوب اوزرينه اكدكلري اوت
نوع اوله الخاء المفتوحة ؞ انول خانوله دولي
يعني هوايي. ودغايي بودر. اد خاده كوسكي كه انوكله اوداوجرلر. وطوغري اياق
چلبي راست معناسنه. وبداق دمش. ارچ خارچه برد گنبلجه اوتدر يانذق
ديرلر. تازه ايكن سركيله ترشي سن ايدرلر كبار كبي. جاور دوخار سپيد دخي ديرلر

مولانا چلبی یا یذق دکننه بکزر بر دکنلیجه اوتدر دیمش • ارسه کوش خارسه
بوتراق دکنی دیدکلري خارسه پهلو معناسنه • ار کوش خارکوشه دم
دکنی • ار و خاروه قلیچق • ار خاره بر جنس غایتده شدت و صلابتله مشهور
سیاه طاشدر • و حریر صافیدن بر نوع قماشدر صوف کبی موجی اولور
خارا دخی دیرلر • الف که علامت صیغهٔ مبالغه اولمایه بینا و کویا دکی الف
کبی • بلکه نفس کلمه دن اولان ها • ساکنه ایله ارالرنده مبادله اولور آنکاره
دیرلر • انکاره ده دیرلر • خاراده دیرلر • خاره ده دیرلر بیت نکرفت در تو
نالهٔ حافظ بهیچ روی • حیران آن دلم که کم از سنک خاره نیست دیگر گفتم مگر بگریه
دلش مهربان شود • در سنک خاره قطرهٔ باران اثر نکرد • اش خاشه چوب چوب
قذی • و فتنه معناسنه بیت در گلستان سرکوی نگار • کمتر از خاشه بود عاشق
زار • تصغیری خاشه اك در • کثرت استعمالله خاشاك اولمشدر • و دون
و خسیس معناسنه استعمال اولنور • و سپرندی • و یردن بنان خار و خاشاك
و اوت بام خرده سی • و بونلره بکزر نه وار ایسه خاشه اطلاق اولنور • نعمتی
بو تفصیللردن صکره و خاشه شول نسنه یه دیرلر که چوردن و چوبدن کوزه
و شرابه دوشن دیمش • اکرو ب خاك روبه سپرندی و چو ملك دیمش
اکین خاکینه قایغانه خاکینه لفظندن مخففدر • امش خامشه سر کله
دیدکلري مشهور اوت که اطبا قاتنده شبطرج دیمکله معروفدر • ام خامه
نعمتی یونلماذق قلم • و قمش و قلدن او و مطلقا او خانه معناسنه و بر نك
و قوم بیغینی و مرکب دیمش • چلبی همان قلم و قوم بیغینی دیمش • فاضل محقق
دقایق الحقایقده • بویله تحقیق • و تدقیق اتمشلر که • خامه قلم در نته که بو بیتده
ظاهردر بیت پادشاهی که از انامل او • حامل عقد در شود خامه •
صراحی یه دخی خامه دیرلر • نته که بو بیتده واقعدر بیت غنچه بر یاد بزم او
خورده • هرچه در جام کرده از خامه • خامه نك قومده ده استعمالی
واردر اما مجازدر • نته که بو بیتده واقع در بیت جوشنده در و سران چون
دیك • جنبنده چو مار خامهٔ ریك • ظاهر بودر که بطریق تشبیه در •
امیاز خامیازه اسنمك خامیاز معناسنه • انقا خانقاه فی سبیل الله
بنا اولنان مکان که ایچنده ارباب تصوف ساکن اوله اول خانقاه
که صوفیلر ایچون بنا اولندی شام و لایتنده رمله دیدکلري شهرده واقع
اولدی • و سببی بو اولدی که سنه احدی و خمسین و مائه ده اول دیارك

حاکمی ترسا ایدی برکون شکاره کیدرکن بولده مذکور طایفه دن ایکی کمسه
بر بر ینه راست کلوب قوللرن اجوب قوچشدیلر • و همان اول محلده
شادان و خندان اوتوروب حددن زیاده ما بینلرنده خصوصیتلر
ظاهر اولوب • و یانلرنده اولان زادلرندن درمیان ایدوب مستوفی
تناولدن صکره تکرار بربرن در اغوش ایدوب انواع عزت و حرمت ایله
وداعلشوب یوله روانه اولدیلر • امیر ترسا یه بو وضعلري خوش کلوب
برینی چاغروب صوردی که • اول کمسه سنك اقربا کدنمیدر • درویش
ایتدي یوق • اشنالغکز قدیممیدر • درویش جواب ویردي که شمدي کوردم
میر ترسا صوردي که نه دیاردن کلور و نه جانبه کیدر • درویش ایتدي
صورمادم معلوممم دکلدر • میر ترسا تعجبا ایدوب ایتدي تعلقاتکزدن اولمیه
و اشنالغك اولمایه • و کیم ایدوکن بیره دن کلوب و قنده کتدوکنی
بلمیوب • ما بینکزده بو قدر مودت و محبت نه باعث و داعي ندر • درویش
جواب ویردي که ما بینمزده هیچ دنیوي غرض یوقدر • اما بزم بر طریقمز
واردر • اول طریقده عادت بودر که جمله مز کویا بر بدندر • اگرچه صورمز
مختلفدر لطف و قهردن • و صحت و محنتدن برمزده نه واقع اولسه
کویا جمیعمزده اولمش کبی متاثر اولور شعر روحی بر حك ممزوج و متصل •
و کل عارضه تؤذیك تؤذینی • میر ترسا اول درویشی دخی چاغروب
اندن دخی سؤال ایدوب • اول دخی بعینه بویله جواب ویردکده میر
ترسا یه باوجود دینده مخالف ایکن بونلرك صفای باطنلرندن
برحال کلوب بی اختیار بو طایفه یه محبت ایدوب صوردي که
سزك بر معین مکانکز وارمیدر که انده جمع اولاسز • درویش جواب
ویردي که یوقدر • میر مزبور ایتدي بن سزکیچون بر یر بنا ایده یم تا که
اول یره جمع اولوب دائما ذوق و شوقکزده اولاسز • پس ذکر اولان
شهرده یعني رمله ده بر بنا وضع ایدوب آدینی خانقاه قودي • و اول
طائفه یه مشروط قلدی • اندن اول اگرچه مساجد و مسافرلر ایچون ضیافت
خانه لر وار ایدي • اما مذکور طائفه ایچون مخصوص مکان یوغیدي •
انواد خانواده قدیمی خاندان که اولنوا اصلدن اوله • و خاتون معناسنه
ان خانه او بیت معناسنه • و بغدایچی چجی • و صراحی • و قم بیغینی • تود ده
دیك معناسنه • و باصنم دیه • و تارله یعني اکن یري • اي خایه بمرده و آدمك

وسایر حیوانک طشقی . ایه کین خایه کینه قایغانه . ایه کشید خایه کشیده خار
طواشی . ایه کند خایه کنده مثله . بر برد خبر برده جاسوس . بر برد
خبر برده خبر چینجی یعنی خبر تفتیش اکثر بودر که جاسوسده استعمال اولنور
سایر ادلری خبر لفظنده مذکوردر . ب خبه بوغاز بوغماق خبک معناسنه
اسدی پی بیل بحیبیم در دام اوی . بر از خبه در خم خام اوی . و بوغلمش
معناسنه دخی کلور . بزدو خبزدوه طلوزلان قوردی جعل معناسنه .
سایر اسامیسی خبزدو لفظنده اولنمشدر . بر خبیره اوغلان اوجی . وبعض لغتده
امیجی معناسنه . مشکلات شهنامه ده اوغلان امجکی دیمش . و صارمق و
صارمشق . و صارلمش بحیبیم معناسنه اسدی همه شهر بیرون خبیره شوند
بشادی سوی آن جزیره شوند . ت ختنه سنت ایلمک . بر ختیره چوبانلر
همکبه سی . راب خرابه یقو وقتی خواب معناسنه . راس خراسه
آت دکرمنی . و دکرمن اوی خراس معناسنه . سایر تفصیلی انده مذکوردر .
هاتفی گرازان نکردند ازشان مراس . همه در خراسه چو گاو خراس . ربز
خربزه قاون و قاربوز جنسینک ادیدر . نته که عربیسی مشترکدر ایکیسنه
بطیخ دیرلر . خربوزه لفظندن مخففدر . ربشت خربشته اوکورغالی
طام اوستی . و اوکورغالی جاتمه او . و خرگاه و تابوت . و بیلک
ودپه جک . و انی دیدکلری طراق نوائی جبکیب خربشته غایتدین فرو نراق
سرآپرده نهایتدین فرو نراق . ربش خربشه مثلا خربشته لفظندن
تخفیف اولنمشدر . ربش خربشه فتح باء عجمیله آت و اشک سکلی . رلق سیاه
خرلق سیاه اکی درلو اولور قره سنه خربق سیاه دیرلر . عربجه خربق
اسود دیرلر . ترکجه کربی دیرلر . بعض یرلرده طنه قران دیرلر . و اقنه
خربق سفید دیرلر . عربیسی خربق ابیض دیرلر . ترکیسی ما رلحق دیرلر .
بعض یرلرده کلکاج دیرلر . سایر تفصیلی خربق لفظنده اولمشدر . ربند
خربندن قاترجی . ربوز خربوزه خربزه معناسنه در . رجار خرجاره
اوبق که بستانلرده ایدرلر موذیلر خوف ایتمکیچون . و براشک باشین
وضع ایدرلر کوز دکمسون ایچون . سایر ادلری مراک لفظنده مسطوردر .
رخش خرخشه غوغا و غلبه . و بمرق جنکی قرقشه معناسنه . رزد خرزده
بوق بوجکی که یوللرده برس یوالر جعل معناسنه . رز خرزه آلت تناسل
ذکر معناسنه . و کلیک قاتره زینت اتدکلری بوجق . و صغرا و دندن اولور

عانه

14

عانه تحریف ایدوب خرزه دیر . بمرده صروسی کبی نسنه در نفعی چوقدر . رزمر
خرزمره اغی اغاجی دفلی معناسنه . و اشک تربی . و قرغه دولکی . رکل
خرکله کاف عجمینک فتحه سیله مرکله . رساول خرساوله کربابسو دیدکلری
حیوانجق . رفن خرفه بونامش کمسنه که چوق یاشامقدن عقلنه نقصان
کلوب سوزلرینی قاشدررلر خرف معناسنه . رکره خرکره فودوق . رمش
خرمشه نبرشتن . رمهر خرمهره کوز بونجغی که قاترلره و دوه لره زینت
ایدرلر . و بر نوع بوریدر که جنک کونلر نوع چالارلر . نظامی ز فریاد خر مهره و
کاودم . علی الله برآمد ز روینه خم . رند خرند خرند معناسنه . رخوه
هرنسنه که بری برینی اوزرینه یغارلر کرییج و طاش یعنی کبی . مثلا خرخره حشت
و خوه سنک دیرلر . کرییج یعنی و طاش یعنی دمیک اولور . ربیت جمع کتب
ازسره وناسره . کرده خوشنت بکرد د خوه . و اوزلی بالجق . رش خریشه
اتنک سدکی . رزد خرزده طاینمق زلت معناسنه کناهلردن کنایتدر .
رز خرزه بونجق . رند خرزند چو غانه بکزر براوقدر خرند . و خرند معناسنه
تفصیلی انده مسطوردر . زند خرنع زاء عربیله حشرات ارض غیری ادلری
خرند لفظنده مسطوردر . رین خربنه معلوم . ربیواز خربوازه
پراسته خفاش معناسنه . بستوان خستوانه اول بوکدن تمیابی
قفتاندر که دروشلر کیرلر . شمس فخری از وتا دشمنش فرقت لسپاده که ازین
دیبای جین تا خشتوانه . بست خسته معنای حقیقیسی یرالی دمکدر صیربیه
خسته دیدکلری مجازدر . و مفلس بی برک یعنی نقدن هیچ نسنه سی
یوقدر . و جکر دک نوی معناسنه مصر خره ذیرانجی . سود خسوره
قاین اته خسترو معناسنه . شاو خشاوه اکین ایچون سوریلوب طاشی و
جالیسی ایرتلنمش یر . ترکیده نطس دیرلر . شمس فخری تهی بومی که باشد اهتمامش
نباشد حاجت زرع و خشاوه . شنج خشنجه کوملک و قفتانک قولتوغنه
اوردقلری پاره . شخن خشخنه آواز جامه . شم خشمه متاع مسافران . شین
خشینه اوجی دقیق طوغان که شکارن قاچرمیه . وطوبق رنک مثلا اق
رنک که قراالغه مایل اوله . و کوکلک ایله قرالق اراسنداغی . و اقلغله
یشللک اراسنداغی رنکه دیرلر . کمالی کوهسار خشینه راز نهار کی قر بسند
لباس حورالعین . فاج خفاجه دولک و خام قاون جیم عجمیله لکن شهور بالجیم
العربی . واسم لحی من بنی عامر علی ما ذکر فی الصحاح . فال خفاله قوش سورسی و قوش

وقوش چونغلدلیبی فت خفت اوکسرک فج خفجه سبیکه شوشه معناسنه
وشرعده فاضیلر اورادیغی حد واول حد اوردقلري درّه وعصایه دخي دیرلر
فزد خفزده لکوزلان قوردي غیري آدلري خفزد لفظنده در ف خفه
اوکسرک سعال معناسنه وبوغمه معناسنه اسم مصدردر سائر اسامیسي خباک
لفظنده مسطوردر فید خفیده اویشمش اعضا وبوغلمش معناسنه الاشم
خلاشه چورچوپ وکمی دمنی لاشم خلاشمه تخمه ضیر ولغی وبوغاز ایله بورن
ارا سنده طماغي علتی کبی بر علتدر تخمه دن حاصل اولور ال خله تیکن دکز
کم معناسنه بعضلر ضم خا ایله مشترک روایت ایلدیلر اسدي طوسي
ده هند وشاه نخجواني نک ترتیبي شونک اوزرینه درکه مرزه وهدیان
معناسنه دخي فتح خا ایله اوله لیت خلیفه برکیسنه لید خلیده باتمش
نیزه واکنه ودکن وغیره ودیلان وعقرب صوقمش وصنجوب انغمش پاره
اسدي چنین داد پاسخ که ای پهلوان زکشتاسپم من خلیده روان لین
خلیفه برکیسه تا یله دخي مرویدر ماخوا خماخواه بر سیاه مهره در خواصي
بیحددر تفصیلي خماهن لفظنده ذکر اولنمشدر زمیاز خمیازه اسنمک
وکرنمک عربیده تثاوب وتمطي معناسنه بیت خوردنش بیم نتیجه تا زد
ندهد غیر خواب وخمیازه مکوش خمکوش بان باشي مل خمله صیجاق
مید خمیده اکلمش منحني معناسنه میرکید خمیرکند خمیر زوالسي
میرمای خمیرمایه اکمک مایه سي میر خمیره مثله نجد خنجد خنجه معناسنه
دانزروت واکلیک که موم دیني انوکله قزار درلر نج خنجه جماع
صفاسنده حاصل اولان سس کرازدن وعورتدن ظاهر اولور
نجید خنجید مثله دانزروت ند خند خندیدن لفظندن اسم مصدردر
کولمه معناسنه ن خنه اویمق وخرمنده بغدای واربه نغمه که
طنناز دیرلر نید خنیده یانقی وصدا که ایکی طاغ ارا سنده دوشر
وآواز که طاسدن چکزر بوسیدن استعاره اولنوب ایلکرده نامي
سویلنان کمسه لر ومشهور ومتعارف اولان اشلره خنید دیرلر ورندلنمش
وپسندیده وعاقل ودانا معناسنه شمس فخري مرتاض شد سپهر وجهان همه
مطیع کشت وین از وفور رأفت شاه خنیده بود اسدي برادر بدان
شاه را سروري خنیده بمردي بهر کشوري ماند خمانده
اسدي سروهاي کرک از نیزازان فزون سمر چون خما نند زآهن ستون

واب جام خواب جامه دوشک واب دیم خواب دیم بالغ اولمش واویقو
کورمش معناسنه وابکاه خوابکاه اویقو یري دوشک معناسنه
ورن خورنه شول بنای واسعه یه دیرلر که انده قصرلر وباغ وبستانلر
وزیرزمینلر اولوب اطرافي سورا لحنده اولا سائر تفصیلي خورنق
لفظنده مذکوردر و خوه خدمتکار خوک وحول دخي لغتدر وحنبه
وخفه معناسنه که لسان فارسیده باو فا ووا ارا سنده تبادل
ونواحي واردر که مرارا ذکر اولنوبدر و خوه ذره خه زهي معناسنه
بیت گفت خروس خه که بیداري عرصه ملک او همین آري خ
خه خه زهي زهي ونیکا نیکا وعجب عجب معناسنه وخوش آمدي
معناسنه یکل خیکله براوت ادیدر که عربجه حیله ودمدمه دیرلر
الخاء المکسورة در خدره اودقوعي راش خراشه
درمتق طرنقدن اولسون دکندن اولسون وغیریدن اولسون وبراغندي
الحق کوتي نسنه خراش معناسنه سائر تفصیلي واسامیسي خراش لفظنده
مذکوردر رق خرقه پاره کرپاس ودرویشلرک کیدکلري مشهور خرقه
رکاه خرکاه ترکمانلرک دریم اولري که یایلاقلرده طوتارلر کیچه ایله اوزرلر
وپادشاهلرک اوتاغي رکاو خرکاوه نعمتی مفتوحه بابنج کتورب خرکاه
معناسنه نقل ایلمش رک خرکه مثله خرکاه لفظندن تخفیف اولنمشدر
ره خره طماآن معناسنه که پاي کونلرنده وبعض وقتلرنده بوجه طاغلري
بورور کوزوقتنده الچاق اولرده وصولي یرلرده ظاهر اولور عجم
ضبابه دیرلر سائر آدلري تارمیغ لفظنده مذکور ریم خریم صاتون
النمش واوتانغان عورت شت بخت خشت بخته کرپچ شتخت خشتخته
مثله خشت بخته لفظندن مخففدر شنج خشنجه کرنج جک دلمکدر وخشتک
که قفتانده وکوکلکده اولور بر پاره مربع درکه قولتوغه دیکرلر شتر
خشتره مثله عربیده بنیقه ولبنه ولبنه وسوذقه دیرلر شین خشینه
بردرلو طغاندر وخشین معناسنه که طونق زنکلیه دیرلر لاه خلاه
بالجق وچکاب ل خله بتوک کم معناسنه ویل خویله بیله حیله وزننده
واوریمید رابله واحمق کمسنه یم خیم درلمش ودیرلمش یره خیره
اوشیمش اعضا وقامشمش کوز وطونق واول کمسه یه دیرلرکه بداندیش
ولجوج اوله وبلزلک وتحیر ومرزه که انلرک لازمیدر ولوپش ویورغون

يس خبيسه پلاس خيس معناسنه بيت خيسته جكر دك قره حصار بي
اصلنمش معناسنه نقل ايلمش نيج خيكچه طلو محقق كه ديكچور ديرلر تركيده
جوجو ديرلر الخاء المضمومة في خبه خنبه ركبند وتوكدي
كه دارولر دندر اطباقاتنده معروفدر تركيده قوش اتمكي ديرلر حق
بودركه برنوع قرلجه تخم دركه اصفهانيلر اكا خاكشي ديرلر جست خجسته
قوتلو مبارك معناسنه خجسته باد وهمايون باد ومبارك وميمون
دبرچكدركه زنكي حاري واورتايي سياه در عته معناسنه دايكان
خدايكانه اولو بك مير بزرك معناسنه رجين خجينه هكبه وخروس
ايبكي ره خرده بيلك وبرمقلر سنكي وافاق ونك پاره بوره كه
مرسنه نك افاغنه ديرلر والتون واقچه دن كنايه اولنور ع خويش را
بي خرده كم ميدار عزت درزرست ع خرده كس پيش دارد جاي او بالا ترست
نظم شاه چون فرمود كه در اين سفر هيچ يكي پير نبايد بدر از پدر خويش نكشتم جدا
شاه برين خرده نكير دخطا امره تخلفنه عذر المشدر بحسب الاراده امر شاهي
كل سائر رايلري جا اولدغنه بناء خرده ايله تعبير اتمشدر وصحف حضرت ابراهيم
عليه السلامك پاره پاره جزلرينك تفسيريدركه تمامنه ارياده ديرلر بيت
به بينم اخر روزي بكام دل خود را كهي ايا ره بخوانم شها كهي خرده بعضلر بازند
جزلرينه وايتلرينه ديرلر ديديلر وبازيچه وآت اياغنك خرده سي كه نعلبندلر
قاتنده معروفدر ولسان پهلويده ذلت معناسنه رف خرفه سمز اوت تخمي
شمس فخري اكر حكمش كند تغيير اضداد فرنفل را حسد آيد ز خرفه روج خروسچه
بوغاز كلو معناسنه وكرتلنك روس خروسه عورتلر فرجنده اولان
طلاغي غيري آدلري جكليز لفظنده مسطوردر رد خروه ايبك وبدنوس كه خرو
ديرلر عبيده دبيك معناسنه بيت شب از حمله روز كرده شكوه شود يز
زاغش چو تر خروه شمس فخري تاج ياقوت وبغلتاق وجكن يافت ازمين دعاي
او خروه بولغتده اوج وجه جايزدر ضم را و سكون واوله خروه سايز
اساميسي خروس لفظنده مسطوردر رو خروه شكوه وزننه خروش معناسنه
روه خروهه خروسه معناسنه وخروس وطاوق ايبكي ودزاغه طوتلمش
قوش واول قوش كه دوزاغه بغلرلر غيري قوشلر كلسون ديو كه اكا بك ديرلر
عبيده ملواح ديرلر ستر خسره قاين اته سرين خسرينه مثله سر خسره
مثله غيري آدلري خسر لفظنده مذكوردر شار خشاره يمك پركن دوكلن پاره كره

ديرلر شاد خشاده فتحله خشاوه معناسنه كه نطس بره ديرلر نكاج خشكاجه
خشك اندام وبيوك كرده اتمك نكماز خشك مازه قوري بداق اغاجده
اولسون يرده اولسون خشكماز معناسنه عبيده شدب ديرلر نك زند
خشك زنده يبوستدن اولان اويوز نك ريش خشك ريشه جراحت
اوزري قارب مهره طوتمق نك نان خشك نانه قوريجه اتمك خشك نان
معناسنه فت خفته ياتمش اويومش واكلمش معناسنه ده كلور شمس فخري
شهنشاهي كه بهر خدمت او هميشه پشت كردون خفته باشد جيمله خفته دخي
لغتدر ل خلّه لامك تخفيف وتشديدي جايزدر سوءك خلم معناسنه عسجدي
جوايد زو برون حمدان بدان ماند سرخرش كه ازبيني سقلاني فرود آيد همي خلّه
ومرزه وهديان سوز لطفي بر فضل تو كه معترف ايند كه كويند اشعار تو يحجم و
سخنها همه خلّه واول كونه ركبي اغاج كه كمي اتوكله سورلر وكمي صرعي وكوركي
وله درياست وزاجو آب شله كران جهان دروجو خلّه تخفيف لام جايز
اولدغنه مثال شمس فخري كز ناب خشم تو بسوي كله بكذرد در پشت كوسفند دكر
چون شود خله زاي منير توز معالي باختنام در روي پادشاه فلك افكند خله
مرمدح وآفرين كه نه اندر ثناي تست نزديك عقل بند وافسانه وخله
كشتي اهل فضل شود غرق موج يأس كرنه ز اهتمام تو باشد ورا خله
مبر خمبره كوپه جك كه عربجه ستوفه ديرلر وقمبره كه ايچنه اقچه قويارلر بويدن
غلطدر وبر قوش آديدر مخ خمچه كوچك كه خم لفظنك تصغيريدر نعمانمعنا
دخي كلور بيت بدان حكيم كه در خمچه تخت فلك چو ماه رنك رزي را
مجال داد و مغارز بر خنبره خمبره لفظندن مخففدر شمس فخري ز اصطناع تو پر كرد
سايل ودرويش بسيم وزر سيد وخمبره تغار وكنور واول كويدركه ايچنه غله
قويارلر حل خمله صحاق بر خنبره خمبره معناسنه اصلده بو لغت نونله در لفظده
نون ميمه قلب اولندغي اجلدن ميمله دخي يازديلر باشقه بر لغت اولدي اكرچه
بونك كبي تلفظده قلب اولانلري اصلي وزرينه يازمق كرك خنبر وقنبر كبي
نب خنبه ايچنه غله قويمق ايچون چتله باتجقدن اتدكلري بيت بر از ميوه كن خانه را
تا بدر برازد دانه كن خنبه را تا بسر وبقاللرك انباري نبد خنبيده غافل
وپسنديده معناسنه نبيد خنبيده مشهور معناسنه ن خنه او كسرك
داج خواجه باي غني معناسنه وقوجه شيخ معناسنه وعزيز ومنلي معناسنه
مولانا حليمي خواجه قوشنه ايكنه ديرلر ديمش مثلا خو وبك ددطونغاز قوشنك

وهرهرکت تاجی بوسیدن تعظیم ایدوب بعض عزیز ومحترم کسنلره خواجه دیولر
دیو تصحیح ایلمش. سایر ارباب لغت فرق ایتمیوب قوشش ایکی وعزیز کشی دیمشلر
بوراده ایکی وجه جایزدر یعنی واو رسمی اولا الف ثابت اولا یاخود برعکس
لطیفی منم چون دیگ تو همچون دجاجه. برم شد راست بر تو خفته خواجه
انوری خواجه در تجمل شد چنان معروف. که بباغ اندرون دو دراجه. هر دو
بایکدگر همی گفتند. کیر خر در کس زن خواجه. الکف واخوندکی لها ریسمانک
حذف ایله خوجه. وخوج. دخی لغتدر نته که محلنده تفصیل اولنمشدر.
واهند خواهنده دیلنجی وطالب معناسنه عربیده سایل وعاشقی
ومعشوقی معناسنه. وانز خوازه اول کوشک ودکانلردر که پادشاهلر غزادن
گلدکلرنده شهر خلقی انواع نفیس قماشلر وحجکلر ایله فرین ایدرلر. واو رسمی
والف ثابتدر. واند خوانند خوش آواز له مقامات اوزره بیت
تقسیم ایدیجی. ومجازا ابرنسنه اقومغه دیرلر. واست خواسته خواستن
لفظندن اسم مفعول صیغه سیدر دنیلمش دیمک اولور. ترکیده دیلک
دیمک شایع وذایعدر. ومال. ومتاع. وقماش معناسنه گلور.
عوض معناسنه فتح رایله. وج خوجه خواجه معناسنه. واخواه دیلک ومراد
ومقصود. وخواستن لفظندن صیغهٔ امر در دیله دیمکدر. ووصف ترکیبی در
گاه اولور الفن حذف ایدوب خوه دیرلر. واه خواهه مثله دیلک ومراد
ومقصود. ود خو وخود خوده بستان افروز سلطان بورکی دیدکلری شمس
گر زفیض دست وبار وسحاب. لعل وزر رویدبجای خود خوده. وامیر [illegible]
دیدکلری ملون پیراق. ود خور خود خوره مثله. ود کام خود کامه کندی مرادی
اوزره اولیجی. وکندیسن گورمش فضول کمسنه. ود خوده قبه وتعدیسی
دانجمک. وراب خورابه شول ایرماغه دیرلر که اندن هرجانبه صو کسوب
چکوب الوب گیده لر. وشول صوکه بندندن ضرارق چقوب یر اوزره
جاری اولا اکا دیرلر. واسدی نقلنجه شول ایرماغه دیرلر که اندن صوالالر
عنصری زجوی خورابه تو کمتر بگوی. چو بسیار گردد بیکباره جوی. ومحترم والوید
دیرلر که جمیع اولولق اسبابی والاتی آماده اولا. بوندندر که جمیع زراعت
عده سنه واسبابنه مالک اولا. دهقانه اطلاق اولنور شمس فخری نبود
مردمان اهل هنر را. التفاتی بر سیمان وکلابه. زانکه ازجود شهریار جهان
بسوی گشته ازفضل خورابه. هر یکی ز افاضلان بود الحق. از عطایش هزار دیه خورابه.

زده مرد خرده مرده افاق دفک دیمکدر. ترکیده دخی شایعدر. وربا
خورماه یازاوی. ور خوره بر مرضدر اطبا آکا اکله دیرلر. ترکیده یلنور
رنج دیرلر مهلکاتدندر. وجذام رنجنه دخی اطلاق اولنور نعوذ بالله. وگوه
دیدکلری قورتجغز که اسپابی وکاغدی یر. وآغاچی بیان قورتجغز که عربیده
ارضه دیرلر تحریک ایله. وواوی حذف ایدوب خره دخی دیرلر لغت
پهلویده نور معناسنه در. حکمة الاشراق شرحنده علامه شیرازی بویله
دیمشدر. وزد خوزده طکوزلان قوردی. عربی آدلر خنز دلفظندن ذکر
اولنمشدر. وثر خوثره زاء عجمیله قوش ایکی خوجه معناسنه. نعمتی وقبه یه
دخی دیرلر دیمش. وصحاح عجم صاحبی قیاسه معناسنه نقل ایلدی. وسر خوسره
فاین که کشینک عورتنک آقرنداشیدر. وش خوشه خرمانک وزمک
صالقمی عنقود دکیاسه معناسنه. واریه ونغدای باشی. وگوکده بر برج آدیدر
که عربجه سنبله دیرلر. گلش مذکور بر جاع اوتوز برکون طور رخاکید روعطارد
یلدزینک بر جبیدر که ایکنجی فلکده در تیر دخی دیرلر. ممتزجدر اقالیم سبعه دن
بلاد رومه منسوبدر که اقلیم سادسدر. وعطارد هر برجع اوتوز التی گون
طور افلاکی التی آیده مرور ایلدر. نعمتی والغم صلغم سرات معناسنه دخی نقل
ایلمش. وشید خوشیده خوشیدن لفظندن اسم مفعولدر بوزشمق
وقورلمق. وقورلمق معناسنه. سایر معنالری انده یازلمشدر رمیت در جیبی
گاب از دست نیوشد. همیشه میوه وشاخش نخوشد. ولی خولیزه جولق قوشی
دار قوشی. وجوکه خولیز معناسنه. وناب خونابه قانلی صو. وصولوغن وسلوگن
معناسنه. ودبخد خوبخده انزروت. وبخید خوبخیده مثله. وگوز اوتی
واکلیک اوتی که موملک دینی انوکله قزار در لر. ون خونه بصی اغاج. وخوه
گوه وزننه عرق. وخوه خواه لفظندن تخفیف اولنمشدر. عنصری من زکرام داور
انصاف خوهم چو دیده ام. روز مظالم ستم داد خوه تو داوران. وبخور
خوی خوره تکلتی وغرد فحین خوی خورد معناسنه گلور دیمشلر الله اعلم
نوع اولده الدال المفتوحة. ایژ دایژه باو زاء عجمیله
جولوق قوشی. ادخواه دادخواه شکایت ایدوب عدل استیجی. بیت
عنان کشیده روان پادشاه کشور حسن. که نیست بر سر هر ره که دادخواهی نیست
اران دارانه شاکردانه. اریژ داریژه بر نوع سرچه دن کچیرک قوشجغزدر
درلو درلو رنکلری وار دراسکتی دیرلر. قره حصاری وطوبغار قوشی وچکک قوشنه

دخی دیرلر دیمش • رابله ولا مله دالوزه دخی لغتدر • عربیده وصعه معناسنه در
ارملنونی دارملنونیه تاوانلی او • اسکال داسکاله کوچك دمره درکه انکله
تره بچرلر • ومطلقا بستانجی دمره سی شمس فخری برای دیدهٔ اعدای خسرو • بود مریخ
درکف داسکاله صحاح عجم صاحبی وهلاك • وفساد • وشول بالچق که اندن چناق
وچوملك دوزرلر دیمش اسکل داسکله مثلا اسن داسه مثلا • وبغدای
باشنده اولان قلچق • دبشاق صاپی • انجین داغینه داغلق اناب دانابه
قراول طلیعه معناسنه • النر دالنره باو زای عجمیله اسکنی قوشی داریژه معناسنه
الیز دالبزه باو زای عربیله قزقوشی • الوز دالوزه مثلا • ودال معناسنه
دفدان که دکیله جك اغاجدر دار خال معناسنه • فتح دال و واو وزا ایله وضم لام
وسکون واو ایله • الوز دالوزه مثلا زای عربیله وزای عجمیله دخی مرویدر •
سائر آدلری البز لفظنده ذکر اولنمشدر • ال داله قرنال قوشی دال معناسنه
که عربیده عقاب دیرلر سید الطیور در • ولوری قوشی • الیز دالیزه زای عربیله
برداقچی قوشی • وچکك قوشی • صحاح عجم صاحبی بو معنا یه زای عجمیله تصحیح ایلدی
وچل قوشی تیهو معناسنه • ویسرچه • اموژ داموژه بیوك قارکوراکی • وزبیل
سیدی که ایکی یانه اغاجلر بکدوب انوکله کمره طاشرلر • وصولق • داموز
دخی لغتدر • عرجه وزوز • انج دانجه مرجمك عدس معناسنه • انژد دانژده
مثلا • انژ دانژه مثلا غیری آدلری ار لفظنده مسطوردر • ان دانه حبه
وقوش یمی • نعمتی وعلم • وعالم معناسنه ده کلور دیمش انیز دانیزه
مرجمك غیری آدلری انژ لفظنده مذکوردر • اداه اون عشره معناسنه
ده لفظی که شا بعد راندن مخففدر • قاعدهٔ کلیه در هر لغت که آخرنده
الف وها اوله • شاه • وراه کبی الفی حذف ایدوب شه وره دیرکز
ایکی وجهله کلام فصحاده استعمال اولنور • داه لفظی دخی بو قاعده موجبنجه
تخفیف اولنوب ده اولدی • کثرت استعمال سببندن تخفیف واجب
اولوب اصلی مهجور اولدی • خصوصا حالا اصلا استعمال اولنماز • سابقا بعض
شعراء فرس وزن وقافیه ضرورتندن اتوری استعمال ایلمشلر شمس فخری
چرخ واجرام چه باشد که بر همت او • که تمکین بندهٔ او دار داز نیان صد لواه • ده
بونکور الاتا ماه نو حسده کمانت • بسبر کرده داه وچهارا • وقرنق قراوش
ومطلقا خدمتکار معناسنه فرخی خنك آن میر که درخانهٔ او باز خدای • پسر و دختر
آن میر بود بنده وداه • وغایتده ملایم عورت واوغلان که کندی بی تکلف

تصرف ایتدره که ترکیده ویرك دیرلر • صحاح صاحبی وپارسه شب بره معناسنه
دوید دیمکدر رده معناسنه دیمش • ایژ دایژه چوره • ویرشنبه یه کوکل
ویرمش کشی • ای دایه اطفال امزرن عورت • وقنانسز چکرکه یه دیرلر
عربیدر • باب دبابه ایکی با عجمیله مکتب خانه • بوج دبوچه با وجیم عجمیله
سلك • سائر اسامیسی کاخنج لفظنده مسطوردر • ب دبه تخفیف با ایله
اول معروف ظرفدر که خایه کیسه سی یاغله ویا صویله ویا باغرسق ایله
طولا اول علته دیرلر • بر سبیل تجوز اول علتك صاحبنه دخی دیرلر
والا حقیقتده دبه خایه در • ترکیده قاولج دیرلر • ب دبه تضعیف
با ایله منازه • وصوصاق • وصوکاق • وکوندن برداق • وسفرلرده الجنه
یاغ وبال قویماق ایچون خام کوندن ایتدکلری قاب • بر دبره فصیلکه
حیوانه پدرلرخوید معناسنه • مولانا حلیمی دیر که حق بودرکه اصلده
بو لغت عربیدر مشاره معناسنه که بزه دانی بولك اکر فصیل
معناسنه نقل ایدنلر مجاز مرسل طریقه سنجه استعمال اتمشلردر • خم
دخمه مشهداوی مقبره معناسنه عنصری هر که زار رهبری کلاغ کند •
بی کمان دل بدخمه داغ کند • صحاح عجم صاحبی وکافر مشهدنه دخی
دیرلر دیدی • دوه دوه چار پا جنسندن اولان برتحی جانورلره دیرلر
سبع معناسنه • قوش جنسندن اولان تر تخی یه دلمزلر بیت • شب
قیرکون ماه پنهان شو • بجواب اندرون مرغ ودام ودده • قوردقوش
معناسنه دنیلر غلط اتمشلردر • نته که بیت مذکوردن معلوم در اسدی
زنسیم وزرزبیل ومرغ ودده • به نیرنك کرده روان بر رده • رست
دربسته نقشلنمش حریر • دری دریه پاره رقعه معناسنه • رداد درداده
دکرمن صواغی • ردز دردزه عورتلر واوغلان طوغورکن چکدکلری بوری
اغری عربیده طلق دیرلر • ردسیا دردسیاه حمای محرقه که ترکیده
درلمه حسته لغی دیرلر • ارزاد درزاده دکرمن صواغی • واما نه تصحیحنده
اوتلق دیدکلری یرکه دکرمندن اون انك ایچنه دوکلور • عربچه جباب دیرلر
رغال درغاله دربند • وقلعه • وطاغ اوستنده کی یول • رکا درکاه اشك
آستان معناسنه • وقاپو اوکی • وقاپو اوستی • واول وصفه • فاضل
محقق • دقایق الحقایقده • بوبله تحقیق • وتدقیق • اتمشلر درکه درکاه قپو بیننه
دیرلر • نته که بوبنده واقع در بیت هر که اید کوبیا وهرچه خواهی کو بکو •

گبرو نازو حاجب ودربان این درگاه نیست * درکه درگه مثله درگاه لفظندن
مخففدر * درماند درمانده چاره سز قالمش معناسنه * درمند درمنده مثله
درمانده لفظندن تخفیف اولنمشدر * درغ هیچ درمنع نرفت از درفضلش مردود *
رواز دروازه قلعه اشکی وشهر صوقاغی که انده بازار اهلی اوتوروب صاتوب
بازار ایدرلر * و درویشلر یار سا ایدرلر خواجه سنائی برتر از صورت
مکان ومحل * در دروازه جهان ازل عقل و صفنده دیمشدر * کاه اولور تجوز
طریقیله دلبجیلک قصد اولنور لطیفی زکوی دلبران دروازه کردن * بود
در دکهن را تازه کردن * فاضل محقق دقایق الحقایقده بویله تحقیق وتدقیق
ایتمشلر که دروازه الفاظ مرکبه دندر * برخی در در قاپو معناسنه برخی
واز درکه اصلی باز دراچق معناسنه * برخی دخی ده در که آخر مرکبه لاحق اولور
معنای عام ترکیبندن مسمای خاص مفرده نقل اولنمشدر دروازه نک مسماسی
شول بیوک قپودر که قپاتلدیغی اولمازدایم اچق طورر * شارح منظومه صاحب
حقایق بو عبارتله ذکر ایدوب * الدرب هو الباب الواسع یقال له بالفارسیة
دروازه وسعتی بیان اولنمشدر * اما قید آخرینه تعرض اتمامشدر * اول قیدبوندن
ظاهر اولور که شهره کیراجک صوقاق اغزینه دروازه شهر دیرلر * نته که بو بیتده
ظاهر در بیت دروازه شهر را توان بست * نتوان دهن مخالفان بست *
رون درونه حلاج یایی بیت میغ چون پنبه باد چون نداف * آزفند آک
چون درونا * اصح وافصح ضم دال له درونه در * رو درو ده وبالکسر یه که ایکی
کیاسی یه یمارلر بینه معناسنه * ریز دریوزه چر اتمک دلنمک معناسنه
عصمت دربدر یوزه زلطف تو بجوید مددی * نکهت باد حیات گل وریحان
نشود * دکزمک دریوزه معناسنه * ره دره اول معروف یره دیرلر که
ایکی یانی کریش اولا یغمور وسیل اولدقده اورتاسندن صو اقه *
سایر زمانلرده اقمیه بیت زشیر گیاهان وکوه ودره * شکر یافته شیر واهو بره
وشول اکلدن طوملر بیوک قارن که نه بولورسه دایما بیه وطویمایه ومطلقا
بیوک قارن وکوش که * دوه * وصغر * وقیون * یملدن یید کد نصکره
کوشر یورر * واول لشنه درکه عجه اکا کرش دیرلر * آدمده معده یرنده
وحیوانده بغارسق یرنده * وقوشلرده جکر قاپیسی در * ویکرتلمن دیدکلر بدر
فاضل محقق دقایق الحقایقده * بویله تحقیق * وتدقیق ایتمشلر درکه دره یه دره
دیدکلری یرا کچی اولدوغندن اوتوریدر * بومحله مناسب در لفظنده تفصیل

وار در دره نک آخرنده اولان ها اختصاص ایچون اولمقده جایزدر دستهده
پایه ده اولان ها کبی * معنای عامدن معنای خاصه نقل ایچون اولمقده جایزدر
کده ده خانه ده اولان ها کبی * بو معنالری هانک باب الهاء نوع اوله الالف
الممدوده محلنده بیان اولنمشدر * رباج دریاچه کوچک * ریوز دریوزه
دلنمک دریوزه معناسنه کمال اصفهانی درمانده ام بدست غم یمان مظلمه *
دریوزه زکوی عطای تو میکنم * ریچ دریچه پنجره وبیوک قپو ایچنده اتدکلری
کوچک قپو * وبیوک طاغ دپهسنه دخی دیرلر * ژاکا دژاکاه جلاد و
بدخو اولوب قاقیغان * وکورلکان اولان آدمده * وبرنجی حیوانلرده استعمال
اولنور اسدی بهر سوشش دیوی دژاکاه بود * بهر کوشه صد غول گمراه بود *
ژاک دژاکه مثله دژاکاهدن مخففدر اسدی دژاکه ددی سهمکین
منکریست * بزور دل ازمر دو افزون ترست * بر وصفنده دیمشدر *
ژدژه دژه زاء عجمینک تضعیفیله برنجی معناسنه * ژدژه زاء عجمینک تخفیفیله مهره
که کیسه لره وقپولره اوررلر * ژین دژینه طاغ دپه سی * ستایج دستایجه
یاغلق ودستمال * ستار دستاره بجقی ترکیده دستره دیدکلری که
ال بچقیسی دیمکدر * ستان دستانه دوتاق دیدکلری که اکنجیلر التلرنده ندر *
ستانبوی دستانبویه بیلنغج بیده شمامه معناسنه * الفی حذف ایدوب
دستنبویه دخی دیرلر * غیری ادلری شما لفظنده مسطوردر * ستاویز
دست آویزه الت بزرگان یعنی اکنجیلرک آلتی * نوا ارمغان وهدیه معناسنه
ستبان دستبانه یرنجی فوشلر الی یرتماسون دیو اله کچردکلری دریدن
الک دستوانه معناسنه * لسان فارسیده بایله واوک تبادل و
تواخیلیسی مرار آ بیان اولنمشدر * صحاح عجم صاحبی حلاج یایی طوندیغی واکک
معناسنه نقل ایلدی * ستدر دست دره بجقی دست ازه معناسنه *
ستشان دستشانه قرازطرآغی * ستکا دستکاه کاف عجمیله اولکه عادت
تحریف ایدوب دزکاه دیرلر بیت مرغ کران خواب تر از صبحگاه پای
فلک بسته تر از دستگاه * اکثر بو درکه ال ایرشمسی معناسنه قدرتدن
کنایت اولنور * مثلا بر کمسه نک مالی وقدرتی وصف اتمک قصد اتسه لر
بو قدرتنه یه کوجی یتر والی ایرشر دیرلر لطیفی انچه ازمر چیز دارد دستر سی
دستگاه او ندارد هیچ کس انوری باصطناع بیار است دستگاه وجود *
باستناء بیفزود پایگاه صدور * ستک دستکه مثله * ستموز دستموزه

تاج انما ثرصاحبی دیر که از سر تعصب و عناد این کلمه را دست موزه ساختند
وبه تکفیر ما فتوی نوشتند. ستنبوی دستنبویه شمامه دستنبوك معناسنه
ستوان دستوانه طغان الکی دستبانه معناسنه. وچوقال قوتیجی
واوچك. ست دسته صاپ قبضه معناسنه کلور. دسته تبر
و دسته کارد دیرلر. وهر نسنه نك قولپی. وبوجاغی. وکوشه سی که بالخاصه کر
مر برنسنه خصوصیله مضاف اولور. دسته جوال. ودسته مشك کبی
واکینی یججك باغلد قلری دمنی ده دیرلر ترکیده دخی شایعدر که دسته
استعمال اولنور. دسته کاغد دیرلر. وسایر بونلر کبی محلده استعمال
اولنور. وکستاخلق وبرکمسنه کستاخ ایلمك رودکی نیست از من بتو
عجب کستاخ. که توام داده باول دسته عصا از اگراو را بدستان
دسته سازم. بر از خورشید رخشان بر فرازم. وفرخ حصاری بلازك
سوار معناسنه دخی کلوردمش. ستیار دستیارزه بلازك غیری
اسامیسی دست ابرنجن لفظنده مسطوردر. ستیافت دست بافته
یول بولمش. والی ایرشمش دیمك اولور. ستیان دستیانه قاتمجی
ستیان دستیلینه بلازك. وعورتلرك قولی باغی. وعربیده رشوه معناسنه
یقال اخذ منی الرشوه بطریق الرشوه. ودستوانه. وقاضیلرك وپادشاهلرك
نشانی توقیع معناسنه شمس فخری شهی کانفاذ احکام قضا را. کند آل وی د
دستینه او. آل دخی بوراده توقیع معناسنه. سکرم دسکرمه طاغ
باشنده اولان کوی. وقلعه نشین اولسون خراب اولسون اطلاق اولنور
وفارسیده وعربیده استعمال اولنور. سکر دسکره مثله سمر دسمره مثله
دبوکرلجه لوبیا معناسنه. سن دسه جلاهلرك بو ماغی که طقوزدن زیاده
زیاده کلدوکی وقت ایپلکی وابریشمی اکا صرلر حداد معناسنه. وایلك
صرمشغنه دخی دیرلر. وبعضلر ارخوت اغاجنه دیرلر دیدیلر که جلاهلرك آلتلریندر
شنو دشنوه خنجر وبیوك بچاق. شن دشنه مثله اسدی بزدم مرد وا را
دشنه دل شکاف. بدر رید شاه از کلو تا بناف. غدغ دغدغه قلق اصلده عربیدر
فارسیده دخی شایعدر. سائر اسامیسی کیمتو الفظنده مسطوردر. وهدك
ویرمك. وبرنسنه جوق کورنسون دیو سللمك. لال دلاله بوزونك
عورت حافظ میده که نوع وبس چمن حد حسن بافت. کار این زمان صنعت
دلاله میرود. بد دلالت ایدیجی. وغماز. دقوجی. ویوریجی دکوکلاجی

ن دلّه انما جك اوزدکی. وتکك. وسکسار دیدکلری جانور که درسینی
کودك ایدرلر. ایکی نوعدر اعلاسنه زرد آوه دیرلر. کوکسی صاریجه اولور
ادناسنه سکسار دیرلر کوکسی اقجه اولور. حق بودر که سمور دخی بونك
انواعندندر غایتده ایو سیدر که جانوری صورتده وخاصه ده سمان
سکسار کبیدر. وعورتلرك غایتده مکاره. وسحاره. وغداره سنه دیرلر
که مذکوره طایفه نك ذکرا ولان اوصافده نظیره سی ولماسه دلّه زمانه
دیرلر. لید دلیده بلغور. مام دمامه دبلك. مبست دمبسته
نفسی طوتلمش. مدم دمدمه غوغا وغلبه. وکوکره مك. وکورلدیسی.
مکرفت دم کرفته قوقمش متعفن اولمش. واز مش معناسنه. مند
دمنده افوریجی. م دمه دبی که غایتده صوقدن عبارتدر. تعریب ایدوب
دمق دیرلر. وطمان ضباب معناسنه. وکورك دم جیلر وسایر
انلرك کبی اهل صنعت انوکلر او دیاقلر منفخه معناسنه اسدی بهران کرکرا
مرك به در دمه. که بخورد ماند میان رمه ادایی دمه برکشید از کمر تیغ تیز
فلك کشت پرویزن آرد به بیز. مید دمیدم بلورمش وتازه تیمش واقورمش
وصباح یری بلورمك. ندان خند دندان خند یان دشلری که
آدم کلدکی وقت ظاهر اولور. ندان دندانه کلیدك. وطراغك دشلری
وسایرانلره بکزر نسنه لرك دیشلرینه دیرلر. نق دنقه دلیجه که بغدآیدن
آزر آدم بیجك سراسیمه اولور. نکال دنکاله دوکلجه جك که کوکدن
قار کبی یاغار. واولوقده صوقدن طوکان بوز خشیف معناسنه اصح
کسردلله در. وجکلان دیش کوکی. ن دنه تیز لك که آتشی فرا جلرك صغیدر
وتکبر لك. وشادیلق. وبدن معناسنه. ده اوندر. عدددندر عربیده
عشره معناسنه. وقرش ویرمك نفرین معناسنه. هان دهان دره
اسنمك واسنه بن. هان دهانه جلاهلر والکنجیلر اصطلاحلرندندر
آغزلق دیرلر. هدل دهدله ایلنج. وقارش ویرمك نفرین معناسنه.
مر دمره بالته بیت جوز ددمره بر پهلوانی درخت. شد از خانه دولتش
تاج وتخت. پهلوانی درخت بیوك اغاجه دیرلر. قبا اغاجی کسمکده شامت
واردر. مبنای معنای بیت اولدر که بلکه مطلقا اغاج کسمك ایی دکلدر
نته که شیخ نظامی بو بیتده بیور ر بیت درخت افکن بود کم زندگانی
بدر ولیتی کشد نخجیربانی. اول معنایه اشارت ایتمشدر. داو دراف. وخنجر دباغ

وبابج بودابحق الت كه عوام الناس تامره ديرلر • اندن غلطدر • ونعلبندلرك
طرناق كسه جك التلري كه سم تراش ديرلر • هل دهله وبالضم قنده ره
ديدكلري اوت كه عربيده خلفا ديرلر • وكون ديدكلري دكنلي اوت لطيفي
بريشت اكرنان كشي ورخ دهله • نه زانكه زدونان طلبي نا سره كله وحصير
سازي وقوغا ديدكلري سازكبي اوت كه دهوه دخي ديرلر • م دم ده مرده
اون كشيلك ديمكدر • هند دهنده ويرك عورت • واوغلان • ومطلقا
ويرجي معناسنه • هن دهنه دالك نصكره سكون ها ايله برنوع قيمتي
طاشدر تعريب ايدوب دهنج ديرلر • نيجه درلو اولور • اعلاسي جزيرهٔ قبرسدن
كلور كوكرك اولور دهنه فرنكي ديرلر • وبرنوعي دخي صاريرق اولور • وبر
نوعنه طاوسي ديرلر قزللغه مايل قرارق اولور • بيلدر بيلدر اشلار
وبرنوعنه موشي ديرلر درلو درلو نكلري اولور • سائر تفصيلي دهنج لفظنده
مذكوردر • هن دهنه هانك ونونك فتحه سيله اغ دهن معناسنه
داوبان كمي • هو دهوه قوغا ديرلر سازكبي براوتدر ديركنارندم بر دهله
دخي ديرلر • هنر دهنيره سداغزي فله معناسنه • الدال المكسورة •
راز درازه اوزون • رازين درازينه اوزنجه ديمكدر • رخت خان
درخت خانه مزنك • رخت نبث درخت سنبه اغاج قوردي • واغاج
قفان ديدكلري قوش • رم خريد درم خريد اقجه ايله صتون النمش ديمكدر •
رمن درمنه اياريوشني ديرلر براوتدر • اطبا قاتنده شيح ديمكله معروفدر
رند درنم يرجي ديمكدر • بيت زدرنده شيران زمين شد تهي • بترنم
مرغان رسيد اگهي • ره دره نوره كه آدمه اوررلر • ويرنق معناسنه •
رغال درغاله حصار قلعه سي • ژل دژله دجله ايرماغي كه بغداد ولايتنده
آقر • ژين دژينه بزكه بانشجيلر وسرآجلر التلرندندر • قره حصاري
وحصار قلعه سي معناسنه ده كلور ديمش • سائر آدلري درفش لفظنده
مسطوردر • كين دكينه ديكينه لفظندن تخفيف اولنمشدر • دونكي سنه
ودونكي كون • وچو ملك اشي • لبرد دلبرده
اسدي
نوازان نوازنده درجنك جنك • زدلبرده بجماز چون زنگ زنك •
لخواه دلخواه واو رسمي الف ثابتدر كوكل آرزوسي • وخوب • ومحبوب
معناسنه • لشد دلشده كنديدن كدوب اغونمش كمسنه • وبريره كوكلي النمش
عربيده مفتون • ومخبول • ومسلوس ديرلر • من دمنه دلكو • ثعلب كه •

ابوالحصين

ابو الحصين دخي ديرلر • بعضلر شغالدر ديديلر • وبي كه قنقك غايتده شديتدر •
ونشان سراي • وسركين • وحقد • وكين معناسنه • ده كوي قريه معناسنه •
نته كه مولاناي رومي قدس سره بيورر بيت ده مرو ده مرد را احمق كند •
عقل را بي نور وبي رونق كند • ديه لفظندن تخفيف اولنمشدر • وداد لفظندن
ام در ويرديمك اولور • ها د دهاده ايكي طرفدن اقدام ديمكدر • هاتفي
غريو دهاده برآمد چنان • كه افتاد از دست شيران سنان • ويمك بركن
اغزي ايكي طرفدن اچلمق • هشت دهشته بخشش عطا معناسنه تصرفات
عامه قبيلندندر • هيد دهيده ايكي طرفدن ديمكدر • بيا ديباه ديبا
معناسنه كه برجنس التونلو حريردر • واطلس وحريردن لباسه ديرلر •
يب ديبه مثله ديباه لفظندن مخففدر • عبد الواسع جلبي باجود توجه ديبه و
اكسون چه نمد • بابذل توجه لؤلؤ مكنون چه تراب • ديكر بيا فهم تكي ديبه شاهوار
زمعنيش رنك وز دانش نكار • يدبان ديدبانه كوزجي عربيده عين وطليعه ديرلر
يدكا ديدكاه كوزجي يري • يد ديده كوز كبكي مردم معناسنه • ومطلق كوز
معناسنه دخي كلور • فاضل محقق • دقايق الحقايقده بو يله تحقيق • وتدقيق
اتمشلر كه ديده كوزك الجننه قباق التنده اولان يردر • نته كه بو بيتدن
ظاهردر بيت چنان مي دلم را پسنديده • كه كوني بچشم اندرم ديده • چشمدن
قباق وكريك داخلدر • ديده ده داخل دكلدر • اما سواد وبياض جمله سي
ديده ده داخلدر • نته كه بو بيتدن ظاهردر بيت شبي همچو سواد ديده پرنور
هوا عنبر فشان چون طرهٔ حور • ديدم مركبدر برخوي ديدر كه اسم درمشتق
اولمشدر كورمك معناسنه ديدندن • بر جزء هاي نقلدر كه اصلي سابقا
مرادا بيان اولمشدر • ديده لغت مشتركه در اسم مفعولده كلور • ديدندن مثلا
ديده كوبم ديرلر اسم فاعلده آخرنه هاي نقل زياده ايدرلر ديدم ديرلر •
نته كه بو بيتده ظاهردر بيت سواد ديدهٔ عمديده ام باشك مشوي • كه عكس خال
توام مركز ازنظر نرود • يدكا ديدكاه بقاجق يري • رين ديرينه قديم وكهنه
اولان نسنه • وكجيرك معناسنه ده نقل اولندي • ژه دژه زاء عجميله ارباب
لغت قولاآت • واسب كبود • واسب سست • صحاح عجم صاحبي دمر رنك
معناسنه ده نقل ايلمش • ودژم معناسنه ده كلور • وقله معناسنه ديمشلر •
فاضل محقق • دقايق الحقايقده بو يله تحقيق • وتدقيق اتمشلر كه آته دژه اطلاقي
بو بيتدن ظاهردر بيت بفرمود تابرنهادند زين • بران دژه پيلتن روزكين •

قاتره ده اطلاق اولنور نظامی قطار استر دیژه صد وبی که بارش قرشت و
طشخان بود وپیبی اته وغیری حیوآنه اطلاقی رنک اعتباریله درلسان فارسیده
دیژ شول رنکدن عبارتدر که ترکی دلده اندن یاغز عبارتیله تعبیر ایدرلر
عجم اسب دیژه دیر ترک یاغز آت دیر وآخرنده کی ها نسبت اختصاصیه
ایچوندر بنفشه دکی زرده کی ها وسپیده کی ها لسان فارسیده اخر کلمه ده
اولان هانک برقاچ معناسی واردر نته که باب هانک اولنده ذکر اولنبدر
اول معانیدن برلیسی مذکور معنی در دیژک معناسی یاغز اولمق اعتباریله
قره یاغز آته شبدیز دیرلر قوبی قره اولیجاق شبرنک دیرلر بحر الغرائب
صاحبنک جمله غرائبندن در که دیژه نک تفسیرنده ایتمشدر که اول
رنکدر که انده غبرت اولا یعنی بوز رق توز رنکلی ولا اکثر آت وصفنده
استعمال اولنور هم عارضه هم معروضه اطلاق اولنور جمیع رنکه دلالت
ایدن لغتلرک حالی بویله در کلامنک اولنده خطا اتمشدر که دیژ ایله
دیژه فرق تمامشدر لونک اسمی دیژ در ملونک اسمی دیژه در آخر کلمه ده
هانک زیاده سی نه افاده ایدرا کلامشدر دیژین دیژینه ترکه اعضاده
اولور غربیده غنج دیرلر دری التنده خفیف یرلرده اولور دژم معناسی
غیری آدلری انده مذکوردر دیس دیه الاجه بنبه معناسنه یکان
دیکانه قابلی بغه دکرلی بو معنایه سائرا سامیسی جیز والقطنده مسطوردر
یکبای دیکبایه ساج اناق یکین دیکینه دوزنکی ودوزنکی کون ییمکدر
وچوملک اتشی بل بای دیل بایه سوجق بنا روب دنباره دیه جوز رنک دیدکلری
اوتدر که بیابان طورغی دخی دیرلر یوغرده قاترلرچوق زمان آز مقدار صفقلر
وخیلی نفعی واردر ین دینه دوزنکی دیمک اولنور حسن دهلوی میده که
خماربنه داریم دوری دوسه در قنینه داریم واعلام نسادندر
فردوسی سبک دینه بکرفت دست پدر زبیت الحزن بر دو برآید ر
جولاوی نکه کرد یعقوبرا همان پاک دین دینه خوبرا دینه دن مراد حضرت
یعقوبنک علیه السلام قزیدر یوان دیوانه دلی مجنون معناسنه یوج
دیوچه نحل بتی ارباب لغت بونک آ وزرینه متفقلردر اما شیخ اسمعیل
جرجانی ذخیره خوارزم شاه ودار سال علف بابنده دیمشدر که بزم برده
سلوکه دیوچه دیرلر وکوه رضه معناسنه یوستنب دیوستنبه بوکتک
دیو دیمکدر یو دیوه طوملان منتری وسلک ونحل بتی ی دیه کوی قریه

معناسنه الدال المضمومة بل دبله باره نا لطف وبردرلو
حلوادر قوز ایله وبادامله اولور وپشمینه حلوا ختر ین دخترینه منوز بشینه
یتشمش قزجغز خنین دخینه مثلا راج دراجه فراجه قفتان خن دخنه
تنسی وطاری دخینه مثلا رخوش دزخوشه غایتده پاک وصافی وایریجه الجم
ردان دردانه انجو دانه سی ر ددان درددانه دام اوزرنده تزدبانله
چقلان کپنک ریش دریشه صچق ولوله رد دره اسنمک ژبی
دژبیه یعنی بوینده اولان تزخوک کلو معناسنه غربیده غده
معناسنه وغدة البعیر اول چباندر که دوه نک بوینده چیقر اولدرز
ز دافشر دزدافشره بر کورد کن اوغرلیان اوغری وانبار دزدافشار
معناسنه ژ دژه زاو عجمیله دژبه لفظندن مخففدر وقرلغان علتی که
طرنقلرده ظاهر اولور سایرا سامیسی دژم لفظنده مسطوردر اعضاده
اولان بزدر عربیده غدة دیرلر دژینه معناسنه ژین دژینه مثلا دژبیه
لفظندن مخففدر وقرلغان علتی که طرنقلرده ظاهر اولور در دنا خن دیرلر
عربیده دوخس معناسنه وقبارجق سنام دهند دشنام دهنده
صلوات برمغی سبابه معناسنه کانج دکانجه بازار سکیسی که بازارکانلر دم
جرجیلر وغیریلر اوتورر لر مج دمجه معنای ترکیبی سی مقتضاسنجه کحرک قوبرق
دیمکدر اما بعض ارباب لغت قوش قویروغی وطاوس قویرغی وتونجه
وخورما واوزمک چورچوبی وسید که اتچینه مش وغیری نسنه قوبارلر
دیمشلر مغز دمغزه قویرق بنان بز غنجه عیبب دیرلر نبال دنباله
قویرق وکوز قویرغی وچبان نب دنب مثلا قویرق اکثر بودر که
قیونده استعمال اولنور اکا تشبیه ایدوب آدمده دخی مستعملدر سائر
ادلری دنب لفظنده مسطوردر واسب دواسبه اولاغ بیت
دواسبه بیک نظر مید وانم ازجیب رایت بحست وجوی نکاری که
نور دیده ماست دکر دواسبه پیش بانوکس فرستاد زمهمان کرد
شاهش خبر داد فاضل محقق دقایق الحقایقده بویله تحقیق وتدقیق
اتمشلر که ایکی اتلی کمسه یه که یوله کیده بریند بنه برینی بیدک اید ه دواسبه
دیرلر اسم مرکبدر آخرندکی ها معنای عام ترکیبندن معنای خاص
علمی یه نقل ایچوندر چارچوبه دکی ها کبی بر دورت آغاجه چارچوبه اطلاق
اولنور اما چارچوبه مخصوص صدرلسان ترکیده چرچوه دیدکلرندن غیری نسنه یه

معلی

معناسنه . الدال المضمومة . بل دبله پاره ناطف وبردلو
حلوادر قوزایله وبادامله اولور وپشمینه حلوا . خترین دخترینه مینوز یاشینه
یتشمش قز . چغز خنین دخینه مثلا . راج دراجه فراجه قفتان . خن دخنه
تفسی وطاری دخینه مثلا . رخوش دزخوشه غایتده پاک وصافی واریکی الجوی
ردان درردانه انجو دانه سی . رددان درددانه دام اوزرنده تزدبانله
چقلان کپنک . ریش دریشه صحیق ولوله . رده درده اسنمک . ژبی
دژبیه یعنی بوینده اولان تزخوک کلو معناسنه . عربیده غده
معناسنه . وغدة البعیر اول چبانلرکه دوه نک بوینده چقر اولدر .
زدافشر دزدافشره مزکور دکن اوغرلیان اوغری . وانبار دزدافشار
معناسنه . ژده دژده زای عجمیله دژبه لفظندن مخففدر . وقرلغان علتی که
طرنقلرده ظاهر اولور سایرا سایبسی دژسم لفظنده مسطوردر . اعضاده
اولان بزدر عربیده غده دیرلر دژینه معناسنه . ژین دژینه مثلا دوژینه
لفظندن مخففدر . وقرلغان علتی که طرنقلرده ظاهر اولور دردناخن دیرلر
عربیده دوخه معناسنه . وقبارجق . سنام دهند دشنام دهنده
صلوات برمغی سبابه معناسنه . کانج دکانجه بازارسکیسی که بازارگاهلرده
چرچیلر وغیریلر اوتورورلر . مج دمجه معنای ترکیبی مقتضاسنجه تحرک قویرق
دیمکدر . اما بعض ارباب لغت قوش قویروغی . وطاوس قویرغی وتونجه
وخورما واوزمک چوبی . وسپد که اکچنه ایلمش وغیری نسنه قونارلر
دیمشلر . مغز دمغزه قویرق بنان بز عرنجه عسیب دیرلر . نبال دنباله
قویرق وکوز قویرغی . وچبان . نب دنبه مثلا قویرق اکثر بودر که
قیونده استعمال اولنور اکا تشبیه ایدوب آدمده دخی مستعملدر . سایر
ادلری دنب لفظنده مسطوردر . واسب دواسبه اولاغ . بیت
دواسبه بیک نظر میدوانم ازجنت رایت . بجست وجوی نگاری که
نور دیده ما ایست . دکر دواسبه بنش بانوکس فرستاد . زمهمان کرد
شاهش خبرداد . فاضل محقق دقایق الحقایق مقدم . بویله تحقیق وتدقیق
اتمشلرکه ایکی اتلی کمسنه یه که بوله کیدم بربنه بنه برتی بیدک ایده دواسبه
دیرلر . اسم مرکبدر آخرندکی ها معنای عام ترکیبندن معنای خاص
علمی یه نقل ایچوندر . چارچوبه دکی هاکبی مردورت آغاجه چارچوبه اطلاق
اولنور . اما چارچوبه مخصوص صدرلسان ترکیده چرچوه دیدکلری ندن غیری نسنه یه

انتهی

اشهی لنا واحلی من قبلة العذارا . سایرا سایبسی دخت لفظنده مسطوردر . وشین
دوشینه دون کیجه کی . واو مزلق . وغ دوغه یاغ دوزیسی که یاغ ضرکحق دبنه
چوکن غلیظی دردو غو معناسنه . وغین دوغینه مثلا . وکج دوکجه ماسوره
ویوک ایکی در . وک رشت دوک رشته اغرشق . وک ریس دوک ریس
مثلا ویوک ایکی . وایلک ایلمکی بیت کرکونت ازتخت جنان بادریه بر دو
آن بادریه خوش خوش چون دوکریسه شد . دکر چوز یار رشس جدا ماند و
کریست . دوکریسه کرفت وتشم بریست . سایرادلری بادبره لفظنده
مذکوردر . ول دوله قصر غه باداکر معناسنه . بیت طاوس روز تا ارافق
جلوه میکند . شاها همای رای تو دوله شکار باد . کاه اولور کرد باددبور
بیت کرد باد دیست مرآه دل درد آلود . که از وشد بفلک چهره مرکرد
آلود . سایرا سایبسی باد کرد لفظنده مسطوردر . وکرنه کله سوسما معناسنه
کرنه کله نک غیری آدلری کرباسو لفظنده محرردر . وطغور جن اویونی .
دموی دومویه قرغل کشی که صقالنک بعض اق وبعضی سیاه اولور عربیده
کهل معناسنه نعمتی قویرق دم معناسنه . نقل ایلمش . الله اعلم .
نوع اول الراء المفتوحة . اتبان راتیانه جام صاقرنی
تعریب ایدوب راتیانج دیرلر . اتیان داد راتیان داده مثلا . آتین
راتینه مثلا . آخن راخنه کدک عربیده ثلمه معناسنه . رخنه بوندن
تخفیف اولنمشدر . ازیان رازیانه معروف بستان سبزه سی درکه
خوش قخوسی اولور رازیانه نسنه در ترکیده غلط ایدوب رزنه دیرلر تعریب
ایدوب رازیانج دیرلر . است راسته مرایشی صانع ایله اشلیان
کمسنه چپه مقابلی . اف رافه وزای عربی وعجمیله مروید . کناه کار . وبندق
وکوفرن دیدکلری اوت که اغر قوقوسی اولور کرد دلر دیرلر . عربیده شفقت
ومهربانی معناسنه کلور . کسر فایله رافه زند کانیسی وسعت اوزرینه اولان
کمسنه یه دیرلر . ال راله نعمتی عوم کرافور ب انکله صوئی بحرلر دیمش . رای مهمله
وزای معجمه ایله دخی یازمش . بومعنایه سایر ارباب لغت زای معجمه ایله نقل
ایلمشلر . ام رامه رانک معناسنه که ترکیده معروف ومشهور معجوندر جوز
ترکیب وترتیبی وسایر آدلری رانک لفظنده مذکوردر . ان رانه صامصاغی
بکزر براوتدر بربان آبدوب برلر . اراه یول طریق معناسنه . اه شراه
راه شاه اول یول که اندن نیجه یوللر منشعب اوله وطوغی وواسع یول شاهراه

معناسنه • واول کمسنه عالمی چوق کزمشدر سیاه معناسنه بیت براند
همی شد راه شاهی • رسیدا و تا نبرد پادشاهی • تب رتبه هندوستان
فندقی جبل رجله بر برم که ترکیبده شمزاوت دیرلر • عربیده دخی رجله دیرلر
کسر رایله • و سمار وغ یعنی منتر معناسنه شمس فخری نهال دولتت بربار باد
همی تا بوی کل باید ز رجله • حن رخنه یای کزی • و کدک • و تنک کلک
که قلیچ و بچاق و دیوارده اوله رخنه دیرلر شمس فخری ابو اسحق سلطانی که در
ملک • نهشت انصاف عدلش هیچ رخنه • راخنه لفظندن مخففدر • راخنه
عامدر • ژد رژده زاء معجمه ایله بیاکن کمسنه اکول معناسنه بوشکور زدیدآر
خیزد نه آرآرزو • زچیست کوینه رژدی خلق • رژ دخی لغتدر • هاشر
رزمکاه بزمکاه صواشش یری اسدی چنین کفت کز کاه جم بر زمین
نیارست کس رزمکاهی چنین • رنک رزمکه مثله اندن مخففدر • فورقوه
یماکه قفتانه یمارلر • وکوزه که بر دلنمش دلکی کوزرلر • زم رزمه ارقه
یوکی اسدی صد وسی فرآراز خز و پرنیان • دوصد رزمه نوحله چینیان •
عربیده رفار سیده ذه شایعدر • زرزه زاء عربیله قایود و کمه شی ترکیبده
دخی مستعملدر • وکورک رانک تشدیله دخی جایزدر • زرژه زاء معجمه ایله
خرما بیر غندن ایپ و شریت که انجک در ایپ کبی • و سجید دخی دیرلر اولارده
کروب اوزرینه قفتان و اسباب سررلر • و بنالرایپی • و آلتی عم رژه دیرلر
دکمان • ست رسته صف رست معناسنه • بو معنیدن اخذ اولنمشدر
که بربری یانده صره صره بازار دکانلرینه رسته دیرلر • بلکه بازار معناسنه
استعمال اولنور انوری نا رسته زجهل برده هر روز • نوباوه احمقی رسته
ودرلمش معناسنه بیت این سخن رسته تر از نقش باغ • عاریت افروز
نشد چون چراغ • و قورتلمش خلاص ولمش معناسنه • سید رسیده ایرشمش
بالغ اولمش معناسنه • غاو رغاوه صغر کوبکی ناف کاو معناسنه • وکوز بکی
غو رغوه یونت قوشی صعوه معناسنه • غیری ادلری خر در زدم لفظنده مسطوردر
کو رکوه کچکل منذر منح اورکک وحشی حیوانه دیرلر • و مطلقا اورکک معناسنه
م رمه سوری کله معناسنه • نب رنبه قاسق قلی اصح ضم را ایله در شمس فخری
خلبه و غنبه و زنبنح ایراد اتمشدر • نج رنجه اکمک و خسته لک • وند روند
دوکلرک معروف التی • واول التندن چقان یونغه یه دخی دیرلر اسدی
جو جوشنده دریای ازسند روس • بخارش همه رنبح آبنوس • و براونک

آدیدر

آدیدر بیت شود در روضه رضوان طعمم بمعنی سدره وطوبی چو رنبح • و بعضلر
قرقن دردیمشلر که صغری کنار یدر • و بیوک سیاه بختیان • و سیاه پوست
دانخوار روانخواه قاپو قاپو کزن دلنجی یه دیرلر • واو رسمی والف ثابتدر • شاه
و ماه قافیه سنده استعمال اولنور بیت کر لطف خدا رسد شود شاه
آنکه بدرش بود روانخواه • وان روانه یوله بولنمش و کوندلمش • و کجرو یوز
معناسنه • واد رواه نعمتی زندانیلر طعامی دیمش • سایر ارباب لغت بو معنایه
زاء معجمه ایله نقل اتمشلر • مذکور هم راء مهمله و هم زاء معجمه ایله ایراد ایلمش • وج روجه
خام اوزم و بالضم • وزن روزنه ارباب لغت پنجره و باجه روزن معناسنه
نقل ایلمشلر • اما فاضل محقق • دقایق الحقایقده • بو یله تحقیق و تدقیق اتمشلردر که
روزن و پنجره تحقیقنده که محلنده تفصیل اولنمشدر • روزن بجا و پنجره منظره معناسنه
وند روئین کذکی معناسنه ره یول طریق معناسنه • راه لفظندن مخففدر
الراء المکسورة • ده رده صف و خطک سطری اسدی
دو لشکر چو در هم رسیدند تنگ • رده برکشیدند و برخاست جنگ • شت
رشته ارشته آشی اکرا معناسنه • وایلک و دزی • و بر علتدر که طبیبلر اکا
عرق مدینی دیرلر • اکثر بخارده اولور و یمنده اولور • قرح حصاری و انجه
معناسنه • وایقدح انجه اغری ضری معناسنه ده کلور دیمش بیت کرچه کره
درکر هم بود جایی • بر نکرفت از سر این رشته پای دکر تا سر این رشته بجایی رسید
کان کره از رشته نخواهد برید • کاه اولور که دفعهٔ واحده انسانک بدننده
قرق اللی ذراع مقداری عرق ظاهر اولور • بر ذراع مقداری اوزاندقجه برینه
صارارلر • اکر قیرلورسه غایتده وجعی والمی زیاده اولور • رشتک دخی لغتدر
بعض تفصیلاتی مذکوردر • شک رشکه بت سرکه بی که یوشتق دیرلر • رسک و
رشک معناسنه و عیب • کاش رکاشه قاپلی بغه سنک پشت معناسنه
یلیان رتیبانه جام صافیی راتیانه معناسنه • بچال ربچاله ریچال معناسنه
قباق و بادنجان کبی • و سایر میوه لردن بال و شیره ایله پشررلر • نخت رنخته
تنکردن دوکلمش بر معروف دارودر • و مطلقا دوکلمش نسنه و قایغانه •
یز ریزه آخری زاء معجمه آرزوی نفس ریز معناسنه • ریز ریزه آخری زاء
عربیله افاف دوکلمش نسنه • و قایغانه • ریذ ریزیح دکلمش و افاق اولمش
یش بج ریش بجه صقال التنده بتن صقال و صقالک کوچکی ترکیبده
انکی دیرلر • عرجه اکا عنفقه دیرلر • یش کاو ریش کاوه مثلدر ونجنایتدر

شول كمسه لردن كه يرامزه تابع اوله وانك مسخره سي ولا. يشت ريشته ارشته
اشي. واكرلمش ودرزي. وفتيل وساير رسته معنالرينه كلور. يش ريش
صيچان. وكريك كه عربيده. هدب. وهداب. وهيدب. ديرلر. وناصور
علتنه ديرلر. ظاهر بودر كه عرق مدني علتنه ديه لر. يشيد ريشيده كوز كوز
تقشلنمش حرير. وكوزلمش صچاق. يكاس ريكاسه كرلي خارشت معناسنه
يكاشش ريكاشه مثله شين مهمله وشين معجمه ايله فروي لغتدرر. نسازد
زريكاشه كس پوستين. سايرا ساميسي جزو الفظنده مسطوردر. يم ريمه
چباق كه كربكلر دبنده جمع اولور. رمص. ورمص معناسنه. يونج ريونجه
اغاج قوردي ارضه معناسنه. ريونجو دخي لغتدر الراء المضمومه
باروباه دلكو روباه معناسنه روباه لفظندن مخففدر. عربيده كنيتي
ابو الحصين در. يوخ ديوخه وقت انزال قريب اولمش كمسنه. وجماع صفاسي
ب ربه قره حصاري هند فندغنه ديرلر دلمش. رتبه معناسنه. ژ رژه
شربت كه سجم دخي ديرلر. خار رخساره رخسار معناسنه. تفصيلي انده مذكوردر
ست رسته بتمش وشول كوي كه صره صره قونلمش اوله. فت رفته سپرندي
نب رنبه فتق قلي. غنبه. وخنبه. وزننه شمس سرخصمش زتن دور آنچنان باد
كه از خايه بزخم تيغ رنبه. ند رنده مز كلدك ديدكلري قوش كه اكثر چاليك يرلرنده
اولور. وبر نوع اوتدر رند معناسنه. وبا روباه دلكو ثعلب معناسنه.
كنيتي ابو النجم. وابو الحصين در. وب روبه مثله. وچ روچه خام اوزم.
ودر روده بغارسق معناسنه. وسازقلي. وخشلمه. وزان روزانه كوندلك
يعني وظيفه. وزديد روزديم يشامش. وزكار ديد روزكار ديده مثله.
وزكان روزكانه وظيفه روزانه معناسنه. وايكي دركه باشم برنماق
يردر. وزران روزرانه كوي وتركلك يري. وزروزه اوروچ صوم
معناسنه بيت روزه چون ميداري اي شيرين لبير كزد ولب بلبم دهانت
برشكر. فاضل محقق. دقايق الحقايقده بويله تحقيق. وتدقيق ايتمشلر كه اوروجه
روزه ديدكلري روزكه كوندزدر اكا اختصاصي اولدوغندن اتوريدرر
آخوندكي ها ادات اختصاصدر. هفته ده كي. كوساله دكي ها كبي دركه سابقا
حرف ها اولان لغاتك اولنده بيان اولنيدر. شيخ جلال الدين سيوطي
روح الله روحه محاضرات ومحاورات نام كتابنده امام جعفر صادق رضي الله
عنه نقل ايدركه هرسنه محرمنك اوني وچنجي كوني نه كون اولورسه اول سنه نك

رمضانك

رمضانك اولي اول كون اولور. وزيان روزيانه كوندلك وكوندزلك
وزيد روزيدم رزق ويرجي. وزين روزينه روزيانه معناسنه. وپي بار
روسپي باره قحبه عورته حريص اولان كمسنه. وستازاده روستازاده
كويده طوغان كمسنه. واناسي اناسي كويلي اولان. وسيا روسياه يوزي
قره ديمكدر. بوندندر كه كناه كاره. ويرامز فعللي اولانلره الحلاق اولنور.
كه حقيقتده يوزي قره انلردر. صورت ولونده سياه اولوب افعال و
اعمال حسنه اوزره اولنلره روسياه دينمز. وغن ويژ روغن ويژه صافي
ياغ ديمكدر. وغين روغينه جميع ياغلم بشمش طعامه ديرلر. وفتم چورك
وكوزلمه ديدكلري طعام. وفت روفته سپرندي. وف روفه انيت
كسري. ول روله كرته كه بو معنايه غيري آدلري كرباسو لفظنده مذكوردر.
وكلركبي برجانوردر اما اندن بيجيركدر. وقويرغي كلردن اوزندر. عربجه ورل
ديرلر. وقلج يلماني. ومي روميه كفار ولايتنده بر عظيم شهردر اندن بيوك
شهر يوقدر ديرلر كه ايچنده التي يوز حمامي واردر. وند روند صوق.
ويرا رويراه — اسدي زكر شاسب درخواست
مهراج شاه. كه اين راي راهم توبا روي راه. وين روينه روبينه
لفظندن مخففدر. قزل بويه عربيده قوا الصبغ ديرلر. واكلك كه مومك
دبيني انكله قزاردرلر. وقلايلي وبجه كه عورتلر يوزلرينه طوتارلر نقاب معناسنه
وي روية توج. وكوچك يوز. وتين روييتنه رويينه معناسنه.
وتوجدن اولان نسنه. وقلايلي. وقلايچي معناسنه استعمال اولنور.

نوع اوله الزاء المفتوحه. ار زاره ايكلدي ناله

معناسنه. ويالورمق لابه كبي. وايكلمك. واغلامق. وفرياد. وفغان
ايتمك شمس فخري انكه از بيم تيغ او شب وروز خصم راهست ناله وزاره
اژ ژاژه ايكي زاء عجميله كلتره سوز. يعني كلمات فحش ومهملات ژاژ
معناسنه وبر دكنلي اوتدر كه آني سوز اول واراكن ساير اوتلري
يمز. تازه ايكن ادم دخي ير. اكثر يرلرده اكا كنكر ديرلر. اغ پيس زاغ پيسه
الاجه قرغه. اغ بين زاغ بينه مثله. اف زافه دوه طبانني ديدكلري او
وكمرن ديدكلري اوته دخي ديرلر كه آغر رايحه سي اولور. كردلر وتركلر يرلر.
اكثر ارباب لغت راء مهمله ايله نقل ايلديلر. وزاء عربي وزاء معجمه ايله مرويدر.
ال زاله شتاب باران وقرائي. عربيده جليد ديرلر كه كوز فصلنده اولور

وطولی تکرک معناسنه شمس فخری ابر اگر فیض دست او یابد • در هوا چون گهر شود ژاله
دشول قطره که یغار کن طام اولمز • ییرقلر اوزرنده کورینور ترکیده چه دیرلر
عربجه ندا دیرلر بیت خوی کرده می خرامد و بر عارض سمن • از شرم روی او عرق
از ژاله میبرود دگر باد بهار می وزد از بوستان شاه • وز ژاله باده در قدح
لاله میرود • وشول طلومه دیرلر که انوکله صو یوزرلر شمس فخری تا غلامان
او شنا و کنند • پیکر آسمان شود ژاله انویکا زانوی گاه صما بوغونی دیمکدر
اولان زاولانه بوقاغی که حبس ایچون ایاغه اوررلر شمس فخری کسی کز طوق حکمت سیر
تنابد • شود حبل الوریدش زاولانه • او زاده ایکلدی • وزاریلق اوی
زاویه بوجاق عربیدر جمعی زوایا کلور • و تکیه معناسنه دخی استعمال اولنور
بان بر زبان بره وبالضم سکرلی یراق که بغه یراغی دخی دیرلر اطبا قاننده
لسان الحمل دیمکله معروفدر • ایند زاینده طوغوریجی دیمکدر • رایکر معناسنه
بانخواه زبانخواه وبالضم دیلنجی سائل معناسنه • بان زبانه وبالضم توقه دلی
واکا بکزر نه که وار ایسه • واود یالکی • وعورتلرک فرجی زبانه سی خروسه
معناسنه • زانک ضمه سی دخی جایزدر • بانی زبانیه جهنم خدمتکارلری عربیدر
واحدی زبنیه کلور • بر زبره ثریوه زیبق معناسنه • بطان زبطانه تفنک
که جنک کوننده آترلر • نعمتی واغ تفکی • ودلکی دو زاغی • دسبکه معناسنه
قانون ادبده سبطانه زبطانه که برین تیر سازند دیمش • خ زخره ایونده توز امیق
خم زخمه ساز زخمه سی که انکله چالرلر عربجه مضرب دیرلر • د زده صف وسط
رده جرد زرده چرده صاری یاشین • ردچور زردچوره نعمتی مثله دیمش
ردچهر زردچهره مثله • ردخای زردخایه یمرده صاریسی • ردم زردمه
ره هکذا طعام قزل اولکدر که بوغرلغی دیرلر • رده چوب زرده چوبه صاری
اغاج زرده چوب معناسنه عربجه زردج دیرلر • رد زرده یمرده صاریسی
ومعروف طعامدر • دگنر وصاریرق معناسنه • وقوله یا خود اشقر آت
بیت سوی عجم ران منشین در عرب • زرده روزاینک وشبدیز شب
زرشت زرشته صرمه • وقلبدن • رساو زرساوه وسیلة المقاصد
صاحبی و نعمتی زرسا و معناسنه نقل ایلمشلر • رن زرنه زرنیخ معناسنه
رد بر زربرده اوماج اشی • ر زرده صف وسط رده معناسنه • غار زغاره
طاری اکمکی شمس فخری بود همچون کلیچه دشمنش را اگر گردون دهد اوراز غاره
داونکی تحوج معناسنه • غار زغاره زاء عربیله ضعیف کوبنکا و معناسنه

زبان کن ع خمیر بهلوی لغتنده طاری اکمکنه دیرلر شمس فخری بود همچون کلیچه
دشمنش را • اگر گردون دهد اوراز غاره • غور زغوره یوست قوشی عربیده
صعوه معناسنه • غیری اولری زردسیر لفظنده مسطوردر • فر زفره نعمتی
زفر معناسنه نقل ایلمش • آغز وچکه وطولک که صدغ معناسنه • واونج
ارتورمق معناسنه • کار زکاره اونکی تحوج معناسنه شمس فخری فلک
بر استانش سر نهاده دست • اگرچه بدستمکار روز کاره • کاس زکاسه
نعمتی کربی رکاسه معناسنه نقل ایلمش • ل زله تخفیف لام ایله سلک عربیده
علق معناسنه • سائر اولری کاخنج لفظنده مذکوردر • ل زله تشدید لام ایله
بریردن حصه ونواله کتورمک • واوراق قوشی دیدکلری بوجک که آدراق
زمانند جوش وخروشه کلوب دیرلر که اوته اوته ایکی پاره اولور جرجی
دیرلر • فارسیده وسیلة المقاصد صاحبی و نعمتی مکسوره بابنده ایراد ایلمشلر
مان زمانه روزگار و مهلت • مزم زمزمه آواز و غوغا • وصوت
وغلغل اقومق • و کمرمک یعنی شول آواز که ماحصل اکلنمز اصلده عربیدر قانون
ادبده نرم خواندن قرآن وجز او و آواز دادن رعد • وآواز کردن
مجوسان در وقت طعام خوردن در سماط دیمش • م زمه شب یمنی • و
زاج • نان خورند زنان خورند کلن المماغه کلن عورتلر • نبار زنباره
عورتلره مولع اولان کمسنه • نبر زنبره کژکره که انوکله بالجق و غیری نسنه
طاشرلر • ودکرن • سائر اولری زنبر لفظنده ذکر اولنمشدر • نبیل زنبیله
درزبلر اکنه لکی • نج زنجه فاحشه عورتدن کنایه اولنور • نده زنده زاء عربیله
بیوک • مثلا بیوک صوبه زنده رود • بیوک فیله زنده فیل دیرلر بیت
یکی ماهی بوند در زنده نیل • ببالا و پهنا چو ده زنده پیل • و هیبتلی قورقنج
معناسنه • نعمتی و کافرلر کتابی دیمش • نده ژنده زاء معجمه ایله پیر المغله
پاره لنمش کوملکه ژنده پیراهن دیرلر بیت چو گل گر چه او ژنده پیراهنست
ولی بوی او از دگر گلشنست • ژنده جامه دیرلر یمالی لباس و خرقه
وپاره پاره اولمش قفتانه دیرلر شمس فخری شها صاحب قرانا اطلس چرخ
بود بانسبت شعرم چو ژنده خواجه سنائی دید و فنی یکی پراکنده • زنده
زیر جامه ژنده • نکال ژنکاله قرمسی که کوکدن قارکبی یاغر • نکل زنکله
زاء عربیله دوکمه • و جنگز اغی شمس فخری گردون برید صیت جمال و کمال تست
اجرام بسته اند بروهمچو زنکله • و علم موسقیدن بر مقام آدیدر دیمشلر

نکل ژنکله زا معجمه ایله تقناق یعنی چتال طرناق که صغر وقیون ویکینك اولر
عربجه ظلف معناسنه. نکلیچ زنکلیچه اغری چیق چکراغی. نوی زنویه ایت وقورد
اولومسنه دیرلر. ن ژنه بوجك بوینوزی. نبل زنبله زنبیله لفظندن
مخففدر. درزیلر ایکنه لکنه دیرلر. واد زواده آزوق زواد معناسنه.
وار زواره زندانده محبوسلر خدمتکارنه دیرلر. وزندانجی معناسنه.
ورستم زالك اوغلی دیدر. وال زواله وبالضم خمیر زواله سی ومرشنه یك
که طوب کبی ادکرمیسی ویومرسیی اولاکمان کریوالغی وسایر اکابکزرنسنه لره اطلاق
اولنور. اگرچه ترکیده مهمان خمیرده شایعدر. وان برزوان بره وبالضم
سکرلی براق که بغه براغی دخی دیرلر. وان زوانه وبالضم مرکب لفاسی
واز زواه مجوسلره مخصوص بر طعامدر انلر ایچون لبشرلر. شمس فخر عاصیانرا کرم و
رافت او کشت شفیع. مجرمانرا نعم وافراو دادزواه. زواره معناسنه.
ولان زولانه بوقاغی که ایاغه اوررلر. تا نغی شده زنجیر عدل آن نکورای
بدوز ظلم اوزولانه ای. زاولانه لفظندن مخففدر. ول زوله وبالضم راء
عجمیله طرغای قوشی چکاوك معناسنه. ویر زویره فصرغه کرد باد معناسنه.
عربده زوبعه دیرلر. سایر آدلری ذکر دلفظنده ذکر اولنمشدر. زه وبالکسر
مفتول وکریش که یایه طاقرلر. واوغلان بوریسی. بیت کانکه در عشق شمع زه
باشد. همچو شمع آتشین کله باشد. وفرزندی رشحه معناسنه. وبقیه وبو. مزبره
ادمارزه معناسنه. ومجال طاقت معناسنه دخی استعمال اولنور بیت
زبره ندارم که بو سیم لبت. تیر وکمان دار دابروی او. وگاه اولور که بیلیدن دخی
کنایه اولنور. الزاء المکسورة ؛ ز زده دمر کوملك که
جنك گونده گیرلر. ل زله فتحله زله معناسنه که اوراق قوشی دیدکلری
بوجك. نبد زنبع دری خیام در پای اجل چو من سرافکنده شوم. وزدست
غمش زبیخ برکنده شوم. زنهار کلم تجز صراحی نکنید. تا چونکه زباده پر شوم
زبیح شوم. زنده مقابلی مرده درکه معناسی اولو در وله چون مرده شوم خاکرا
گم سازید. واحوال ره عبرت مردم سازید. خاك تن من بباده آغشته کنید.
وزکالبدم خشت سرخم سازید. نهار زنهاره خراج گزار ذمی معناسنه. نوب
زنوبه ناله دایم زه قفقان سنجفلرینه دکدکلری. وکلمه تحسین ورزهی معناسنه
وقیی کنار معناسنه. وفتح زا ایله زه معناسنه دخی بعض ارباب لغت نقل
ایلمشی. عصار بر دوکرد ندقوت از که وبه. بخشنانید کس برکوش اشنوزه.

ولی

27

[illegible]

ولی بانك زه ازمر کوشه برخاست. زنخبتها که کردند ازچپ وراست
برجام زیرجامه دیرطونی. وابج قفتان. بر زیره کمون عوام غلط ایدوب
کیمون دیرلر. اکثر ولایتلرده اولور. اما ایوسی کرماندن کلور. نعمتی وکیك
ضراسی دیدکلری اوت دیمش. وچمن که باصدرمیه ایدرلر وصوا. نکاش زنکاشه
کرپی خارپشت معناسنه. بلوچ زبلوچه تصغیر زبلی. بن کو زبن کوه ایرقاسی
قرتوس معناسنه. بن کوه زبن کوهه مثله. یو زیوه سندك دیدکلری که
تعریب ایدوب زیبق دیرلر جیم عربیله جیوه دخی لغتدر که محلنده ذکر اولنمشدر.
الزاء المضمومة ؛ بان فریفت زبان فریفته یلانجی دیمکدر.
بر زبره دمر پاره سی. دود زدوده پاك اولمش. شمس فخری بصیقلهای احسان
زنك محنت. زمرات اهل جود شش زدوده. ر زره سلك علق معناسنه
سایر ادلری کاخنج لفظنده مذکوردر. مود زموده صابنجق سایر اسامیلری ویچ
لفظنده مسطوردر. وال زواله خمیر زواله سی. فتحله دخی روایت اولنمشدر.
نوع اوله الشین المفتوحة ؛ اخت ساخته دوزلمش
اح ساحه میان سرای. اد ساده همواره وهموار معناسنه اصلده اری ولا
نسنه که غیری جنسله قرشمامش اوله. قفتانده وغیری نسنه لره استعمال اولنور
ونقشلنمامش معناسنه ده کلور. ساده دخی لغتدر وتعریب ایدوب
سادج دیرلر. تصور سادج حکمیله بهم اولماتش دیمك اولور. وسودن معنا
دخی کلور. واینانمش یعنی ذکر وخصیتلری چقمش معناسنه ادم اولسون حیوان
اولسون. اده کرد ساده کرده جادم طواشی معناسنه. ومطلقا اینانمش
معناسنه. ارخال سارخاله سوری سنك اشه معناسنه. ار ساره
نعمتی سار معناسنه نقل ایلمش. سار صغرجق قوشی درکه عرب زرزور دیر
ودفر سنك نشانی که یولاردا ایدرلر. وبرنوع هنده مخصوص نافیه درکه انجق
دیه اور تر کله بوش معناسنه. بیت زسر سارهٔ هندوی برگرفت. برهنه
سرودست بربر گرفت. ازراه سازراه یول یراغی. ازند سازند
سازچالیجی یه دیرلر. ودوزن دوزیجی ومطلقا دوزیجی معناسنه. الخدا
سالخداه صاحب طالعدن عبارتدر. الخوا سالخواه چوق یاشامش واو
زمیدر الف ثابتدر. الخورد سالخورده مثله. ال ساله یاشش عمر
وستن معناسنه نعمتی حیوانات یاشی دیمش. وسیله صاحبی صلاح ودیون بوش
دیمش. الیان سالیانه ییللق. وعمر معناسنه. اماج ساماجه کوکلك معناسنه

ام سامه علم بزرک • اوتنبج ساوه بچه اوغلانجقلر صارجق بنبه یاخود بز • ای
سایه کولکه ظل معناسنه • یزدآن سبزدانه منکش لمشتی وکنورن بز سبزه
چمن بزه دان سبزه دانه نعمتی بنفشه معناسنه نقل ایلمش • بک مای شبک مایه
یعنی بهالی لحسنه • بوس سبوسه بجقی اغزندن اون کبی دوکلان نسنه دیرلر
وباشده اولان قوکاق اطبا خوازه دیرلر • توج ستوجه الاجه طوغان دبلی
کزکن که کرکنز دخی دیرلر • وکزکن دیدکلری الاجه قوشجغز • تیوج ستیوجه مثله
ت ستنه برقانی دمردر که صوبی کنده یه چکر • سین ونونله دخی لغتدر
نعمتی وضعیف • ورنجور معناسنه نقل ایلمش • ستی کبی • تیز ستیزه ماسوره
وال طراغی • حرکا سحرکاه صباح وقتی • جنت سخته ساخته لفظندن مخففدر •
اسدی زاهو سخن پاک وبرد خته کوی • ترا زو فود ساز دوبس سخته کوی •
ودرسیم ودینار مسکوک • جن خور سخن خوره عار سنز • خیف سخیفه یلان سوز •
دو سده وه فتح داللّه طقوز جن دیدکلری مشهور اویون اصلی سه دره ایدی
هر طرفدن اوج خط جزرلر ترکیب اولنوب اره بردن ها علامتی حذف ایدوب
متصل یازوب لفظ واحد قلندی • کاه اولور که کثرت استعمالله دال ساکن
تلفظ اولنور • د سده ساده لفظندن مخففدر • وشب یلدا • وسایه کیجه سی
دیدکلری که بهمن آینک اونجی کونی که آتش پرستلرک عیدیدر • واون برنجی
کیجه سی درکه شب سایه دیرلر • واول کیجه یه آتش پرستلر عظیم اعتبار ایدوب
حددن زیاده آتشلر یاقوب شادیلقلر ایدرلر • سبب تعظیملری بودرکه سلاطین
فرسک اول طبقه سی که پیشدادیلردر انلردن ایکنجی پادشاه اولان هوشنک بن
سیامک بن کیومرث که تفصیلی محلنده ذکر اولنوبدر • دیرلرکه مذکور هوشنک
زماننده بر عظیم اژدها پیدا اولوب • دفع ومنعنه هوشنک نیجه کره عسکر
جرار کوندروب قادر اولمیوب • اخر الامر هوشنک حق سبحانه وتعالیه
نیجه کونلر یا خشلر ایله عبادتلر ایدوب اژدهانک هلاکنی مراد ایدوب • بعد
زمان دعاسی مقبول اولوب جانب حقدن پالکزوار دیو وحی نازل اولوب
اژدره قریب بر یره کلوب بر طاش الوب اژدر اولدوغی محله آتمش
قدرت ربانی • وحکمت یزدانی • برله اول طاش بر طاشه طوقنوب
اندن آتش پیدا اولوب • اول محل جنکلستان اولمغین نیجه کونلک یول
مقداری یری آتش احاطه ایدوب یاقوب اژدر دخی اول آتشده اکنج هلاک
اولمش • خلق عالم شیطان اغواسیله ضلالته دوشوب اول ودسیندن

کنبار

کنبدباری نار جحیمه تقمغه مستحق اتدیلر • بواجلدن که اول ودخدا ایدی آتش
صورتنده ظاهر اولوب اژدرهایی هلاک ایتدی دیو اول آتشدن اودلر
یاقوب اکا قرشو سجده لر اتمکه باشلدیلر • هوشنک خدا پرستلردن ایدی
بعض تواریخده کمال حسن اخلاقندن انی پیغمبر ایدی دیمشلردر • اتشکده
منع ایدوب ونیجه کمسنه انواع غدا بله هلاک ایدوب دفع اتمکه جد وجهد
ایلدی قادر اولمادی • ضلالتلری کوندن کونه زیاده اولوب هوشنک
وفات اتدکدنصکره یرینه پادشاه اولان دخی آتشه رغبت ایدوب آتشکده لر
بنا ایدوب تا جمیع خلق آتش پرست اولدیلر • وبعض تواریخده اندن
اول اوده طاپارلردی دیمشلر • اول زماندن بری مجوس طایفه سی اول
کیجه کلدکده که بهمن اینک اون برنجی کیجه سیدر زیاده آتشلر یاقوب
شادلقلر ایدرلر • واو کیجه یه شب سایه دیرلر • تعریب ایدوب سذق دیرلر
بیت کشید نذ بشش بزرکان زده • که بنهاد جمشید جشن سده • افضل
الفضلاء والعلماء • امام ربانی • راغب اصفهانی • محاضراتنده سده نک
بیاننده بویله دیرکه وقتاکه آدمک علیه السلام اوغللری وقزلری بتشوب
بر برینه ویروب انلردن تناسل حاصل اولوب یوزنجی ولد اتفاقا اول
کیجه ده طوغوب غایت سرورلرندن اودلر یاقدیلر • انجام اول کیجه دن
اول کیجه یه تعظیم ایدوب بیرام اتمکی عادت اتدیلر • وسده نک معناسی
یوز دیمکدر یا یوز معناسنه • راپرده سراپرده پادشاه ووزرا وسایر اکابر
سرایلرنده خواتین وسایر خواص اوکنه اصدقلری پرده وخیمه نک جوانبنده
چکدکلری حولیه دیرلر • راج سراچه حجره وآی وکون اغلی بر سبیل الاستعاره
نجری یرلرده دخی مستعملدر • مضاف الیه اولان اسمه نظر معنی ملاحظه اولنمق
کرک • سراچه افتاب • وسراچه ماه کبی • راسیم سراسیمه حیران وصانعی
اولان کمسنه • فاضل محقق • دقایق الحقایقده بویله تحقیق • وتدقیق اتمشلرکه
سراسیمه مرکبدر • برجزئی سر در برجزئی دخی اسیمه در • برجزیده های نقلدر که
اصلی مارا کیان اولنمشدر • اسیمک اصلی آسیب در بانک میمه تبدیلی لسان
فارسیده شایعدر • سمب • دمبه شکنبه که دیرلر • سنب • دنبه شکنبه ده
دیرلر • میمله بابی بر برندن بدل ایدرلر • لماآن فارسیده آسیب قافیه سی
طنوب طوقنوب زحمت ویرمکدر نته که بو بیتده ظاهردر • بیت سر بادبانها
برآمد باوج • بجنبید کشتی ز آسیب موج • سراسیمه دیرلر شول کمسنه یه که باشنه

برقاتي نسنه طوقنوب اختلال ويره • آخوندعي ها معناي عام تركيبندن معناي
خاص اسميه يه نقل ايخويندرنته كه بوبيتده ظاهردر بيت بايم سرآسيمه در اطراف
جهان • از نيك وبد خلق جهان روگردان • گاه اولور ياكي خلف ايدوب
سراسيمه ديرلر • رپنج سرپنجه قوي وغالب • بهنج سربهنجه باشي اچيق يعني چپلق
رتخت سرتخته صرمه كشلرك ابجه صرمه چكيلديكلري دلكلي دمرلري • رخار سرخاره
التوندن اكنه كه اولو خاتونلر انكله باشلرين بزكدرلر • عوب مدراة ديرو باش
طراغي • رداب سردابه يرالتنده صوصوداجق ير سرد آب معناسنه •
رداو سرداوه مثله • وچارطاق معناسنه • رده سرده كبح ارشن ايمش •
رسر سرسره بوقش باشي • رسين سرسينه نعمتي اكك التنده اغي جوقر يركه
ذقن ديرلر ديمش • رگذشت سرگذشته باشدن گچمش قصه • رگرفت سرگرفته
باشي اوزلمش وقپانمش ظرفه ديرلر حافظ دل گشاده دار چون جام شراب
سرگرفته چند چون خم دني وله آن شمع سرگرفته دگر چهره برفروخت
وين پير ساله خرده جواني زسرگرفت • يعني جوانلق هواسنه ينه باشندن
باشلدي ديو استعاره ديرلر • رگرد سرگرده باشي چكرمش • رگشت
سرگشته حيران وباشي چكرمش • رموز سرموزه صوقمان كه ادك
اوزرينه كيرلر باشمق كبي نسنه دربريره وارلحق افي حقرلر بابك ادكله
اوتوررلر • رماى سرمايه مال باشي ديمكدر رأس المال معناسنه •
رم سرمه سركن ديدكلري ادوت تعريب ايدوب سرمق وسرمج دخي ديرلر
مولانا حليمي حق بودر سرمق سركن دكلدر ديمش • واگر ديدكلري دار و دقيون
صرمشغي اصح بودر • رسره بكر نسنه التون وافجه • وقماش رائج معناسنه •
بيت شعر پاك سره خالص سلمان نقديست • كه بنام تو در آفاق روان ميگردد
ونسنه نك مقبولي • وبرنوع اياق قابيدر قلدن واپكلدن اورلر تركانلر
كيرلر سلپير ديرلر • وطاغ باشنده طار يول عقبه معناسنه • ويار معناسنه
ومطلقا يوقش معناسنه دخي نقل اولنمش • مولانا حليمي رايج وعقبه معناسنه
فتح سينله وسلبر معناسنه ضم سينله تصحيح ايلمش • عت سعته رشكيه بربود
يعني باشي اولان ياره • فت سفته بريره تكلف كوندرمك وبركمسه ي
صنعت وتكلفله بريره كوندرمك • اصل سفته اكا ديرلركه يولده امين اولمسه
بازركانلر برشهرده برخواجه يه متاعلريني صاندقدقده بهاسني نرم الميوب
حرامبدن امين اولدقلري شهرده اول خواجه لرك اننده اولان وكيللريني

صاندقلري متاعك مقداريني ايله خط الورلر وكيله كوسترديكلري
اول خط موجبنجه حقلرين الورلر • اول خطه سفته ديرلر • فج سفجه فادنك وقار بوزك
خامنه ديرلر جيم عجميله دخي جائزدر • سغچ دخي لغتدر • ظرفاي ماوراء النهر
ايچني اويارلر وانكله شراب ايچرلر صماله دخي لغتدر • ف سفه نعمتي نفرين ولعنت
معناسنه نقل ايلمش • قره حصاري صفه معناسنه كه كوياكي وگلك اوتنه ديرلر
ديمش • قموني سقمونيه محموده ديدكلري معروف مسهل دارودر • كاج سكاجه
اغو بصمق كابوس معناسنه • غيري ادلري ترجفج لفظنده مذكوردر • كاف
سكافه مغنيلرك زخمه لريدر كه انكله عود وچنك وسائر سازلري چالارلر تمرش ف
بهنگام طرب عواد برمش • كندازمر رفه شكل سكافه • كال سكاله ايت بخشي تمرش ف
براي رنش خصمش ميكند راست • دعاگوم همي خوب از سكاله • وادم بخشه دخي
ديمشلر كج سكجه كوپك انكي وزغ • كديوان سك ديوانه قدوزايت كز سكزه
انجقرق علتي • كن سكنه اك دمري كه دولكرلر التلرندندر • وبرنوع اوزون
تويلي كرپي سكاروچه معناسنه • لم سلمه منزل سلَه سبد بيت مرا گفتار چه
كردي كافر را • گفت اندرسله كردم مار را • كنج سلنجه برنوع دارودر اواز
اچمان • مان سمانه بلدرجن ديدكلري قوشجغز • سايرادلري درتيج لفظنده مذكوردر
افصح ضم سينله در • واسمان معناسنه • مج سمچه وبالضم تخنيل ودبودرم كه ير
التنده ايدرلر • ونقب كه قلعه لره ايدرلر • واوجبيلر كملنه سي • غيري ادلري
سمج لفظنده مسطوردر • مغند شمغنده حيض اولان عورت • شمغند دخي
لغتدر • من سمن فتح ميمله ارشته اشي سايرادلري اگرا لفظنده يازلمشدر
م سمه زوله كه بوينديرغي اوكوزك بوينه انكله بغلرلر • وبويش ودوق
تخته سي • وجلاهلرك ايلكه جوشن دورته جاك التلري • واول سد كه امجكدن
صو علدقدن صكره باقي قالور عربجه الكاسي ديرلر • اجوف ومهموز اللام در
نبوس سنبوسه معروف بوركدر تعريب ايدوب سنبوق ديرلر • نبه
سنبه سكون نونله بردفعه ديمك اولور • واكثر فتنا وآده بركمسه كندي ملكنده
تصرف ايتمك استيه بروجهله كه قوكشوسنه ضرر كلور بونك كبي مسئله لري
بيان ايدركن فارسيجه بو مسئله يي كتورمشلر • وانواع سنبه ذكرايتمشلر سقف
معناسنه • واول مسئله بودركه ايكي كشي نك ايكي ادي اولسه بري برينه مجاور
برسقفلي وبرسينك ديوارنده پنجره سي واشقلغي اولماسه بمان طام اوزرنده
قوكشي اوينه قرشو طاقچه لري اولسه قوكشي اويني ايكي سقفلي ايتمك استيه طاقچه لري صاحبي

بنوم اشتقلغمه ضرر کلور دیو منع اتمک استسه شرعا نیجه در سلف کبار دن بو مسئله‌نک
عینسنده روایت یوقدر اما اصلده امام محمد بر مسئله ذکر اتمشدر اکا قیاس
ایله لرا اولور اول مسئله بودر که قسمت ایدوب بر شریکه یالمش و دوشنسه •
وبر شریکه یالیکز ساحه دوشنسه • و ساحه اسی یاپوب یوجلدوب اولدن یالمش
اوک اشقلغنه و یلینه ضرر کلسه کندی ملکنده تصرف ایدر منع التسه لر اولمز دیمشلر •
ساحه سنک هواسی کندی ملکیدر اول یالمش اولیتی بونک ملکندن سیبلنوردی
نته که بر کشینک اغاجی کولکه سیله قوکشی سیبلنوردی • ملک اسی اغاجی کسته
قوکشی کولکه سیله سیبلنوردم دیو منع التیه اولماز • بو دخی بینه انجلا ابن امام
نصر بن یحیی • و امام ابو القاسم صفار اولدن یالمش و اسینک قدیمدن اشقلغنه
ضرر کلدکی اجلدن منع التسه اولور دیمشلر • بو مسئله ده ایکی روایت وار •
مسئله سقفیه که عینسنده روایت یوقدر • جمیع فتاواده فارسیجه ذکر اتمشلردر
دیبورمشلردر که دو خانه ایست دو کس را هر یکی یک سنبه یکی خانه را روزن
نیست • طاقچهاست بروی بام خانهٔ دیگر خداوند خانهٔ دیگر خانهٔ خویش را
دو سنبه میکند • خداوند خانه با طاقچها باز میدارد دش میکوید طاقچهای من
بسته میشود • جواب مسئله‌نک اگرچه عینسنده روایت یوقدر اما اصلده
ذکر اولنان مسئله اوزرینه قیاس ایدوب • ائمهٔ هدی جواب ویرمشلردر
بو تطویل بوراده عبث دکلدر • اکثر فتاواده بو مسئله‌نک عباراتینی
مختل کوروب بسط و تحریر ایلدک • که بوکا نظر ایدنلر مرتفعی فتاواده بو مسئله‌یه
اوغرسه کندیلره منکشف اولا • نج سنجه ننه طارتاجق الت فردوسی
خود را و جان را همی سنجد او • در اندیشه سنجه کی گنجد او • هدیه سندره و افراد
بیع معناسنه • و وسیلة المقاصد صاحبی مکسوره بابنده ایراد ایلمش • ندن سندره
ترفات معناسنه • نک خار سنک قره طاش که غایتده سخت و محکم اولور
بلج سکنجه طولی که کوکدن یغار تکرک معناسنه • سایرا دلری تکرک لفظنده
مذکوردر • نک خور سنک خوره بغرتلاق دیدکلری قوش و قزیل آشنه فو
دخی دیرلر • نک لبت سنک لسته اول اوزم و سایر میوه در که خام ایکن
طولی طوقنوب و یا دخو دغیری آفتدن قاتی لنمش اولا • نکدان سنکدانه
بوته کاه • نک ریز سنک ریزه دوکلمش اوفاق طاش • عربیده حصا معناسنه
دقوش دلندن بوجک برنوع تماجدر • نکبوی سنک بویه اوزم
دانه سندن بوجک اقچه دانه جکلر درادو تیه دندر • دمرکیه • وبهقه

وجغده • سرکه اصلدوب طلا ایدرلر • عین السرطان دخی دیرلر و کرود کوزی
دیدکلری دارو • نک سنکه برنوع اوزون توبلی کرپیدر • سایرا سابلیجی خارپشت
لفظنده مسطوردر • و طولی که کوکدن یغار • ن سنه لعنت معناسنه •
عبیده بیل بال معناسنه • شمس فخری شهر و اسبوع و سنه مانند روز •
میکند بر دشمن جاهبت سنه • و برنوع قاتی دمردر صوبی کندیه چکرسین
و تا فصلنده دخی ذکر اولنشدر • نز سنیزه ال طراغی و موبا فلرک بر
آلتیدر • و هی قصبة یلتف علیها الغزل بالاصباع للتسبیح یلاب کند سیلاب کنده
سیل یولی که بجوک دیرلر سیلابجن معناسنه • والله تعالی اعلم •

السین المکسورة • باس سپاسه لطف • باسپاه
لشکر جری معناسنه • برک سپرکر نعمتی ایشک تماملغی • واجقمق معناسنه
نقل ایلمش • و مشهور اغاج • پر سپره سکون باء عجمیله فرابویه • بر سپره
فتح باء عجمیله طقوز حسن و بونی معناسنه • بندان کند سپندان کنده
شراب دیدکلری آغو قخولی اوت • عامه تحریف ایدوب سدف دیرلر •
پ سپه جری سپاه لفظندن مخففدر • فاضل محقق دقایق الحقایقه
بویله تحقیق و تدقیق اتمشلر که • سپه اصلده اسپه در مرکبدر اسب ایله
های اختصاصدن معناسی اتلی در • قال حمزة بن حسن الاصفهانی اسم مشتق
من الجندیة و ذلک ان لفظ اصفاهان ان رد الی اسمه بالفارسیة
کان اسپاهان و هی جمع اسپاه و اسپاه اسم للجند • قال یاقوت الحموی
ان الاصب بلغة الفرس • هو الفرس و هان کانه دلیل الجمع فمعناه
الفرسان و الاصبهانی الفارس معنای اصب تعیننده اصابت ایدیی
اما های دلیل جمع صاندی انده غلط اتدی اداة جمع الفلة نوندر های ادات
نسبت اختصاصیه در • نته که سابقا بیان اولندی • تفصیل مذکوردن بو
حاصل اولدی که اسپاهک اصلی اسپه اولا • الفک زیاده سی تأکید
نسبت ایچون اولا • اول مصلحت ایچون الف و نون زیاده ایدرلر • نته بیانی
کچمشدر • یا الکز الفک زیاده سنه • فالیجاف • نه تکلف مقام تأکیدده زیادتی
حروف لسان فارسیده شایعدر • نته که مواضع متعدده ده بیانی کچمشدر •
بهبد سپهبده سپهبد معناسنه • بهر سپهره سپهدار معناسنه •
بیده مهر سپیده مهره ابت بوجغی دیدکلری • و درولشلر بوریسی • پید
سپیده اسفیداج • و دربیا ضدر که بریره مقابلی ایله معادلی اکلور مثلا

گوزك اغنه سپیده و قراسنه سیاهه دیرلر. ومردهنك صارسینه
زردهو آقنه سپیده دیرلر. وقس علی هذا. وصبح صادقك اسم خاصیدر.
بیت مخذرات چمن جلوه میكنند امروز. ع وسیلست نبات نبات را پیدا
وكرنه بهرچه كردون شكوفه وگلرا. سپیده برزد وگلگونه كرد بر رخسار.
تاب ستابه كمر تانج ستارچه خرده ییلدز. وقوغ. تار ستاره ییلدز
نجم معناسنه. وطالع. وامرا و سلاطین قزلرینك جهازلرندن ولكه
انواع زینت ایله جواهر وشرابه لرله ستاره مثال فرین ایدوب كردك
كیجه سی اوك سقفنه طوتارلر. ومطلقا پرده معناسنه اسدی چو بد خواه
بالشكر اندر رسید. برابر ستاره بمه بركشید. تان ستانه تنگ كوزی
لطیفی دل عارف ستانه منزلت. دانه هاي معارفش ثمر ست. اونك
آستانه لفظندن مخففدر. تا وستاوه كمرستابه معناسنه گلور.
تا یتگاه ستایشگاه قصایده تشبیه دن مدحه انتقال ایده جك یر.
عنصری بنام گنیتش از رسنه باد. ستایشگاه شعر وخطبه باحشر. تنب
ستنبه قارنی بیوك. وقوتلی. وزورلی. ومتكبر. ولجوج. ودبیوك دیو
معناسنه استعمال اولنور. توج ستوجه الاجه طوغان. والاجه
كزكن دیدكلری قوشجغز كه سرچه دن بیوجك برقوشدر. توی ستوبه
برنوع درهم والتون در كه مغشوشدر. واوج قات دیمكدر. ت ستنه
مذكور درهم ودیناره دیرلر. یتوج ستیوجه ستوجه معناسنه.
تیز ستیزه زاء عربیله وناكی لجوج معناسنه. سایر آدلری ستیز لفظنده
مذكوردر. تیژ ستیژه زاء عجمیله ماسوره كه جلاهلر آلتلرندر تعریب ایدوب
ستیج دیرلر. نی ستیه ستیزه معناسنه. در سدره فتح ذال الله
طقوز حبن ایونی. سایر اسامیسی سزنا لفظنده ذكر اولنمشدر. مر طرفدن اوج
خط جزلر تركیب اولنوب آرا یردن ها علامتی حذف ایدوب متصل
یازیلوب لفظ واحد قلندی. كاه اولور كه كثرت استعمالندن دال ساكن
تلفظ اولنور. رد سرده صوك ترفنده یعنی كیج ایرشمش امش. رسل
سرسبله طقوز حبن اونی. رك سركه معروف تركیده دخی مستعملدر.
عربیده خل دیرلر. بیت سركه از دست رنج خویش وتره. بهتر از نان ده
خدا و بره. رسره یوفش. وبچر لسنه رایج معناسنه. وایی اقچه ویلك
یوك. فالین سفالینه طبراقدن اولان قاب قجق. غیري آدلري سفالود

لفظنده

لفظنده مسطوردر. فل سفله فانك سكونیله سغلی لفظندن مخففدر كندی
نوعندن كوسری الحاق اولانه دیرلر دنی معناسنه شیخ سعدی
چو با سفله گویی بلطف وخوشی. فزون گردد ش كبر وگردن كشی. ك سكه
تشدید كافله فلوری واقچه یی یازیلی ونقشلی ایلمك. وصورت معناسنه
ك سكه تخفیف كافله سركه خل معناسنه. كنجان سكی جانه كاف عجمیله میخانه
دیمكدر. سكی شراب معناسنه. كاوان سكاوانه جنك قوزكبین سكبینه
عصاره قسمندندر تعریب ایدوب سكبینج دیرلر. ندر سندره بیخ افراده
معناسنه. كرفند سكرفنام سورچك طوار. نجد سنجده اگده دیدكلری
اغاج غبیرآ معناسنه. خمیرا بحیرا وزننه اكثر بودر كه بمیشنه اطلاق اولنور
سنجد وسنجید دخی لغتدر. وار سواره خاشاك وقندره دیدكلری او
تد سنده یوغون وقوري بوداق. نیژ سنیژه دفه سه عدددن
اوچه دیرلر ثلث معناسنه. جلیمی آخرندكن هاء علامت فتحه در. بلفظ اولنمز
بلكه كسره دن بكا اماله ایله تلفظ اولنور حتی اكثر بویرلرده اشباع اولنوب
یا ایله تلفظ ایدرلر دیو نقل ایلمش. ه پای سه پایه سه آیاق. ه در سه دره
طقوز حبن ایونی. ه برد سه پرده مثلث. ه شاخ سه شاخه یبا كه انجیلر آلتندندر
واو كندره كه اوكوز سورلر. ه كوش سه گوشه دم دیكنی. یاك سیاه
قره عارضه ومعروضه اطلاق اولنور. رنك سیاه وسیاه رنك كبی
یاه جرد سیاه جرده قره یاغ. یاه دان سیاه دانه چورك اوتی
یاسچ سیاهچه قراجه دیمكدر. یا ه كاس سیاه كاسه بخیلدن كنایه
اولنور. ناكس دیمكله مشهوردر. تركیده ازغار دیرلر عنصری نان
سیاه كاسگان كرنرسد بگور برسد. آنچه بود علامت یاگی خاك جعفران
یاه سیاهه گوز قره سی. یاهی سیاهی سیاه غایتده قره دیمكدر.
یدر سیدره طقوز حبن ایونی. غیری آدلري سزنا لفظنده مذكوردر.
یركوب سیركوبه ضرمساف دوگجك هاوان. یزد سیزده عدددن
اون اوچ. یكی ماند سیكی ماندم مثلث شرعي. یل سیله آت وقیون
وصغر وسایر حیوانات سوریسی شمس فخری بزرانعام شیخ ابو اسحق
بهم قبیله نزار وهم سیله وسیله اورمق ضرب الكف معناسنه.
علم سیاسیم سیاه ایلم قره دیدكلری كه برج دخی دیرلر. ن سینه كوكس
وصدر معناسنه. واكركه اول آلت معروفه سنك آدنه انك كوكسن باغلاغندن

انوري سینه بند دیرلر ٭ سیه قره سیاه لفظندن مخففدر ٭ یه چرد سیه چرده
قره یغز حافظ آن سیه چرده که شیرینی عالم با اوست ٭ چشم میگون لب خندان
دل خرم با اوست ٭ یه کاس سیه کاسه سیاه کاسه لفظندن تخفیف
اولنمشدر حافظ بر واز خانه گردون بدر و نان مطلب ٭ کین سیه کاسه
در آخر بکشد مهمانرا ٭ یکو سیه کوه عجمده بر طاغدر آنده بر آب روان واردر
مرمر حاجتی اولان استدکی قدر یرا حضار ایدوب صودن اول جانبه
اجرا ایدر مسجد اولوب مرمر اولور ٭ مواقفده بو وجه اوزره مذکور و مسطوردر
السین المضمومة ٭٭ بش سبشنه نخل بنی ٭ دیوشق ٭ تر ستره
استره معناسنه ٭ تود ستوده او کلمش سر آمد معناسنه شمس فخری
جمال الدین ابو اسحق شامی ٭ که چون او نیست در عالم ستوده ٭ تور ستوره
قره حصاری استره معناسنه نقل ایلمش ٭ تو ستوه استوه لفظندن
مخففدر ٭ هیبت و صاریجه آری ٭ و چابک ٭ و دلتنک ٭ و عاجز و سرگردان
اسدی سپاهی بیاورد مانند کوه ٭ گران کوه و هامون همی شد ستوه
ت سته فتح تا و ها علامت ایله لعنت بود ٭ و گویند که رنجور ست
و یا زنجیر ست ٭ ت سته ضم تا و ها اصلیله ستوه لفظندن تخفیف
اولنمشدر ٭ خت سخته قره حصاری ابی جیب معناسنه ٭ و عیار اتمک
معناسنه نقل ایلمش نظم چونکه نسخته سخن سرسری ٭ نیست بر گوهر بان گوهری
چون بسختن در نمی آید نمر زرش ٭ همچنان ناسخته می شد از برش ٭ خویش را موزون
و چست و سخته کن ٭ زاب دیده نان خود را پخته کن ٭ خر سخره اولاق ٭ واچ تسنز
اشلنان ایش رایکان معناسنه ٭ گرک اوتانمقدن گرک بگلر خوفندن ٭ در
سدره قباجه که عربلر تغلیط ایدوب و تعریب ایدوب صدره دیرلر ٭ و یا خود اصلده
عربیدر فرسلر نقل اولندقدن صکره عادتلرینه مناسب ترقیق اتدیلر ٭
رب سوخت سرب سوخته راستق طاشی ٭ رختیر سرختیره طوریات ٭ رج
سرخجه قزامق علتی که بثور انواعندندر ٭ و حصبه علتی ٭ رخ سرخزه زا اعجمیله مثلثه
رخز د سرخزده قوله آت ٭ رخ سرخه قزل و گلگک که چکرک یوقاری باشیدر
که بوغازلغیدر ٭ رخیز سرخیزه گراس کلنار معناسنه ٭ رخین سرخینه بر نوع
سرنادر چالارلر بو نیزدن اولور سرغین معناسنه اسدی از و چار صدره بپرده کی
زد ندی ززر کوس و سرغینه نای ٭ رف سرفه او کسرک سعال معناسنه ٭
سرمه کوزه چکلان سنه ترکیده دخی مستعملدر بیت مبادا آبی رخش روشن چراغ دیده ها

غبار

غبار رهگذارش سرمه اهل نظر بادا ٭ ز سره قوشلردن بر نوعدر عربجه نغاشه دیرلر
غد سغدو براقلی یعنی حاضر و مهیا ٭ و بلی بوکلمش منحنی پیر لطیفی چشم بگشا و سغده باش تنها
که بر کار ناگهان آید ٭ فت سفته صیغه مفعولدر دلنمش دیمک اولور ٭ و بر
یردن بریره بضاعت بالتکلف طریقیله گوندررلر پیشکش گبی شمس فخری شهنشاهی که
بهر خدمت او ٭ همیشه پشت گردون خفته باشد ٭ زم دم دائما سوی سماوات
دعای دولت او سفته باشد ٭ فج سفجه خام قاون و قاربوز سفج فتحله و سفجه معناسنه
دخی روایت اولنمشدر ٭ فر سفره بر طعامدر که مسافرلر ایچون پشررلر ٭ و ایچنه طعام
قودقلری ظرف ترکیبده دخی مستعملدر ٭ گنبنلری بور جاه ٭ و بساط الرحمة در
فل سغله کندی جنسندن بدگوهر اولان کمسه که بخیل و دون همت اولور کثر سنله
دخی لغتدر ٭ قر سقره نعمتی می جنبش ٭ و داری بوزه سی معناسنه نقل
ایلمش ٭ کر سکره مشهور چرک چناقدن عبارتدر تعریب ایدوب سکرجه دیرلر
داوزانده دخی مستعملدر ٭ سکرجه صغیر اوج وقیه در ٭ و سکرجه کبیر طقوز اوقیه در
و سکرجه مطلقه التی استار و بر استارک ربعیدر ٭ هر استار التی بچق
درهمدر ٭ رانک تضعیفی و تخفیفی جایزدر ٭ لف سلفه او کسرک سرفه معناسنه ٭
لو سلوه پابوج ٭ مان سمانه بلدرجن ٭ مبار سمباره عامه تحریف ایدوب
سمبره دیدکلری محکم و شدید طاشدر که بچاق و قلیجک اغزینی انونکله اچوب پاک
ایدرلر ٭ تعریب ایدوب سنبارج دیرلر ٭ نباد سنباده مثله اسدی
بدانکه بسی کان سنباده بود ٭ سم الماس و یاقوت و بیجاده بود ٭ نبار سنباره
مثله غیری ادلری سمبار لفظندن مسطور ٭ مج سمجه نقب که بر التندن قلعه لره
ایدرلر فتحله دخی روایت اولنمشدر ٭ سمج دخی لغتدر ٭ من سمنه سمز دجاجه دوه
نبل سنبله اریه و بغدای باشی گبی ولنلره دیرلر ٭ و خوشه و علم موسیقیدن
بر هوادیدر ٭ و اون ایکی بروجدن بر برجک ادیدر ٭ طبیعتی خاکی در عطارده
منسوبدر که التنجی فلکده در ٭ زنگده ممتزجدر رمز برجع اون التی گون طوروب
جمیع افلاکی التی ایده دوره ایدر ٭ ند سنده ازاجق نسنه ٭ وخت سوخته
یانمش دیمکدر اسم مفعول صیغه سیدر ٭ و قاو که اوزرینه چقمق چاقوب اتشی آلورلر
و د سوده اشنمش ٭ وز سوزه زاء عربیله سوخته معناسنه ٭ وژ سوژه او چقور
یری ٭ و صغره که چاپوق دخی دیرلر نعمتی و بیوکلک که گوکلده اولور ٭ و وصله
معناسنه ده کلور دیمش ٭ قره حصاری وارلمش ٭ و کیاسی بوکنه ده دیرلر دیمش
و فج سوفجه التوندن و گمشدن دوکلمش حیق سبیکه معناسنه ٭ دم سومه انگه افاغی

بَرده معناسنه ولشان حرب • وثمان سوهانه ایکه • ودرلی عجبه سقن دیرلر •
وبج سوبجه خشنک که پاره در • وسوه یوخ رنک • واکه کمک • واکه دن
دوکلن بُرده • ده سوهه بَرده معناسنه اولدغی معروف ومشهوردر •

نوع اوله الشین المفتوحة • اخور شاخوره

کرآمد فرونی • اوکون شادکونه مطربه عورتلر ویورغان • وچادر شب
ونهالیچه • وفرح اولمق • ادمان شادمانه سوینان • وفرحناک اولان •
سایر آدلری شادکام لفظنده مذکوردر • ادن شادنه ادویه دن بر معروف
طاشدر • قزلجه اولور جمک صورتنده شادنج عدسی دیرلر • قلبی یعنی دورنه بیی
دخی اولور • بعضلر خماهن طاشنک دشیسن یاقرلر شادنج دوزرلر دیرلر •
بعضلر مقناطیس طاشنی یاقرلر شادنه اولور دیرلر دمیشلر • ادور داقتاب
شادورد افتاب وماه آی دکون اغلی • ارشاره ولایت هند دن کلور براق
دستار در اسدی بدستار شاره بپوشید ترک • نهان زیر در کرز بازنده
مرک بیت خوان بدشم زابر وازباد نعت • سرکوه شاره زمان زرتفت •
وسیم انجلاین بر قفناندر • واق چادر معناسنه دخی کلور • وبعضلر شاه غرچکاندر
دیدیلر • ازد شازده اون التی عدد سازده لفظندن مخففدر • اش شاش
سدک بول معناسنه • اکردان شاکردانه شاکردکی دیمکدر مثلا استادانه
وعاقلانه ومردانه دیرلر • وشاکردلره ویرکلری اقچه • اماک شاماکه زفت که
قره صاقزده دیرلر • ایکچ شایکجه قلندری جامه وبیرهن • ونیم تنه
سایر تفصیلی واسامیسی شاماک لفظنده مذکوردر • امال شاماله قره یغز دیمکدر •
امان شامانه مثلثه سیه جوده معناسنه • ام شامه کیجه لک طعام و
طغان شامه سی که اوزرنده طورر • ویتاق • ومکان • وقره ننه • وقراکلو
عبسی بکه دیرلر خال معناسنه • انزد شانزده شانزده عدد دن اون التی در •
ان شانه طراق دیمکدر • فارسیده وترکیده صاج وصقال طراغنه دیرلر •
دیوک • وقل طراغنه دخی دیرلر • وبیاکه انکبجلر التیدر • وقشاغی ویاغرن
کوراکی که طالی دخی دیرلر • ومطلق یاغون معناسنه ده کلور • اشاه شاه معنایی
لغویسی اولود دیمکدر • بحسب العرف سلطان دیمکدر • ع یکی تخت را بر نیاید دوشاه •
وشطرنج شاهی • وکوبکی داماد معناسنه اسدی سمر اره عروس نو وشاه نو
بر ایوان نشستند بر کاه نو • ونفرین وویل معناسنه ده استعمال اولنور والفن
حذف ایدوب شه دخی دیرلر • اوسط کلمه ده اولان الفک اثباتی واسقاطی

جایزدر • راه ماهکبی دکاه دیرلر • الفلرن حذف ایدوب ره • مه • که دخی
دیرلر فردوسی همی کفت شه بر من چهرمن • بدین دوستی کردن مهر من
تن کوه دارم کنون چون که است • یکی اشتم من که دودم شه است •
از زبان زلیخاست وقتی که یوسف علیه السلام را اظهار عشق خود
کرد • واز یوسف علیه السلام نومید شد دران وقت که کفته ویل
معناسنه • ونفرین معناسنه • اصح شینک ضمه سیله در • اکرچه
بیت مذکور مفتوح اولماسنه دلالت ایدر زیرا که وزنه ایراد
اولنمشدر • راه تره شاه تره مشهور براونک آدیدر تعریب ایدوب
شاه ترج دیرلر • اهدان شاه دانه اینجونک ایرلیسی واعلاسیدر
کنش حمل برجنه تحویل ایدوب نیسان داخل اولدقده صدف بحر
محیطدن چقوب بحر عمانه کلوب اغزنی اچوب طورر تا که قطرات مطرنی
جذب ایدر قرق کون طوروب • کنش برج جوزایه تحویل اتدکده چقوب
کنشله قرق کون دورایدوب هر قطره جوفنده باذن الله کمال بولوب
اینجو اولور • ودر یتیم دیدکلری اول اینجودر که بر صدفده بمان بر دانه
واقع اولور اول جهتدن یتیم دیرلر • ایری اولوب غایتده اعلا اولور •
بعضلر شبچراغ دیدکلری جوهر یاقوتله الماس جنسندن اولور غیری جنسدن
اولمازدیدیلر • بعضلر لعلدن وانجودن دخی اولور دیدیلر • یاقوتله الماس
غیری جنسدن اولمازدینلر بونی دلیل کتورردیلر که ظاهر بودر که شبچراغ
دیدکلری جوهر اصلا برنسنه دن تغیر بولمامق کرکدر • لعل وانجو اتشدن
هلاک اولورلر • لؤلؤ خود سایر جزوی نسنه دن دخی تغیر بولورلر اما الماس
ویاقوت اصلا بر نسنه دن تغییر وتغیر بولمازلر • آتش کردکچه خود التون
کبی دخی لطیف وتابدار اولورلر • وکنند رنجنی وساقزو کوتلک ده مستعملدر •
وحب الملوک دیرلر بردارودر • وهر نسنه نک ایرلیسی وایو سنده
استعمال اولنور • فاضل محقق • دقایق الحقایقده بویله تحقیق وتدقیق
المشلر که اولو معناسنه در نته که ذکر اولندی • مثلا بیوک دانه یه شاهدانه
وبیوک یوله شاهراه • وبیوک کرکدنه شاهرخ دیرلر • وقس علی هذا •
بیت شود درون صدف شاهدانه قطره دون • چراست در صدفت
شاهدانه زشت وخراب • تعریب ایدوب شاهدانج • وشاهدانق دیرلر •
لؤلؤنک خاصیتی مفرحدر وقلبه قوت ویروب حرارت غریزیه یی ارتورر •

معاجینه قویارلر. وکحل ایله کوزه چکرلر کوزنورن زیاده ایدر. وبهق
علتنه نافعدر سحق یدوب سرکه ایله بهقه وزرینه طلا ایلسه لر بقدرة الله
زائل ایلر. وسائر منافعی چوقدر. ابهر شاهراه اولو یول. امیرادی شاهزاده
پادشاه اوغلی. اه مهره شاه مهره بر طاشدر پادزهر کبی غایتده قیمتلی نافع
نسنه در مضرت زهرک جمیع اصنافنی دفع ایدر. اثر دها دبه سنده حاصل
اولور دیرلر. اما انشا شاهانشاه پادشاهلر پادشاهی سلطانلر
سلطانی دیمک اولور. فاضل محقق. دقایق الحقایقدم. بو یله تحقیق
وتدقیق ایلمشلر که شاهانشاهک اصلی شاه شاهاندر معنای عامدن کسیلدکن
معنای خاص علمیه نقل اولنجاق مضاف تأخیر اولنوب مضاف الیه تقدیم
اولنمشدر. مردانشاه. وشیروانشاه. وایرانشاه کبی. تفصیللری کفتار
لفظنده اولنمشدر. شاهنشاه. وشهنشاه دخی دیرلر. الفلری حذف ایدرلر.
واولا بو لقب ایله ملقب اولان سلاطین عجمک دوردنجی طبقه سی که ساسانیلردر
انلره اکاسره دخی دیرلر انلردن بهرام بن بهرام بن بهرام بن هرمز بن شاپور بن
اردشیر ابن بابکدر که التنجی پادشاهدر. اندن اول بر پادشاهه دینممشدر.
غایتله عادل وکامل شانی ارجمند. واخلاقی دلپسند. اطواری مرغوب
وافعالی خلقه مطلوب اولدوغی جهتدن مزبور لقبله یاد اولوب آدیله اکلمزدی.
اهنت شاهنشاه مثله. اهنش شاهنشه مثله شاهانشاه لفظندن تخفیف
اولنمشدر. اهند شاهندم نیکوکار معناسنه. واهل ساسانیلردن بهرام
ابن هرمز بن شاپور بن اردشیرک لقبیدر. اه شاهه کوشک. ایست
شایسته یاراشق معناسنه. ایکین شایکینه اوجوز دیمکدر.
رایکان معناسنه. بانکاه شبانکاه کیجه وقتی. بانک شبانکه مثله. بان
شبانه کیجه لک طعام. وکیجه کی معناسنه. باز شب پراسه دیدکلری
قوش که کیجه اوچوجیه خفاش وطواط دیرلر. سایر ادلری چرهوآز
لفظنده مذکوردر. ب پره شب پره مثله. ب سد شب سدم سایه کیجه سی
که اول کیجه ده کفار جلرینی صویه براغرلر. صوغغک غایتده شدتی زمانیدر.
وپراسه خفاش معناسنه. بس شبسه بوشق که بت پرستیدر. وتخل بتی
بکا شبکا کیجه وقتی واغل. نکاه شبنکاه مثله. وبوشق وتخل بتی. ومعبدک
وادوینک قوردیکه دلک ایدر. بنم شب نمجه شبنم لفظنک
تصغیریدر. لسان فارسیده چه لفظی حرف تصغیردر. ب شبه قانی ایرلرده بتر

بدافلی

بدافلی بر دکنلی اغاجدر. بوئی اوچ ذراع مقداری اولور. صاری بلغمه مایل اشل
مرسین یپراغی رسمنده یپراغی اولور. وکندر تخمی کبی تخمی اولور. وقزلجه چچکی اولور.
صاغنجق بلمشک رطوبتی چقر. وصاری برنجدر که باقرله توتیامی مرازبیدن
دوزرلر صاری اولور التون لوننده بو جهتدن شبه دیرلر. معدنیسی
دخی اولور. پس آخوندکی هما هما. علامت دکلدر اصلیدر اما کثرت استعمال
سببندن هما علامت کبی استعمال اولنور. بلعبه مصطبه مرتبه وزنمده
بیت کسی را المعنی بود مرتبه. چو زر معتبر می نباشد شبه. وکیجه لک دیمک اولور.
یکشبه ودوشبه دیرلر. برکیجه لک ایکی کیجه لک معناسنه. علامه مجردی
بحقیقت عظیم سلطنت. زمین شنوتن از آن خویش بنم مساز. برای یکشبه
ذوقی که خاک برابر او. اسیر زن نتوان شد بالهای دراز. وبر نوع بوبخقدر
ونوج معناسنه ده کلور. بن شبنه کیجه کی دیمک اولور. وکیجه لک معناسنه
خن شبخنه صوباشی. ونایب ومحتسب. خار شبخاره کازرلر وبویاجیلر قلیه سی
که انوکله زبوپارلر شخار معناسنه. نثار اسامیسی وتفصیلی شخار لفظنده مذکوردر.
خان شبخانه مثله. خشان شبخشانه وبالکسر نعمتی اشقلار آدید ردیمش. دسن
منقار مرغ. وسیله صاحبی رامحلتده ایراد ایلمش اصح دالله درراد شرابده
ساقی. ارز شرزه یرتجی جانورلرک صفتلریدندر. شکارلرن کوروب اوزرلرینه
صچرامغه استدکلری محلده غایت حرص وشره لرندن خشم وغضب مستولی
اولوب دیشلرن بربرینه اوروب صرتدقلری صورتنه دیرلر. ومطلقا صورلغان
معناسنه. خصوصیله ارسلانک صفت ممدوحه سندندر. ومشهوردر که ارسلان
برشکاری که قبضه تصرفنه. وپنجه برشکنجه سنه کتورمکی مقرر بلوب اوزرینه
اتلاجق زمانده صربدوب دیشلرن کوسترمش امثالده پادشاه واکابرلرک
بعض ضحکلرینی اکا تشبیه ایدرلر. شدر ششدره ششدر معناسنه که نرد
طاسنه دیرلر. مذکور لعبده براویوندر که اصلا خلاصه مجال محال اولوب
شطرنجده مات کبی دیر. غار شغاره بورسق دیدکلری جانورجک شغار معناسنه
که عربجه ظربان دیرلر کدی مقدار نجه اولور. مردار قوقولی بر جانوردر. غنه شغنه
ایوتممش قان. وال ایاق قاتلوب بوتیز کبی اولمق. مثلا ال بیلک بالنه طوتمق قولی
وایاقی یاق قاپندن اولور. عسجدی همی دروم بجهان اندر ازپس روزی دوپای
برشغه وما نم بادل بریان. فان شغانه شمس فخری زغنددن بیوک ایکی اوچ
رنکلی بر قوشدر دیار عراق عرب که بغداد درچوق اولور دیمش وبو بیتی ایراد ایلمش.

بيت بود عنقاي مغرب پيش قدرت • چنان كالحق بر شاهين شغانه • وطونغار
قوشي اسدي لب چشمها پر خشنشار و ماغ • زده صف شغانه همه دشت و راغ •
و دكلنج قوشي • فر شغره لسان عربده قلچ اغزي و باشمقجيلر بچقليسي • و سوك بچاق
و كوزر قباغندم كريك بتان يره ديرلر • فارسيده فتحله و ضمه ايله سوك بچاق
و مجلدلرك سختيان تراشش اتدكلري آلته ديرلر كه تركيده شايعدر • فش
شفسه اينجه نسنه لر • و كنشك اول طلوعنه ديرلر • و حلاج توقماغي و نبوق
چرچق جبوق • فش شفشه مثله • و حلاجلر تقلديسي بيت همان شفشه زر بران
بافته • بكو مرسر شفشه بر تافته • و ششقجي بچقليسي بو معنايه ضم شينله دخي مرويدر •
كربور شكر بوره شكر بورك كربر شكر بيره نعمتي مثله دلمش كر شكره
سكون كافله شكر معناسنه كه عورتلرك فرجنه ديرلر • و آوه اوكردوب موش
اندكلري قوش • و حيوان طغان • و پارس • و نين • و كلنجك • و سائر بونلر كبي
حيوان • و طيور • كل شكله مربا ره كه كسرله مثلا قاون دليمنه شكله خربزه ديرلر
و بقه ايوندسنه شكله اكر بيان ديرلر اكثر ارباب لغت حركات ثلثه ايله نقل
اتديلر اما اصح ضمه در • كين شكنه اي دمري كه دولكرلر آلتلرندندر • و چوبي
و بو كلم معناسنه • اصح كسرله در • ك شكه اياق طوشي • و جاي سركين ل شكله
تشديد لامله عورتك فرجي • سائرا دلري شكر لفظنده مذكوردر • ل شله
تخفيف لامله حمامجي • و بوستانجيلر زبل قوردانجق يرلري اصح ضمه در شوله دن
مخففدر • نام شمامه بيلنغج عبيد زفارسيده ده شايعدر • دستنبو معناسنه
بيت صبح از نسيم زلف تو يكدم دميده است • عالم همه شمامه عنبر گرفته است
نان شمانه كوكچك رايحه لي نسنه • و مطلقا رايحه معناسنه دخي كلور شمغند
شمغند مرد رجيل و بدخو • و نور سبز شكل • و اولوق عورت شمغند معناسنه
مند شمن باغشلاجي ديمكدر • م شمه سداغزي • و امجكده • و باقي قلان •
ميد شميد خوفدن ياخود عشقدن بيخود اولمش كمسنه • و مطلقا بيهوشش معناسنه
عنصري شبهاي تيره را بسر آورده چو شمع • زان همچو شمع زرد و نزار و شميده •
نبليد شنبليده صاري لاله • و اكده • و سورنجان چچكي كه بر نيچه درلو اولور •
سائر ادلري و تفصيلي شنبليد لفظنده مسطوردر • نبليل شنبليله مثله
و بوي ديدكلري اوت كه دافع ريحدر • عربيده حلبه معناسنه • نبه شنبه
مشهور هفته كونلرندن بر كوندر • نكون شنكونه هند ولايتنده بر جزيره اديدر
كه اول جزيره ده مارينن دمارينه دلو برار و بر عورت يالكوز ايكيسي برجصار

بابوب وا لحنيم نيچه چارطاق و كوشكلر بنا اتمشلر كه اول بنالرك بر طاشني
بر بيوك كمي يه قوسه لر غرق اولور • اسدي كرشاسب نامه سنده بويله نقل ايدر
اسدي چنان بود هر سنگ ديوار او • كه كشتي شدي غرق در بار او • بهر دو تن
اين كارها كرده اند • چنين سنگ از كوه آورده اند • بهندوستان نام اين
هر دو تن • بد از مار زاين مرد و مارنيه زن • نبد يار ايشان درين كار كس
زن و شوي بودند همه يار بس • نكين شنكينه توقاچ لبليبي شكينه بر مدار از جا كر
تاراست باشد او چو ترازو • و مندل كه قاپو انكله كليد لنور • نوس شنوسه
اغسرمق عطسه معناسنه • ن شنه تخفيف نون ايله بيا كه انكله كلرك آلتيدر •
انكله صمان صاورلر • لغت كوهستانيدر غيري ادلري سه انكشت لفظنده
مذكوردر • يز شيزه قزاز طراغي • وغا شوغاه اغل كه ايچنده دوه و قيون
ياتر • وغ شوغه مثله • و كاه شوكاه مثله اصلده شكاهدر • لسان فارسيده
با ايله واو ارا سنده • و كاف عجميله غين معجمه آراسنده تمام تبادل
و تواخي واردر سائر اسامیسی شوغا لفظنده مسطوردر • و شوه بر نوع طائر
كه جو مر لنور • د قتله بافتح اصلي معلوم اولور • هنشا شهنشاه شاهنشاه
لفظندن مخففدر • هنش شهنشه مثله • هداب شهدابه شربت شهد آب
معناسنه • به شه شاه لفظندن تخفيف ولنمشدر • سلطان • و كوييكي داماد
معناسنه • ضمه دخي مرويدر • هبر شهبره قري عورت عجوز معناسنه
هدان شهدانه شاهدانه لفظندن مخففدر • معربي شهدانق در • هر بورما
شهربور ماه يازك اخر ايي • هبل شهبله شهيره معناسنه • هنش شهنشه
شهنشاه لفظندن مخففدر • يطر شيطره سركله ديدكلري اوت در كه تعريب
ايليوب شيطرج ديرلر اطبا آيه معلومدر • الشين المكسوره
ناب زد شناب زده ايوه جك كمسه عجول معناسنه • تام شتامه
چركين يوزلي • برين شيرينه رانك تشديد و تخفيفي ايله و غلاجقلر باشنده
اولان باشش برت سعفه معناسنه قانون ادب صاحبي مطلقا باشده
اولان باشش برت معناسنه نقل اتمش • شل شيشله شيشل لفظندن
مخففدر • اول دلكدر كه كازرلر توقماغي ياصجان كسدكندن اولمش اولا •
فت شفته نبق چرباجق چبق • و شيفته لفظندن مخففدر • متغير و قرمش
و قرشش مورشش اولمش كه عقالك و حالك و اكثر اشيانك صفتي اولور •
كاس شكاسه كرلي قنفد معناسنه • كافت شكافته يارلمش و حقه معناسنه

دخي كلور. ونيمه مرضي كه اطبا اكا فالج ديرلر. كاف شكافه سازنده زخمه سي كه انكله
ساز چالارلر. كال شكاله كرپي سائر آدلري خارپشت لفظنده مسطوردر.
كر شكره آوه اوكرتدكلري جانور. پارس. وايت. وقوش اولسون حملنه
اطلاق اولنور. كانج شكانجه قره حصاري شره معناسنه نقل ايلمش رايج
ديمكدر. كست شكسته صنمش عسكرده وطاشده واغاچده وكمكده واكثر اموره
استعمال اولنور. كفت شكفته نغمتي اچلمشنه ديرلر ديمتن. كم بند شكم بند
قرني قولي ديمكدر. شول كمسه يه ديرلر كه همان بوغزي دردنه دوشمش اوله
عربيده عبد البطن معناسنه. كم شكست شكم شكسته معده زحمتنه ديرلر
كي طعامي هضمه قادر اولمادغندن حاصل اولور. كمب شكمبه اشكمبه ديدكلري معروف
نسنه. كنب شكنبه مثله. كنج شكنجه عقوبت. وعذاب. وقالب. وچنبر
وبر اغاجدر كه نيزه انكله طوغلدرلر. كن شكنه اي دمري كه دوكلر آلتنه ندر
وچوي. وبوكلم معناسنه. فتحله دخي مرويدر اصح كسر شينله در. نعمتي واشكنجه
معناسنه دخي كلور ديمش. ك شكه نعمتي آلات حرب معناسنه نقل ايلمش
لت شلته بندكم بند. لف شلفه بيا كه انجيلر التيسيدر. غيري آدلري سر
انكشت لفظنده ذكر اولنمشدر. نا شناه يوزيجي اسم مصدردر شناوز
معناسنه اسدي چو غواص زي دردانه راه نمي زد بدرياي مغني سناه
ضحاكك قابني وصف ايدر كه ولايت هنددن كلان امتعه واقمشه وجواهري
علي التعجيل والتفصيل يازدي. سائر اساميسي شنا لفظنده مسطوردر. ن شنه
نونك تشديدي وتخفيفي جايزدر آت كشنمه سنه ديرلر صهيل معناسنه.
وارسلان اوازي. شه هاء اصليله حياط ديواري. يد شيده آتك
القابندندر فردوسي نشست از بر شيده راه جوي. بنزديك كودرز
بنهاد روي. شيده نك اصلي شيد دركه معناسي كنشدر. نته كه بو بيتده
واقعدر فردوسي بد و كفت زان سو كه تابنده شيد. برآيد يكي پرده بينيم سفيد.
آخرندكي هاء اختصاصدن مراد مناسبت مشابهتدر اول معنيچون مذكور
هاء استعاره لسان فارسيده واردر. شيده نك معناي تركيبيسي
كنشه بكزر آت در. يراز شيرازه لباسك برتمام جلرينه برتلماسون ديو تيكلمه
اوردكلري نسنه. برامل شيرامله اول ايلچه ديرلركه قبضي كتسون ديو بويندده
اصلدرلر تعريب ايدوب شيرالج ديرلر. برخوار شيرخواره سدامم
اوغلان. برزد شيرزده سد اورمش اوغلان. برزن شيرزنه يالتيكه انوكله

ندن يانغ چقورلر. برنر شيرنرزه غاينده غضبناك وتند ارسلان.
شمس فخري ببيش تيغت كمتر از روبه شود. مركجا يابند شير شرزه يرين شيرينه
شيرين معناسنه كه باشده اولان قاچق باشش برت. وبدنده دري النفنده
اولان بزكره بجه غده ديرلر بيت كر زلبي شربت شيرين چشيد. دست شيرينه
كردن كشيد. ير شيره اوزم صقندسيي كه تازه اولوب دخي شراب اولمامش
اوله. يروي شيرويه اعلام رجالدندر خسرو پرويزك آديدر كه قيصر روم
قزندن طوغمش ايدي. يشل شيشله اولدلك كه كازرلر توقماغندن اوله
ياصجان كسمش اوله. شيشله معناسنه. وانكيمش وديدلمش معناسنه. نعمتي دايي
نشان ديمكدر ديمش. قره حصاري ويوشق معناسنه ده كلور ديمش. يش شيشه
صرچه دن اولان ظرفه ديرلر بيت باخود بو شيشه نازك مزاج كو كلمنزه
اوسنك دلدن اولان انكاري رحمي ديه لم. تشبيها فلكه شيشه اطلاق اولنور.
بيت طبيبا نه اكر اين نكته حل نيست. كه درنه شيشه داروي اجل نيست
بحسب الوضع شيشه ابكينه دن عامدر طولي اولسون بوش اولسون شيشه
وضع لغويسي حسبيله صرچه دن اولان ظرفه اطلاق اولنور. اما الحيندر طومليق
كركدر كه ابكينه اطلاق اولنه. حقيقة ابكينه لفظنده تفصيلي اولنمشدر. يفت
شيفته قرشمورش اولمش عقلك وحالك واكثر اشيانك صفتيدر.
يل شيله لبه برنج. د بوشن يم شيمه خو. وعادت عربيدر. يو شيوه
ظريف محبوبلرك نازي. وطريقه خوب ورعنا. وحركات شيرين. ي
شيه آت كشنماسي صهيل معناسنه بيت زشيه اسب شاه صفدر ما
عدو را چاك چاك افتاد زهره. يه شيهه مثله بيت سمندش چون كند
جولان بكيرد. زبيم شيهه او شير نر كوش. الشين المضمومه
بش شبشه يوشق. وغله بتي. وميوه. وادويه قوردي كه دلك دلك ايدر.
بج شبچه مثله. خود شخوده جراحت اولمش. وطرناق ايله طرمالنمش. شمس فخري
بكناش كردن احباب بسته. سنانش روي باه وخور شخوده. غيري دلري
شخود لفظنده مسطوردر. خولند شخولنده صفلق. وبرنجي. د شد
شدن صيغه سندن اسم مفعولدر اولمش ديمكدر. زيرا شدن انتقال
مقامدر نبع. وضرورت معناسنه كلور. نته كه بودن كينونت معناسنه
دكاه اولور كه بري برينك معناسنه كلور. د شدن رفتن معناسنه
كلمكه دخي ديرلر سعدي خوي بد در طبيعتي كه نشست. نشود جز بمرك خويش از دست.

ع شغه ال و اياق درليسي قاتيلمق فتسح شينلة شغه معناسنه • يا ئرا سا ييسي شغ
لفظنده مذكور در • فت شغفت توانك يولرينه ايتدكلري شيشه • فل
شغله مثله • كل شكله برپاره كه كسرلر قاون ديليمي • وياقه ايوندليسي كبي • كله جام
شكله جامه چاپوق ديدكلري كه صغره دخي ديرلر • كوف شكوفه چچك زمره
معناسنه • شكافتن دن مأخوذ در • آچلدوغي وقت يارلمق بولنمأ غن
ع سفيد شد چو درخت شكوفه دار سرم • وقوصمق استفراغ معناسنه بيت
چنان مند بوزرم كه آمد سكا نرا • بحال من ز ارمضطر شكوفه • كول شكوله
چچك قوزه • كون شكونه نعمتي نرس وعكسنه ديمكدر • پا شكونه بازكونه
معناسنه نقل ايلمشين پا شكونه لفظندن مخففدر • كو شكوه هيبت وحشمت
وفيقم وزيبائي • كوه شكوهه دمردكني سكوشه معناسنه بيت
پادشاهي كه با شكوهه بود • خرم او چون بلند كوهه بود • وكوزلك
ديراشق معناسنه • كه شكه ها اصليده مثله • ل شلّه تشديد لامله عورتك
فرجي • ل شله تخفيف لامله شله مزبله شوله لفظندن مخففدر • له كا شلّه كاه
فاسق عانه معناسنه • ودهان كس • ناركا شماركاه موقف عرصات وحساب
يري • نكال شنكاله اكليك ديدكلري اوت كه كوكي قزل قان كبي اولور •
حلوا آجيلر ومومجيلر استعمال ايدرلر • عجري دلري شنجار لفظنده مذكوردر •
ور شوره چورق يركه انده اكين وابي اوت بتمز وطوزلي • وكرك ومركب
ديدكلري ليشش كه توريخ قسمندندر • وتر بخدن بيوك واكشي اولور • وريد شوريدع
حيران • ونغمشش بيت بر در آن قبله سر دبدع • شهوشع سجدع شوريده
شوريده دن مراد بورا ده ابليس در • وز شوزه چاپوق كه صغره دخي
ديرلر • قفتان وكوملكده اولور • وشن شوشه التون وكمشدن اولان
سبيكه كه اوزن چبق دوكرلر • وتركيده شيشه ديدكلري كه دولكلر توان
توانلرده اغاج يولرينه مخللر • شفته وشغله معناسنه • اسدي عماري دوازعود
بسته بزر • كمرشان برازشوشهاي كور • ول شوله مزبله شله معناسنه •
وليد شوليده آخور • واسكي وخيالمي در • وهير شوهيره نطس بر • وباغ مر
وي ديد شوي ديدع اركورش عورت • هر شهره فارسيده مشهور معناسنه
استعمال اولنور كمال اصفهاني چون سايه پردگي سراي قناعتيم • چون حور
زحرص شهرهٔ بازاريستم • شم نفرين معناسنه فردوسي چنين گفت شم
بر زن وتخم زن • كشان دل خوآبت وناپاك تن ولد همي گفت شه برمن وجهرمن •

برين

بدين دوستي گردن ومهر من • ازين زبان زينجاست • والله اعلم •

نوع اوّل الصّاد المفتوحة لسان فارسيده حرف صاد
اولمادغي مرارا ذكر اولنمشدر • امّا ارباب لغات كتبلرنده بعض لغات
كتوردكلري اجلدن ايراد اولندي • د پاي صدپايه حشرات ارضدن حوق
اياقلي برحيواندر كه تركيده قرق اياقلي ديرلر • بعضلر اغاج قوردي ديمشلر
وترتيل ديدكلري قورتجغز • وسيلة المقاصد صاحبي دودٌ يسقط من شجر
الخلاف ديمش • دم صدمه بهم بازكوفتن • وكاري دشوار رسيدن بيت
درعجبم تاچه كرد بد ور آن تو • صدمهٔ بار آن وبادكنبد كل راخواب • د ف
صدفه اوز اندن طقوز دقيقه يه ديرلر كه سكرجه كبير مقدار ايدر • رف صرفه
منازل قمردن برينك آديدر • وزياده لك • وفايده معناسنه حافظ
ترسم كه صرفه نبرد روز بازخاست • نان حلال شيخ ز آب حرام ما • عو
صعوه يونت قوشي بيت عقاب از عدل شه با صعوه شد جفت • زشاهين
كبك فارغ بال ميخفت • ف صفه كويا كي اوتي • وكلگك ودي كه نيجه
درلي اولور سينله وصادله مروي لغتدر • ند وقچ صندوقچه كوچك
صندوق • دمع صومعه عبادت خانه معناسنه اولدوغي معروف ومشهوردر

الصّاد المكسورة • • لاي صلايه اوزرنده مسك
وسائر اداوي ازجك طاش

الصّاد المضمومة •

در صدره بغلطاق • وبالاي سينه بيت صدرهٔ خاراز دست با دپايان
گشته خاك • جوشن ماهي زخون ماه رويان گشته تر • رصتره كيبه ديمكدر

نوع اوّل الطّاء المفتوحة لسان فارسيده طا دخي
يوقدر • انج طانجه اولدر كه طام اوستندن تجربيه ايدنلق ايدر • اقدان
طاقدانه قزلجه لمشنه ديرلر • اق طاقه پنجره • اقت طاقته مصندره ديمكدر •
اقي طاقيه تاقيه بيت شمع كاشانهٔ جانست قدموزونش • شعلهٔ
شمع بود تاقيهٔ كلكونش • بانج طبانچه شپله سيلي معناسنه شمس طبسي
از حسرت شفتالوي سرخ ولب لعلت • نيلي رخ سرخم زطبانچه است جوآلو •
بنج طبنجه مثله • بس طبسه فرنگي قالي طنبسه لفظندن تخفيف اولنمشدر •
بل طبله اغاجدن دوزلمش لنسه كه بمش صاتنلر انجينه بمش قورلر • وتعليم
خانه ده اوقوتانلره نشان ايچون كاغددن مدور دوزدكلري لنسه •
عوام تحريف ايدوب تابله ديدكلري • ريق طريقه خو وعادت • ونوره •

داولور بولی یعنی طریق مشایخ. واول زمره یه دخی طلاق اولنور. عن طعنه
کوکل انجناجک سوز. لای طلایه قراول. نبس طنبسه فرنکی قالی. نفس
طنفسه زیلی که دوشنورلر. وله کاه طوله گاه طوله یری. ول طوله
ترکیب تاوله دیدکلری که التی آته بر طوله دیرلر. طویله دن مخففدر.
ویل طویله مثله الطاء المکسوره ... یر طیره خشم و غضب
وقشمش. حافظ گر طیره مینمایی و گر طعنه میزنی. ما نیستیم معتقد مرد خود پسند
بیت در طیره ام ز طره که گستاخ در رخت. بنشست و راستی بهمه روی کج نشست
الطاء المضمومه ... ره طره آلن صاچی. و توره که طبلبازی
انکله چالارلر. فیل طفیله ایوندی طفیل معناسنه استعمال اولنور.
نوع اوله العین المفتوحه ... از عازه قره حصاری
قزلجه عورتلر یوزلرینه سوررلر کلگونه معناسنه دیلمش. ج عجه خاکینه معناسنه
که عامه تحریفا یدوب قایغنه دیر. الش عالیشه یونت قوشی سائر آدلری
زردسر لفظنده ذکر اولنمشدر. ذب عذبه بلغن قوزانی که اطبا قاتنده معروفدر
روب عروبه جمعه کونی. روس برد عروس پرده بر نوع قزل گلدر لعل گون
دخی دیرلر اسدی زرده در پرده زان گل لعل گون. که خوانی عروسی بپرده درو
شق عشقه اوزملی صرماشق. صید عصیده طتلی بولماج. و خانکی حلوا. طس
عطسه اغسرمق. قره حصاری درختی که آتش افروزند دیمش. قاو عقاوه
شر دیک باشد. قید عقیق بالی و یا شکری آتش اوزرنده قوامه کتورلرلر
کن عکه صفنعان دیدکلری قوش که غراب ابلق دیرلر مشهوردر. ند عند
کزنکله دیدکلری جانور که حشرات ارضندندر. یب عیبه جامه داندر.
نوع اوله الغین المفتوحه ... اژ غاژه عورتلر یوزلرینه
سوردکلری قزلجه که بعض یرلرده اکا فکر دیرلر کلگونه معناسنه. و اکلک
دیدکلری اوت که قان کبی قزل اولور. و کرد عورتلری تازه ایکن یوزلرینه
سوررلر. بعضا کونه دیرلر. لباطی از غاژه و سرمه نیست خالی. شعر غزل
کمال خاتون دگر دگر عیش و طرب اتازه کردند. زمی رخسار عنبر غاژه
کردند. سائر آدلیسی گلگون لفظنده مذکوردر. از غازه اوکندره دیدکلری
که او کوزی انکله سوررلر. غیری آدلری بداز لفظنده مسطوردر. اشی غاشیه
ایر اورتسی. الی غالیه قاینامش مشک. و خوش قخولی لطیف ترکیب و غالیه
مشک دیدکلری رایحه لی نسنه که عرجه زباد دیرلر. حلشه و منند دیا زنده اولور

برجواندر زباد کدیسی دیرلر عورت فرجی کبی دبری یانندم بربری واردر.
غرقندان اول موضعدن جمع اولوراندن الورلر. راز غراره قلدن اورلمش
چوال عامه تحریفا یدوب چرار دیرلر. راشید غراشیدن خشمناک و دخی
غضبناک. راو غراوه قلدن چوال غراره معناسنه. رج غرجه مخنث
وابله و نادان. و زبون معناسنه ماوراء النهر لغتیدر. بیت
هر آن کو خر فراج و غرجه باشد. در راجه قول وجه آورجه باشد. زغنج غنجه
جماعه طوبز عوت. رمید غرمیدن قافقلی غضبناک معناسنه غراشیده
معناسنه لطیفی نفس توانز دما ست غرمیدن. نیک و بد هر چه یافته چیدن
نعمتی الجقری اغلمق معناسنه. رواش غرواشه بزاوتدر که ایلیک
وسختیان یوزینه سورمک ایچون جلاهلر. و باشمقچیلر لیفا یدرلر. و اکثر معنا
واغوشق. زال غزاله کنش آفتاب معناسنه. حافظ شود غزاله خورشید
صید لاغر من. گر آهوی تو چو یکدم شکار من باشی. بیت یکذره از لعو آمیع
نورت غزاله برد. یکشمه از رواج خلقت غزال یافت. و چاشتگاه و قیتی
و کیک آهو معناسنه بیت ای شیر شکاری که بعونت چو غزاله آهو بره
در چشم و دل شیر نر آمد. مذکور لغت غزبید رفار سیده دخی شایعدر.
زبد غزبد قزلقسز اولان قزه دیرلر. یعنی اول عورت که فرزند دیعواره
ویره لر قزقچمیه غزبد معناسنه. فد غفدم قپتی. ف غفه قورجق قوزیکوکی
قانک تشدیدی و تخفیفی جایزدر. لب غلبه فتح لام و بالیله آله قارغه
و صقنغان بو معنایه سائر آدلری قژا لفظنده مسطوردر. و یکیلک
واز دحام. و غالب اولمق. لت غلته اوقلغی. الغلج غلغلجه قجیقمق غدغنه
معناسنه. اسم مصدردر. سائر آدلری کیتمتو لفظنده مذکوردر. لغلیج
غلغلیچه مثله لنبواز غلیواژه چیلاق قوشی زغن معناسنه. غیری آدلیسی
کوشت ربا لفظنده مسطوردر. مخوار غمخواره قایورجی غمخوار معناسنه
مزد غمزده غمدن خسته اولمق. زم غمزه کوز قاقمق و کریکه دخی اطلاق
اولنور سهیلی چه چشم سحر بازست این که کشت از غمزه و نازم. چه مژگان دراز است
این که بر دل میزند بازم. بیت در خط شب ساخته سحر حلال. بابلی
غمزه و هندوی خال. مند غمند غصه لی اندوهکین معناسنه شمس فخری
خداوندا توان شاهی که باشد ز نامت شاد لی جان غمنده. غیری آدلری غمناک
لفظنده مذکوردر. وخشمناک معناسنه. نجاره غنجاره قزلجه که عورتلر یوزلرینه سوررلر

واکلك غنجار معناسنه سایر ادلری انده مذکوردر. ند غند اورمجك عنکبوت
معناسنه اسدی تن غنده را پای باید نخست. پس انگاه خانه اباید شس حبت
وبو دیدکلری زمرناك بوجك که عقرب کبی صوقرآدمی هلاك ایدر عقربدن اشددر
حرکات ثلثه ایله مرویدر. وکرتنکله سوسمار معناسنه نعمتی وصوقرجغی که عجه جبابه دیرلر
واکثی خمیر. وقوتی معناسنه دخی کلور دمیش. نین غلینه بال ارسینك نواسی
وط غوطه صویه طالمق اعجام عادتلرنجه تا اوقورلر کاه اولورکه تا ایله دخی یازرلر
وضمله دخی مستعملدر. یم غیمه سنکرکه دکز کنارنده بولنور. وبولت ابر معناسنه
الغین المکسوره ۞ ۞ روش غرواشه صوف آلتلرندندر
شن غشه بر سیاه لسنه درمکه قرشدررلر. غیری آدلری عشامتك لفظنده
مسطوردر. لال غلاله زره التنه کیدکلری قصه جك کوکلك عربیدر.
ارباب لغت کتابلرنده ایراد ایتدکلری اجلدن یازلدی. یب غیبه اوزرینه
درلودرلو نقشلر اولنمش بیلك. یش غیشه حصیر اوتی کبی براوتدرکه اندن حصیرلر
ایدرلر. صمان طاشرلر واول حواللرده دخی دیرلر. الطیفی بدخواه تو بنشیند همیشه
محتاج وقرین کلنج وعیشه. ع غیشه باقی بهشت زنی کاری. والله اعلم
الغین المضمومه ۞ یاز غبازه زاء معجمه ایله غباز معناسنه
بو بیدارق که اوکوز بوینینه کچررلر. وصبان. واوکندره. بو معنایه سایر
اساملیسی بر از لفظنده مذکوردر. نفر غنفره زاء عجمیله عجمی دیمك اولور
ونب غرنبه آواز قوی ایله حیقرمق نعره اورمق غرنبش معناسنه شمس فخری
زفضل وبخشش وازکوشش او. ممالك پرلبالب داردغرنبه. زغوه کوك کورلمك
ودرزنده جانورلر کورلیوب کوم دلمك. شب غشه مردار فحو. واغر
فحوسی دخی دلمشلر عشاك معناسنه. شن غشه عنبرینه شینك تشدیدیله
وتخفیفی دخی جایزدر. لامبار غلامباره اول بدکهر وفاسد وبدکردار اولان
کمسنه که لیل ونهار اوغلان سوداسنده بی قرار اولوب شرع شریف
وحکمت لطیفه مخالف حرکتلر ایدر. نکبات دنیویه. وعقوبات عقبه وتیه
مستحق اولور. اول مغاسدك فسادی عظیمدن بری انقطاع توالد وتناسلدر
که قوت جاذبه اولمادوعی سببدن مجاریده نطفه نطیفه باقی قالوب متعفن
وخراب اولوب. بعد خراب البصره شریعت مقتضاسنجه حرکتنده جراثت
قصد ایتسه لر خواب تحذن نه بته. وصاغی دخی انکله مختلط اولماغن خراب وبباب
اولورلر. لب غلبه الاجه قرغه کلاغ پیسه معناسنه. شمس فخری معیار جمالیده

عقعق

عقعق که سقنغان دیرلر دیو تصریح ایدوب. واصفهانیان اکا کلاژه دیرلر
دیو تصحیح ایدوب بو بیتی انشا ایلمش. بیت گر آید زیر ظل دولت او. هما آسا
شود مسعود غلبه. واهل فرس کجاره دیر. سایر ادلری قژا لفظنده مذکور
لغلج غلغلیجه قحیق دغدغه معناسنه. لغل غلغله غوغا وغلبه غلغل معناسنه
حافظ عاقبت منزل ما وادی خاموشانست. حالیا غلغله در کنبد افلاك انداز
نجار غنجاره اکلك. وکلکونه. فتحه غنجاره معناسنه. نج غنجه کل دکمه سی
وچجك طومرجغی. وصوقبارجغی. حباب معناسنه. شمس فخری آن خسروی که
سرخ زخون عدوش کرد. سلطان نوبهاری پیکان غنجه را. ند غند
اورمجك وکرتنکله. ودنبودیدکلری بوجك حرکات ثلثه ایله مرویدر دلمشلر
نود غنوده اویومش. واویومش. واسایش وراحت معناسنه استعمال
اولنور. شمس فخری بعهد ورافت وانصاف وعدلش. فتن درخواب بهودیسی
غنوده. وت غوته صویه طالمق. وموج آب غوطه معناسنه. وج غوجه
بدنوبس ایکی. ور غوره قورق حصرم معناسنه. معیار جمالی صاحبی
بو لفظی مشترك نقل ایلدی. ینبق قوزا غمنه دخی غوره دیرلر دیدیکی
وبو ابیاتی انشا ایلدی نظم ابر از دست فیض بواسحق. ورکند پنبه دانه در
ورکنی باد لفظ او درباغ. شهد کردد بنغزم در غوره. اما مسموع ومشهور بو
معنایه زاء معجمه ایله غوزه در. وژ غوژه پنبق قوزاغی. جام قوزاغنه دخی
دیرلر. وش غوشنه بر نوع طوزلی اق منتر در قور بوجق کوبا بر کوچك
چناغی بر کچیرك چناغ ایچنه قومشلر در. طوزا بله واکله یومشاق طقوز طوزلی
اولدوغیچون انی طوزله بورلر. صویب لشر نجك طوزلوغی کیدر. وبر درلو جغا
دایما ال یورلر. اق وسیاه رنك اولور. وش غوشه مثلا وقاین
اغاجی. ونغدای باشی. وی غوبه یایق که انکله بوغدان بانع جقررلر دمشلر
نوع اوله الف آء المفتوحه ۞ ۞ اخت فاخته
اوکیك قوشی جامی ای فاخته پرواز کنان بر سر سروی. حال دل مرغان
کرفتار چه دانی. اژ فازه زاء معجمه ایله اسنمك معناسنه. اسم مصدردر
عجه ثوآ دیرلر. وسیلة المقاصد صاحبی زاء عربیله دخی جایزدر دمش
از فازه نعمتی یورغه آت معناسنه نقل ایلمش. وکسر زاء عربیله ضبط ایلمش
اغ فاغره اغزی اجق دیدکلری مشهوردار وکه ادویه دندر. ولایت هندن
کلور نخود کبی در. وبریانی یار یجق دانه جکلردر. اکنده دکرمیجه سیاهجه جی ولور

الود فالوده پالوده تعریب ایدوب فالودق دیرلر؛ ان فانه چوبی که پارمق
ایچون اغاجک یارغنه قافرلر شمس فخری سر او را نهند نجاران؛ در میان نهای
چوبها فانه؛ و درک التنه یوجلتمکیچون قورلر قورلر؛ و قپو اردنه محکم
اولمغیچون قورلر؛ و چو آل اغزنه صوقدقلری اوجی سوری اغاجه دیرلر؛ تیل
فتیله موم اورتانسنده چراغک یاننده نیان فتیل؛ و جراحته
صوقدقلری فتیله دخی دیرلر؛ راست فراسته گیر ورک و الجاغق معناسنه
رب فربه سمز مقابلی لاغر در؛ رخت فرخته پراو زرند او زانور یاتور
سورینور ایرشد یکنه یاپشور؛ رخش فرخشه حلوای قطایف فرخش
معناسنه رودکی بسا کسا که چو نان همی نیابد سیر؛ بسی کسی که بره فرخشه است
برخوانش؛ رخند فرخند بختلو و همایون معناسنه؛ رد ابین فرد اینه
یارینکی دیمکدر؛ فرداوم معناسنه؛ رزاد فرزاده زواله در؛ رزان
فرزانه حکیم و معتبر و عاقل و عارف؛ و ذو فنون بیت محتسب کو بکر
بشکن ساغر و پیمانه را؛ غالبا دیوانه پندارد من فرزانه را؛ رز فرزه
تازه سبزه؛ رسد فرسد صولمش؛ و اشنمش؛ و متغیر اولمش معناسنه
دخی کلور؛ نعمتی و اسکیمش و دودلمش و صولمش؛ و دوکلمش معناسنه دخی نقل
ایلمش لطیفی هر که دارد هوای بدخواهیت؛ کشت زآر تقاش فرسج باد
فرسوده لفظندن مخففدر؛ رسود فرسوده مثلا شمس فخری پای کوفته
و مالیده معناسنه نقل ایدوب بو بیتی انشا ایلمش بیت جمال دینی و دین
شهریار کشور گیر؛ زهی سمند تو پشت سپهر فرسوده؛ رغند فرغند مردار
فحولی لسنه؛ و ضرمشق حق واضح بود در که ضرمشق معناسنه زاء معجمه ایله در
نعمتی اریه ایله بغدای قرشمش اتمک معناسنه نقل ایلمش؛ رف فرفه
طورنه قوشی؛ رماند فرماند بیورق بیوریجی آمر معناسنه بیت تو از روی
اکرام فرمان دهی؛ من از روی اقبال فرمان برم؛ روان فروانه پروانه معناسنه
رفره فراشده زیاده لک فضل معناسنه؛ و اسایش و سایه برقاج و جمله
مستعملدر کسر و تخفیف را و ها؛ اصلیله اسدی چو بگذشت ازین کار مامی
فره بیامد نیز دیگ آب زره؛ و رانک تشدیدی دخی جایزدر؛ و تشدید
و فتح را و ها؛ علامتله دخی استعمال اولنور ع چو در لطف از نباتش لب فره شد
عنصری آفتاب از سایه پر کلاه او نهد؛ فره دیهیم در پر کلاه پاشمین اسدی
که بخت شهی دیگر آیین گرفت؛ زمانه ره فره دین گرفت؛ رهخت فرهخت

ادبلی؛ و دو لك طوار یعنی فرمان بردار عربجه ذلول معناسنه؛ فرهیخت
لفظندن مخففدر؛ رهیخت فرهیخته مثلا رید فرید عجب و کبر و نازلنمق؛ ریه
فریه لعنت؛ و فرش و ایروب سوکمك نفرین معناسنه؛ ژ فرژه زاء عجمی و هاء
اصلیله جبیل؛ و مردار؛ و زشت لقا معناسنه؛ فانك فتح و کسری جایزدر
رودکی این فرژه بیر زبهر تو مرا خوار گرفت؛ برانا و ازوا یزد جبار مرا؛ اما
مولانا حلیمی گره و زره وزننه استعمال اولنور دیمش؛ سیل فسیله سوری
رمه معناسنه اسدی هزار اسب نیك از فسیله گزید؛ دوره سی هزار از بره
بربرید؛ بعضلر تخصیص ایدوب آت سوری کله اسب دیمشلر اصح بودر؛ نعمتی
والجنوب اه ایلمك؛ و اوتنان کمسه و خ ما فدانی معناسنه ده نقل ایلمش؛
نخوار ففواره اولکه خجلتدن یا ضجرتدن متحیر اولوب صلا او از و حرکت
کلیه معنای ترکیبی بت کبی دیمکدر؛ نته که بتکدن اواز و حرکت و نطق کلمز
بو دخی انك کبی اولورك؛ فکه احمق؛ لاد فلاده باطل و بیهوده؛ و هرزه سوز
سایر ادلری فالاد لفظنده مذکور در؛ لخ فلخه حلاج جکی؛ و جلاه التندن برز
و قابو حلقه سی فلحم معناسنه؛ ن فنه قورصق حوصله معناسنه؛ و فنك دیدکلری
سیاه بچه دانه جکلردر که اکثر طوار ه بیدررلر؛ فه فهه لفظندن تخفیف اولنمشدر
کمی کوراکی و بیوك فار کوراکی؛ بعضلر مطلقا کورك معناسنه نقل اتمشلر
فهه مثلا؛ یشل فیشله اسکنجه و آت سوریسی؛ یلج فیلجه کیج دیمکدر دیمشلر؛
الفاء المکسوره؛ تن فتنه فرقشه و اضطراب
عربیدر فارسیده ده شایعدر؛ راش فراشه کلید پره سی دیمکدر؛
رستاد فرستاده کوندرلمش دیمکدر رسول معناسنه؛ انبیاء علیهم
السلام؛ و ایلچیلره اطلاق اولنور؛ رست فرسته مثلا رشت و فرشته
فاضل محقق؛ دقایق الحقایقده؛ بویله تحقیق؛ و تدقیق اتمشلر که فرشته نك
ترکی دلده ده استعمالی شایعدر لفظا فارسیدر؛ لسان عربیده ملك
دیدکلریدر؛ نته که بو بیتلرده واقعدر شعر فریدون فرخ فرشته نبود
ز مشك و ز عنبر سرشته نبود؛ بداد و دهش یافت این نیکویی؛ تو داد و دهش
کن فریدون تویی؛ فرشته نك اصلی پرشته در لفظ مرکبدر؛ بر جزئی
پر در؛ بای عجمیله قنات معناسنه؛ اول بانك فایه تبدیلی شایعدر یا رسیده
دیرلر؛ فارسی ده دیرلر؛ اصفهانده دیرلر؛ اصبهانده دیرلر؛ بر جزیده هشته در
اسم مفعولدر هشتندن برنسته دونمیوب صالیویرمکه دیرلر؛ قوشلر

قنادلرن بالیه فرومشت پر دیرلر. نته که بو بیتده واقعدر بیت
فضا چون زکردون فرومشت تر. همه زیرکان کورگشتند وکر. تصویر پرده
فرشته قنادلرن اچق یازرلر. اول سببدن اکا پرشته دیمشلردر.
جایزدرکه فرشته نک برجزئی هشته اولمایه هشت وله ماضی معناسنه
آخوندکی ها معنای عام ترکیبیدن معنای خاص علمی یه نقل ایچون اوله.
همخوابه دکی ها کبی. بو هانک اصلی امثله متعدده سبیله محلنده بیان اولنمشدر.
رفر فرفره اوغلانجقلر اوینادقلری پرلغوج. ر فره کره وزره معناسنه
وزننه. فضل کرازنقلقدن عبارتدر جامی چو در لطف از نباتش لب
فره شد. نبات اندر دل شیشه کره شد. فنجانه دخی روایت اولنمشدر.
رس فریسه نرتخیلر شکاری. ری فریه لعنت. وایلنج. ویلان. وشبهه
فنحاله دخی مرویدر. ز فرزه زاء عجمیله کره وزننه ها اصلیله جیل ومردار
معناسنه. فنحله دخی مرویدر محلنده ایراد اولنمشدر شمس فخری بازذاردباکی
اخلاق او. اهل بدعت راز احوال فرزه. سان فسانه قصه. وحکایت ومثل.
سل فسله سین مهمله ایله مثله کان فکانه دوشنک اوغلان که آنه رحمندن
دوشه شمس فخری عجب کردشمن جاهت درانجام. نکردد نیست مانند فکانه. ک
فکه تخفیف کافله خلق اراسنده ایشلری اولوب مصلحتلره قارشن کمسه.
ترکیبده دخی شایعدر. ک فکه تشدید کافله درویشلر کاسه سی کچکل معناسنه
فه کبی که قالب در. وبیوک کورک. وسیلة المقاصد صاحبی ومجددانوکاکی
یوریدرلر دیمش. ه فهه مثله بو ایکی لغت مفتوحه بابنده دخی نقل اولنندی.
یروز فیروزه مشهور قیمتلی طاشک اعلاسی نیشابوره وبعض ناحیه سنده حاصل
اولور. وقال صلی الله علیه وسلم. تختموا بالفیروزج فانه یذهب النسیان
ویطرد الشیطان. معربی فیروزجدر. فیروز عبد ظفر معناسنه در
اندن انوری حجر مظفر. وحجر منظر. وسافیروس. وحجر العین دیرلر. ازمری
دیرکه سلاطین بوطاشه تعظیم وتکریم ایدرلر. اول سببدن که صاحبندن ح
قتلی دفع ایدر. اصلا بر مقتولک پارماغنده بولنمامشدر دیرلر. عقرب
صوقمش آدمه اچیرسه لر زهرینی دفع ایدر. غایتده اعلاسی معدن ازمریدن
اولوب بو اسحاقی اولمق کرکدرکه رنکی نهایت مرتبه ده اعلادر. خواجه
حافظ نته کم اول پادشاه عالیجاهک دولتی تمثیلنده بو بیتی بیورمشدر
بیت راستی خاتم فیروزه بو اسحاقی. خوش درخشید ولی دولت مستعجل بود.

نی فیه تزکره که ایکی کشی انکله بالیق وکمره طاشلر. و شراب وایچکی اولان لدره
ذ. اغلاج کوره. واغاج بیل.

الفاء المضمومة

جفج فجفجه ایکی کشی بربریله کزلی سوز سویلشمک. رات فراته بسدل وکفتر که
بکمزدن ایدرلر. روج فروجه اچق ویارق. راغ فراغه قلم سلجک سلکی
رج فرجه فروجه لفظندن تخفیف اولنمشدر. روزند فروزنده آینجی ویالکلکجی
روزین فروزینه طوترق که انکله چاقمقدن اود یاقرلر. روماند فرومانده عاجز
قالمش. وبورلمش معناسنه. رومای فرومایه اصلی کوتی. وجمری شیخ سعدی
بافرومایه روزکار مبر. کزنی بوریا شکر نخوری. ر وسخت فروسخته
طوکمش. وبهم آمیخ معناسنه. رومشت فرومشته صرقق وصارکمش
وصالی وبرلمش معناسنه. ر وهید فروهیده عاقل ودانا. بر فرده
طوکمش دیمکدر. بخنی معناسنه ده کلور. رک فکه مجلسلرده سفره وکچیه
دیرلر. لات فلاته بسدل وکفتر فراته معناسنه. تعریب ایدوب قلاتق دیرلر.
لان فلانه مثله. لک فلک چادبه کی اولان تخته. بیت جای که رفعت تو زند خیمه جلالت
یک فلکه از خیام تو خورشید خاورست. ل فله هر دیشی که طوغرد قده اول ایچدکلری
کلان سدکه ترکیبده اغز دیرلر. لامک تخفیف وتشدیدی جایزدر. نج فنجه
سویلمک. وت فوته ترکیده دخی مستعملدر. وذ فوذه ابکامه نک مایه سی
که بغدای یا اربه اونی طوزسز وخمیرمایه سز اتمی صو ایله قاصقانی بوغزرلر و
قرص ایدوب اودزنانسن دلارکرو انجیر براغنه صارارلر برنیه اتجه قویوب
کوکله ده قورلر متعفن اولورسا یرا بکا نه لفظنده بیان اولنمشدر. تعریب
ایدوب فوذج دیرلر. وفوذه اغرشق معناسنه کلور. وژ فوژه زاء عجمیله
اغز چوره سی. وط فوطه فوته معناسنه. وه فوه قزل بویه دیدکلری. وت
الطباقات نام فوة الصبغ دیمکله معروف ومشهوردر. والله تعالی اعلم

نوع اولی القاف المفتوحة

ابل قابله آورده
عورت که طوغرکن طوتر. سایر ادلری بارآج لفظنده مذکوردر. افی
قافیه شعرای عجم عرفنده قافیه شول لفظه دیرلرکه جمیع ابیات اواخرنده
انک تکراری واجب یا مستحسن اوله. شول شرطله که مستقل کلمه اولمایه بلکه کلمه
جز یا جز مثابه سنده اوله. وبعضلر کلمه اخیره وبعضلر مجرد حرف رویه قافیه
دیرلر. د ردیف شول کلمه یه وخود شول کلماته دیرلرکه بر سبیل استقلال
جمیع ابیاتک اواخرنده بعینها تکرار اوله. وبونک کبی شعره مردف دیرلر. خاصه

شعرای عجمدر. اگرچه کم متأخرین عرب ردیف ایله دخی اشعار دیدیلر و ردیف
قافیه نک حرف اصلیه سندن اخرکه حرفه با انک مشابه سنده اوله
حرفه دیرلر اگر او کابر حرف متصل اولسه وصل دیرلر. و وصله لاحق اولان
حرف واحده خروج دینور. و خروجه الصاق اولنان حرفه مزید اوقورلر
و مزیده پیوند اولان بر حرفه و یا حروف متعدده یه نائره اصطلاح ایدیلر
مثلا بو بیتده بیت ان مه که بچشم مهر دید ستمش ازجملهٔ نیکوان گزیده ستمش
حروف روی لفظ دید و گزیدک دالّریدر. سینلر وصل. و تالر خروج
و یالر مزید. و میملر ایله شینلر نائره در. و فقره انشاده نظمده مصراع گبیدر
فقره دیو لغتده ایکو کمکلر یدر. بحسب الترتیب منتظم و بحسب المقدار متفاوتدر
بونلر دخی کمی اوزون و کمی قصه اولدوغی جهتدن ارباب انشا فقره دیو اصطلاح
ایدندیلر و سجع لغتده گوگرجین اوازنه دیرلر. و اصطلاحده فقره لر اواخرنده
اولان کلمات متوافقه یه دیرلر. اقر قاقره جانب غربده طنجه ولایتنده
بر مشهور طاغ آدیدر. النون و گمش معدنی. و مشک و کافور اندن چوق اولور
اسدی فتاد بدروز دیم بکیره. بجزم کهن نام او قاقره. اقل قاقله ولایت
هنددن کلور ایکی درلو مشهور ادویه لردندر. قاقلهٔ صغیره. و قاقلهٔ کبیره دیرلر
صغیره سنه هیل دخی دیرلر. لیج قلیچه کوچک خالی. بال قباله قاضی حجتی
با قباه اوکی اچق قفتان. و کپنک. و سائر تفصیلی قبا لفظنده بیان اولنور
بیت یکی دربرش پرنیانی قباه. یکی بر سرش خسروانی کلاه. ب قبه
و بکسر القاف نزار تو یعنی فرق بار دیدکلری که اول انگنبه دندر. ناد قتاده
خار مغیلانه دیرلر. و صحابه کزیندن برسینک اسم شریفیدر. رضوان الله علیهم
اجمعین. جل قجله صقسغان قوشی. سائر ادلری قژا لفظنده مسطوردر. جب قحبه
روسبی عورت عبیدر. فارسیده دخی شایعدر. راب قرابه قبه قولق دخی
حافظ درعهد پادشاه خطابخش و جرم پوش. حافظ قرابه کش شد و مفتی پیاله نوش
و کلندر. و بیوک شیشه که ظرفایی اعجام شراب صافی ولمغیچون انک ایچنه
صقلرلر. ریش قریشه اوردیدکلری علت. ری قریه قوش چکیرغی عبیدر
زال قژاله صقسغان قوشی. شقن قشقنه بیدار کردن. ق قفه کمره و گیرگی
دیمکدر. ترکیده دخی مستعملدر. او غلانجقلره تحقیر ایچون استعمال اولنور. بغ
معناسنه. و ابه دیدکلری عورت قابله معناسنه. نغری ادلری باراج لفظنده
مذکوردر. لی قلیه بر طاشی کبی نسنه در زنکاره کیرر. براوتدن ترتیب ایدر

نار قناره طوار بوغزلناجق یر. بیت قصاب وار مردم چشمت بجای کی
مژکان قناره کرده و دلها در وزده. بخغ قبخغه ترکی قراک معناسنه گلور
بجوع قبجوعه مثلنه. نج قبخه رعنا و ناز. بجبغ قبجبغه قزاک قبخغه معناسنه. نین
قنینه صراحی لسان عربیده نوندن اولک تضعیفیله لسان فارسیده تخفیفله در
اسدی قنینه کریدازمی لعل فام. بنالید نای بخندید جام. واقواد قلتبان
عنصری هد قواده درجایی که باشند تاجدار. فخر باشد بازرا در عهد اوبی افسری

القاف المکسورة. بل قبله معروف مکه جانبی

سائر اهل کتابه قبله قدس شریف ایدی حضرت رسالت پناه علیه افضل
الصلوات الی یوم الانتباه اولا قدس جانبنه نماز قلدیلر ایدی. قدس
شریفک بانیسی حضرت داود علیه السلام براغوب حضرت سلیمان
علیه السلام تمام اتمشدی. بعده فول وجهک شطر المسجد الحرام آیتی نازل
اولدقده مکه مشرفه جانبنه شرفها الله تعالی توجه ایتدیلر. رصن قرصنه
بوغه دکنی. رف قرفه دارچینی دیدکلری. ر قره سرما. صم قصمه مسواک پاره سی
ص قصه افسانه و حکایت معناسنه. قطعه برقافیه ده بر قاچ ابیاته
دیرلر که مطلعی اولمیه. یم قیمه معروف قیمه که ترکیده دخی استعمال اولنور

القاف المضمومة. ب قبه معروف گنبد که

ترکیده دخی مستعملدر. بین قبینه کسنه سیمسدن و قوزدن انک گبیلردن
اولور. راش قراشه براسنمه درکه شینک توینی اوربر در
رط قرطه نکله قفتان یعنی نیم تنه کرته دیرلر. قرطه دیرلر تعریب ایدوب
قرطق دیرلر. رف قرفه کرکدن کلاه. و دارچینی که قرنفل دیدکلری خوش
قخولی دارو انک قبوغیدر. و چارطاق غرفه معناسنه. ر قره نوتهر
ف قفه یا عجیلر زنبیلی عربجه قفعه دیرلر. لول قلوله یومق و یوالیق
جامع الفرس صاحبی یاملق یولماق معناسنه نقل ایتمش. ل قله طاغ باشی
و قلعه قله سی. ن قنه مثله طاغ باشی معناسنه نقل ایلمشلر. والله اعلم

نوع اوله الکاف المفتوحة. ابن کابن

کوز چشم و عین معناسنه. فتح یا ایله که ثانی حرفدر. ارباب لغتک
اکثری کسر یا ایله آخر حروف تهجیدر روایت ایلدیلر. غیری ادلری چشمش
لفظنده مسطوردر. شمس فخری ای شهنشاهی که مهر چرخرا هست روشن
زنور وجودت کابنه. ابیل کابیله طبیبلر الجنده ادویه دوکدکلری هاون دیرلر

اقواد کاتواره باشی اغریسی صداع معناسنه و سرگردان دیمکدر اتور کاتوره
مثله شمس فخری دو ستش عاقلست و پا برجا دشمنش ابله است و کاتوره
اچ کاچو اسپرغمی کاچیره لفظندن مخففدر اچکیچ کاچکینه نعمتی
سقصغان قوشنه دیرلر دیمش غیری سامیسی قرالفظندر یازلمشدر
اچیر کاچیره کاچو معناسنه اچین کاچینه مثله اد کادده کاف
عجمیله کوکلک و جماع اولنمش عورت ارتین کارتنه بوی کر حبوب
جنسندندر عربجه حلبه دیرلر ازاز کا کار زار کاه صواشی یری دیمکدر
ارکا کارکاه ایشی یری ارک کارکه ها اصلیله مثله ارنام کارنامه
اورنک دیمکدر ارکاره قامشی و ازر کازره تخم اصفور از کازه
کاف عجمی و زاء عربیله کمکه که صیادلر و باغبانلر اغاجلردن چاتوب اوستنی
براغله و اوتله تخص کورنمک ایچون و توزب ایچنه کیررلر و کرد طایفه سننک
الاجقلرینه دخی دیرلر و استعاره طریقه سنجه الحاف یا یلمشدر و دخی دیرلر
بیت امید وصل تو نیست در و هم من که آخر در کازه گدایان سلطان چگونه باشد
معیار جمالی صاحبی سایبان معناسنه و دخی شول اغجلردر که صیادلر طوزاغه
قرشو وضع ایدرلر تا صیدانی کوروب ورکوب طوزاغه دوشه دیمش
و بوابیاتی تمثیل کتورمش شعر سپهر نیلکون با این همه قدر سرای شاه عادل
راست کازه بپای خود بدام آیند نخجیر اگر بربام او سازند کازه از یر
کازیره نخیرک قزغانجق که یقراج دیرلر اذیر کاذیره زاء عجمیله اسیر دیدکلری
اوت که بستانلرده اکرلر عربجه عصفر واحریض معناسنه اسکین کاسکینه
اری قوشی که چولق قوشی دخی دیرلر و قزقوشی حق بودر که بوین بوران دیدکلری
قوشدر که کرانیه دخی دیرلر بنک بکری اولد و عنجون عربجه اخیل دیرلر
شعر فال ذرنی و علی بالامور و شیمتی فما طائری فیما علیک باخیلا اس کاسه
چناق عربجه قصعه معناسنه اسم عامدر کچوکنه و بیوکنه اطلاق اولنور
و بافرچناق وسیلة المقاصد صاحبی و صقفسیدن اولانه دخی دیرلر دیمش
اشان کاشانه قش و داسی بیت عالم بهشت گشته عنبر سرشت گشته
کاشانه زشت گشته صحرا چو روی حورا حافظ گر به کاشانه رندان قدمی
خواهی نقل شعر شکرین و می بیغش دارم و حجره و تابخانه و شاهنشین و جای صحبت
و شبستان اشفت کاشفته اشفته معناسنه اغین کاغینه کاغنه
معناسنه و باشمجی قوردی اکن کاکنه قنبیل اونی کرایت اورمنک

انواعندندر تعریب ایدوب کاکنج دیرلر سائر تفصیلی کاکنج لفظنده بیان
اولنمشدر اغن کاغنه الاکوکلک دیدکلری بوجک که زهرلی در قودز
ایت طلابینه یدررلر نافعدر عربجه ذرّوح دیرلر ضم و تشدیدراایله جمع
ایدوب زرّاریح دیرلر و آنغ قوردینه دخی دیرلر واکوه که آتسپابی یره
خواب ایلر اغ کاغه جاهل و نادان اکفت کالفته اشفته معناسنه
الوی کالویه سرگشته و حیران ال کاله قماش و اوده طوتلان اسباب
و قاب قجن که متاع البیت دیرلر کالا معناسنه و قاون قاربوزک
خامی در بلکه طاتسزی که شکلور دیرلر کالک دیدکلری کویا بونک تصغیریدر
شمس فخری انکه چالیش اصطناعش را نبود مهر و مه نخر کاله و ینبق بررکی که
عورتلر اکیررلر و دنیا فایده سی الید کالیده بوزرمش و اوریروب قتامش
و قارشموش قورجق صاچ ژولیده معناسنه الیو کالیوه ابله و احمق
و سرگشته معناسنه دخی کلور و شول لحمه درکه کند وبی دوزب قوشوب اللر
کوزل صانسون ایچون کوسترر تمالی کیر و احمقلقدر کالیو معناسنه
تفصیلی انده مذکوردر الی کالیه براوتک ادیدر امورش کاموریژه
شهوت و آرزو ام کامه مرشنه که اکشدرلر و مراکشی ایله بروردده ادوش
سنه تعریب ایدوب کامخ دیرلر خا معجمه ایله قیاس بوایدی که جمله
کامج دیه لر ایدی و مراد معناسنه دخی کلور و صفت دخی استعمال اولنور
بعض ترکیبلرده و بعضلر ترخانه در دیرلر نان و نمک و شیر تازه و ابزار
با ادویه چهل روز با فتاب میکردانند و اورا کامه کویند انکا کانکاه انکی
کاف عجمیله کردک اولاجق یر ان کانه کاف عجمیله درلو دیمکدر کونه معناسنه
و دخی اکیشر اوچر دوردر دیاجک برده دوکانه سه کانه چهار کانه دیرلر
اوار کاواره کاهواره لفظندن تخفیف اولنمشدر بشک مهد معناسنه
اوبار کاوباره کاف و با عجمیله صغر سروسی دیمکدر سایرادلری کاوباره لفظنده
مسطوردر اورس کاورسه صورت طارسی که جبو باتندر عنصری
کاورسه پروین از جام تو پدید آمد جو جو شد از آن غیرت در خط رقم رزن
آوروش کاوروشه پاتق و کوکلک و کون بردق و سد صاغاجق
ظرف اوسال کاوساله بوزاغی که بریاشن کچمدک کاوچه یه دیرلر بر
بیلدن تجاوز ایتمیوب طوغدغی ییله اختصاصی اولدغندن انوری کاوساله
دیرلر نسبت لازمه یه آخر نوع اولان ها ساکنه دلالت ایدر الفی حذف ایدوب

كوساله دخي ديرلر سايرارباب لغت اصلنه واقف اولمادقلرندن اتوري كوسانه
مضمومه بابنده كتورمشلردر اوكاوه چوبي وكنجذا اوكاوه كاف عربيله
اعلام رجالندندر جمله دن بري كاوه اصفهانيدركه براهنكر كمسنه ايدي ضحاكك
بي باك زماننده خروج ايدوب انك سعيله فريدون پادشاه اولدي تفصيلي
درفش لفظنده بيان اولنمشدر شمس فخري كر كاوه صيت جرات ومردنيش
بشنود برخويشتن دكر ننهند نام هيچ كاوه اكاه كاف عربيله صمان تبن
معناسنه وكاستن وكاهدن لفظندن صيغه امر ووصف تركيبي در
لطيفي باختيار رمنه دل تبا به سودا كه سوز عشق بود جانكداز ولذت كاه
اكاه كاف عجميله وقت معناسنه شايعدر وتخت ومسند ومنصب
واكاك چقوري وقپو مجبلر يوته سي واسم زمان واسم مكان ومناط فعلده
دستكاه وكرزكاه وتختكاه كبي فاضل محقق دقايق الحقايقده بو باب تحقيق
وتدقيق اتمشلردركه كاه كاف عجميله زمانله مكان اورتاسنده مشترك ظرفكه
اسميدر رستان كبي تفصيلي محلنده بيان اولنمشدر زمان مراد اولان بركاه
استعمال اولنور مثلا صبحكاه ديرلر معناسي صبح صادق وقتيدر نته كه
بو بيتدن ظاهردر بيت مروبخواب كه حافظ ببارگاه قبول زور دنيم شب
درس صبحكاه رسيد صبحكاهانده ديرلر نته كه بيت چو شد تاريخ مشرق
صبحكاهان سفيد وسرخ چون سيب صفاهان صبحكاهان جمع صبحكاهدر
الف ونون ادات جمعدر كه صبح ايكي در بري كاذبدر وبري صادقدر
ايكيسنك بيله حصولي مراد ايدنجك صبحكاهان ديرلر غرض صبح صادقي تعيين در
مطلق صبحك كاذبه ده صدقي اولنجق صبحكاهده صبح كاذبه ده احتمالي اولور
اما صبحكاهان دينجك اول احتمال ساقط اولور زيرا صبح اولمايجه اول انكي
وقت حيز حصوله دخول اتمش اولمز مكان مراد اولنان برده ده كاه استعمال
اولنور مثلا دركاه ديرلر معناسي قپو يريدر بيت هرچه آيد كو بيا وهرچه خواهد
كو بكو كبر وناز وحاجب ودربان درين دركاه نيست سويلنجك يره تكيه كاه
حواله يرينه حواله كاه ديرلر بيت ازان زمان كه برين استان نهادم
روي فراز مسند خورشيد تكيه كاه منست ديكر جز استان توام درجهان
پناهي نيست سرمرا بجز اين در حواله كاهي نيست قبله يرينه قبله كاه
سجده يرينه سجده كاه باريرينه باركاه ديرلر بارك لغت فارسيده
نيجه معنالري واردر محللرنده بيان اولنوبدر برمعناسي اجازتدر اجا

اجازت ويردي ديجك يرده عجم بار داد دير شول يره كه پادشاهلرا ورعيه حقوب
عرض حاله ارباب حاجاته اجازت اولورا كالسان فارسيده باركاه ديرلر
تفصيلي باركاه لفظنده مذكوردر ستانله كاهك فرقي بودركه ستانده سعت
وفسحت منظور وفنه نسبت معتبردر كاهده بونلر معتبر دكلدر اندن صكره ستانده
منظور وفه نسبت معتبردر اندن اتوريدركه يالكز استعمال اولنماز كاهده
اول نسبت معتبر دكلدر اندن اتوريدركه يالكز استعمال اولنور كاه و
بيكاه ديرلر ناكاه ديرلر كاه واركاه يوق ديجك يرده عجم كاه هست
وكاه نيست دير بيت بنده پير خراباتم كه لطفش دايم است ورنه لطف
شيخ وزاهد كاه هست وكاه نيست دفتنده ديجك يرده بكاه ديرلر
نته كه بو بيتدن ظاهردر بيت به بستند پيمان كه فردا بكاه بنزديك
يعقوب كيريم راه وقتي دكل ايكن اولان نسنه يه ناكاه اولدي ديرلر
بيت مرغك از بيضه برون ايد وروزي طلبد ادمي زاده ندارد خبر از
عقل وتميز انكه كاه كسي كشت بجايي نرسيد وين بتمكين وفضيلت بكذشت
از همه چيز كاه لغت مشتركه دندر مجلس معناسنه ده كلور تخت اورنده
پادشاهلرك اوتوراجق يرلرينه تختكاه ديرلر اصلي كاه تختدر نته كه بو بيتده
ظاهردر بيت برادرد ترا كاه تخت كيان بتوشا دمر دم درين ودمان
معناي تركيبيدن علميته نقل اولنجاق مضاف اليه تقديم اولنوب قاعده
تركيب تغير اولنمشدر نقل علامتي ايچون بحر الغرايب صاحبي كاهي تخت ايله
تفسير اتمشدر واسدينك بو بيتنده استشهاد اتمشدر بيت فدايم
زجان افرين شاه را كه زيبا ست بر خسروي كاه را تفسيرنده خطاب اتمشدر
استشهادنده اصابت اتمامشدر بيت مذكورده ده ديدكي معنايه دلالت
يوقدر تختكاه پادشاهلرك طوردغي شهره ده صفت اولور تختكاه قديم ديرلر
اول وقت تختكاهدن جزء اولان كاه معناي اولده زرينه اولور تختكاهك
معناسي تخت يري اولور كاه قنغي معنايه اولورسه اولسون كاه اولور الفي
حذف ايدوب كه ديرلر نته كه بو بيتده ظاهردر بيت شبان وادي ايمن
كهي رسد بمراد كه چند سال بجان خدمت شعيب كند نظم كهي كه مركب
تقرير تازيانه كني سخن بصرفه كن اي دوست تا زيان نكني زبان سرخ سر سبز
دهد برباد بهوش باش كه سر در سر زبان نكني ايركن ديجك يرده عجم بكه
وبيه نته كه بو بيتده ظاهردر بيت بكه تر سپهدار چين از غرور

زمین کرد چون عرصه گاه نشور • لسان فارسیده ترادات تفصیل درنیه
داخل اولورسه مدخولنك فرتیت معناسن افاده ایدر • وقتده فرتیت
ایرکنلك ایله اولور • ایش برینه کارگاه دیرلر • کاهك الفن حذف ایدوب
کارگه دخی دیرلر نته که بو بیتده ظاهردر بیت شهاراسته چون کارگه
انکلیون • نخاحته چون باغ شود از رخ کلها زنکین • کاهك برمعناسی دخی
قیومجیلر پوته سی در بیت چنان بخدمت او از عوار پاك شود • بدان مثال
که سیم نبهره اندر کاه • شمس فخری کاه کوبکی دامادمعناسنه کلور دیر •
و بو بیتی اول معنا اوزرینه معیار جمالیده کتوردر بیت شاد مانت
بد و جان ممالك زان سان • که بود شاد دل وجان عروسان از کاه •
له بکا کاه بکاه • وقبلی وقتنر دیمکدر • اه کا کاه کاه • ایکی کاف عجمیله وقت
وقت دیمکدر مولانا اهلی شیرازی کاه کاسم خانه از برق صالش رسیست
لیك تا بروی نظرمی افکنم در رفتنست • اهکا کاهکاه کاف اول عربی
کاف ثانی عجمیله صماملق دیمکدر • کاهدآن معناسنه اهوار کاهواره
کاف عربیله تنك کرالجینده کوچك اوغلانجقلر یاتورلر • اکثر الفی حذف
ایدوب کهوآره دیرلر مهد معناسنه • این کابنه کوز چشم وعین معناسنه
الفدن صکره با ایله دخی که ثانی حروف تهجیدر نقل اولنمشدر • اکثر یا کیر یا ایله
روایت ایلدیلر که آخر حروف تهجیدر بیت موی سفید وروی سیاه
ورخ بجبین • بر زینت صدف شن وکشته کابنه • کابنه بد و دار دیرلر
یعنی کوزك اکا طوت اندن ایرمه دیمکدر • ای کابه کاف عجمیله کان جماع
معناسنه • باب کبابه برمعروف دارو در هندوستاندن کلور •
بر کبره کاف عربیله فتح با ایله برنسنه در ترشلسن ایدرلر • ترکیده دخی
مستعملدر • عرب کبابو • ونصف دیر • نافعدر چکره فایده سی واردر •
بت کبسنه حنظل اوتی که ابوجهل قربوزی دیرلر غایتده آجیدر •
کبست • وکبستو دخی لغتدر • وابت خیارنه دخی دیرلر • بو دخی طبع
انك بدلیدر • بلکه اندن زیاده در کبست معناسنه • سایرادلری انج
مذکوردر • ب کبنه بغمتی شیشه خام معناسنه نقل اتمش • بود کبوده
صورفون اغاجی دیدکلری که جحکنه مشك بید دیرلر • وشمشیر اغاجی واسمانی
رنك وافراسیابك کیو کرز نام برده آنلری سورسنك جوبان تکین
ایدی غایتده دلیر ودلاور پهلوان ایدی شاهنامه ده رستم زال خاص

گزیده

گزیده پهلوانلریله انده وارب مذکور چوبان اکثر ایران سرورلرینه غالب
کلوب اخر رستم النده زبون اولدوغی مشهور قصه در فردوسی بزد بر کمربند
چوبان شاه • همی کشت رنك کبود وسیاه • بول کبوله کابله هندی • ب
کبه بانك تخفیف وتشدیدی ایله مرویدر • حجامت ایدیجك الته دیرلر
مجمه معناسنه لطیفی عشق تو برد لم بنهاد اتشین کبه • برخود کشید مایه ز دم
زخون دل • بعضلر ضم کاف له تصحیح اتمشلر • بیس کبیسه بیل اخرنده اهل تقویم
کسوردن جمع ایدوب زیاده اتدکلری کونلره دیرلر • بیك کبیکه صاری
چچکلی الور براوتدر دوکون چچکی دیرلر • کبیلچ دخی دیرلر • تار کتاره خنجر •
وبعضلر حربه در دیمشلر • هند لغتیدر خسرو دهلوی سران دو چشم کزدم
که چو هسندوان رهزن • همه را بنوك مژکان زده بر جکر کتاره عنصری
حادثه آن زمان که بر خصم تو کینه خواه شد • بر سر کوه حلم تو نیز کند کتاره •
تر کتره نعمتی پاره پاره معناسنه نقل ایدوب بو بیتی تمثیل کتوردی •
بیت انکه باشد بر جلالت او • اطلس چرخ ژنده وکتره • ولام با بندج
کتورمشلردر • سایر ارباب لغت همان لام بابندج کتوردیلر • جاب
کجابه محففه جاو کجاوه مثله جامی کجاوه حجره دلکش بود به پشت شتر •
خوش انکه برشتر آن حجره را بود مسکن • جل کجله کاف وجیم عجمیله
صقسغان دیدکلری قوش عقعق معناسنه • سایرادلری قفتا
لفظنده مسطوردر • زنج کجه قنار ومینجق • خش کخشه ارشته • واشغان
دخان کدخانه پهلوی لغتنده دکنجیلك معناسنه در • دو دان
کدو دانه آدمك اجنده برمرضدر که قباق چکردکی کبی اقچه نسنه لر
حاصل اولور آدمی هلاك ایلر • و قباق چکردکنه دخی دیرلر • دونیم کدونیمه
ترکیبی قناته دیدکلری شراب ظرفی • ویاتوق قباق • د کده دلکك دیدکلری
علت که بوغازده حاصل اولور ممه کبی شیشر حرفکاه اولور ادمی هلاك ایلر
عجبه ملازه دیرلر • وممه اوجنه دخی دیرلر • شمس فخری مراد کام معناسنه
نقل ایلدی • وبو بیتی تمثیل کتوردی بیت انکه طفلان امل را دایه کام مراد •
پوز بشیر وشکر لطفش نبکشاید کده • وکلید ک دندانه لرینه دخی دیرلر که کلید
دندانه کچیجك کلیدلنور • وینه انك کبی اول اغاج که کلید دانه کچیجك قیو
قلنور • واسم مکاندر • میکده • وبتکده کبی • وی کدیه دلنجیلك کدایی
معناسنه • فاضل محقق • دقایق الحقایق مقدم • بوبله تحقیق وتدقیق اتمشلر که •

كدانك كافي اصلده عربيدر تركيده كاف عجميله استعمال اولنور ديمشلر مت
كديه عيبست نزد اهل هنر • مرد از عيب كي شود سرور كمال كديه وصفيست كه
خود ذاتي شعرست چنانكه • مركه را شاعري كفتي توبكفتي كه كدا ست • راغ
كراغه قرغوكه المجه ديمكله معروف شكاري قوشدر • ران كرانه قراك كنار
معناسنه • راي كرآيه نعمتي تشديد را ايله اركك اردقوشي كه چولق قوشي دخي
ديرلر ديمش • وبيون بوران ديدكلري قوش كه بنك بنك اولور عربجه آخيل
ديرلر • كاسكينه دخي لغتدر • راي كرايه تخفيف را ايله اغشق • وبغرتلق •
قوشنه دخي ديرلر • رباس كرباسه بشل كلركه كرنكله دخي ديرلر سام ابرص
معناسنه • سايرادلري كرباس لفظنده مسطوردر • ربس كربسه ترنه لرده
اولور برنوع قصه جق بيلاندر اياقلري واردر تيز يورر • جار الله علامه نك
مقدمة الادب نام لغتنده ومعيار جماليده كرنكله كرباسو • وكرباسه معناسنه
نقل اولنمشدر • زنب كرزنبه اورمجك اوي شيراز لغتيدر • رت
كرته نيم تنه قفتان • وبردكند ردوه يرد • دان كردانه حلقه كردنه سي
ردن كردنه كاف عجميله نعمتي كردآنه لفظندن مخففدر ديمش • وكرده برون
رد كرده ايلنمش ديمكدر • قره حصاري ودندآن فرسوده • وريخته ديمش •
رز كرزه كاف عجميله اصرغان جانور اكثر بيلان صفتنده مستعملدر مضرتيج
دقوتده • وجراتيج • ماركرزه • وشير شرزه در ديرلر عنصري عكس پذير شد
چنان كار جهان كه اين زمان • مهره ماركرزه درششدر زمر ارقم است •
معيار جمالي صاحبي ماركرزه • وشيرشرزه • نوعي انداز شير • ومار كه بهترين
ماران وشيران باشند ديمش • ديوا بياتي ايراد ايلمش نظم اي شهنشاهي كه
رحمت در مصاف • خصم را باشد چو ماركرزه • پيش تيغت كمتر از روبه شود
مركجا يا بند شير شرزه • رشم كرشمه ناز وشيوه • وقتش فصحالسانده
فتح كاف ورا ايله در • عوام دلنده كسر كاف عجمي وكسر را ايله در • ركا كركاه
كاف عجميله اوبوز • رماب كرمابه ايلي صوحمام معناسنه • كنيتي ابو النظيف در
حقيقتده ايليجه نك اسم خاصيدر • رماو كرماوه مثله لسان فارسيده بالايله
واوارا سنده نبادل وتواخي واردر • رمدان كرمدانه قوردباغي ديدكلري
اغاجك يمشنه ديرلر • عربجه متنان ديرلر • رمكا كرمكاه اتي يرواتي وقت
رم كرمه اتي اتمك • واتق اتمك • وتيز ايرشمش • واوزاندن بربوجق
دانك • وبعضلر ايكي دانك ديمشلر • رن كرنه كاف عجميله اكردكل ايسه • وبوخسه

معناسنه

معناسنه اكرنه لفظندن تخفيف اولنمشدر • رواد كروادة بنياد ديوار
روار كرواره مثله • روت كروته برنوع دكند ردوه يرد • وكروه
كاف عربي وسكون را وفتح واو ايله كات هندي ديدكلري دارو كه تبريز
الچون استعمال ايدرلر • وقوق • واشنمش • ودوكلمش ديش • روي
كرويه ياندق وتي • ركره تضعيف را ايله اورمجك اوي • ودولت
ومراد • واصول • وبوك • ونوبت • وعربيده ده مره • ودفعه معناسنه
بركره ايكي كره ديرلر • ركره تخفيف وفتح را ايله كف وپاس كه اتمكده و
دمرده • وغيري نسنه لرده ظاهر اولور • سايرادلري كلاز لفظنده مسطوردر
وبردورلي اوتدر • زاب كزابه كاف عربي وزاء عجميله مهاره سفره كيدك تحك
الچنه كيروب طوآره يوكلدرلر لطفي بسي كرديدم وزاري ولابه • مرايك كز
نظر كرداز كزابه • زاو كزاوه مثله • رزن كرزنه وبالضم كنك ضراسي
ديدكلري اوت • زكر كزكره بالچق طاشياجق • زن كزنه كاف عربي
وزاء معجمه ايله كزكين ديدكلري قوش صرد معناسنه • نعمتي قياقرلغجي ديمش
زن كزنه كاف عجمي وزاء عربي ايله اصرغان ديدكلري اوت كه اطبا انجره ديرلر
زكزه سركه دن قجر برنوع طاشدر برطرفي بيضي در • اول بيضي يا بنده اوزنجه
خطلر واردر بعضلر مهره انواعندندر ديديلر • سان كسانه ادميانه
ديمك اولور • شان كشانه حجره • وقش اوي كاشانه لفظندن مخففدر
شت كشته كاف عجميله محكم بسته • ودودنمش • واولمش معناسنه كشتن
لفظندن صيغه مفعولدر • شف كشفه يانق بردق معناسنه • شكن كشكنه
قره حصاري بيلانلر اوازنه ديرلر ديمش • شكين كشكينه اربه وباقلا و
مرجمك • وداريدن اولمش برنوع اتمكدر شكين معناسنه شمس فخري
كند مركز ضمير ش التفاتي • بكردون وبدين كشكينه او • يعني مركز التفاتي
بكند • وشمش بغدايدركه كنشه قورلر اكثر • شن كشنه بورچاق ديدكلري
كه حبوب جنسندر • سايرادلري كلوك لفظنده مذكوردر • شش كششه
كاف عربيله كدا دلنجي معناسنه • وخط يعني وزاد وسنه چكلمش خزي • د طوار
بلنه چكدكلري چكلي ايپي • وقولك • ويوك • وزرينه چكدكلري چنبر قولاك •
شيد كشيده سويك ديمكدر يوزده وسايريرلرده استعمال اولنور
وكشيدن لفظندن اسم مفعولدر چكلمش ديمكدر • فت كفته كاف عربيله
چاتلمش ديمكدر شمس فخري جمال الدين ابو اسحق كزغم دل بدخواه چاكش كفته باشد
تيز مير وي حافظ • معن له كر دبرار در نه زه عادت • مين ميمنه السكلي ديمكدر

فجلیز کفجلیزه ابت بالغی ۶ بجه دغموص دیرلر. وچومجه که طعام قرشدررلر
دقوتاررلر مغرفه معناسنه. وکفکیر وبربغارسنغی. وچومجه بالق. سائر
آدلری کفجلیز لفظنده مسطوردر. فج کفجه کپچه دیدکلری مغرفه معناسنه
وقاشق. ف کفه قوز جوز معناسنه. ومشهور جوز آدیدر. وکسمک که
خرمانک صوکیدر حقیقتده اکن بالدرینک بوغنلریدر که قاتیلغندن کیچ
یومشانور تیز صمان اولماز صوکه قالور. ومطلقا نباتاتک بوغونلرینه دیرلر
فید کفید چاتلامش کفته. وکفید معناسنه. لاب کلابه کلوه دیدکلری
که اوستنه ایلک صاررلر. واول صاریلان ایلکه دخی اطلاق اولنور. عامة
تحریف ایدوب کلبه دیرلر. لطیان اگر بیند بخواب اندر قرآبه. زنی را بشکند
منخ کلابه. شمس فخری نبود مردمان اهل هنر را. التفاتی بریسمان وکلابه. لاپیس
کلاپیسه حین انزالده کوزک بیوک والاجه اولماسیدر. واندن کنایت
اولنور. اصلده کلان پیه در تخفیف اولنمشدر. لات کلاته شول بنالره دیرلر که
سرای کبی دایره سی اوله بعضلر شهردن طشره اولان اولره دیرلر دیدیلر سواد
معناسنه. بعضلر بیابانده وزرعه اولان قلعه یه نقل اتدیلر خراب اولسون
معمور اولسون. بعضلر بازارلی کویه دیرلر دیدیلر. وطاغ باشی وطاغ باشنده
اولان یول. وقزل طاش. وکوچک شهر وبعضلر کوچک کویه دیرلر دیدیلر
بیت چو دیوار شهر اندر آید زجای. کلاته نباید که ماند بپای. وکوچی که جلهه
آلتیدر. واوجاق. ومیخانه جی اوی. قره حصاری ومنوزه برج دیمش
لاج کلاچه صقسغان دیدکلری قوش. سائر آدلری وتفصیلی قز الفظنده
مذکوردر. لاز کلازه مثله. وکز جشم ع چون کلازه همه دزدند وربایندم
چوخاد. لاس کلاسه بر که یوللرده صولر ایرکلوب جمع اولان یرلره
دیرلر. اکثر کعبه یوللرنده اولور. لاشکر کلاشکره کف وپاس درد
لاشن کلاشه شین معجمه ایله مثله کف. وپاس. وبایقوش. واوکی قوشی
وخروس. وبکجی. وصاقجی. لاغ پیس کلاغ پیسه الا قرغه ابقع معناسنه
لاغچ کلاغچه صقسغان عقعق معناسنه. بو معنایه غیری آدلری قز الفظنده
یازلمشدر. وکلاغ لفظنک تصغیریدر. لاغ سیاه کلاغ سیاه قوزغون
زاغ. وحاتم معناسنه. لاف کلافه کلابه معناسنه. لان پیس کلان پیسه
کلاپیسه معناسنه که حین انزالده کوزک بیوک والاجه اولماسیدر. لاو
کلاوه کلابه. وکلافه. وکلاو معناسنه. لبتر کلبتره مرزه وهدیان سوزه دیرلر

لنوج کلنوجه قجقلمق. لت کلته غایتده چوق لت امش جانور که اودن و
ایشدن کوجدن قالمش اوله. ومرجنبدن بیزار اولمش اوله اکا دیرلر
عنصری بشاه داد آن کلته روباه گفت. که دانا زد این داستان درنهفت
کمان برده کس گنج بر اشتران. بود به که بر پشت کلته خران. شمس فخری معیار
جمالیده قویرغی کسک اتک معناسنه نقل اتمش. وبو بیتی انک ایلمش بیت
ریش دشمن بسان افساری. بر سر بد سگال کلته اوست. لچ کلچه صقسغان
کلاچه لفظندن مخففدر. لخج کلخجه قجق غلغلجه ودغدغه معناسنه. سائر آدلری
کتمسوا لفظنده مسطوردر. لشکر کلشکره کف وپاس. کلاشکره لفظندن
مخففدر. لندر کلندره قوتلی. ومحکم. وچاپک. وشوکتلی معناسنه. شمس فخری
بلند قدرت نیروی اونیافت. با انکه همت سخت نهاد وکلندره
وکالنجر که انوکله بوستانجیلر بامونغک. وصوغانک وتن یرلر واریللر
واوجک. ومشکل وبلبله معناسنه استعمال اولنور. لند کلنده اوجک
لوت کلوته ترک عورتلری باشلرینه وبیونلرینه صاررلر توردیرلر. وترکیب
وصوربج معناسنه دخی نقل اولندی. لوش کلوشه پاره زخم معناسنه
لوند کلوندم بر نوع اینجه اوزون خیار در بوجق ارشون مقداری اولور. ل
کله کاف عربیه باش سر معناسنه. وتشدید لامله. ل کله کاف عجمی وتخفیف و
تشدید لامله سوری رمه. وثله معناسنه. بیت از برای علف بصحرا گشت
کله را میجر آند دشت بدرشت. بیت از کله دور کرد ای افت گرگ. دراشتی
بیاس جمله خرد و بزرگ. وبیغن معناسنه دخی گلور. لید کلیده طاغلمش
پریشان معناسنه. غن کلغنه قوذ قوردی. وآغ قوردی. و
کوه دیدکلری قورد کاغنه معناسنه. نعمتی اصح میمله در دیمش. لنج کلنجه
اقلق دیدکلری ساز جغانه معناسنه. وکمان لفظنک تصغیریدر. باجیغز دیمکدر
مانکروه کمان کروهه اول یایدر که انوکله فندق کبی طاش ویوالق اترلر
مانکره کمان کره مثله. مان کهه کمان کهه مثله. کاتبی صبح را شد فلک و مهر کمان کهره
وسنک مرغ شب حجره نشین گشت زسهم حجرش. مان مهره کمان مهره مثله
مانه کمانه بر قازیجی یعنی قیولر. ومعدنلر واغللر. وکریزلر قازیجی. ومثقب
واقلق یاپی. مترین کمترینه اکسکرک حاللی اولان کمسنه. مر کمره سرکین ع یمکدر
مین کاه کمین گاه پوصو یری. مین که کمین که مثله بیت کمین کهیست و نو خوش
نیز میرود ای حافظ. مکن که گرد بر آرد زرشته ره عدمت. مین کمینه اکسکلی دیمکدر

نهان کنغازه [illegible]
نار کناره کاف عربیله قراکت کنار معناسنه • نبور کنبوره وقیل بالضم دیمک
واشتمک • ومکر • وحیله • حقیقتده بر کمسنه نک جوانب اربعه سنی طولانوب
الدامق قصد ایتمکدر • رنج کنجه کاف عجمی ایله جکاسی التی ششمش اتسک • شمس فخری
مرکز مثل زند کسی از روی حسود را • نبلت کند بغیسی کیسی هیچ کنجه را • وهکبه خرجاین
وحقیبه معناسنه • وبالضم یجوز لطیفی در کنجه نهفت ان بهارا • نهاد بر سب
باد یارا • وعجمده بر شهر آدیدر • نخین کنجینه خزینه وکلار • نداموی کندامویه
کاف عجمیله مردار توکه انادن بیله طوغمش اولا • زغب معناسنه • ندان •
کندانه کنده نه دیدکلری اوت که صرمشق کبی اجیدر • نداول کنداوله
باداوله معناسنه • قرامق کبی بر علتدر • سائر ادلری وتفصیلی ابن مع مذکوردر
ندخان کندخانه یتق وکچیرکث سپید • ندم کندمه بغدایق ونکل که
کوده ده حقه الطبا ثولول دیرلر جمعی ثالیل کلور • ندوال کندواله وبالضم
قارت ومحکم • دفو تلی اوغلان • نعمتی قوداریعنی یرامزار معناسنه نقل المثنی
نده خان کندهخانه قوانلق • ونیق • وکچیرکث سپید • ندول کندوله
وبالضم اولکه بیوک کوپ کبی باچغله وترسلا ورلر ایچینه کینک وترکه
طولدررلر • وبیوک غله سپدی • سائر اسامیسی کتورلفظنده مذکوردر •
وقارتار • وبخته معناسنه • ندوم کندومه بغدایق • ونکل کندوم معناسنه
ندکندم کاف عربیله قازلمش • وقویلمش وصو بندی • وخندق معناسنه
ندکنن کاف عجمیله قاری • وقوجه • وقوقارسنه • وبرام معناسنه کلور
مجازاً • ندهچا کندهچاه آوجی کمکسی • ندهخای کندمخایه دبه • وخایه سنز
ویدن یمرده وبالضم بشتعل • نغال کنغاله اولکه اوغورلاین ثکاردن
ددوستن کوزه درجماش معناسنه • وآوبن کوزادوب بویلامق که عجم
کنغالکی کرددیر • دیان کیسیجی • شمس فخری روسپی معناسنه نقل ایدوب
بو بیتی انشا ایلدی بیت احتساب نقادا وبرداشت • از جهان نام کنگ د
کنغاله بکرزد کنکرزده کنکر صاقزی • نند کننده قازیجی معناسنه
وبرنجاق کبی التدر که انکله سنه قویارلر • وقازرلر • نوداان کنوداانه
کنور نخی • نعمتی وشهدانه معناسنه نقل المثنی • نیس کنلیسه جهودلر معبدی
واج کواجه صالنجق که اوغلانجقلر اوینار • سائر اسامیسی بادبیج لفظنده مذکوردر
وبار کوبارم سوری مرکله معناسنه • وصغر واشک وسائر حیوان سورسنه
اطلاق اولنور کاه وپاره معناسنه • وانده مخففدر مضمومه بابنده ایراد اوله

اصلن

اصلن بلمیوب غلط ایتمشلر در شمس فخری کمترین بخششی زهمت او • صد نزار آن
ده است وکوپاره • وج کوچه ایلک • ور کوره سیل صوبی وبروب
قازدوغی یر شمس فخری باد باقی همیشه تا باشد کوه ودریا وکردر وکوره
ولشکر جمع اولدوغی یره دیرلر درنک معناسنه • وزین کوزینه
قوزلی حلوا • وسال کوساله کاف عجمیله کاوساله لفظندن تخفیف
اولنمشدر • بر یاشنده کچمدک بوزاغیه دیرلر • سائر تفصیلی کاوساله
لفظنده مذکوردر • بو لغتی مضمومه بابنده ایراد ایدن غفلت ایتمشدر •
وست کوسته ابوجهل قربوزی • وایت خیاری • سائر ادلری کبست
لفظنده مذکوردر • وم کومه بیغن توده معناسنه • کومه کومه بیغن بیغن دیمک
اولور لغز چیست آن قصر منور درمیان مرغزار • کرده از فیروزکی دیوار
ویرا استوار • کومه کومه یخ نهاده بر سر سرچشمه • لشکر چین وحبش یکرفت
اندر روی قرار • وند کونده صمان طاشیماق ایچون بر نوع سبددر که اودن
وچبقدن سپرکه اوررلر لبیبی برمن تو فکندی خلق نیکو • وابلیس مرا
از ره فکندی • مانند کسی که در بیابان • بارانی باشد از کوندم • وبعضلر اون
چوالی معناسنه نقل ایتمشلر • دمرابکاین کومرابکینه پروزه وکونجه صرچه لی کتان
که کاف عربی وهاء اصلیله صمان تابن معناسنه • کاه لفظندن مخففدر کم
کاف عجمیله وهاء اصلیله کاه لفظندن تخفیف اولنمشدر وقت معناسنه عنصری
خز بتا بید ثنای تو بکه خیرا نزا • بهد فهای اجابت نرسد تیر دعا • وتخت ومسند
وقیو مجیلر بوته سی • وسائر جمیع کاه معنالرینه کلور • داماد معناسندن
غیری • هیل کهیله وبالضم ابله • ونادان • هادن صکره یاء موحده ایله در
هل کهله سکه بزاقجه نعمتی وقاری عورت معناسنه ده کلور دیمش
هوار کهواره بشک مهد معناسنه • کاهواره لفظندن تخفیف اولنمشدر
بیت چو از فیض حق بهره یافت زوی • مسیحا بکهواره شد نکته کوی
کیان خواره فره ورنق معناسنه که لسان پهلویده ورج دیرلر • یکواشه
کیکواشه بره اوتی

الکاف المکسورة

ی کیب
بومق • تاب کتابه بر نوع نقشک اسمیدر که دیوارلرده وغیری برده ایدرلر
بیت صد ره ازجای رفت کاخ وسرای • مانده جاوید آن کتابه بجای • راشید
کراشیده پریشان وآشفته نظامی بیتا تا جدا کشتم از روی تو کراشیده
وتیو شد کار من • رانمای کرانمایه آغر بهالی ذی قیمت معناسنه واولو اصلی

رانه گو گرانه كوه بيوك طاغ ٭ رانيد گرآنيدم گسيجي ٭ رباس گرباسه
گز تنكه وپمق بزي ٭ سايرا دلري كرباسو لفظنده مسطور در ٭ ريج گرجه
ليفه كه مركبه قورلر لاين معناسنه ٭ ردان گردانه كاف عجميله وغلاتحفلر
چفرغي ٭ رديا د گردياده قاصرغه گردبا معناسنه عنصري چون ابر بكيبان
ميروم در گريه خندان ميروم ٭ سرگشته حيران ميدوم چون گرباده درجهان
دگر چو گردباده بفرق ايستد اگر خواهي ٭ بحكم خوم تو در موقف خطاب آتش ٭
رد گرده كاف عجميله معروف يفقه جق اتمك عامه دلنده كاف عربيله در
تعريب ايدوب جردق ديرلر ٭ رده گو گرده كوه گرد مملكتنده بر مشهور
موضعك اديدر ٭ رسن گرسنه كاف عربيله وسكون را وفتح سينله
ونونك تضعيف وتخفيفي جايز در بورجاق ديدكلري دانه عرب جلبان دير
غيري ادلري ملك لفظنده محرر در ٭ رشمه گرشمه ناز ٭ وقنش ٭ اصح فتح
كافله در ٭ نته كه ذكر اولندي فضولي كه ناز وكه كرشمه وكه عشوه در اينك
جانن سونلرا ولميه بك اشنا ايكا ٭ رم پيل گرم پيله كوگل قوردي
كرم كژ معناسنه ٭ رويد گرويدم كاف عجميله مؤمن اينانجي اعتقاد ا
ايدنجي ديمكدر ٭ ناگرويده كافره ديرلر ٭ ر گره كسر را وها اصليله
دوگم عقده معناسنه ٭ واورمجك اوي ٭ ودوگمه معناسنه استعمال
اولنور ٭ ريز گا گريزگاه قچاجق ير ٭ ومقصد معناسنه اصح وافصح
كاف عجميله در ٭ ريو گريوه بلك گركرش دخي ديرلر برا زفري طاغدن
عبارتدر ٭ ديوقنش ٭ وچاتك يول معناسنه دخي كلور لطيفي چون باز
باندم بر گريوه ٭ چون بادوزندم بر تريوه ٭ وصريحه طاغ ديه جلكي ٭ بيت
در شاهراه جاه وبزرگي خطر بسيست ٭ آن به كزين گريوه سبكبار بگذري
ديقه ٭ واغيل ٭ ري گريه اغلامق معناسنه اسم مصدر در ٭ شت كاريم
گشت كاريم اكلمش اكين ٭ شت گشته كاف عربيله اكلمش معناسنه
صيغه مفعولدر بيت سرا برده او برا زناله ديد ٭ زخون گشته زعفران
لاله ديد بيت ندانم يك تن از كل خلايق ٭ كه در دل تخم مهر تو نكشته ٭
وهر ميونك قروسي كه اكا قاق ديرلر سوزي ثناگوي تراي نودل از غم
دو نيم است چون آمرود گشته ٭ لان كلانه اوجاق الشدان معناسنه
ل كله كاف عربي وتضعيف لامله نغمتي برده زنان ديبو تخصيص ايلمش لكن
مطلقا برده معناسنه در حافظ ميدمد صبح كله بست سحاب ٭

الصبوح الصبوح با اصحاب ٭ اسدي ازآذين در وبام شد بزنگار ٭
زده كله دركله طاوس وار ٭ لچ گلچه كاف وجيم عجميله بلدرچين تسماية معناسنه
غيري ادلري درنيج لفظنده مذكور در ٭ ل گله كاف عجمي وتخفيف لام ايله
شكايت معناسنه ٭ ليد دان كليد دانه كليد قواني ٭ ليد كليده طاغلمش
پريشان معناسنه ٭ ن كنه كاف عربي وتشديد نون ايله وها علامت مصطكي
مصافرجي ٭ كه كاف عربي وها اصليله كچي صغير وخرده معناسنه ده استعمال اولنور
وكار ريز معناسنه دخي نقل اولنمش ٭ كه كاف عربي وها علامتيله اسم استعمال
اولنور وادات استعمال اولنور ٭ اسم استعمال اولندقده ذوي العقولدن
اولانك ذاتنه دلالت ايدر كيم معناسنه ٭ هر كه جويد يويد كبي ٭ وكه خبث
كه نيافت كبي ٭ نته كه چه غير ذوالعقولدن اولانه دلالت ايدر نه معناسنه
هرچه گوبي صفت تست كبي ٭ وچه خبر شنيدي كبي ٭ وچه جانورست آن كبي ٭
ادات اولدقده ايكي نسنه ارا سنده ارتباط ايچون كلور ٭ يا صفتله
موصوف ارا سنده ٭ دل كه عاشق شد كم شد كبي ٭ ويا معلول ايله علت ارا سنده
مزن كه تاب ندارم ٭ ويا مغيات ايله غايت ارا سنده بكوش تاكه برسي كبي ٭
وبونك امثالي نه وار ايسه ٭ برامر برامره متعلق اولسه ايكيسنك ارا سنده
توسل اولنور ٭ گفتم كه چوني كبي ٭ وبكوش تا بداني كبي ٭ هين كهينه مرننه نك
كجبركي ٭ يا كياه اوت نبات معناسنه گاه اولور آخوندن هملي ودوشطندن
الفي حذف ايدرلر ٭ ب كيبه حجابدر آلتي مجمد معناسنه لطيفي بر ملكوكه
همي كشد عيبه ٭ مر بدي را نخوش چون كيبه ٭ يستا كيستاره انكنجه ٭
بسن كيسنه جرجان كه ايكدن هنوز چقان ايلك يوماغنه ديرلر نغمتي
وساج يوكنه دخي ديرلر ديمش ٭ يس كيسه التون اقچه وسائر نسنه قوياجق
معروف نسنه كه تركيده ده مستعملدر ٭ يل كيله معروف اولچك
كيل معناسنه ٭ تعريب ايدوب كيلج ديرلر شيخ سعدي ٭ چو بر كيله ٭
امانت شكست ٭ بشوي اي برادر از انباز دست ٭ يم كيمه شوخ گوش وشوخ
چشم معناسنه ٭ ين كينه بر صفتدر كه خصمكدن انتقام آلمق استين جسم
ايچون طوپطلوا ولورسن ٭ ينه خوار كينه خواه واو رسميدر خصمدن
انتقام المق استين كمسنه كينه كش ٭ وحسود معناسنه ٭ ينه گا كينه گاه
جنك يري ٭ ينه كد كينه كد مثله يو كيوه ايلكدن اورلمش بر نوع اياق
قابيدر ولايت عجمده اولور بيت بو بستيني داد دو سربرون نكرد ٭

كيوه بخشيد ودريا ميبرد ى كيبه تخفيف وتضعيف يا ايله مصطكى صاقز مجمود
هروى مغنئ دلو مغز دآت كتابنده نونله ودخى يا ايله نقل ايلدى ى كيبه
كاف عجمى وآخونده تا اصليله اوت كياه لفظندن تخفيف اولنمشدر
نعمتى ومصطكى صاقز دلمش يه كيهه بوكزبلن ديدكلرى دكن عربجه علّيق ديرلر
اكثر بودركميشنه اطلاق اولنور بى كيبيه حجامت يرى والله اعلم

الكاف المضمومة

با كباه جكر اغريسى ب كبه
مجمه معناسنه فتح كافله وتضعيف وتخفيف يا ايله روايت اولنمشدر نعمتى
تخفيف يا ايله ايلك بارهسنه ديرلر دلمش ج كجه شول چقوره ديرلر كه
اطفال اچينه قوز دوكوب اوينارلر ذ ازنام كذازنامه مثله بيت درمسالك
ما فرتقدير ازنعادش بردكذرنامه ذار كذاره كجر زكاه كذركاه
كجاجك ير حافظ چربيع روكه كذركاه عافيت تنكست بياله كيركه عمر عزيز
بى بدلست دكده دلجك علتى كه بوغازى شيشرر ممداوخى كبى اولور اغز
آچيق كورينور ملازه معناسنه ومعيار جماليده شمس فخرى كام معناسنه
نقل ايدوب بو بيتى انشا ايلدى بيت انكه طفلان امل را دايه كام مراد
خوره شير وشكر لطفش نيكنا يدكره وانجكا وجنه دخى ديرلر وكليدك
دنشلرى كه كليدآنه كجيجك فبو كليد لنور دين كدينه كازرلر توقماغى
وبيوك توقماق كه وازيه ديرلر غيرى دلرى كودبان لفظنده مسطوردر
كودينه لفظندن تخفيف اولنمشدر نعمتى واو كنخدآسى وسراجى معناسنه
دخى نقل ايلمش ره اس كراسه دفتر ومطلقا كتب خزينه ديرلر كتابى
اى عن فلان قال فلان دانكه پيش من ز ارايش كراسه وتمثال دفترست
رت كرته كرو ته لفظندن مخففدر وترلك ونيم تنه قفتان عبيده
قرطه وقرطق ديرلر شمس فخرى خسرو بر وبحر ابو اسحق كه فلك خستكى زكرته
اوست بيت هميشه تا بود اين قرطه ملمع دهر كه روز ميكندش بودى و
شبش تارى واشتر غاز ديدكلرى دكن كه دوه ير شمس فخرى از سبونان
اوبكى فلك است طوبى وسدره هميچو كرته اوست رد كرده كاف عجميله
بوكرك عربيده كليه معناسنه بيت درآمد بتخت رونده زنخت كمركاه كين
كرده دركرده سخت وسوركلمش بز رده كا كرده كاه بوشس بوكر عربيده
خاصره ديرلر تهيكاه داخى لغتدر رز كرزه بيوك چوماق دمردن
وغيريدن اولسون كرز معناسنه وآلت تناسلدن كنايت اولنور دكر معناسنه

سن كرسنه آج جايع شيخ سعدى من كرسنه در برابرم سفره نان ز
همچون عزيم بر درحمام زنان رانك سكونى وسينك فتحه سلى وعكسى ايكى
وجه ايله فصيح ومستعملدر بيت نعمت نان خود بكرسنكى به زحلواى آنكه
محتشمست سائر ادلرى كسبح لفظنده مذكوردر رو كروه كاف عجميله
بولك معناسنه وواوى حذف ايدوب كره دخى ديرلر ره كرمه ترنيده
معناسنه روت كروته درلكث ونيم تنه قفتان كرته معناسنه
ده كروهه يوماق ويومرجه طاش وديوالق كه كمان كره ايله آتيرلر
اكا بكزرنه واراينه جامع الفرس صاحبى وكمجى قوشى يعنى بك كه دوزاغنه
ورلر دلمش وكمجى قوشى وكله ره كره كاف عربيله وتخفيف وتشديد رايله
تدن واسكدن كنج اولان طاى وقودق معناسنه ره كره تخفيف را
ايله طوب كوى معناسنه عربيده فارسيده دخى مستعملدر وقبوطرفارى
وابله واحمق معناسنه ريج كزبجه حجره زد كزده پهلوان زاف
كزافه بيهوده وعبث سوز واشش كزآف معناسنه بيت تا چند ترانه
زسكافه تا چند مقفى آلة كزافه ره كزكره دوكمه زيد كزيدم اورندى
قاوه معناسنه زيره كزيره بد معناسنه زين كزينه اورندى
زبون معناسنه وحلاج جكى وچكچ وتوقماق سن كسنه آج كرسنه
معناسنه سائر ادلرى كرسنه لفظنده مذكوردر سند كسنده
وزدك وطلب شاد نامه كشادنامه فتحنامه لركه پادشاهلر بر ولا
لدقلرنده اطراف ولايته كوندررلر ومطلقا منشور پادشاهى معناسنه
دخى نقل اولنمش شاده كشاده اچق شتر كشتره كنار زندهسى دلكرلر
تسنه ندر شتكاه كشتكاه كورش يرى شفت كشفته پريشان
ولمش كشفتن لفظندن صيغهٔ مفعولدر شكوف كشكوفه سرچه عصفور معناسنه
شنبه كشنبه اچلق سائر ادلرى كسبح لفظنده مسطوردر فره كفره كليد
ف كفت خومن كسمكى فتح كافله دخى روايت اولنمشدر ف كفه تنك كه
اغذ ايك دبندن چفاره لال كلاله كل دستهسى ودوكلمش صاچ وزلف
وبعضلر پرچمدر ديديلر بيت رخش چون برك كل زير كلاله سرزلفش
چون قلب لاله لاه كلاه برك وتاقيه ومطلقا باشه كيلان نسنه
ملبه كلبه كوچك حجره ودجق حافظ دمى بكلبه اخوان عاشقان ابى بستى ابى
معنى كوآرمن باشى ودكان وعطار قبر وجاغى يعنى قوتسى معناسنه ديمشلر

ل قحب کل قحبه بر نوع کلدر کل رعنا دخی دیرلر • و قزلجه که عورتلر یوزلرینه
سوررلر • فکر دو کلکونه معناسنه • نعمتی و اول کلزاردر که دو کلی کلکلری آچلمش
اولا لفو کلغونه قزلجه که عورتلر یوزلرینه سوررلر • لکون کلگونه مثلا •
و کل رنکلی دیمک اولور • غیری آدلری کل رعنا لفظنده مسطوردر • لو بند
کلوبند بوغازی قولی دیمکدر • اول خبیث طبع و خسیس درکه بر لقمه ایچون
مر برده رزالت ایدوب عرض و ناموسن پایمال ایدر • اسدی مماینیز
باکهتران کار خوار • کلوبند کا نرا اکیر بدیار • لول کلوله بدرک • و بوماق
و بو آلق که پای ایله اترلر کله دخی لغتدر • ل کله کاف عربی و هاء اصلیله
کلاه لفظندن مخففدر • ل کله کاف عجمی و هاء علامتله کلاله معناسنه • بیت
بکارم از کله تابست طوق برکردن • بکر دلنت لسبی خون اهوی ختنش • اسدی
سپیر در سپر کیل مشکین کله • خوشان همه چون هژبر یله • بیت کر دست من
بدان کله عنبرین رسد • پایم فراز پایه چرخ برین رسد • و کلوله معناسنه
لیج کلیچه چورک • و جرم افتاب • مات کمانه بر قازیجی آغلادر • و معدنلر
و قیولر کبی ناخش کمانشه کمش فضه معناسنه • و یصی باردق • مرا کمراه
ازغن طایعی معناسنه • زمره مثلا میز کمیزه طوری آت کمیت معناسنه
بعضلر باد کیرات که یالیسی و قویرغی سیاه اوله دیمشلر • و یو بخه الجنیع
بتان اوت • و قارلشق اوت • نا کناه صوح بزه معناسنه • تعریب
ایدوب جناح دیرلر • نجا کنجاره کسبه ذید کلری که صو صامک کیا کیدر
و مرسنه نک صقوب یاغن الورلر ثقلنه دیرلر • شمس فخری خصمش بغنود نیست
بدین زخرف دنی • خرسند شود کاو بکنجاره و فلحود • کنجال و کنجاله
دخی لغتدر • نجد کنجده انزروت دیدکلری لیس که مشهوردار و لردند
فره حصاری و توتیا معناسنه ده کلور دیمش • نجین کنجینه کاف عربیله
کیلار مخباء معناسنه • نداور کنداوره پهلوان و دلیر معناسنه
ندوار کندوآره مثلا • ندوز کندوزه جوالدوز • ندس کندس
اغو قندوز دیدکلری اوت که اطبا قاتنده معروفدر • و مشمله دیدکلری
یمش کندس دخی لغتدر • ند کنده کاف عربیله بند چوبین کلبه دیدکلری
که طوتس فلرکن التلرینه و ایاقلرینه اوررلر • آملی تیغ بر فرق و بپا کنده چو در دو رهزن
رفته از دود دل خلق بزندان اتش • شمس فخری کهش برجان و دل زر و پاین و پیکان کهش بر دست و
بازنجیر و کنده • داو مچه یعنی اودون یوکی • و آخور اصطبل معناسنه • و شانه که

طغان اوتوردرلر • و طغان کناره سی که طغانک ایاغی آیاغیدر • و باشمقجی کنده سی
و کمه • و کنه • ند کنده کاف عجمیله کلکه جلا جلا بنیه دن ایدرلر • و اوز دکن
و بشمقجی کله سی • و اول قیو که صتیادلر صقلنورلر • و خمیر زواله سی • نکال
کنکاله نعمتی تقارتا و نغلانه دیرلر دیمش • نکر کنکره بدن که یار و اوزرنده
بیارلر • و شرفه • ن کنه کاف عجمی و هاء اصلیله صوچ کناه لفظندن مخففدر
وارن کوارنه یاش خرماقو یاجق • و سبد که انکله یمش و سایر نسنه طاشیرلر
کوآر معناسنه و کلبک • وار کوارزه مثلا اسدی تو دریای پیلان
بدی خاشه روب • کوارزه کشتی پلشه باریخ و کوب • و صالمه صنغر • و قوتوش
قور صاغی • وارند کوارندم سکیجی دیمکدر • اکثر لطیف صولره صفت اولور
اسدی نهادش چو رامش فزاینده هوش • نشیمش چو دانش گوارنده نوش
• واژ کوازه زاء معجمه ایله طعنه و استهزاء • کواژ دخی لغتدر
فردوسی کوازه بسی باشدت بافسوس • نه مرد دقش و کوپال و کوس
واز کوازه زاء عربیله رفدان نشمش نمرده تعریب ایدوب جوازق دیرلر
والند کوالنده ایمکلر اوغلان • واکواه کاف عجمیله طانق شاهد معناسنه
و بازکوبازه اوزکچ • دبل کوبله کاف عجمیله صو قبارجغی حباب معناسنه
اشعارده غربیسی چوق یرادا اولنور • و قفل و کوزلیشت احدب معناسنه
وب کوبه بادعربیله دیلک که چلارلر • لطیفی کجا کابکش ببنیم و کوبه زن ها
نصیب وی اقتاد محبوبه زن • و پایق • و حجاملر شیشه سی • وب کوبه مثلا
وچ کوچه دوکمه ایلکی • و صوقاق • و بازار معناسنه • وایره • نعمتی و کوچ معناسنه
دیمش • ودر کودره افاجق چورکه • و اوردک بچری دیرلر کوچه اولور • عنصری
کف یوز بر مغز آهو بره • همه چنک شاهین دل کودره • اسدی دمان
یوز یازان بر آهو بره • کمین ساخته یوز بر کودره • شمس فخری خواهد که شیر
طائر واقع شود ز چرخ • تا در حیاض بزمش باشد چو کودره • ود کوده اوجی
اکری مفتاح کوپه دخی دیرلر • عربجه فربوس دیرلر • وذین کوذینه
بیوک چلیچ • و کازرلر توقماغی • سائر ادلری کوذیان لفظنده مذکوردر
ورکیا کورکیاه ایرق دیدکلری اوت • ورن کورنه کوزسز کوستبک
کورمش معناسنه • کوزستبک دخی دیرلر • و صوغان • ور کوره کاف
عربیله بازارلی بیوک کوی • و چوق کوی • واوجاق • جامع الفرس صاحبی اوجاق
و قیومجی اوجاغی • و دمرجی اوجاغی • ادایی درمها که کل داشت در زیر خاک •

برآورده از کوزه غنچه پاک • وسیل قازدوغی یر معناسنه نقل ایلمش •
سائر ارباب لغات معنای اخیری مفتوحه بابنده ایراد ایتمشلر • ور کوره
کاف عجمیله قولان دیدکلری جانورکه بیابان اشکی دخی دیرلر • غیری ادلری
کور لفظنده مسطوردر • ودزاور کوزاوره بارداق صاجقلغنه دیرلر •
وزجهر کوزجهره بوینی اوزون اکری بوش شیشه عربجه قاروره دیرلر •
دبوینی اوزون بارداق • وژ کوژه زا عجمیله اکری وایکی بوکلمش نسنه •
منحنی معناسنه • واوزم اصمه سی • وچام اغاجی • واوجی اکری مفتاح • وشنجره
وقفتان • وکوملک کبی لرک ایلکی کوژ معناسنه • وز کوزه زا عربیله بارق
کوز معناسنه صحاح روم صاحبی ومرتبه معناسنه دخی کلور دیمش • واوصرف
کوز معناسنه • وزه پنب کوزه پنبه پاموق قوزاغی • وزین کوزینه کاف
عربیله بیوک چکج • وتوقماق کوزینه معناسنه • وست کوسته کبست
معناسنه که ایت خیاریدر • عبیدع علقم دیدکلری سایر ادلری انده
مذکوردر • وقرغه دوکلی قرع حصاری وصرچان کبسته معناسنه دخی
کلور دیمش • وس کوس معروف صقاللی ازاجق وسیرک ادلان •
وشاب کوشابه کفته لی وقیمه لی شوربا • ومطلقا اتلی شوربا کوشت آبه
لفظندن مخففدر • ومطبخنه دیدکلری طعامه دیرلر • وشتاب کوشت آبه
مثله • وشت اکند کوشت اکنده بورک • وشت او کوشت اوه کوشت آبه
معناسنه لسان فارسیده واوایله باراسنده تبادل وتواخی
واردر • وشت خی کوشت خیه ایاقلری اوزون بر نوع بوجکدر قولاغه
کیرر ومرجنه قولاغی دیدکلری نسنه که استر دیه کبی دکزدن چقاره و بوجکی
دیدکلری بوجک که کنه دخی دیرلر • وشخی کوشخیه مثله • وشذار
کوشذاره اشبد لجی دیمکدر • وشوار کوشواره کوپه قرفه
معناسنه • ودریکدانه کوشوار دخی لغتدر حافظ بتخت کل بنشانم بتی چو
سلطانی • زسنبل وسمنش طوق وکوشواره کنم • وش کوشه بوجاق
وقاب قجانغک قولبی • وایلک • وفت کوفت دوکلمش وکفته دیدکلری
شیخ سعدی کوفته برسفره ما کو مباش • کرسنه را نان تهی کوفته است
وفشان کوفشانه جلاه نساج معناسنه • سائر اسامیسی بای فارسی لفظنده
مذکوردر شمس فخری براه سروری ازوی نباید • اگر خود شاه کردد کوفشانه •
ول کوله کاف عجمیله کلب جامع الفرس صاحبی طلب یا کلب دیمش • وند کونده

صمان

52

صمان طاشیاجق جبت • نشت کونشته اتوراجق یرده کی قالیک
اندن که سکردن دیدکلری عضودن عبارتدر • ون کونه درلو درنک
معناسنه • وکوه کاف عربیله طاغ جبل معناسنه • غیری ادلری
آبان لفظنده مذکوردر • وکوه کاف عجمیله نجس • غائط • وقذر معناسنه
بیت بهنکام غلابه که خورد کوه • بارز انی پشیمانی نماید • وکوه کاف
عربی تشدید وتخفیف واوله بجار وزن معناسنه • لفظ عبیدر
فارسیده دخی استعمال اولنور • قانون ادب صاحبی کاف مفتوحه
بابنده کتورمش • ومجمه که حجاملر شیشه سید راکا دیرلر دیمشلر •
وبرد کومرده ایت دیرنکی • وه کوهه دوه اورکجی • وسائر جانورلرک
ارقه سنده اولان کوهان معناسنه بیت هیکل بویان او بادرنک
درشتاب • کوهه کوهان وکوه کران درعطش • وصومونجی • وچه کوچه
طراجق صوفاق • کوچه • وجرم معناسنه • وبند کوبنده سوتلیجی دیمکدر
واصطلاح علم موسیقی دن اطوار مقاماتی سیر ایلیجی • وی کویه طوار
بناغی • نعمتی وبویان بالی که عبیده عرق سوسن دیرلر • وبردار ودر
دیمش که کاف عربی وهاء اصلیله کوه لفظندن مخففدر که کاف عجمیله
وهاء اصلیله کوه لفظندن تخفیف اولنمشدر • هن کهنه اسکی عتیق معناسنه
وکرزادوغلانه دیرلر • هیل کهیله ابله بون معناسنه • هب کهبه
حجاملر شیشه سی کوپه ومجمه معناسنه • سائر ادلری کبه لفظنده مذکوردر
نوع اولی اللام المفتوحه • لب لابه یلوارمق معناسنه
اسم مصدردر اسدی برهیش مهرآج بازآمدند • بپوزش همه لابه ساز
آمدند • نعمتی ولطیفه ومسخره کی • وفسوس معناسنه ده کلور دیمش • اخش
لاخشه تتماج اشی بشبرک معناسنه • اخوست لاخوسته مثله
ادرژ لادرژه دیوار • اد لاده ابله وبون • ومستعمل اوغلان بیت
کرنبا کاه لاده ببیند • مینماید نزار حالت وجد • ادر لادره بلدرجین
قوشی غیری ادلری وریج لفظنده مذکوردر • اشن لاشه جانسز بدن
عامه تحریف ایدوب • ایلش • ولش دیرلر • نعمتی لاشی دن اخذ اولنمشدر
دیمش • وبرنوع کرده اتمکدر لواش دیرلر • وامورکاهل معناسنه • اغ
لاغیه سدلوکن دیدکلری وتک انواعندن بریدر • الجس لالجسه
تتماج آشی • وبعضلر اماج آشی دردیدیلر • تعریب ایدوب لاخشه دیرلر قره حصاری

ونشان معناسنه دخي كلور دلمش اكشت لاكشته قره حصاري مثـ
اكش لاكش مثله مذكور طعامه ديرلر سائر آدلري جوشيره لفظنده
مسطوردر ال لاله معروف ومشهور چچكدر كه انواع واصنافي واولور
قرمزيسي كه محبوبلرك يكاغني اكا تشبيه ايدوب وبر اقلرينك دني سياه
اولماغن استعاره طريقيله عشاق محروق الاكبادك بغري قره دغني اكا
تشبيه ايدرلر تركيده دخي مستعملدر بيت همه كوه چون تخت كوهر
فروشش ز سبز و لاله و بيلغوشش ام لامه لام معناسنه كه زيور
وآرايش در معيار جماليده شمس فخري بويله نقل ايلدي اما حق بودر كه
لام ولامه دولبند اوزرينه صورت لام الف عقد ايتدكلرينه ديرلر كه
تركيده طيلسان ديرلر بيت عاقل آنست كه منشيانكشد بار زريف ملامت
لامه باسز دخي لغتدر ان لانه يوا عربيده عش ديرلر و كرد ديرلر
آشيانه معناسنه وبيكار دكاهل اولان كمسه وقلاوز بدرقه معناسنه
شمس فخري سزد از نام او به ننك آيد زانكه بس آبلهاست وبس لانه
او لاده بلوارمق لابه معناسنه اب لابه قرابالحق عربيده حما معناسنه
وفات ياي معناسنه بومعنايه غيري آدلري تاالفظنده مذكوردر باج
لباجه كياسي جبنندن سزناق ديدكلري ففتان وجامه قاضي لو
لبوه سدمايه سي ـه لبيشه آت بورننه اوردقلري يوآشنه دردېمشلر
ت پارلت پاره بوزدغان تر لتره پاره پاره اولمش شمس انكه باشد بر
معاني او اطلس چرخ ژنده ولتره تره لتر لتره لتره غاتيتدر اسكيوب
پاره پاره اولمش نسنه ته لت لته لته مثله سائر اساميسي لتالت لفظنده
مسطوردر ت لت اكن سوقاريغي وقفتانلق بز خت لخته
ارشته اشي خش لخشه مثله سائر آدلري اكر الفظنده يازلمشدر
خلج لخلخه ادويه دن تركيب اولنمش خوش رايحه لي صوف معجون كه شيشه لر
ايچنده حفظ ايدوب وقت حاجتده چالقيوب صاچنوبده وزتنورلر
عبيدر فارسيده دخي شايعدر زز لرزه ديترمه معناسنه اسم
مصدردر واول علتك آديدر رعشه ورعشه معناسنه ژ لژه
اسكي پاره پاره اولمش نسنه غيري آدلري لتالت لفظنده مذكوردر
ژنج لژنجه كلوله بنيه لنكر ثره ولنكرثره وه جاسوس ئنكر ثر لنكرثره
مثله كان لكانه وبالكسر بغارسق طولدرمه سي صوجوق جهودانه معناسنه

دربسبيل

ـد بر سبيل استعاره مردك آلتندن كنايه اولنور شمس فخري بد نياميل
رايي تو نباشد ملك ني فرج دآردني لكانه كش لكشه قره حصاري
ديمك معناسنه نقل ايلمش ك لكه كاف عربيله لباسه بولاشوب عيبلي
ايليان تركيده دخي مستعملدر نب لنبه سمز قربه معناسنه عربيده
سمين ديرلر غيري اساميسي قربه لفظنده يازلمشدر حليمي ضم لامله تصحيح
ايلمش واش لواشه بر نوع كرده اتمكدر لواش معناسنه
وحش لاالوحش الله موقع دعاده استعمال اولنور تحسين ايچون
كلور آفرين باد معناسنه عربيدر فارسيده دخي چوق استعمالي
اولنور تفسيرده بعضلر حماه الله عن الشر الاوحش فوا دآمه بمؤانسته
ديمشلر حافظ ز ركنا باد ما صد لوحش الله كه عمر خضر مي بخشد ز لالش
بعضلر اصلده لااوحش الله ايدي عربلر بر مقامه دعا القدرلر لاالو
لااوحش الله ديرلر معناسي الله وحشت ويرمسون يعني خلقي بوندن
كيدوب خالي قالمسون ديمكدر صكره ايكي الفي حذف ايدوب لامي
واوه متصل قلوب لوحش ديديلر وصد بيت مذكورده دعاده تكثير
ايچوندر يعني بردكل يوز كره لااوحش الله ديمكدر وزين لوزينه
بادامه لي حلوا وبرآق قطايف تعريب ايدوب لوزينج ديرلر واش
لواشه بواشه كه سركش اتلرك بورننه كچرلر وتش لوتشه مثله
قره حصاري وچمور معناسنه دخي كلور دلمش هيل لهيله ابله ونادان
معناسنه پندار فاخري منتخبنده لام بابنده ايراد اولنمش ومعيار
جماليده مصنف خطيله كافله يازلمش بولنوب واو جنجي حرفي بابليه كه
ثاني حروف تهجيدر مسطور بولندي هب لهبه مثله هج لهجه ديلك سوز
سويليا جك يري عربيدر فارسيده ده شايعدر وصورت يعني شكلده
وكلامده دخي استعمال اولنور تركيده ده مشهوردر والله اعلم
اللام المكسوره شين لشينه تمركي علتي سائر
اساميسي بالوا لفظنده مسطوردر يم ليمه مطلقا چوك دلش ودرن
معناسنه وقولق چركي صملاخ معناسنه ع ليمه باشد وليمه دشمن
دايا غه كيدكلري چارق كان لكانه صوجوق جهودانه معناسنه واركـ
آلتندن كنايتدر فتح لامله دخي روايت اولنمشدر نعمتي وبالبدر
النتر معناسنه دخي استعمال اولنور دلمش بو لبوه تركيده او يا ديدكلري كمسه

بیت صنم را بود بر در خادمی پیر * چو بستان لیوه چون فی بوان زبون
و اولکه یالکز قلنور * و ابله بون معناسنه * و چقر قجیلر که اکدیسی که انکله حقه
و غیر یلیری اویارلر ا اللام المضمومة ؛؛ ش لجه ژرفی دریا
و آب بسیار عبیدر * قم لقمه معروف ترکیده دخی مستعملدر اصلده
عبیدر * ف لنفبه سمز قربه معناسنه فتح لام ایله دخی مرویدر اصح
ضمله در * ن لنج صالنجق سایر ادلری بادبنج لفظنده مذکوردر * و نازك
صالنمق * و اسم مصدر در صالنش * و یورنش معناسنه * مجوللرده چوق
استعمال اولنور * م لمه سمز قربه معناسنه * غیری ادلری فربه لفظنده
یازلمشدر * وی لوبیه بوکرنجه دیدکلری حبوب جنسندندر لوبیا معناسنه
ه لوره سیل بولی که بچوك دیرلر * غیری ادلری سیلابکند لفظنده
مسطوردر * و سان لوسانه سین مهمله ایله چاپکلك چاپلوسی معناسنه
و الچقلق تواضع * و فروتنی کردن کمالی اجل چون دام کرده کبر بوشیده
بخاك اندر * صبا از دو رنگی آنه برون کرده به لوسانه * یعنی چاپکلك
هوا و هوس ایله خاك وجود آدمده قونلان کبردر که ظهوره کلمشدر *
اعنی چاپکلك اوزره اولان مغرور تیز هلاك اولور دیمکدر * ول لوله
معروفدر که چشمه لره و انك کبیلره ایدرلر و بدرکه دخی دیرلر که
عورتلر اکیررلر نوع اوله المیم المفتوحة ؛؛ ش ماد ماده دیشی
انثی معناسنه * ادیان مادیانه یونت قصرق دخی دیرلر * ادین مادینه
هر نوعدن دیشی یه دیرلر * اچوب مارچوبه مرجو دیدکلری اوت که صاری
چچکلی اولور * اطبا هیلون دیرلر * و بر نوع اغاجدر * و یلان بجاغی دیدکلری
اوته دخی دیرلر نظم خاقانیا کمان که طریق تو میروند * زاغند و راغ را روش
کبك آرزوست * کیرم که مارچوبه کند تن بسان مار * کو زهر بهر دشمن و
کو مهره بهر دوست * ارچو مارچوه مثله ارکزژ مارکزه یلاندن بر
نوعدر که غایتده بیوك و غضبناك و زهرناك اولور * حاصل کلام
جرآتده و قوتده یاوز یلان صفتیدر * نته که خشمناك ارسلانه شرزه صفت
اولوب شیر شرزه دیدکلری کبی یاوز یلانلره مارکزه دیرلر شمس فخری
ای شهنشاهی که رمحت در مصاف * خصم را باشد چو مار کرزه * پیش تیغت
کمتر از ره بود * هر کجا باشد شیر شرزه * ارمهر مارمهره اول جوهردر
غایت بیوك یلانك باشنده اولور * بعضنك رنکی سیاه بعضنك ره

وبعضنك

و بعضنك اوزرنده اوچ خطی اولور چوق خاصیتی واردر * پادشاهلر خزینه سنده
بولنور * شبچراغ ماننده بر عظیم جوهردر * ار ماره بیوك یلان معناسنه
ارنین و مارنین مارنین و مارنینه هندوستانده شنکونه نام جزیره ده
یالکز ایکیسی بر حصار و ایچنده طاقلر و کنبدلر یاپنلر ایله عورتنك اذیدر
اول قصرلرك هر عمودینی یوزکشی یرندن دپرده مز و دیرلر که اول اراده
دعا مقبولدر * کرشاسب نامه ده اسدی بو بیله نظم اتمشدر نظم ازانجا بکوهی
نهادند روی * جزیری که شنکونه بد نام اوی * کهی بر کل کونه کون منشش
زنی شکر انبوه پیرامنش * بران که رهی بود یکباره تنك * حصارش سر
افرازش از خاره سنك * میان حصار ایکیری فراخ * بکردش بسی خانه
وافراز کاخ * چنان بود هر سنك دیوار اوی * که کشتی شدی غرقه از
بار اوی * بسی کنبد از سنك بد ساخته * بسنکین ستونها برافراخته
بکوشش دو صد مرد زور آزمای * نبرداشتندی ستونی زجای *
بکرشاسب مهراج کفت این حصار * زنی کرد و مردی بکم روزکار *
بهر دو تن این کاخها کرده اند * چنین سنکها رو برآورده اند * بهندوستان
نام این مرد و تن * بد ارمارنین مرد و مارینه زن * ببد یار کرشان درین
کارکس * زن و شوی بودند هم یار و بس * بعض نسخه ده مارمین و مارمینه *
و ماریه دوشمش * اریان ماریانه بر نوع حلوادر * و شکرپاره سی
ارید ماربد دایه مرضعه معناسنه * از مازه اغاج قابغی و قوری
بوداق * اکثر باغبانلر کسوب کویدردکلری در * ازیان مازیانه بر نوع
حلوادر صافی مثاشش دیرلر * استاب ماستابه مستوه دیدکلری
یوغردلی اش که بوزجه اتشی دخی دیرلر * استاو ماستاوه مثله
و اوله بانك تبادلی مراراً بیان اولنوبدر * ماستوا دخی لغتدر *
است ای ماست مایه یوغرت طامزلغی * استین ماستینه کشی اقط
معناسنه * ماستوا دخی لغتدر * اسور ماسوره جلهه لر مقره سی
وصر چان که چقر غله دم ایك اوزرینه صریلان ایلکه دیرلر * اس ماس
سین مهمله ایله بعض قبیله دلنده ماشه معناسنه در * شین معجمه ایله که
فساج کلبتین معناسنه در نعمتی و کورك * و آو کر که جلاه اکنلرندندر *
و ای دمری معناسنه که نجارلر آلتلرندندر ردیش * اشط ماشطه کلینی دوزر
قوشوب زینت ایدن عورته دیرلر عبیدر فارسیده دخی شایعدر *

آش ماشه قساج کلنبان معناسنه و جلاهلرک اوت کوکندن ایلک صیر آجق آلتلریدر که آو کیر دیرلر و کورک معناسنه ده کلور که انکله بالجق و غیری نسنه کوررلر الکان ماکانه حلوای خشک ال ماله بنالرک دیوار صوا ایجق آلتلری و جاهه لرک اوت کوکندن ایلک صیر اجق آلتلری شمس فخری شو دالطلس بنافته جلاه کربال بنام او ماله و سورکی و بشمقجیلرک و غیریلرک لیفی و مطلقا لیف معناسنه و یا پوجیلرک مصره سی و ماله سی اموئی مامونیه مشهور شکری طعامدر مذکور طعام خلفاء عباسیه دن مأمون بن هارون الرشید بن هادی بن مهدی بن منصورک برادریدر که عبدالله سفاح در اکا نسبت اولنور نته که رشیدیه دیدکلری حلوا آباسنه نسبت اولنور انند ماننده بکدشت مانند معناسنه غیری ادلری اسالفظنده مسطوردر اماه ای که دنیا کوکنک معروف یلدزینک آدیدر عربیده قمر و زبرقان معناسنه برجی سرطاندر و سرطانک طبعی ابیدر بیت انکه نامش زاختران قمرست سعد و ماده شی و نتر و تر ست و مربرجده ایکی کون و ثلثان یوم اکلنور عرب مرآیک اوچ کیجه سنه برادقومشلردر بواسلوب او زره ثلث غرر و ثلث نفل و ثلث تسع و ثلث عشر و ثلث بیض و ثلث درع و ثلث حنادس و ثلث دادی و ثلث محاق تمم ایک اولنه غره دیرلر و اول اوچ کوندر و اینک اخرینه سلخ دیرلر و تقول کتبت غرة کذا اول کوننده و لیلتین خلتا ایکی کیجه کچیجک و للثلث خلون و بویله کتابت اولنور تا عشر لیال خلون بعده لاحدی عشرة لیلة خلت یازرسن تا بعشرین بعده لعشر لیال بقین و خمس لیال بقین و للیلتین بقینا و للیلة بقیت و تقول جئت فی عقب شهر کذا و عقبانه اذا جئت بعد مامضی کله و جئت فی عقبه اذا جئت وقد بقیت منه بقیة ثمن و بریلک اون ایکی بخشندن برسنه ای دیرلر و فرس آیلرینک اون ایکنجی کوننه ماه دیرلر اهج ماچه علم که سنجاق باشلرینه و مناره لرطرو غنه قورلر و چادر دیه لکی بیت ترک سمن خیمه بصحرا زده ماچه برخیمه ثریا زده اهکان ماهکانه ایلق ماهکانی معناسنه اهودان ماهودانه حب الملوک دیدکلری مسهل دارو که معتبر دارولردندر فارسیده شاهدانه دیرلر براغی کوچک

بالق

55

[بال]ق تگلنده کبی اولور اه ماهه مثقب که دولکرلر آلتلرندندر و ایاز و ایز اهیاب ماهیابه بالق تختسی که طوز ایله کنشده ایدرلر عربیجه صحناة دیرلر ای اب ماهی آبه مثله اهیا و ماهیاوه مثله ای و ماهی اوه مثله اهیان ماهیانه قورلمش بالق سرکه وابا ذیرا ایله صحاح عجم و جامع الفرس صاحبی قوری بالق معناسنه نقل ایلمشلر و ایلق ماهکانه معناسنه ای مایه دیشی ماده معناسنه و هرنسنه نک اصلنه دیرلر و سرمایه و خمیر مایه سی و دافرلق کبی و سائر بونلره بکزر نه وار ایسه و دوکمه ایلکی و کینه معناسنه تار مناره معروف بلغاریدن و کوسالهدن سفرا ایچون اندکلری صوظرفی نجوش منجوشه سنبلدر و میدرکه چینک اوتینک برنوعیدر سنبل لکی یوقدر حقیقتده زهو متنوع در ایچه سنده سنبل هندیه مشابه اولدوغندن اتوری سنبل دیرلرت مته مثقب که نجارلر آلتندندر نعتی و کوه و موتاب معناسنه دخی نقل ایلمش خند مخنده یلان و سائر اکا بکزر فارنی او زره یوررنه وار ایسه و مربوجک که حرکت ایدر عربجه هامه دیرلر جمع ایدوب هوام دیرلر ماوراء النهر لغتیدر مخنده درست دیرلر بر کمسنه نک فقعانه حشرات ارضدن نسنه دوشسه خید مخیده مثله بو لغت نو نله ویا ایله روایت اولندی بیت جو شد مست از و سوی می مید وید برهنه براندام او درمخنید زاغ مراغه غلتیده معناسنه و غجمدم برشهر آدیدر و چراکاه و خوابکاه ستوران رخش مرخشه خانک سکونیله بنفشه و زننه زشت و مردار و نجس شوم معناسنه منجیک آمد نوروز نودمید بنفشه بر ما فرخنده باد و بر تو مرخشه ردان مردانه ارکبی دیمکدر و بورنجیلرک یوفقه اجاجق التنه دیرلر ردمان مردمانه کشیانه دیمکدر رزنجوش مرزنجوشه نباتاتدن سرخوش ایلر برنسنه در و مسهلدر بعضلر مطلقا مسکرنسنه یه دیرلر دلمشلر و مرزنجوش معناسنه جارالله علامه زمخشری فایق نام لغتنده بو حدیث شریفک خلفت فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی شرحنده بویله نقل ایلر که العترة العشیرة و هی المرزنجوش لانها لا تنبت الا شعبا دیمش زماز مرمازه تحفه رمزه حساب و قیاس و کره معناسنه زمزه زاء عربیله داد چاشنی معناسنه ضمله دخی مروید

زید مریده صرامانه دیدکلری ایون زاء عربیله دخی مرویدر ٭
مستکاره سرخوش آیلین لسنه ٭ و دایما سرخوش یوریبان کمسنه
بیت مه من خواب کشتم ز رخت بیک نظاره ٭ نظری ز تو عفی اقتد
چه میبست مست کاره ٭ ستین مستینه بوزچه اشن سخر مسخره
مسخره لق ایدن کمسنه ٭ سک مسکه تره یاغی عربچه زبد دیرلر ٭ شار
مشاره مشغله و اوکلک ٭ و قارق ٭ شاط مشاطه کلنک یوزنی
زینت ایدن عورت عربیدر فارسیده دخی شایعدر ٭ حاجت مشاطه نیست
روی دلارام را ٭ شخن مشخنه برنوع صافی حلوا در عربیده مشاش دیرلر ٭
و روی بکسر المیم و فتح السین المهمله صحاح رومیده بویله نقل اولنمشدر ٭
شغل مشغله آشوب و فتنه ٭ شکز مشکزه سختیاندن دوشنجک نسنه
صطب مصطبه جایکاه غریبان عربیدر فارسیده دخی شایعدر جمعی
مصاطب کلور ٭ عد معدع قورصاق حوصله معناسنه ٭ غتو مغتوه
کم عقل معناسنه عربیدر ٭ غار مغاره طاغلرده اولان یرلرکه انجنه
آدم و سایر حیوانات کیرر عربیده غار و کهف دیرلر ٭ غند مغنده چوک
و باسن ٭ و کمره که حیوانک ذکرنده و فولتوغنده حاصل اولور ٭ و چبان
و کمک صندقد نصکره چورک بتان و بعضلر عور دیدکلری علتدر که اتده
و آدمده طومالر حقر کوندن کونه بیور ٭ قار یورقدر دخی بیوک اولور ٭
اطبا سلعه علتی دیرلر ٭ و بعضلر بیلدر که بدنده جمع اولور طومالر حقر دیدیلر
حق بودر که اسم عامدر ٭ بر نسنه نک که بدنده یومریلوب جقمسی اولوب
صاحبن عیبلی ایلر مرندن کرکسه اولسون مغنده دیرلرلک معناسنه ٭
شمس فخری حوادث دشمنانت را بکینه ٭ برارد دیدها همچون مغندم ٭
صحاح عجم صاحبی قورداشنی دیدکلری علت معناسنه نقل ایلمش ٭ لاژ
ملاژه بوغارلغی که فزل و کاک دیرلر ٭ و طمان ٭ و کرتلیک ٭ و دلچک
که بوغازه اینار ٭ اغزی اجیجاق مه اوجی کبی کورینور ٭ لا ملاه حصیر
قامشی ٭ نار مناره اذان اوقیاجق برتانه معناسنه ٭ نجوش منجوشه
جنک اوتی نونله تا ارسنده تقدم و تاخر وار در مولانا حلیمی میمدن صکره
نون محلنده ایراد ایلمش ایکی وجهله جایزدر ٭ ند منده قولبی جنق
دستی و بردق ٭ و سایر صنقلرده دخی استعمال اولنور شمس فخری
روانبوکه با این فضل و دانش ٭ بود شرب و خورم دایم زمندم ٭

نز

نز منزه وسیلة المقاصد صاحبی منده معناسنه نقل ایلمش ٭ نزلکا
منزلکاه اورن ٭ و قوناق یری ٭ ن منه حکه ٭ وزین موزینه
زاء عربیله سیاه دانه لردر ٭ ویژ مویژه زاء عجمیله سلوکن ٭ واول
نسنه درکه عورتلر سود ایله یوزلرینه سوررلر مه ای ماه لفظندن
مخففدر ٭ و یوق دیمکدر بیت یکی دی ز روی زیان بدکل ٭
مه نیروشن باد امه دانش مه دل ٭ هج مهجه سنجاق باشی خیری تالو آیت را
ز رفعت مهجه زرین شود ٭ مهر ازان در بوته آتش قرص زری بکداخته
هید مهیده بالق یمرده سنی بعض ابزار و ادویه ایله کنشده قوریدوب
یرلر ٭ بی میبه ایوا شرابی اسم فارسیدر ٭ نجان میخانه شراب اوی دیمکدر ٭
یکد میکده مثله معروف و مشهوردر المیم المکسوره رسل مرسله
صچاق ٭ و بکل ٭ و کردن بند دراز بیت مرسله بند کهر کان جود ٭ سلسله
پیوند نظام وجود بیت سابقه سالار جهان قدم ٭ مرسله پیوند کلوی قلم ٭
مرکا مهرکاه اکوکل ٭ لعق ملعقه قاشق لفظ عربیدر فارسیده دخی
شایعدر ٭ و اوزانده دخی اعتبار اولنور ٭ اوتلر وزننده بر مثقال
مراد اولنور ٭ و معاجینن مثالی نسنه لرده دورت مثقال مراد اولنور ٭
مه اولوسید معناسنه ٭ و بوکدرکه مقابلیدر خسرو حرف
طفلان زیرک از که و مه ٭ پنجشنبه به آید ازشنبه ٭ و یوق دیمکدر ٭
نه معناسنه ٭ مرکیا مهرکیاه محبت اوتی دیمکله معروف و مشهور اولان
اوت مهرکیا معناسنه ٭ عرب کرکیشه دیر ٭ نعمتی و محبوب و محبوبه نک
یوزی و تازه و تر میوه که کوکنده لذت بولمش اوله ٭ و کیمیاگر معناسنه
نقل ایلمش ٭ یان میانه حاق و سطک جاق اورتاسیدرکه تعدده قابل
اولمیانک ادیدر ٭ میان مطلقا مابین در ٭ و عجمده بر قصبه نک ادیدر میانه
دیرلر ٭ یت میته کوه ٭ یج کد مینج کده ضرنجانه ٭ ید میده زبان پاک ٭
یرمیره دوزنلک و اتفاق ٭ و طعام معناسنه ٭ یژ میژه کرپک مژه
عربیده مهذب معناسنه فردوسی بر میژه کرد ندبر دو پر آب ٭ زبان
برکشادند بر آفتاب ٭ یشت میشته جهودلر معابی ٭ یشین میشینه قیون
سوریسی ٭ یع میعه قره کونلک ٭ یغنت میغنته شول تازه اوزم که صوبی
برمقدار چکلمش اوله ٭ تعریب ایدوب میغنج دیرلر ٭ یلاو میلاوه شاکرد انه
معناسنه ٭ ین میسنه جنت ٭ وصرحه مینو معناسنه ٭ یو میوه آدمی

یدیکی یمش درکه عرب آکا فاکهه دیر • برابله بارک ومیوه نک فرقی برلفظندم
بیان اولنمشدر • یویز میویزه زاء عربیله اول داروودرکه تعریبا یدوب
میویزج دیرلر • واطبا زبیب الجبل دخی دیرلر • یوژ میویژه زاء عجمیله قشمش
لبلاب • وعشقه معناسنه • یوین میوینه اول بداقدرکه اغاجه
تربیت ایچون اول بهارده کسرلر • المیم المضمومة ج مجه
کبریک قژه معناسنه • خاط مخاطه سیلستان دیدکلری داروودر • رد مرده
اولی میت معناسنه • رسل مرسله آنچه در برافکنده عبیدر وساح دخی
دیرلر • رغان مرغانه یمرده بیض معناسنه • رغ مرغه نعمتی مثله دلمش • ژد
مژده مشتلق معناسنه • اسم مصدردر تصرف اولنان مصدری مژده دادن
ومژده کردندر • ژدکان مژدکانه مشتلق مژدکان معناسنه حافظ شیرازی
مژدکانی بده ای خلوتی نافه گشای • که زصحرای ختن آهوی مشکین آمد •
ژ مژه کربک • هدب معناسنه • زمژه زاء عربیله مثله • سائر ادلری مژگان
لفظنده مسطوردر • وداو دچاشنی معناسنه • سن مسنه سین مهمله ایله
اوندک یعنی اکلنجه • وقوشن اوینی که قوشه یدررلر • وانکله قوشنی اوندررلر •
سبج مسبجه اوکیک قوشی موسیجه لفظندن مخففدر • شت مشته
شین معجمه ایله پابوجچیلر وباشمقچیلر مشته سی • وحلاج توقماغی ومطلقا توقماق
معناسنه • شکز مشکزه بلغاری دیدکلری خوش قوقولی کون وسختیان
دونک • غاکج مغاکچه مغاک لفظنک تصغیریدر چقورجق دیمک اولور •
غند مغنده قورداشنی دیدکلری علت • وچین موچینه منقاش که
انوکله قل یولرلر • ورچ مورچه ارباب لغت قرنجه معناسنه نقل ایتمشلر
اما معنای ترکیبی سی اغاق قرنجه اولمق اقتضا ایدر • عموم معناسنه استعمال
اولنان مور در شیخ سعدی اهنی راکه موریانه بخورد • نتوان برد ازو بصیقل
زنک • پاس خرده خرده یمکدن عبارتندر • وافاق قرجه بوجق • ورد آن
مورد آنه مرسین یمشی • وکلکونی رنک • وریان موریانه شول بیدرکه دم
دلک دلک ایلیوب مرکز صیقل ایله کتمکه قابل اولمایه • نته که بیت مذکوردن
معلومدر • وری موریه صوکنکی • دقره بویه نعمتی وکوب معناسنه ده کلور
دلمش • وز موزه ادک که چزمه دخی دیرلر • عرب خف وموزج دیر •
وسیج موسیجه مسقال دیدکلری سازکه چالارلر • وقمری یه بکزر بر قوشدر
عربجه دبسی دیرلر • وسبلة المقاصد صاحبی ترکچه اوکیک دیرلر • وهو طیر لونه

بین السواد والحمرة دیمش • وستر موستره طازلق باشی • وچین
موچینه منقاش • وی مویه اغلامق معناسنه اسم مصدردر •
طوسی سپهدار باخیل وهمکنان • کرفتا زبرش مویه غمکنان •
وبین موبینه کوس که سفرلرده حرب کونلرنده چالارلر • مهره
وپادشاهلر کوچملی ولنجاق چالارلر • مر مهره اولکه انکله کاغده وبزه
صیقل اوررلر • وبونجق واو کورغه • قره حصاری ودکان • وسکه
معناسنه ده نقل ایلمش اسدی کجا خنجرش رزم سازی کرفت •
همی درکفش مهره بازی کرفت • همه مهره کاندر هوا باختی • سر سروران
بودکاندا ختی دکر مرکجا مرغ دلی بال کشاید فی الحال • بکمان مهرهٔ ابرو
زهواش اندازد بیت کاه برین حلقه پیروزه رنک • مهره یکیده
بدر آرد بجنک بیت زان شیفتهٔ خواست حال پرسید • دیدش
دراشک ومهره می چیند • وبر نوع بوریدر که جنک کوننده چالارلر •
اسدی برآمد دم مهره وکاو دم • خروشان شد از خام روینه خم عنصری
غو کوس با مهره باشد بهم • زشیپور وازنای برخاست دم •
نوع اول النون المفتوحة • اخدا ناخداه
مهتر ملاحان عربجه ربان دیرلر • اخن بر ناخن براه طرناقی کی چکت
نجری ادلری ناخن بر لفظنده مذکوردر • اخن ناخنه کوزده اولان
ظفره علتنه دیرلر که بکاری جانبندن پرده تتار تیز علاج ایدوب
کیدرمزلرسه مرکون زیاده اولوب بیکی اورتر کوزی کورمز ایلر •
اکرکوزک اطرافندن بوریبوب بتارسه سبل دیرلر • نعمتی ناخنه
ابت دیرسکنه دیرلر دیمش • از ناره قپان دلی عربجه رمان القبان دیرلر
ستود ناستوده خوار وذلیل ویرا فرکمسنه • امر نامره النون
وانچه نک کجمزی • ومطلقا مرسنه نک کجمزنه دیرلر • وفقیر کدا معناسنه
اف نافه کوبک ومجازا کوبک مسکنه دخی دیرلر امیدی متقلدان
سخن از غیر حق همی کویند • که بوی مشک نیاید دیگر زنافه خوق • ودکرمی بصدق
ومشهوردرکه دکرکه درینک کوبکی بزندن اولانه دیرلر • اقور ناقوره
بالقاف بوری • وصور معناسنه • جامع الفرس صاحبی بویله نقل ایتمش
ومشربه • اکا ناکاه • وقتسز اکثرین معناسنه • سایر ادلری ناکاهان لفظنده
مسطوردر • اکرد ید ناکردیده کاف عجمیله کافر معناسنه • اک ناکه ناکاه

لفظندن تخفیف اولنمشدر آل ناله ایکلدی موسکا ناموسکاه مقام جبریل
علیه السلام م نامه شول مکتوبه دیرلر که عنواننده ویا آخرنده یا ایکیسنده
بله آدیازه لر وابتی مکتوب معناسنه انخوا ناخواه واو رسمیدر الف
نابتدر راه وماه قافیه سنده برمعروف دارودر ودنبجی سائل معناسنه
نعمتی فارسی معناه طالب الخبز لکونه یشتهی الطعام وخصوصا اذا جعل في
عجین الخبز وخبز وهو الکوف المکوکی وقیل هو نوع من الکمون وقیل هو
بزر الصغیر الجبیل دیمش وجامع الفرس صاحبی انیسون وتی دیمش اوژ
ناوژه تکنه اد ناوه مرشنه نک که ایچی یولمش وله اسم عامدر تکنه
داولوغه وسائر بونلر کبی ایچی قوق اغاجدن اولان نسنه لره دیرلر اکثر
بودر که بالحق تکنه نسنه دیرلر شمس فخری فلک چون کل کشد بربام قصرش
بریزد زان هلالش شکل ناوه نعمتی امام طوراجق یر محراب معناسنه نقل
ایلمش اهید ناهید زهره یلدزی ناهید معناسنه ایج نایجه ماسوره
ایژ نایژه رای مهمله ایله لوله واکا مشابه اولان نسنه ده استعمال
اولنور وشعرده حروف قافیه دن برنسنک آدیدر وحروف قافیه
شول مشهورا وزره طقوز درا تا ملیسی بو بیتده مذکوردر بیت دل که بدست
توسپرد ستمش بازده ای جان که نبرد ستمش بیت روی ردف ودکر
قید وبعد ازان تاسیس دخیل وصل وخروج ومزید ونایره دان
نایره شول حرفه یا دخی زیاده یه دیرلر که مزیده ملحق اولان بو بیتده میم و
شین کبی بیت دل که بدست توسپرد ستمش بازده ای جان نبرد ستمش
میم مزید وشین نایره در ایژ نایژه زای معجمه ایله سکلنمش اکن وسائر
نباتاتک بالدری ونایک تصغیری دودیجک معناسنه ولوله حمام
واولق واکا مشابه نسنه لر ونثار اولان صاجی اقچه سی ویردن لمش
دیرجک نسنه ای نایه قامش دودوک ولوله نبرد نبرده بهادر وکرک
فاضل محقق دقایق الحقایقده بویله تحقیق وتدقیق اتمشلر که لفظ نبرده
که نونی اصلی اولوب مرکب اولمیه جنکه اختصاصی اولان نسنه یه دیرلر آدمدن
آتدن وسائر آلاتدن اولسون اصلی نبرد در جنک معناسنه نته که بو بیتدن
ظاهر اولور بیت فرامرز بیش پدر شد چو کرد به پیروزی روزکار نبرد
شول آتلی به که صواشلر اولوله جنکه یاره یه نبرده سوار دیرلر وشول
لباسه که صواشلر کیاسیسی اوله نبرده قبا دیرلر نته که بو بیتدن ظاهردر

بین

بیت بیارید کفتا سپاه مرا نبرده قبا وکلاه مرا نبردهنک آخرندکی
هاء ساکن اختصاص ایچوندر نافه دکی نابه دکی یا تابه دکی ها کبی بو لفظ
نبرده دخی واردر که لفظ مرکبدر برجزئی نون مفتوحه در که لسان
فارسیده نفی ایچوندر هر نه کلمه نک که اولنه داخل اولور اول کلمه نک
مدلولینک نقیضن افاده ایدر برجزئی برده درکه معناسی اسیردر
نبرده نک معنای ترکیبیسی اسیر اولنمامشدر برده نک سائر تفصیلی
محلنده بیان اولنمشدر بز نبزه لقب عیبدر بهر نبهره کجز اقچه
وسائر جمیع متاعک کجز بنه دیرلر نابسره معناسنه عنصری متاع ارجه
نبهره است عرضه میدارم به پلیش ناقدرای تو غش وثمین را
وفقیر کدا معناسنه تعریبا ایدوب نبهرجه دیرلر بر نبیره ترکیده
تورون دیدکلری که اوغل اوغلی وقز اوغلی در شمس فخری خداوندا که
چند آنت بقا باد که سبط خویش را بینی نبیره بیس نبیسه نعمنی مثله
دیمشدر خکل نخکله جنک قوز لبیبی کرچه سختی چو نخکله مغزیست حمله بیرون
کنم بچاره کری تخکلوی معناسنه خل نخله عصا ونعلین شمس فخری
ابا نخانی که هر سائل که آید بدرکاه تو لی دستار ونخله زجود وبخشش تو
باز کردد زنذر بر کرده صاع وکیس فی بلده رک نرکه چکه در یجوز بالکاف
العربی والعجمی رماد نرماده خنثی یعنی هم ارکک هم دیشی رمور نرموره صاحب
رمول نرموله مثله سائر اسامیسی بادیج لفظنده مذکوردر ر نره تضعیف
را ایله موج معناسنه ر نره تخفیف را ایله ارکک نر معناسنه و مطلقا
آلت تناسله دیرلر آدمک وسائر حیوانک جمیعنه اطلاق اولنور
رین نرینه ارکک نر معناسنه رغد نرغده اغریدن دیرلر مفصل
دیدیلر که تشنج اعضادن عبارتدر اصح وافصح زانک سکونی وغینک
فتحه سیله در زال معجمه یا بنده وعکسی دال مهمله یا بنده جائزدر زل نزله
معروف علتدر که باشدن اینر ژه نژه زاء عجمیله آواوقی وغصه معناسنه
ستو نستوه اول کمسه یه دیرلر که جنک وحربدن واوره شدن وسوزدن
یوزچوره مسبوب منهوردر ومعاند اوله وبر پهلوان نام ادرک آدیدر فردوسی
نبرد فریبرز نستوه بود که نزدیک او لشکر انبوه بود بیت بفرمود تا نزد
نستوه شد جیب لشکرشاه چون کوه شد اسدی همانجا که مرز فرستوه بود
دزی جای دزد آن نستوه بود ع نعره چاغرمق غم نغمه خوش آواز

فا نقاره معروف چالغی • قاف نقافه جامه دان • نماز گاه مصلی
نمکسود نمکسوده طوزلی ات یا صدرمه دیدکلری لحم قدید معناسنه • لام
نمله آبله معناسنه • واجت نواجسته یکی دیکلمش باغ الطفی بازاین
زل پژمرده در هجر تو بنجوسته • در کوی تو شد تازه چون باغ نواجسته
واد نواده تورون نبیره معناسنه • قره حصاری وقزاوغلان معناسنه ده
کلور دیمش • واده دختر بن نواده دختر بنه قزاوغلی وقزلری • واست
نواسته کرنج وکرمد بری بری اوزرینه بغلمش اوله • وقال ابو عبید
هو الذی یسمی بالفارسیة البراشق وقد یصحف بضم النون دیمش • واسه
نواسه تورون نبیره معناسنه • غیری آدلری نبیره لفظنده مذکوردر
واش نواشه شین معجمه ایله یا پی اراسنده اولان بالچق • وال نواله
عایب بخشی • وزله ولقمه بیت خوان ترا این دو نواله سخن • دست
نکر دست برو دست کن • وخراسان ولایتنده لقمه قاضی دیرلر بر نوع
طعامدر • نعمتی ودیکلی دیکلمک • وبر صنعتی یکلی اوکرنمک • ویکی وکرانجی نوهوس
معناسنه ده کلور دیمش • واورد نوآورده بدعت • ویلان کذب معناسنه
ویکی کتورلمش معناسنه شیخ سعدی انکور نوآورده ترش طبعم بود
روزی دو سه صبر کن که شیرین گردد • وبار نوباره ترفنج دیمکدر •
وباو نوباوه مثلا عبیده باکوره وباشور معناسنه شیخ سعدی درخت
قد صنوبر خرام انسان را • مدام رونق نوباوه جوانی نیست • وبر نوبره
مثله • وب نوبه مثله سائرا سامیسی نوبر لفظنده مسطوردر • عبیده وقت
معناسنه درکه ترکیده ده مستعملدر • ورد نورده نبرده معناسنه لسان
فارسیده واو وبا تبادلی معلومدر • وسلمن که جلاهلرک اوکلرنده آرقری
طورب بزی طوقودقچه اکا صاردقلری اغاجدر • ویومری یردر • وکرد
نوکرده تورون نبیره معناسنه • وند نوند تیز فهم سریع الذهن معناسنه
وب نوبه وبالضم یکله وتازه حقیش فدان که ترکیده اوغولدرق دیرلر •
عبیده نرع دیرلر • واوزدک نه حرف نفی دریوق دیمکدر • آخرندکی
هاء علامتدر • دکاه اولور که هاء اصلیسیله تلفظ اولنور • چه وره •
قافیه سنده خسرو غلغل دل شنیدم از رخش کو سخن از درون چه میکفت
گفتمش تیغ میزنی بر من • خنده زد بناز و نه میکفت • اما حق بودر که
بونک امثالی ضرورت شعره محمولدر • فاضل محقق • دقایق الحقایقده بویله تحقیق

وتدقیق

وتدقیق ایتمشلر که • نه نونک نادر • الفی حذف ایدوب برینه هاء علامت
کتورمشلردر • نته که بو بیتدن ظاهردر بیت آن نه من باشم که روز
جنک بینی پشت من • آن منم کاندر میان خاک وخون بینی سری • نه اوقالور
نه بو دیمکدر پرده عجم نه آن بماند ونه این دیر • نته که بو بیتده ظاهردر
بیت نه غم حضر بماند نه ملک اسکندر • نزاع بر سر دنیی دون مکن درویش
نه غم حضر بماندک معنای اصلیسی غم حضر قالور دکلدر دیمکدر • اول نونی
حرف آخره اولاشدریجق اول حرف اولان الفدن بدل بریا کتوررلر
مثلا نیم دیرلر • نته که بو رباعیده واقع اولمیدر رباعی همی بد ازحق نیم متصل
تجوع تر اگر نیم تجرد تصل • نیم آتش عشق درکاینات • نیم من زآب و نیم من زکل
اما چون اول نون اسمه متصل اولسه الفدن بدل لازم اولماز • بالذات متصل
اولور • ندانم دیرلر نته که بو بیتده ظاهردر بیت من ندانم فاعلاتن فاعلات
شعر کویم بهتر از آب حیات • ندانمک معنای ترکیبی بلوردکلن دیمکدر •
هال نهاله وبالکسر کمین کاه • وصیادلر صیداو کمانک ایچون ایچنه
کیروب کزلندکلری کومله بیت تا دلم افکنده زعشق بناله • عشق تو بر
جان ودل نهاد نهاله شمس فخری غزال آسمان ایدبدامش • اکر نیر وشش
باشد در نهاله • هالیچ نهالیچه یازکونلرنده دوشندکلری نسنه ترکیده
دخی مستعملدر • هر نهره یایق که انکله یوغوردن یاغ چقاررلر • وکوج
کوشش کاتبی خنجرنی دبره ایام بود • نهره دی کهره بهرام بود • هبهر
نهبهره حدتن اشری بیوک نسنه در • همار نهماره مثله • بدف نبدفه
ایچ طوننقه سی • وآلتی النون المکسورة • ئ نژند حالی
متغیر اولمش کر سه صولماغله یا عاجز قالماغله یا غصه ایله یا غضبله که
هیبتلی اولور • واولو خواجه • وابنا بخق کمسه نژند معناسنه • سایر
اسامیسی وتفصیلی انع مذکوردر • سی نسیه ویره سی ع نقدی زنرا
نسیه خوشتر باشد حافظ چمن حکایت اردبهشت میکوید • نه عارفست
که نسیه خرید ونقد بهشت • شاست نشاسته معروف نسنه که آنی بغدای
ایدرلر اکثر حلوالرده استعمال اولنور • شان نشانه علامت نشان معناسنه
واوق نشانی • شخوار نشخواره کوش که طوار انغوی یم یدکدن صکره چینر
داور یمیدر • سائر آدلری نشخوار لفظنده مسطوردر • شره نشره نعمتی کوبنلک
معناسنه نقل ایلمش • شتکاه نشتکاه مثله • تکرد نشکرده بجغی که جبیلر آتشمقی

وسراجلر التسید رعبا زمیل دیر بیت بشکر ده بیرید زن کلو، تقو برچین
ناشکیبا تفو، شوار نشواره کوش نشخوار معناسنه، واعلام رجالدندر
نشو نشوه، کیفیت جوش و خروش بیت ساقی قدح هر دم هشیار ده کرمی
دارم هنوز نشوه از ساغر الست، نج نفجه کلنجک، کا نکاه، یا قمق کاه
اولور ضرورت وزن ایچون اولنه برالف کتورر لر فردوسی سبک
سوی کهواره انکاه کرد، بپرسید ازان طفل ده روزه مرد، مرددن
مراد عزیز مصردر که حضرت یوسفک علیه السلام احوالنی کهواره ایچنده
اولان طفلدن سؤال ایلدی، و صاقلمق و علم، کند نکنده، کاف عجمیله
معروف دکلدر ترکیبده دخی شایعدر، کن نکه انکا لفظندن مخففدر،
رحیمی شیرازی نکه بر مرکه کردی ترک جان کرد، بما هم یک نکاهی مینوان کرد،
نه نهاد اصلنده قو دیمکدر، ناد نهاده قونمش، ننهاده قونمامش معناسنه
خواجه حافظ بشنو این نکته که خود را زغم ازاده کنی، خون خوری کر طلب
روزئ ننهاده کنی، مذکور بیتدن مراد بودر که رزق مقدر، و وصولی مقرردر
و مقدر اولمیان رزقک حصولی متعسردر، میسر دکلدر، کتابلرده بو وجهله
مزبور و مسطوردر که کسب و سعی تکثیر ماله سبب اولور، رزق زیاده لکنه
باعث اولمز، زیرا رزق مقدر اولاندر، هر کسب اولنان رزق تقدیر
اولنمش دکلدر، پس مقدر اولمیانی طلب عبث زحمت، و بی فایده تعب
و موجب حماقتدر بو مسئله ده خلاف یوقدر که خواجه حافظک
مذکور بیتنده مراد بودر اما خلاف بونده در که مقدر اولان رزقه
طلب لازممیدر، یوخسه بی جست و جو واصل اولورمی، حق جل و علانک
قرآن عظیم، و فرقان کریمنده اولان امر بوکا دلالت ایدر که لازم اولمیه
نته که سورۀ آل عمرانده ان الله یرزق من یشاء بغیر حساب و سورۀ
هودده و ما من دابة فی الارض الا علی الله رزقها و سورۀ طلاقده
و یرزقه من حیث لا یحتسب بیورر و رسول اکرم و حبیب مکرم
صلی الله علیه و سلم بیورمشدر لو توکلتم علی الله حق توکله لرزقکم
کما یرزق الطیر تغدو اخماصا و تروح بطانا نته که سیمرغ قاف یقین
سلطان العارفین مولانا جلال الملة و الدین قدس سره مثنویلرنده
بیورر بیت رو توکل کن ملرزان پا و دست، رزق تو بر تو ز تو عاشقترست
غواصی جا کردونان مشو از بهر یک لب نان تو، عاشقی و رزق تو بر در تو عاشقترست

شیخ

شیخ سعدی رزق هر چند بی گمان برسد، شرط عقلست جستن از درها،
و بعض علما تعفف ایچون حلال طلب ایتمک فرضدر دیمشلر، و بعض متأخرین
بو بابده رسایل تألیف ایدوب مطلقا فرضدر دیو ب فاذا قضیت
الصلوة فانتشروا فی الارض وابتغوا من فضل الله و دخی و ان لیس
للانسان الا ما سعی و بونک امثالی ایله استدلال ایدوب و بو بیتی
ایراد قلمشلر بیت گر نشینی تو صید فوت کنی، دست و پایی چو عنکبوت
کنی، بو بیت معتمد علیه کمسنه نک ایدوکی معلوم دکلدر، مفسرین محققین سورۀ
نجمده، و سورۀ جمعه ده، بو آیتلرک تفسیرنده اندوکی اوزره طلب رزقه
استدلال ظاهر و مقرر دکلدر و تحقیق بودر که توکل قوی و درست صاحبی
اولان صاحب سعادتلره طلب رزق ایتمک لازم دکلدر اما توکلی
سست و ناقص نادرست اولان ناسه بار گران اولمامق ایچون طلب رزق
و کار و کسب ایتمک لازم بلکه واجبدر، والله تعالی اعلم. نهانج نهانچه کلار
مختبا معناسنه، نهانخان نهانخانه مثله حافظ اشک حرم نشین نهانخانه مرا
زان سوی هفت پرده به بازار میکشی، نهاندان معناسنه در، بز نیزه
را مهمله یا بتق، بز نیزه زاء معجمه یله کوندر، و شاید، و سوکی دخی
دیرلر، بژ نیژه راء معجمه ایله کونلک که تو نتسی ایدرلر، یاب نیابه نوبت
عبیدر جمیع اصحاب لغت فرس کتابلرنده یازمشلر، نیست نیسته
نیست معناسنه، نیش نیشه تولق بلیسی، و دلکی دودک، و سبیل
المقاصد صاحبی و آلچ دیدکلری نشدن برقسمدر دیمش، نیف نیفه
ایچ طون یفاسی، داغی که ایکی پاچه سنک اراسنه دیرلر، تعریب ایدوب
نیفق دیرلر، هاتفی سوی نیفه اتش برد دست، پسند، ز همیان کر سیم
بکشود بند اسدی آهو و روباه دران مرغزار، نافه بکل داده و نیفه بکار
نیکخواه نیکخواه ایی صایحجی، و نصیحت ایلایجی، نیم تن نیم تنه قصاجق قفتانه
دیرلر، و قلندری، و نیمه معناسنه که بر مرض در که شینک بدننک یاریسی
طونمز اطبا اکا فالج دیرلر، نیمت نیم ته ایکی پاره معناسنه هاتفی یکی نیم ته
کرده قصاب وار، بسی فوج جنکی دران کارزار، نیمچ نیمچه کوچک قلچ
و بار مجق دیمکدر، که نیم لفظنک تصغیریدر، نیم چهره نیم چهره بر نوع مخلوقدر
یارم یوزلی و بر کوزلی و بر اللی و بر آیاقلی، ارککی صانع دیشیسی صول
ایکیسی برنره کلوب بر برینه متصل طورسه لر بر آدم صورتنده اولورلر،

یم خورد نیم خورده اول سپاهیدر که جنکده اورسلنمش اولوب یاری
طاقتی کتمش اوله اسدی بدو گفت آزبن نیم خورده سوار · چنین کردت
آمد کنون هدیه دار · یم سوخت نیم سوخته آکسی که بریانی یانمش اولا
کوسکی دخی دیرلر · یم کاس نیم کاسه یارم قفایه بکزر اغاجدن نوع
چناقدر · یم نیز نیم نیزه سیقن · نوشند نیوشنده اشیدیجی ودکلایجی
وچاغریجی بیت نیوشنده گفت این نه کارمنست · زمر دانشی است
کارمنست · یم نیمه یارم · ویاری · نصف · ونیم معناسنه · وعلت فالج ·
یم یارچ نیم بارچه نیمچه معناسنه النون المضمومه غوش نغوشه
قولق اورمق معناسنه · اسم مصدر در بو معنایه اولی بایله که آخر حروف
تهجیده رمز ویدر · وجوشوب الجقری الجقری اغلامق · غول نغوله زلف
تابدار را از یوسف زلیخا جامی نغوله بسته بر لاله زعنبر · زکوش آویزه کرده
لؤلؤ تر · قر نقره کمش فضه معناسنه · کو نکوه خوارلق معناسنه
کوهید نکوهیدن خوار وحقیر اولان نسنه · مون نمونه چاشنی واورنک
ومثال · نعمتی ومولانا حلیمی · وزشت مردار · وبطال · وفاسد · ونابکار ·
معناسنه دخی نقل ایلمشلر شمس فخری ای خسروی که بزمت شد خلد را نمونه
با حسن نور رایت خورشید را نمونه · وازد نوازده اون طقوز تسعة عشر
معناسنه · وانزد نوازده مثلا · وب نوبه جام قابی · نعمتی واوزدک ·
ونوحه معناسنه دخی نقل ایلمش · ودر نودره فرزند کرامی اولوز آده معناسنه
شمس فخری نو در منش شهنشه اعظم که در جهان · جون او نزاد مادر ایام نودره
ونورون نبیره معناسنه · ود نوده مثلا دقیقی ای سر آزادکان تاج بزرکان
شمع چراغ مهان دوده ونوده · ور نوره خرزمه دیدکلری که قلی بدندن کیدر
رکیجون سورینورلر · وزد نوزده اون طقوز نوازده لفظندن مخففدر
وز نوزه اولوز آده نوده معناسنه · سائر آدلری نواد لفظنده مسطور در
وس نوسه قوس قزح اینکم سغما معناسنه شمس فخری کرا یارای آن باشد
که روزی · کند تشبیه در کاهش به نوسه · سائر آدلری سرپر لفظنده
مسطور در · والغم صلغم سرآب معناسنه دخی کلور · وش نوشه شین معجمه ایله
مثلا · وشاد · وشادیلغه ایچلن نسنه · ولذیذ وناخورش معناسنه فردوسی
کر آمیش دارید ونوشه خورید · چو پرورده شد تن وآن پرورید · دکفار نوکفاره
پاکشاق یعنی چوق سویلیان کمسنه کش معناسنه نوسکوبه کجا ناغان توپندمنم نوکفاره

تنك

تنك پرنیان کنم منم ازسنک خاره · بحری بحر مضارع مقصور در که مفاعیل
فاعلات مفاعیل فاعلات · دند نوند تیز فهملی زیرک معناسنه نونف کر بدرز
آن مر تو به بینی · مردی که بود خوار ورنر فکنده · بشناسی که مردیست او وبدانش
فرهنک وخرد دارد ونوند · ویکا جقمش نسنه نوپیدا معناسنه · دی نویه
ونند نونندنده مثلا · ون نونه اکک جقوری چاه ذقن معناسنه ·
وی نویه فدآن اغاج دبندن چقارا و غلدرق دیرلر عربیده سرع دیرلر
داوزدک · ونوحه معناسنه · نه ماه اصلیله طقوز تسع معناسنه نوس
نیوشه قولق اورمق معناسنه اسم مصدر در · وجوشوب الجقری الجقری اغلامق
نغوشه معناسنه رودکی همه نیوشه خواجه به نیکویی وبصلح · همه نیوشه
نادان بجنک کارنغام · نغام یوز قرالغی یعنی خباثت شاکر بخاری
چو کو شنیدم که حال خود بکیرم · زبانم بربکرد دراز نیوشه · والله اعلم
نوع آولنه الواو المفتوحه · ازکاه وازکاه صباح
بلوردکی بر آد واده رسم وقانون جامی کرد صافی بلطف عنف آمیز
عالم از دود وآده جنکیز · ارون وارونه ترس · ومقلوب دیمک اولور
باشکونه معناسنه · وبدبخت معناسنه ده استعمال اولنور · نغیری دکر
بازکون لفظنده مسطوردر شاکر بخاری ای برادر بر که نالم من · زین جفای
سپهر وارونه · ار واره جوی · ازکون وازکونه باشی اشاغه بازکونه
معناسنه · ازیر وازیره زمان · اس واسه پروانه · اشام واشام
دلبند دستار معناسنه · وشمله · اش واشه آنجه دیدکلری آشکار
قوشن باشه معناسنه · وقارغه غراب معناسنه · الادن والادنه
دیوار مهره سی · الاد والاده مثلا والاد معناسنه · اماند وامانده قالمش
دیورلمش معناسنه · امخوا وامخواره الملی یعنی صاحب قرض مرنه ایسنه
اواه وای دیمکدر ولور · اهش آمد واهش امع سرخوسلقدن آیلمش
اهم جبت واهم جبته فتح جیمله کیر وسنه قورلمش بوینوز · وقولق وانک
کبی · وکبر وسنه پجرامش فلک وصفنده مقفل معناسنه · وطوق وصفنده
قالصه · ومنتشره معناسنه · ایافت وایافته آشکاره بولمش ودینه
بولمش معناسنه کاتبی وانکه او راه ترا وایافته · در طریقت باشد او وایافته
یعنی سنکله امتزاج کلی بولن طریقت مجتنبی آشکار انمشدر دیمکدر · وای وایه
حصه ونصیب · وحظ · وذوق معناسنه · یج ورجه اکرچه معناسنه تافیلنه

عدی رزق هر چند بی گمان [illegible]

معطوفدر • و کمبر جسیم جمیله • ردان وردانه بوریجی و قلاغلیسی • ردن ورده
آملجی کورکی • ابر وایره همزه نك کسری و یانك سکونیله که آخر حروف تهجیدر •
ورانك فتحیله شیراز لغتیدر براوغوردن دیمکدر حافظ که همچون مت
بنوتن دل ایره • غریق العشق فی البحر الوادی • مت • وبیوتن درخنی
لغت شیرازدر • معنای مصراع بنجلین سننك اولوردی کوکلك بر
اوغوردن دیمکدر • رد ورده کلرنك یعنی آل رنك • وقیا کوکرجینی
واسدی قولنجه کبوتر بازلرك کوکرا ورکداجك اغجلرینه دیرلر • وکوکرجین
یواسی شمس فخری حمام اساسعو داسمانی • فراز قصر قدرش ورده دارند
رغار ورغاره اوردیدکلری علت یاتغوه معناسنه • طوس عبارتیدر
وهم یومری لنسنه که اعضاده ظاهر اولور • سائر آدلری ورغن لفظنده مسطوردر
رکا ورکاه کوکجن • وجیلیق • رن ورنه یوخسه دیمکدر • والا معناسنه
رواد وروادوه چارداق • وتخت • ورواز معناسنه • رور وروه
سنجاب • وتاین • دیدکلری جانورجك • ره وره احمقلق • زد وزده
دیکلمش لنسنه • ژ وژه قارشن شبر معناسنه وبالکسر • زاغ وزاغه
کرنکله دن بر نوع عدر • زغ وزغه مثله • سم وسمه راستق • وچوبت
براغی • ع کوششی بی فایدست وسمه برابروی کور • سیل وسیله آت
سوریسی قسیله معناسنه • کرد وشکرده چابك • واییکوکلتی • ومال فکر
ایدیجی • ودوکلك • وبرالشه ایناتلمش کمسنه • حرکات ثلثه ایله نقل اولنه
ش وشنه آت کشنمه سی صهیل معناسنه • اکثریا واوی حذف
ایدوب شنه دیرلر • شش وششه اطبا قاتنده معروف بر سیددر
تعریب ایدوب وشق دیرلر نافع دارودر • شین وشینه کنکل لطیفه
معناسنه • شی وشیه مثله • غن وغنه اهل شیراز لغتیدر معنای
مصراع یوخسه کوررسین اول لنسنه که سن اکا قادر دکلسن دیمکدر •
فر وفره برآلتدر حلاج آلتلرندن • کوجی • وکرکت • دیرلر انوکله
جوال وخالی طوقورلر • قب وقبه اوقیه لفظندن مخففدر • لول ولوله
آشوب • لبج ولبجه دوست • ویار مخلص • وبیوك جوال • ند وندم کردمه
دیدکلری اودت • غیری آدلری سذاب لفظنده مسطوردر • نیر ونیره کنکر صاقز
اطبا قاتنده کنکرزد دیمکله معروفدر • لش ولشه حر مشق بر نیجه نوعدر
سائر آدلری فاشرا لفظنده مذکوردر • ول وویله وای دیمکدر • وبل معناسنه

[illegible]

فردوسی

فرو آمد از تخت ویله کنان • زنان بر سر و کوش وابرو کنان اسدی
یکی ویله زد چو شیر یله • که غرّید چو از غرم بیند کله • والله اعلم
الواو المکسورة • ژ وژه قرشن شبر معناسنه •
نابی وقایه کجمن که عورتلر کیرلر • ودرزنجك باشلرینه صاررلر • وچارلر
لیس ولیه ایی • ونیك • وجید معناسنه • بران وبرانه خراب
یز ویزه شمس فخری قولنجه خالص ناب معناسنه • که شنه قارشماش اولا
شمس فخری هرکه بابندکان شاه جهان • دارد اخلاص نیت ویژه •
دیگر حسود اکر نبود با تو خالص اندر مهر • عجب مدار که ویژه نیاید از پالوش
پالوش مغشوش معناسنه در • اسدی خاصه معناسنه نقل ایلدی اسدی
همیشه دل شاه دارید شاد • بویژه که دارد ره دین وداد • و پادشاه
مرموجه اولان خدم وحشم خاصه در بیت سپهدار با ویژگان سپاه
درون رفت وکرد ندهر سو نگاه • وبالکلیه معناسنه • لیس لیه ایی دمك
معناسنه • لیش ولیشه ویژه معناسنه • وصر مشق بو معنایه غیری
آدلری فاشرا لفظنده مسطوردر • ول ویله فریاد وفغان ویله معناسنه
فتح واوله وایانك کلمی معناسنه • الواو المضمومة ••
کرد وشکرده چابك ومستقیم • ومال فکر ایدیجی عاقل کمسنه • ودرنك
کرد آمد معناسنه کلور • نوع اوله الهاء المفتوحة •
اژ هاژه عشق خاموشلغندن • وسایر غم وغصه دن • وپشیمانلقدن
متحیر اولان کمسنه • وشکن زلف • وبانك • ونعره • وحقیر معناسنه ده نقل
اولنمش • هاژ دخی لغتدر • ال هاله ایی اعلی معناسنه • اون دست
هوان دسته هاون دوکاجك • جد هجده اون سکز ثمانی عشر معناسنه
راین هرآیینه البته • ولابد معناسنه • سلمان کر بنکرد عوس جمالت
در آیینه • خود بین شود هر آینه آن به که ننکرد • رت هرته ظرف • رج
هرجه هرسنه • رز هرزه سخن بی اصل وبی معنی هدیان معناسنه •
ادائی دران کار هرچند تدبیر کرد • بهرزه دل خویش تدبیر کرد • ومطلقا
عبث • وبی فایده ونامعقول ادائی فلك هرزه کردی به پیرامنش
غباری زباین بود در دامنش • طاغ وصفتده دینلمشدر • رد هرده سماروغ
دیرلر بر نوع قزل مائل اق منتر در که باشی یمر دی ودکرمی اولور • پیراغی و
ساقی اولمز • یاز ایامنده جوق اولور عربجه کمان دیرلر • وبنات الرعد دیرلر •

اطعمه اعرابدندر ولایت عربده چوق اولور تخمندن بتار وکیجون حضرت رسول
صلی الله علیه وسلم متن دیو تسمیه اتمشلردر نته کم بیورمشلر الکماة من برقاج
صنف اولور بعض صنفی قتال اولور بیابانی اولدرر زنج هزرجه بر نوع طعامدر
سنمر بغرسق ایله بشر عربجه خویه دیرلر زکار هزکاره سرنی وبفرج وپنجره
میدانی قولنجه باتله معناسنه که عربجه حیطله دیرلر روان هروانه انکبیجه که
صو جلیلره ایدرلر وبیمارخانه که عربجه دار الشفا دیرلر شمس فخری دشمنش
گرچه ادمی نکلست هست گمتر بسی ز بهنامه هست دیو آنه حکم کن که شها
تابرندش بسوی هروانه حق بودر که دار الشفا معناسنه در استعاره طریقیله
انکبیجه معناسنه استعمال اولنور فردوسی بفرمود کین را بهروانه گه
برید وکنندش همانجا تبه نعمتی وتسبیح قوردی وکنورتختی معناسنده
کلور دیمش [illegible] هره اوکی قوشی فرم حصاری ناله وقاتلی قبر حق معناسنه
دخی نقل ایلمش وجامع الفرس صاحبی کلمک وعورتک فرجی معناسنه
نقل ایلمش ریس هریسه اتله حلیمه دن اولان طعام معروف رهوره
هرهوره چوق وکورصوترکیده هرمراقر دیرلر وبر معروف لغتدر
شیرازده که هر هرشیرازی دیرلر عربی وهریرده دخی ذکر ایدرلر هر هر
شیرازی دیرلر ریو هریوه انجه اتجنده اولان التون زارچشم هزارچشمه
ترکیده قلبر جبانی دیدکلری قرخه درکه چوق یردن باشش ویره الصبا
علت ساعیه دیرلر بر نتور درکه اولاورم بیرا اولور صکره فرجه مبدل
اولور لسان عربده نمله دیرلر زارخان هزارخانه شبردآن که قیمه ایله
طولدرب بشریجک کیبا دیرلر وقرق یاپرد دیدکلری که هزار تو دیرلرکه
انکبه یاننده اولور عربجه خفش وقبه دیرلر وبومری وقبانسنه زار
هزاره برمبلغ معینه در هندده لک وکرور وتمن کبی نته کم تاج
المآثر صاحبی کتابنده دیرکه هرکیسی را برحسب حال تومان وهزاره مقرر کرده
کرداننده ویرجه هندده برجماعه کمسه لر واردر که یاباندرده اولورلر
انلره دخی هزاره دیرلر زارین هزارینه خالص اولمیوب علتی اولان
التوندر رازدان هزاردانه تسبیح وبراوتدر زد هزرده اون سکز
هجع معناسنه ست هسته بوزیج معناسنه زین هزینه خرج ونفقه
کمال اصفهانی درجمع مال عمر هزینه چه میکنی زیرک نباشد انکه زر افزود وعمر
کاست شیل هشیله برطعامدر که قوش اتی وکنزنا وکزن ودیم ده ایله

بشرلر فتدآن هفتدانه عاشورآده بشردکلری مشهور طعام که میدک ابی
دیرلر ومرجمکه بکزر حبوباتدن برنسنه در فتد هفتده اون یدی سبعة
عشر معناسنه فد هفده مثلا آخوندکی ها ها علامت دکلدر اصلیدر
گاه اولور علامت کبی تلفظدن دوشرلر سنایی هفده رکعت نماز
دردل وجان ملک هژده هزار عالم دآن بس مدان کین حساب بازیست
زانکه هفده بهژده نزدیکست فتکان هفتکانه یدیشر دمک اولور
وبر دریانک وبر قلعه نک اسمیدر هل هلبه باری وقو دیمکدر لیل هلیله
مشهور نافع دارودر مار همارة همیشه معناسنه همواره لفظندن مخففدر
شمس فخری ز خانه تو موافق بود همیشه طرب ز جنجر تو مخالف بود همارة شیون
عنصری همیشه تا سرافراز دلوای ماه بی لشکر همارة تابرافروز دچراغ ماه بی روغن
مانند همانند بکدشش مثل ونظر معناسنه اسدی همانند شبان یابی ازمردمان
ولیکن درست این نباشد همان عربی دلری سالفظنده بیان اولنمشدر
خواه همخواه بله دیلجی مراه همراه یولداش مر همره مثله ماسی همسایه قوشی
جار معناسنه مشیر همشیره قزقرنداش مکاس همکاسه ندیم ویار
نان ونمک موار همواره همیشه معناسنه م همه جمله وودکلی معناسنه
جمله وبردی دیمجک یرده عجم همه را داد دیر مرنه یی اولورسه بلن کمسه یه
همه دان دیرلر بیت رزق وهنر روزی نه هرکیست از همه دان ره
ببدخشان بسیست همه نک آخوندکی ها معنای عام اصلیدن معنای
خاص علمی یه نقل ایچوندر هیمه دکی ها کبی نیم مطلق یاردر نیمه یارم کوده جی
اسم خاصی در آخوندکی ها نقل ایچوندر نجار هنجاره هنجار معناسنه که یوجی
ایبی که دیواری راست بنا ایدرلر ودیرمک وغصه ویوله کیدرکن
طوغری یولی قویوب یولسز یوله کتمک وانجه یول معناسنه شمس فخری مطلقا
یول معناسنه نقل ایلدی اسدی درآمد به هنجار ره نورد ز زرین کوهه
آویخت کرز نبرد سایر آدلری هنجا لفظنده مذکوردر نکام هنکامه معین
وقت اولوب اول وقتده اولان جمعیته دیرلر بیت بیش نظاره ذات
تو بود باصره کور نزد هنکامه وصف تو بود ناطقه لال آخوندکی ها اختصاص
ایچوندر نامه دکی وخامه دکی ها کبی واز هوازه ناکاه اکسزن دیمکدر غیری
ادلری ناکاه لفظنده مسطوردر وکند هوکنده بر مملکت ادیدر انده بر
ایرماق واردر انی بیک ارشون وآر دردیو نقل ایدرلر بکل هیکله حیکله دیدکلری

اوت كه اوغلان طوغدغي زمانده دوكوب اوزرينه اكرلر وايت اوزرمي
يل هيله نعمتي صاحب خانه معناسنه نقل الملمش الهاء المكسورة
راس هراسه اوبوق كه ملمش اغاجنه واكنه ايدرلر عبيده مخذا معناسنه
وقورقوديم معناسنه وبوك وقوري واكن وايرق معناسنه درجي
نعمتي نقل الملمش خت هنخته فردوسي بكرد آركركان
بروزنكار بران پايان هنخته زنهار هنخته لفظندن مخففدر ندوان
هندوانه قربوز بد هيده بيل وبيا انكنجيلر آلتيدر بو معنايه ساير
آدلري بنجكشت لفظنده مسطوردر شت هشته برنسنه دوشرميوب
صاليويرمكه ديرلر نخت هيخته هنخته معناسنه ير هيره راء مهمله ايله
سكسوك واكسه وقفا معناسنه جمهور راسنده حا ايله شايع وذايع
اولمشدر نصاب الصبيانده اول قطعه ده قفا جيره ديو مسطوردر وكوربلين
نسخه لرده حا ايله يازلمشدر حق بودر لسان فارسيده حا اولمز مكر كه عربيدن
ياغيري دلدن منقول اولا بو لغت غلط اوزرينه اتفاق قبيلندندر جنيز
وحيد كبي اصللري هيز وسند دركه محللري بيان اولنمشدر بز هيزه زاء
عربيله بيا ميده معناسنه غيري ادلري سه انكشت لفظنده مذكوردر
يزين هيزبينه بوغي طاسي كه طبراق طاملرك اوزرينه دوزالمكيچون يوالريد
يل هيله قصرغه معناسنه يم هيمه اوودون هيزم معناسنه والحق فاضل
محقق دقايق الحقايقدر بويله تحقيق وتدقيق اتمشدر كه اول اغاج كه هنوز
كسلمامشدر يرنده بتوب طورر آتامليش ويرراغاجلر جنسندندر كلدر بلكه
اوذلقدر اوكا هيزم ديرلرنته كه بوبيدن ظاهردر بيت جو آمد بران كوه
هيزم فراز بدانست بالا وپست ودراز وكسلدكدن صكره اغاجك
يناجغنه هيمه ديرلر اوودن چكنه هيمه كش ديرلر بحر الغرايب صاحبي هيزم ايله
هيمه فرق اتمامشدر هيمه اوودن هيزم معناسنه دلمشدر ين هيمنه
حنا معناسنه الهاء المضمومة هد هن حق كه مقابل
باطلدر رودكي مهر خواهي زمن تو بي مهري هن خواهي زمن تو بهيدغ
اصلده ذال معجمه ايله در راش هراشه التون وكمش قرينديسي
رهزه عورتنك اودري فرج معناسنه ري هريه چكدم ديدكلري حجك
مام همامه نعمتي براغاجدر هندده بداقلري التون كبي ولميشي مسك كبي
قوقار دلمش وز هموزه چكك ديدكلري قوشجغز ونازد هوش ازده

صوسالق

66

صوسالق اولمش دوه كه صوالجوب قانمز هيمان معناسنه وكوبرمكدن
آيلمش دوه وصوسزه يعني تشنه يه صوز يان اتمك معناسنه دلمشلر
نوع اوله الياء المفتوحة اند يابنده بولجي
اراب يارابه شلغم يا كزري رشته ايدوب صوويه كه وسپند وبستان
افروز ايله قيندوب بركوپه قويوب قرق كون طورراكا يارابه ديرلر
ار يارة ايارج فيقرا ديدكلري دارويي مركبت كه تنقيه دماغ ايچون انواع
ادويه ايله تركيب اتمشلردر وقول باغي وبلازك سوار معناسنه بيت
يارة اوساعد جان انكار ساعدش از صفت فلك يادكار بيت زكوشش
قيمتي شد كوشواره زدستش دستكاهي يافت يارة تعريب ايدوب يارق
ديرلر وزخم جراحت ورشوت وشوخ وشاطر نعمتي ويارلق معناسنه ده
نقل الملمش ازاب يازابه ماوراء النهر تركلري بدندر يازاب دخي ديرلر
ازد يازده اون براحد عشره معناسنه از يازه اشنمك زاء عربيله
اژ يازه زاء عجميله بو لنمز سوز هرزه وبيهوده معناسنه اش
ياشه بيهوده معناسنه افت يافته برات ويافتن لفظندن
اسم مفعولدر اف يافه هذيان معناسنه بي معني كلمات سويليانه
يافه كوي ديرلر اسدي نترسم من از كفت يافه دراي كه اشتر نترسد
زبانك دراي الواي يالوايه يلوه قوشي وقارلنغج خطاف معناسنه
اترد يانزده اون برياز ده معناسنه اوند ياوند يابنده معناسنه جست
اهلي شيرازي مدار اي طالب از جوينده كي دست كه درجوينده كي يابندكي
اد ياوه تكدر ياوه كردن يتورمكدر بيت زبان مور براصف ار اثت و
رواست كه خواجه خاتم جم ياوه كرد وباز نجست ياوي قلمق كه تركي عبارتندن
اصلي ياوه قلمقدر وكنديني تيرمش كمسنه يه ده ياوه ديرلر بيت دريغا كه بي مادر و
بي پدر چنين ماندم ام ياوه ودخيره سر وسرزه معناسنه خج يخچه طولي كه كوكدن
ياغار عربجه برد ديرلر سائر ادلري تكرك لفظنده مسطوردر تكرد تيكرده
طنبوره شم يشمه براندازق يعني جام دري كه تربيشه ايدوب انوكله
نسنه ديكرلر وكونلبه بيشي راسنه باء عجميله سيرواديرلر كان يكانه كاف عجميله
اول كمسنه دركه عصرنده فننده نظيري اولمايه وحيد فريد معناسنه بيت
بهنبيش خشنو شوي از نخست يكانه ازان پس بداني درست كدان
يكدانه براينجو دركه صدفده يالكز اولور ذي قيمت اولور بو جهتدن چوق ييرلره

استعاره اولنور. نعمتی وسی وششش مروارید که در سلک کشند دیمش.
لب یلبه جوشن. وچو قال معناسنه عربیدر. لامك سکونی دخی جایزدر.
افصح فتحله در. لم یلمه طولامه قفتان. لوای یلوایه یلوه قوشی. وقار لنغج بالوا
معناسنه. ل یله صالمه دیمك اولور. حیوانه واستعاره طریقیله طول
عورته دخی طلاق اولنور. بیت زمانی نکرد او یله جای خویش نیفشارد
برجایکه پای خویش. وبهره. وفدا. ونثار معناسنه. بیت خداوند گشت و
ورز وکله. بمن شاه چنین کرد این ده یله. وبها دریل معناسنه. اسدی
سپر در سپر کحیل مستکین گله. خوونشان همه چون هژبر یله. لیل یلیله پهلوآن
معناسنه. نام نمایه بر کوك یوزلی جاریه نك ادیدر که مناره دن اوج
کونلك مقداری یردن اتلی کوردی. نج ینجه دست بند اوبونی. نوش
ینوشه قوجی غماز معناسنه. و دیك دیکلاجی. ك نزکر یك نزکره کلتر
و برسید. کر یکر برپول. و بر نظر. کزد یکزده بر سطر. کون یکونه کاف عجمیله
دوپدز دیمکدر یکسان معناسنه. یك کونه دن مخففدر. کشب یکشبه
برکیجه لك معناسنه. کشنب یکشنبه هفته کونلرندن برمعروف کوندر
عربجه یوم الاحد دیرلر. کسال یکساله بر یاشر دیمکدر. کسبر یکسیره براوغوردن
دیمکدر یکسر معناسنه. اسدی قبا دند نشان بره یکسره. بر انشان لب دنداز بر کنکره

الیاء المضمومة ❊

وبریوبره نغمنی آرزومند معناسنه
نقل ایلمش. وریوره دلیجه طوغان بعضلر مومیول دیدکلری برنجی قوشدر.
دیدیلر. وبعضلر قره کوز دیدکلری شکاری قوشدر دیدکلری. وه یوهه
مثلنه. وی یویه مولانا حلیمی دیرلر معیار جمالی اتپلو بندن اکلنور که بالعجمی
بابنج اولان غوبه وزننه. وبعض صحیح کتابده ده اولی اخر حروف نهجی ایله
وآخری ثانی حروف نهجیله کویه وزننه دیو یازلمش. آرزومند. وارزو
معناسنه. بیت چو مرا یویه درگاه تو خیزد چکنم. رهی اموز رهی را واز این
غم برهان. فردوسی زبس یویه کاندر دل شاه بود. دبیر فرام زرا خواند زود
بهره یهه معناسنه. یهه بوهه لفظندن تخفیف اولنمشدر. سائر
ادلری بو یولفظنده مسطوردر ومذکوردر. الله تعالی اعلم ❊

باب الیاء نوع اوله الالف الممدودة ❊

بالا ساکن که اواخر کلمه یه لاحق اولور برنیجه معنایه کلور. کاه مصدریة
ایچون کلور. عالمی عالملك کبی. وسروری. وپادشاهی کبی. حالت اضافتده

وحالت

65

وحالت توصیفده کسره حرکت ویررلر. خوبیٔ دوست. ودلنوازیٔ بی نهایت
اوکبی. ورابطه است. واند مثللرینه لاحق اولدقده جایزکه اصلی اوزرینه
ساکن قویه لر. لطیفی اختیار عشق برکل مهتر نیست. سر نهادن اندرین ره
سروری نیست. وجایزکه فتحه حرکت ویره لر. دوری نیست. مستوری نیست
دییه لر. لطیفی اهل عرفان را دودیدن دود لیست. این دو دوی اندر تو از مستوری است
کاه خطاب ایچون کلور. عالمی عالم سن کبی. وزدی. ودیدی کبی. خواجه سنائی
چکنم زحمت دوئی وتوئی. چون یقین شد که من منم وتو توئی. کاه اولور که
وحدت ایچون کلور. عالمی برعالم کبی. لطیفی پادشاهی را شدم بنده کنون
کاهل عالم بنده فرمان اوست. وکاه مجرد تنکیر ایچون اواخر اسمایه لاحق اولور
اول سبیدندر که مصادره دخی داخل اولور. بیت جمال الدین ابو اسحق کاردا
نباشد روز بزم و رزم یاری. وکاه اولور که نسبت ایچون کلور. عالمی
عالمه منسوب کبی. وتبریزی. وخوارزمی کبی. وکازرونی کبی. وفعلك آخرینه
لاحق اولیجق ضمیر خطاب اولور. مثلا زدی. اوردك. زنی. اوراسن
میزنی اوررسن. وقس علی هذا. وایدی معناسنه کلور. زمان سابقده بر
حالتك کینونتنه دلالت ایچون فعل ماضی اخرینه لاحق اولور. حکایت
حال ماضی مقصود اولور. ع کرنه یرفتی بکار خویش قربان کردمی. وکاه اولور
بعض ادوات وروابط اخرینه الحاق اولنور. یا متعلقلرینك حالتیله
اتصاف قصد اولنور. یا متعلقلرینه متعلق اولانك حالتیله اتصاف مراد
اولنور. ناصر طوسی من زدست این خران اخ بتمغان برشدم. ورنه مرکز آدمی
دیدی که او عنقاستی. پشت این مشت مقلد خم که کردی در سجود. کرنه در جنت
امید قلیه وحلواستی. وکاه اولور اشباع ویا ترنم ایچون آخر کلمه یه
ابیاتمده کتوررلر عربی یه وفارسی یه مخصوص دکلدر. فاضل محقق رساله
یائیه سنده بویله تحقیق وتدقیق ایلمشلر که مقدما بو مقدمه معلوم
ومفهوم اولنمون که فارسی لغتده آخر کلمه یه لاحق اولان یا اوچ
جنسدر. برجنسی حروف مبانیدر. وبرجنسی حروف معانیدر. و
وبرجنسی ده حروف زوائددندر. حروف مبانی شول حرفلردرکه بسائط
کلمات که وسایط بیان معانیدر اونلردن مرکب اولور. بنای سرای
ترکیبی کبی. که اول ادوات ایله صورت ترتیب بولور. اول حرفلره مستقل وضع
وباشقه دلالت اولمز بلکه موضوع اولان لفظ داکك جزؤلری واقع اولور. یای نی

کبی که قامتك اسمیدر حروف معانی شول حرفلردر که بسایط کلماتك ترکیبنده
داخل دکللردر و دلالتده غیره تبعیتلری یوقدر بلکه اونلرك دخی مستقل
وضعلری و باشقه دلالتلری واردر یاء نی کبی که حرف نفیدر حروف زوائد
شول حرفلردر که غرض انلرك ایرادندن معنایه دلالت دکلدر بلکه فایده ازدیاد
تحسین لفظ و سهولت تلفظدر مثلا ابا . ابی . ابر . دیرلر اصلی با . بی . بردر
فردوسی شنیدم که روزی ابا آن حمال . بیامد بحسن و بغنج و دلال . که افراسیاب
ان ابی متغیر . فرنکیس را کرده بر ره کذر . که اسباط او خاین اند و خجل .
ابر افتابند م اندوده کل جنس ثانی که حروف معانیدر اندن اولوب
اخر کلمه یه لاحق اولان حرف یا ایکی نوعدر بریسی اسم مصطلحدر که وضعی و دلالتی
اولدوغندن مستقل مدلولی دخی واردر یای لولی غیرك مدلولی خطاب کبی که
لسان عربیده کی ضمیر متصل مرفوع معناسنهدر بریسی ده حرف مصطلحدر که
انك دخی مستقل وضعی و دلالتی واردر اما مستقل مدلولی یوقدر بلکه مدلولی
غیرك مدلولی ضمننده ملحوظ اولور یاء وصفیت کبی مذکور حرف معروف
وصفله موصوف اراسنده بر نسبت غیر مستقله دن عبارتدر فلذلك
جنس اول و جنس ثانیدن اولان یانك اصول معانیسی طقوزدر خطاب .
وصفیت . نسبت . وحدت . ابهام . تعلیق . تمال . نفی . افراد . در
نسبتك بر شعبه سی . وحدتك اوچ شعبه سی . ابهامك دخی اوچ شعبه سی .
تعلیقك دخی اوچ شعبه سی واردر اول شعبه لر ایله جمله معانی اون طقوزدر
جنس ثالثدن اولان یا ایله یکرمی درلو اعتبار اولنور اول مجملا مذکور
اولان معانینك و اعتباراتك تفصیلی بودر که بیان اولنور
معنای اول که خطابدر انی افاده ایدن حرف یا که اخر کلمه یه لاحق اولور
کرکسه اول کلمه اسم اولسون چون کبی کرکسه فعل ماضی اولسون کرد کبی کرکسه
فعل مضارع اولسون کند کبی چونی و کردی و کنی دیرلر نیجه پسن
اشلدکمی شمدی اشلرمیسن دیجك یرلرده معنای ثانی که وصفیتدر
انی افاده ایدن حرف یا اخر کلمه یه لاحق اولور کلمه نك مدلول وصفیسی اولان
موصوفدکی حالته که انکله قایم اولور دلالت ایدر مذکور کلمه کرکسه مرکب اولسون
بدکر کبی کرکسه بسیط جامد اولسون مرد کبی کرکسه بسیط مشتق اولسون
شکیبا کبی معنای مذکوری افاده قصد اتسه لر اول کلمه لرك اخرلرنه حرف
یا زیاده ایدرلر بدکری . مردی . شکیبایی دیرلر معنای ثالث که نسبتدر

انی

انی افاده ایدن حرف یا که اخر کلمه یه لاحق اولور اول کلمه نك مدلولنه نسبتی
افاده ایلر مدلولنك مجموعندن بر وصف نسبی حاصل اولور ترکی کبی
چینی کبی که ترکه منسوب و چینه منسوب دیمکدر مذکور معنای افاده ایدن
حرف یا اسم مفرده لاحق اولدوغی کبی اسم مرکبه دخی لاحق اولور مثلا
دهکی و دهودکی دیرلر ده کویدر و دهود دره درر اخرندکی کاف تصغیر ایچوندر
مردك و کنیزکدکی کاف کبی شعبه شول یا که مبدأ اعدادك که یك در آخرینه
لاحق اولور دخی معدودك معناسن افاده ایدر اصلی یاء نسبتدر اول
معدودی عدد مذکوره نسبت ایله تعیین ایدر یك اول عدددر که معناسی
بردر یکی اول معدوددر که معناسی برلنهدر بو فرقك معیاری اولدر که
تعداد مراد اولنسه یك . دو . سه . دینور یکی . دو . سه . دینمز معدوددن
اخبار قصد اولنسه یکی را دیدم دینور یك را دیدم دینمز یك کس را
دینور یکی کس را دینمز ذات مبهم یکی نك مفهومندن ثانجوددرك
دخی مدلولی ذات مبهمدر اول سببدن ایکیسن جمع اتمزلر بورادن
ظاهر اولدی که مذکور یانك مدلولی مجرد نسبت دکلدر بلکه معنای نسبتدن
متحصل اولور بر معنیدر اول سببدن مذکور یایه نسبت شعبه سی
عد اولنمق انسبدر معنای رابع که وحدتدر که مقابل کثرتدر لغت
فارسیه ده اول معنایی افاده قصد اولنسه آخر کلمه یه حرف یا الحاق ایدرلر
لسان عربیده اول معنیدن تنوین ایله تعبیر ایدرلر مثلا عرب بر مقام
دیجك یرده مقامٌ دیر عجم مقامی دیر نته که شاعرك بو بیتنده ظاهردر
بیت بزم دو جمشید مقامی کمه دید . جای دو شمشیر مقامی که دید معنای
خامس ابهامدر مقابل تعییندر اول معنایی افاده قصد اولنسه آخر
کلمه یه یا الحاق ایدرلر لسان فارسیده بو یا لسان عربیده کی تنوین تنکیر
برینهدر برجنسدن فرد غیر معین مراد اولنوب اول معنیدن تعبیر قصد
اولنسه اول جنسك اسمنك اخرینه عجم یا الحاق ایدر عرب تنوین تنکیر کتورر مثلا
ارالرنده از چوق جنس فرقدن نسنه یوقدر دیاجك یرده عجم میان
ایشان فرقی نیست دیر عرب لیس بینهما فرقٌ دیر بیت فی المثل درمیان
واردی این دو کمال . نیست فرقی مکر بموی چند . کلام مذکوردن مراد شاعرك فرق
واحدی نفی دکلدر والا غرضی که جنس فرقی نفیدر حاصل اولمز زیرا اول تقدیرجه
نفی وحدت احتمالی اولور وحدتك نفیی جنسك نفیینی مستلزم دکلدر زیرا

جنس کثرت ضمننده بولنور. بلکه فرد غیر معیّنی نفی در. انک نفیی جنسک نفیینی
مستلزمدر. زیرا جنسک وجودنه لاعلی التعیین فردک وجودی لازمدر.
بو قاعده نکره سیاق نفیده عموم افاده ایدر دیدکلری محلده تحقیق
اولنمشدر. یای وحدتله یاء ابهامک فرقی بورادن ظاهر اولور. برسنده
معتبر اولان ممان فردک وحدتیدر. تعیینی عدم تعیینی منظور دکلدر. اول
برسنده معتبر اولان ممان فردک ابهامیدر. وحدتی جهتی منظور دکلدر.
تمهید اول ایکی معنانک که برسی وحدت. برلیسی ابهامدر. هر برندن
اوج معنی متفرع اولور. معناء فرعیه که اول ایکی اصلدن منشعب اولورلر التی در.
اصل اولدن که وحدتدر متفرع اولان شعبه لر بونلردر قلت. کثرت. غرابت
شعبهٔ اولی نته که لسان عربیده تنوین وحدتله قلت اراده اولنور وحدتله
قلت اراسنده مناسبت اولدوغندن اتوری لسان فارسیده دخی
اول یا که وحدته نسبت ایدر معنای قلت اراده اولنور. نته که شاعرک
بو کلامنده ظاهر در. ع. نیست فرقی کمر بموی چند. فرقی ده کی یا وحدتدر
مراد قلت فرق در. لسان ترکیده دخی بو تعبیر واردر. عبارت برایله قلت
اراده ایدرلر. بر فج قل دیرلر. لفظ بردن و فرقی دکی یای وحدتدن مراد
مقابل کثرت ده اولان وحدت دکلدر. زیرا معنای چندده. و فاج ده
اولان کثرت اوکا منافیدر. بلکه وحدته قریب اولان قلتدر که وحدت
حکمنده قلنمشدر. اوکا غایت قربی اعتباریله. شعبهٔ ثانیه که کثرت در نته که
لسان عربیده احد ضدینک عبارتنی اخر ایچون استعاره اولنور. لسان
فارسیده دخی بر شیئک لفظنی ضدی ایچون استعاره ایدرلر بو قاعده یه
بناءً مذکور یاء وحدت ایله معنای کثرت اراده اولنور. نته که بو بیتده
واقع اولمشدر بیت چو لشکر بدیدان نوازش کری. بکین لشکری کشت
هر لشکری. لشکر ثانیدکی یا یا نسبتدر. لشکری اولدکی یا یاء وحدتدر کثرت
ایچون استعاره اولنمشدر. شاعرک مرادی افراد لشکردن هر فرد باشقه
باشنه بر چوق لشکر اولدی دیمک اولور. شعبهٔ ثالثه که غرابت نته که
لسان عربیده تنوین وحدتله غرابت قصد اولنور. مثلا جنس حجابدن
بر نوع غریب ده یا جک یرده غشاوة دینور. قال الله تعالی و علی ابصارهم
غشاوة معنای مقصودده مبالغه که مقامه مناسبدر ابلغ وجه اوزره
حاصل اولور. تنوین مذکوردن نوع غریب مراد اولیجاق لسان فارسیده

دخی

دخی اول یا ایله که وحدته دلالت ایدر رعایت قصد ایدرلر. لفظ آتشی دکی یا کبی که
بو بیتده واقع اولوبدر بیت باز آمد آن مهی که ندیدش فلک بخواب
آورد آتشی که نمیرد بهیچ آب. لفظ مهی دکی یا یاء وحدتدر. لفظ آتشی دکی یا
دخی یاء وحدتدر اما عبارت اولبده اول یاء حقیقتی اوزره در. مراد شاعر
کنه کلدی شول بر آی که انی فلک دوشنده کورمش دکلدر دیمکدر. عبارت
ثانیه ده استعاره اولنمشدر. معنای غرابت ایچون شاعرک مرادی غریب
اود کتوردی که هیچ بر صو ایله سونمز دیمکدر. تتمهٔ تمهید سابق اصل
ثانیدن متفرع اولان شعبه لر بونلردر تحقیر تعظیم تهویل شعبهٔ اولی که تحقیر در
نته که لسان عربیده تنوین تنکیر ایله تحقیر قصد اولنور. لسان فارسیده دخی
اول یا ایله که تنکیره دلالت ایدر تحقیر قصد اولنور. لفظ خوی دکی یا کبی که بو بیتدن
واقع در بیت تو آوردی و را بدین داستان. و کرنه خوی بود در سیستان
حرف یادن بوراده معنای وحدت قصد اولنمش دکلدر. قصد اولنماغک دخی
وجهی یوقدر. زیرا اول تقدیرجه نه فایدهٔ خبر بولنور. نه لازم فایدهٔ خبر بولنور.
زیرا مخاطبک معلومیدر که اول امرک ایکی سنک دخی ماده ده اصلا حیثی
یوقدر. بلکه حرف مذکور ابهام ایچون ایراد اولنوب انکله تحقیر قصد اولنمشدر.
ابهام ایله تحقیرک مناسبتی ظاهر در شول اعتبار ایله که ابهام مبهمک وجوه معینه دن
عاری اولماسی ابهام ایدر شعبهٔ ثانیه که تعظیم در بودر که نته که لغت
عربیه ده تنوین تنکیر ایله تعظیم قصد اولنور لسان فارسیده دخی اول یا ایله که تنکیر
مقامنه قایم اولور تعظیم قصد اولنور. لفظ جایی دکی یا کبی که بو بیتده واقع
اولمشدر بیت کس بی کمانی و من بی کسم. کرم دست کیری بجایی رسم
لفظ جاییدن بوراده مراد مطلق منزله دکلدر بلکه منزلهٔ عظیمه در. تحقیق مذکور
یادن وحدت اراده اتمکله تعظیم قصد اولنمقدن ابهام اراده اتمکله تعظیم قصد
اولنمق اولیدر. اکرچه ایکیسنده قصد تعظیمه وسیله اولور. معنای اولده
وسیله لک ظاهر در. زیرا انفراد عظمت شانه لایق اولان اوصافدندر. اما
معنای ثانیده بو اعتبار ایله در که ابهام تعیین حددن که حد تعیینی انی
مستلزمدر. مبهمک تجاوزنی ابهام ایدر وجه اولویت اولدر که بو طریقله
تعظیمده مبالغه وار در. اول سببدن مذکور حرف یانک معانی سنده
معنای تعظیم اصل ثانینک شعبه لرندن عد اولنمق انسب کورلدی. اکرچه معنای
کثرت ایله معنای عظمت مطلق زیاده ده مشترکدر. اما کثرتدکی زیاده فی الکم

وتعظیم دکي زیاده زیادة في الکیف در مقابللري اعتباریله بربرندن امتیازلري
ظاهر اولور. تکثیرک مقابلي تقلیلدر. تعظیمک مقابلي تحقیر در شعبهٔ ثالثه که تهویل در
بودرکه نته که لسان عربیده تنوین تنکیر ایله تهویل ایچون قصدا ولنور لسان فارسیده
دخي اول یا ایله که تنکیر مقامنده قایم اولور. مذکور معنی قصدا ولنور مثلا قورقنج
اژدها دیاجک یرده اژدهایی دیرلر. نته که شاعرک بو بیتنده واقع اولمشدر.
بیت اژدهایی حلقه کشته خفته زیر دامنم. زآن نه چینم ترسم اگر گردد اژدرها
اژدرهاي من معناي سادس که تعلیق در حرف یا که اخر فعل ماضي یه لاحق اولور
اول فعلک معناسني که تنجیزدن که قطع اوزرینه خبردر تعلیقه صرف ایدر. مثلا مقام
تنجیزده بود دینور که معناسي اولدي در. مقام تعلیقده بودي دینور که معناسي
اولایدي در بیت اگر شاه را شاه بودي پدر. بسر بر نهادي مرا تاج زر. مذکور
یا اخر فعل ماضي یه لاحق اولدغي گبي آخر فعل مضارعه دخي لاحق اولور. انک معناسني
تنجیزدن تعلیقه صرف ایدر. شول معنایي افاده ایدر که لسان ترکیده اندن ایدي
لفظي ایله یاخود ایدي لفظي ایله تعبیر ایدرلر. مثلا مقام تنجیزدن استر دیرلر. عجم
خواهد دیر. مقام تعلیقده استر ایدي دیرلر عجم خواهدي دیر بیت کسي گز تو
ترسان بود خواهدي. که درکام شیران نهان باشدي. مذکور حرف معناي
تعلیقي افاده ایتدکندن توري درکه لاحق اولدوغي فعل البته سیاق شرطده
واقع اولور. وقوعي برشي اخرک وقوعنه معلق اولمیان فعلک آخرینه لاحق اولمز
شعبه لسان فارسیده معناي تمنا ایچون مخصوص ادات یوقدر انوکیچون با شقه
صیغه دخي تعیین اولنمامشدر. معناي تعلیقه نوعا مناسبتي اولدوغي اجلدن اخرینه
مذکور حرف تعلیق لاحق اولان کلمه مقام تمنیده استعمال ایدرلر. تعیین مراد
دلالتي قرینهٔ حالیه یه حواله ایدرلر. مثلا نولیدي دیاجک یرده چه بودي دیرلر
ع چه بودي گر نبودي اشنایي حافظ چه بودي ار دل آن ماه مهربان بودي
که حال ما نه چنین بودي ار چنان بودي شعبهٔ اخری معناي تعلیق معناي ترتیبي
متضمن اولدوغندن اتوري مذکور یا که آخر فعل ماضي یه لاحق اولور. ترتیب
مجرد ایچون دخي استعمال اولنور. نته که بو بیتده واقع اولیدر بیت چو بر
سنگ بودي سم سنگ رنگ. بفرسنگ رفتي چکا چاک سنگ.
عبارت چو دلالت ایدرکه شاعر تعلیق معناسني قصد ایتمامشدر. بلکه ترتیب قصد
ایتمشدر. مرادي فعل اول بولندوغي گبي فعل ثاني دخي بولنور بلا تخلف ولا تراخ
دیمکدر. معناي تعلیق قصد اولنجق بو غرض حاصل اولمز. معلق علیهک وجودندن

معلقک وجودي متراخي اولمق جایزدر. مذکور یا نته که مقام تعلیقده هم شرط
وهم جزا یه لاحق اولور. مقام ترتیبده دخي هم مرتبه هم مترتب علیهه لاحق
اولور شعبهٔ اخری مذکور یا معناي تعلیقي افاده ایتدوکي اجلدن خصوصیله وصیت
وسپارش مقاملرنده استعمال اولنور. اول معناي خاص اراده اولنور.
بخصوصه حرف مذکور اول وقتده امره لاحق اولور. ماضي یه مضارعه لاحق
اولمز. معناي امري منجز حالیدن معلق استقبالي یه نقل ایدر. وصیت
وسپارش معناسي حاصل اولور. مثلا امر تنجیزده بین ونماي دیرلر امر
تعلیقده بیني ونمایي دیرلر ع ازکار خویش پیش بیني لوازمش بیت
اگر در راه بیني شاه نو را. بشاده نو نمایي ماه نو را معناي سابع که تامل در
برایشک آخري نیه وارجغني یا برامر نیچون منتهي اولدوغني یا نیه لایق ایدوکني
افاده مراد ایدنلر لفظ مصدرک آخرینه بر یاء ساکنه الحاق ایدرلر اول
مقصود اولان معاني افاده ایدرلر. مثلا دیاجک وبیاجک دیاجک
یرده گفتني وخوردني دیرلر. معنالري سویلمکه لایق کلام ویمکه منتهي طعام
دیلمکه مستحق کمسه یه کشتني دیرلر. گیدجک یه رفتني دیرلر بیت چو نتوان
رفتني را داشت در بند. گره بستن چو موران بر شکم چند. بالآخره ولاحق
نسنه یه بودني دیرلر بیت گذشته خود گذشت وبودني بود. پشیماني
نمیدارد کنون سود. معلوم اولا که فاضل محقق رسالهٔ یائیه نک اولنده
ارباب فضل واصحاب معرفتدن برجماعتله که میدان فرسنک فارسلري
ایدیلر. اخر کلمه یه لاحق اولان حرف یانک خصوصنده مناظره اولندقده
اول معنیلري التي نوعه که وحدت ونسبت وخطاب وتنکیر
ومصدریه در دیدکلرنده فاضل مزبور مصدریه مذکور حرفک معناسندن
دکلدر دیدیکنک بیانیدر که بودر تنبیه مذکور یانک اخر مصدره اختصاصي
اولوب افاده ایتدکي معناي مصادردن غیریه افاده ایتمدوکیچون اول یا یه یاي
مصدري دیدیلر. ومعنا بسني معناي مصدریه صندیلر اول کلاملري توجیهه
قابل مذکور یانک مصدره انتسابي وار دراما اخري بیتن البطلاندر. حرف
مزبورک افاده ایتدکي معنی معناي مصدري دکلدر. ذکر اولنان انتسابي دخي
انتساب لفظیدر انتساب معنوي دکلدر. مذکور یانک افاده ایتدکي معنانک معنایي
مصدره انتسابي یوقدر. اول سببدن معناي مزبور اصول معللیدن عد
اولندي. معناي نسنک شعبه سي عد اولنمادي معناي ثامن که نفي در بو معنا

افاده ایدن لغت فارسیه ده فی الحقیقه حرف نوندر مفتوح استعمال اولنیجق
آخرینه بر یای ساکنه کتوررلر نه دیرلر. مکسور استعمال ایدیجک آخرینه بر یای
ساکنه الحاق ایدرلر نی دیرلر یوق دیاجک یرده عجم نی دیر نه دیر یوقدر
دیاجک یرده نیست دیر اول بری استعمال اتمز بورادن کلنور که حرف
یانک دخلی مذکور معناده حرف نانک دخلی کبی دکلدر بعض محلده انسز معنای
نفی افاده اولنماز الیش. بو اعتبار ایله مذکور معنا بی حرف مزبوره نسبت
جایز اولدی معنای تابع که افراد در یای مفتوحه که لسان فارسیده معنای
معینه دلالت ایدر. مثلا اسنکله کتدم دیاجک یرده عجم با تو رفتیم دیر
و اول بانک آخرینه یای ساکنه لاحق اولور فتحه سنی کسره یه تبدیل ایدر نون
نفیدکی کبی. و دخی اول معنای معینک مقابلنی که معنای انفراددر افاده ایدر
اول معنادن لسان عربیده دون عبارتیله تعبیر ایدرلر. مثلا عرب بدونه
دیر عجم بی او دیر. لسان عربیده مذکور معنادن لا ایله تعبیر ایدرلر مثلا
مشقتسز دیاجک یرده بدون الکلفه دیرلر. بلا کلفه دخی دیرلر. اما ضمایره
دخول دون لفظنه مخصوص در. اما لا انلره داخل اولماز. مثلا عجم بی من
بی تو. بی او دیر. عرب بدونی. بدونک. بدونه دیر. بو محلده لا استعمالنه
مجال یوقدر. فاعده نته که مذکور حرف با فعله و مشتقه داخل اولمز.
مثلا بای مفتوحه ایله بزد دیمزلر. و بدان دیمزلر. بو یا دخی انی کوزدر
اونک اردنجه کیدر نه فعله داخل اولور و نه مشتقه داخل اولور. مثلا
بی زد. و بی دان دیمزلر نته که مذکور با سایر اقسام اسمه داخل اولور. مثلا
باسر. و بازیب. و بافر و بازن. و باشوهر دیرلر. بو یا دخی انلره داخل اولور
بی سر. و بی زیب. و بی فر و بی زن. و بی شوهر دیرلر. بو خصوصلرده با ایله
بی سابقا مذکور اولان تا ایله بی کبیدر. حبش تالشدن اولان یا که حرف
روابتدندر اصلا دلالتی یوقدر نه مستقلاً و نه منضماً الی الغیر معانیدن بر معنایه
اول معنی کرکسه مستقل اولسون کرکسه غیر مستقل اولسون. اول سببدن نه
حروف مبانیدندر و نه حروف معانیدندر. بلکه سابقا بیان اولنان فایده ایچون
زیاده اولنور. لسان فارسیده نفی ایچون اولان نون مفتوحه نک و نهی ایچون
میم مفتوحه نک آخرینه لاحق اولور. مثلا شول و فتن که اول حرفلری الف اولان
کلمه یه داخل اولالر مثلا کلمدی دیاجک یرده نیامد دیرلر. اصلی نآمد در اصلی
اوزرینه استعمال اولنور. کلمه دیاجک یرده میا دیرلر اصلی مآ درمیمک

والفك

والفك مذیله جزئ ثانیسی یالکوز الف ممدوده دکلدر بلکه الف ایله یادن مرکب
بر کلمه در ترخیم اولنمشدر. آخر کلمه ده واقع اولان حرف یانک حذفی لسان
فارسیده شایعدر نته که سابقا ذکر اولنمشدر. مانک اصلی فی الحقیقه مای در
حرف یا حذف اولنوب ما قالمشدر. سهولتله تلفظ ایچون بر یا زیاده اولنمشدر
که میا اولمشدر. صورت مای که عربیه ده صونک اسمیدر اشتباهدن
خلاص اولمشدر. و لفظ تمامینک آخرنده واقع اولان یا که شاعرک
بو بیتنک آخرنده در بیت به پیش حضرت مخدوم جامی. من این ابیات را بردم
تمامی. واقع اولمشدر حروف زوائددندر. ضرورت شعر ایچون زیاده ده و
ب. اشام آب اشامی ایچجک صو. باد ان آبادانی شنلک عمارت معناسنه
بدان آبدانی نعمتی مثله دیمش. ب زندکان آب زندکانی آب حیات که
ایچن اولمز. لبسرد آب سردی صوقلق که بلده واقع اولوب و اخلیلدن
اینار غلیظ صودر. و تبول صوکنه کلان صوکه عرب ودی دیر. ب آبی آبوه
عوبجه سفرجل دیرلر. و اوردک و صویه منسوب دیمکدر. تش تاریش اتش پاریسی
نعمتی طاتلی ایوز معناسنه نقل ایلمش. تش آتشی غضبناک معناسنه. و
آتشه منسوب دیمکدر. چلق آچلقی صحاح عجم صاحبی ضیافت عامه معناسنه
نقل ایلمش. ج آجی جیم عجمیله انجه دیدکلری شکاری قوش. و وزیر و هندوستانده
بر معظم شهرک آدیدر که اجی دیرلر جزیره لردندر. دم آدمی بغدای اکلی اسمر
معناسنه و آدمه منسوب دیمکدر. ر آری کسر را ایله اوت همه دخی دیرلر
عربیده نعم و بلی معناسنه حرف ایجاب و تصدیقدر ع اری بهمین تربتیت
خاک زر شود بیت اد هم آمد بسر کوی تو و مرد رقیب. اری اری بر قیبان
قدمی نیست مرا. و آو دن لفظندن خطا بدر کتوررسن معناسنه و کتورر
و کتورمیسن معناسنه استفهام در. ر آری رانک فتحه سیله دیشی بی
و آلجی آره معناسنه. زمای آزمایی صنامقلق. سان اسانی قولایلق و
راحتلک. سا آسایی راحت و آرام و دینجلمک و دیکلنمکدن کنایه در.
و وصف ترکیبی در. دل آسای کبی. ست استی یک کم معناسنه آستین
لفظندن مخففدر. بیت یکنفس ای خواجه دامن کشان. آستنی بر همه عالم
فشان بیت بلکه تو بی کارکر راستی. دست همه دست ترا آشتی. شت
آشتی شین معجمه ایله صلح معناسنه. شکو آشکوی اوز زنده و عمود اورزنده
یاپلمش کوشک و چاردق و قبه. بیت تو بی که از غرف آشکوی طارم چرخ.

نزول یافت بایوان جد تو تنزیل ٭ شنای آشنایی بلشلك و یوزجکلك ٭
شن آشني صحاح عجم صاحبی یراشق وارالیش و اشنالق معناسنه نقل
المش لم آلمی قیوصواسی کسر ضاد له عضاده معناسنه ٭ لن آلنی مثله مد و قصر له
لوبی دشت آلوبی دشتی کویم دیدکلری بیان لمشی ٭ لی بال آلی بالی کراسن
و وشنه آلو بالو معناسنه ٭ ان آمانی و بالقصر صاقنمق ٭ و خراج و بریکجی
کافرلر ٭ مو آموي مشهور اولان جیحون ایز ماغنك آدیدر ٭ اما حقیقتده جیحون
کنارنده بر شهر آدیدر بو اضافتدن اتوری جیحون ارماغنه اطلاق اولنور ٭
شمس فخري بخارا خسروا بشکن سر خصم ٭ زعم کن چشمشان چون روی آموی ٭ نکا
انکای اندن صکره و اول وقت دیمکدر ٭ نکه آنکهی مثله و ااوای اواز و
یا نفی بیت همه کشت با نقش دیوار جفت ٭ نه یارای جنبش نه اوای کفت ٭
هن ربا آهن ربای مقناطیس سایر ادلری و تفصیلی اهن ربای لفظنده مذکوردر ٭
هن سا آهن سای دم اکه سی آهن سا معناسنه ٭ آی آمدن لفظندن
صیغهٔ امردر کل دیمکدر بیا معناسنه ٭ و لفظ مذکوردن اسم فاعلدر مطلق
کالیجی معناسنه نته که لفظ خدای مرکبده بیان اولنمشدر ٭ بینه اسکندر
آیینه اسکندري نعمتی بر طاشدر یا خود بر آیینه در که جمله عالم انك ایچنده
کورینور ٭ آیینهٔ گیتی نما دخی دیرلر دیمش ٭ و تفصیلی اینده مذکوردر ٭ لوی اشن
آلوي اشني قرامق دیدکلری نمشن ٭ و طاغ ارکی معناسنه دخی دیمشلر ٭
الالف المقصورة ٭ ٭ خترکو اخترکوی فالجی و یوجی ٭ زان
ارزانی اوجوزلق و لایقلق ٭ رنج ارنجی یکرمی ذراع مقداری اوزون المك
و اورغان ارنج دخی لغتدر ٭ سب خلعت اسب خلعتی پیشکش آتی ٭
سب نوبت اسب نوبتی اول اتدر که بر قاج کمسنه اشتراك اوزره اولوب
نوبتله بند کلر ندن اتوری اسب نوبتی دیرلر ٭ فراخته پا افراخته پای یاغك
التی طبان معناسنه ٭ و اياغ التنه دوشمش لسنه ٭ لن النی قیوصوآسی الفك
مد و قصری جایزدر ٭ ماد آمادي اهل شیراز لغتیدر دیدی معناسنه حافظ
غرت یك دی روشنی تز اماذی ٭ غرت ٭ و دي ٭ روشنی و تیز دخی شیرا
لغتیدر ٭ معنای مصراع اکر بر روشنلکنر بزدن کوردکسه دیمکدر ٭ ٭
بو بیتك تمام معناسی بیی لفظنده بیان اولنوبدر ٭ لوای دشن الوای دشنی
فی حصاری و صحاح عجم صاحبی صبر معناسنه نقل ایلمشلر که براجی اغاجك صقغیسیدر
آلوا معناسنه ٭ ان اماني زنهاری یعنی خراج کزار کافر ٭ و نقاره و صغنمق معناسنه

نباز

نباز انبازي اورتاقلق اشتراك معناسنه ٭ نبوه انبوهی چوقلق و
توکلك ٭ نبو انبوی قحوطوتمق معناسنه اسم مصدردر و صفت دخی استعمال
اولنور شمس فخري ترنج اسمان کرد معنبر ٭ اکر کرد دز خلقش دسته انبوي
بخوغ پیشان الخوغ پیشانی الن بورشغی ٭ ندرون اندروني ایچرولك
و ایچروسی معناسنه ٭ و چادر شب ٭ ند اندي خصوصا دیمکدر ٭ خاصه
و خصوصا اصلده عربیدر ٭ اما فارسیده و ترکیده ده غایتده شایعدر ٭
اصل فارسی که اندي دره ٭ و اصل ترکی که طولادي درز ذکر اولنمشدر ٭ عماده
کر خوار شدم سوی بت خویش یه وا باد ٭ اندی که بر مهتر ما خوار نبیم خوار ٭
نطاکی انطاکی سقمونیا خاصیتنده بر داروودر ٭ نکریز انکریزي ترخون
دیدکلری سبزه سایر تفصیلی ازیر لفظنده مذکوردر ٭ نکشتر انکشتری
یوزك خاتم معناسنه عرب خاتم ٭ و خاتام ٭ و خیتام دیر ٭ نعمتی و انکشتوانه
و زهکیر معناسنه ده کلوردیمش ٭ نکون انکونی باطل اشلایجی معناسنه ٭
الالف المکسورة ٭ ٭ سپر اسپري تمام اولمق معناسنه
سپری معناسنه بیت زبان اندر آرم بشعر دری ٭ چو کشت این کزین
داستان اسپری ٭ سفت اسفنتی یونجالق ٭ شکی اشکی نعمتی سرکه معناسنه
نقل ایلمش ٭ سایر ادلری سرکا لفظنده مذکوردر ٭ ای حرف ندادر عربیده
یا معناسنه رباعي ای بار خدا الحق هستی ٭ بشش جز آمد دفرستی ٭ علم و عمل و
فراخ دستی ایمان و امان و تن درستی ٭ کاه اولور حرف ندا ایچون
حذف اولنور ٭ نته که فردوسی یوسف و زلیخا سنده اتمشدر ٭ بیت
چنانم زعشق تو در تیتیم ٭ که یادم نیاید همی ترس و بیم ٭ ای در تعلیم معناسنه در
یثرد ایزدي فتح زا ایله الله ایچون دیرلان و الله ایچون اولان نسنه
ایزدك تفصیلی محلنده ذکر اولنمشدر ٭ ی وا ای وای فریاد و آفرین
معناسنه حافظ بر مهر چرخ و شیوه او اعتماد نیست ٭ ای وای بر کسی که
شد ایمن ز مکروی ٭ فریاد و افرین بر کمسنه یه که ایمن اوله انك مکرندن
دیمکدر ٭ مراد شاعر بودر که نیچه کمسنه لر چرخ مهر و محبت و مساعدهٔ دولت
کوستردکلرکا الدانورلر فکر عاقبت و عمل اخرتدن محروم قالورلر ٭ آفرین
اول کمسنه یه که انك مساعده سنه الدانمیوب مکرندن امین اولا ٭ ترکی دلده
کاه اولور که تحسین محلنده ماد مد دنه عجب دیرلر ٭ بو معناده اولان ای وای
لفظی دخی بو معنایه مستعملدر ٭ الالف المضمومة ٭ ٭ ٭ ٭

شتربا اشترباي كلكك اوني . ميد وار اميد واري اميدلولك معناسي
الباء المفتوحة ؛؛ پادشاه پادشاي فاضل محقق
دقايق الحقايق قدح . بويله تحقيق . و تدقيق اتمشلر كه پادشاي لفظ مركبدر
بر جزئي پاد در پاي تحميله دفع ضرر و اصلاح فساد ايدن نسنه يه لسان
فارسيده پاد ديرلر . پاد زهر انديدر شول طاشنك آدي دير كه زهرك مضرتن
دفع ايدر . بر جزئيده شايد عوام ناس معناسنه . و قافيه نك بر نوعنه
ديرلر كه خواص يانده مقبول دكلدر عوامه نسبت ايدوب شايكاني
ديرلر . و هم كنج شايكانينك دخي اصلي بودر كه بر خزينه نك آديدر كه خسرو
پرويز زماننده عامه رعايادن بري جفت سورركن بولوبدر مقام
نسبتده حرف كافك زياده سي لسان فارسيده واردر پادشاهي لكك
معناي تركيبي سي مصلح عامه در . بو اعتبار ايله القاب سلاطيندندر نته كه
بو بيتده ظاهردر بيت ازين ژرف جاهست رهايي دهيم . وزان پس ترا
پادشايي دهيم . مطلقا حاكم اولو الامر معناسنده استعمال اولنوردر بيت
كه من تا ترا ديدم اي جان من . نيم پادشاي دل خويشتن . بو محله مناسب پادشاه
لفظنده نكته واردر . اران باراني ياغمورلق . ارخدا بارخداي مولي ديمكدر
اما اكثر فتاويده مذكوردر كه بر كمسنه سلاطين و جبابره دن برينه اي خداي
ديسه علمانك اتفاقي بونك اوزرينه دركه كافر اولور . اما اي بارخداي
ديسه مشايخك بعضي قاتنده كافر اولور . و بعضلر قاتنده كافر اولمز ديدلر
كافر اولور دينلر بويله ديرلر كه بار اولو ديمكدر . پس اي بارخدا ديمك
اي اولو تنكري ديمكدر . اصل معني بويله اولوب و خطاب ايدن بو معنايي
مراد ايدنجك بي شبهه و نزاع كافر اولور . اما اكر معني سي بويله اولدوغني
بلمسه و خطابنده بو معنايي قصد ايلمسه محمد بن فضل ديمشدر كه بن جا ايدرم
كه عند الله كافر اولمايه . و فقيه ابو نصر دبوسي . و فقيه ابو جعفر هندواني
و ائمه بلخدن نيچه اولولر كفر لازم كلمز ديمشلر . جامع اصغر مصنفي و ابو عبد الله بلخي
رحمهما الله كفر لازم كلمز ديانلر سوزي صوابدر و نظر دقيقدر ديمشلر . و
سببني بويله ديمشلر كه اصلده خداي بر مصلحته متولي اولانك اسميدر نته كه
بر خانه نك تدبيري قبضه تصرفنده اولانه خانه خداي ديرلر . و بر كويك مصالحي
اكا مفوض اولانه ده خداي ديرلر بو توجيه اوزرينه بارخداي اولدركه اولولق
تدبيري انك الينده اولا . بركلمنتا به عنايت ايدوب قهرمان ملك اتمك الندن

كله بو وصفك حقيقتي مالك الممالك حق تعالي جل و علي يه مفوضدر . ملك بخش
و غوث فقراي اولان پادشاه كه ظل اللهدر اكا دخي اطلاق اولنسه اولور . ملك بخش
و دولت فزا اولدقلري كبي انوري اي بر اطراف ملك فرمان ده . وي
بر ابناي عصر بارخداي . فاضل محقق . دقايق الحقايق قدح . بويله تحقيق
و تدقيق اتمشلر كه . بار لغت فارسيده اجازت معناسنه در . اجازت
ويردي ديه جك يرده عجم بار داده دير . شول يره كه پادشاهلر ارباب
حاجاته عرض حال اتمكه دستور و اجازت ويرلورلر لسان فارسيده اكا
باركاه ديرلر . بارخداي دكي بار دخي بو معنايه در . معناي تركيبي سي
صاحب باردر . خداي صاحب معناسنده در نته كه محلنده بيان اولنوبدر
علم اولنجق قاعده تركيب بوزيلوب مضاف اليه تقديم اولنمشدر . تمام
انا يه بارعام الله تعالي دركاهندن غيري يرده اولمادوغندن انوري لفظ
مذكورك اطلاقي حق تعالي يه مخصوصدر . حرف رانك سكونيله اولنجق
معني ذكر اولاندر . اما كسره سيله اولنجق لفظ عربي اولور . اصلي باري در كه
يرديجي معناسنه در . اول تقديرجه خدايدن مراد واجب تعالي اولور
نته كه خداي لفظنده تحقيق اولنمشدر . بحر الغرايب صاحبي بارخداي مولي
ديمك اولور ديمشدر و انورينك ذكر اولنان بيتيله استشهاد اتمشدر
تعيين معناده خطا ايدوب و استشهادنده اصابت اتممشدر
مذكور بيتده ديدوكي معنايه دلالت يوقدر . پارس پارسي معناسي پارسه
منسوب ديمكدر . آخرندكي ياي نسبتدر رومي دكي ياكبي . پارس دياركه
آديدر كه شيراز ديدكلري شهر انك دار الملكيدر نته كه شيخ سعدي
شيرازينك قدس سره بو بيتندن اكلنور بيت اقليم پارس را غم
از آسيب دهر نيست . تا بر سرش بود چو توي سايه خداي . مذكور حضرت
شيخك ملك سليمان ديو پادشاه شيرازي مدح اتدوكي يرده
مرادي اقليم پارسدر . نته كه خاقانينك بو بيتلرندن كه خوارزمشاه
شاه خراساني . و عراقيني و پارسي الدوغي وقتدن ديمشدر ظاهر اولور بيت
شكر كه خوارزمشاه ملك خراسان كرفت . ملك خراسان نه ايچو خراسان كرفت
مانجه تيغ او قلعه كردون كشود . مورچه تيغ او ملك سليمان كرفت . فارسي
پارسينك معربيدر . باء عجمينك فايه تبديلي علامت تعريبدر . تعريبك معناسي
عجمي لفظي عربي يه دوندرمكدر . معناسندن نقل اتمادن اول اقليمه نسبت اولنان د

عجم زبان پارسی دیر عرب لسان فارسی دیر اول دلك فصیحنه دری دیرلر
ودربنك تفصیلی صدر کتابده ذکر اولنمشدر ارك بارکی ایی ات وبارکیر ات
که عربی دیدوی یه مقابل ایلی ویاوزلی یوك طواری بوداخی بر نوع اتدر
ویکبارکی معناسنه ادانی زبان زیب دا دازسم بارکی دروخیره شد چشم
نظاره کی نظامی ره بجان روکه کالبد کندست بارکم کن که بارگی تندست
شمس فخری رانده بر روی سپهر تندخوی شهسوار کین خسرو بارکی
دل نهاده برعنای روزکار دشمن درکاه او یکبارکی ارندك بارندکی
قای که یاغش دخی دیرلر ارمبو بارمبوی فسلکن دیدکلری کوکچك قخولی
ریحان معناسنه ارنکبو بارنکبوی ایوه دنه دیدکلری اوت سایر ادلری
جنطیانا لفظنده مسطوردر ار باری باء عربی ایله اسماء اقتددندر عربیده
باری خالق معناسنه در بعضلر اصلی عربیدر دیمشلر بیت رفتار خوش قد
میان باریك ما الطیب فاك جل باریك وادات توسل در مقام
تحسرده وتمناده استعمال اولنور شویله اولسه باری بویله اولسه باری دیرلر
سلمان دل اگر بارکشد بارنکاری باری ورکسی بارکزیند چو تو باری باری
ار باری باء عجمیله حاصل معناسنه ارندك باریدکی نعمتی یاغش باریدکی
معناسنه دیمش ازك بازکی دلیجه طغان اسامان باسامانی صالحلك
از بازی اویون لعب معناسنه اس پاسی برز دیمکدر بعضی معناسنه
وبرنوبت معناسنه قره حصاری ثلثی معناسنه نقل ایلمش بیت
همین کز تیره شب بگذشت پاسی بیاد جم شکرلب خور دکاسی اکابو پاکابوی
زنادن پاك اولان کمسنه اك پاکی استره عربجه موس دیرلر الاق
پالانی سمرجی وآلات دوزیجی باء عجمیله الان بالانی باء عربیله باش اوتسی درز
الا بالای باء عربیله بوی قامت معناسنه دیوقری ویوجه فوق وعالی
معناسنه ودیه وفریاد معناسنه ده استعمال اولنور وسایر تفصیلی
بالا لفظنده مذکوردر الا پالای باء عجمیله بنت مطیه ویدك جنیب
وجنیبت معناسنه شمس فخری کرده پیش رکاب اختاجی سپهر خنك سپهر را
بالای ابدی بزیر آمد از پیل بالای خواست بناکام رزمی گران کرد راست
واسب پالانی وسوزکی پالا معناسنه الودك پالودکی مثله یعنی سوزکی معناسنه
سایر ادلری پالا لفظنده مذکوردر اوج باورجی لسان خوارزمده خوان
سالار معناسنه در فاضل محقق دقایق الحقایقده بویله تحقیق وتدقیق

امثلر

امثلرکه باورکردن انانمقدر ترك ایناق دیدوکنه عجم باوری وباورجی دیر
اوسن باوسنی اول عورتدرکه ارینك براوغلانلی برعورتی دخی اوله جامع
الفرس صاحبی دخی بو معنایه نقل ایلدی وضره معناسنه واول ازه
دیرلرکه برعورتی وارایکن برعورت دخی اله اپ اپای ایاق رجل معناسنه
نعمتی وایز اثر معناسنه وبهانه وکبر ودیوقاری واقندی وغنیلك
معناسنه دخی استعمال اولنور دیمش وپاییدندن امردر ووصف
ترکیبی ده قلنور دیرپای دیرلر فلکه صفت اولور قدیم زمانی ولدوغیچون
دبدی یرامزلق دران پدرانی اتاسی واردیمکدر در پدری اتالق
رتر برتری بوجهلك ذیرا بزبرای قابل صیغه مبالغه در بذیرفتن لفظندن
راك پراکی باء عجمیله وکاف عجمیله بر نوع تاقیه در کلاه جنسندن را برای
حرف در لام جاره معناسنه برای من بنم ایچون برای تو سنکیچون
برای زید زید ایچون دیمکدر رجستك برجستکی اعضانك قوردا شی
کبی قبار قبار اولماسی رجوشیدك برجوشیدکی قوردا شی دیدکلری
علت رخ برخی برز بعضی معناسنه ردك پردکی مستوره عورت
ردق بردقی بردعی معناسنه که تکلتی صابحی یه دیرلر بتنماکند فروش
معناسنه وغایت ای قاتره بردعی دیرلر رد بردی حصیر اوتی والدق
وایلندك دیمکدر ومسخره لق رشه برشهی فنات یوکی رك پرکی
رانك فتحه سیله بر نوع تاقیه در کلاه انواعندن کلاه برکی دیرلر وصوفیلر
شمله سی وبعضلر خبنده لر قوشاغیدرکه یوکدن ایدرلر وباشلرینه
دخی صاررلر رشتن برشتنی مطلقا بنیاده دیرلر مرکب عام
معناسنه روار پرواری باسلی وسمز پرورده معناسنه بیت
اسب تازی بکار جنك آید روز میدان نه کاو پرواری رور پروری
مثله غیری ادلری پرورده لفظنده مذکوردر روا پروای قولاشبی
اسان معناسنه ربی باء عربیله فارغ وخر خرآدلی اوت وعربیده
بری بر آتندر قورتلمق وپاك اولمق معناسنه ربی پری باء عجمیله عربیده
جنی معناسنه وکنش معناسنه ده کلور ری افا پری افای اوجق
طوتان کمسنه مصروع معناسنه ری سا پری سای مثله پری ثرفت معناسنه
سس پاپس پایی بغدالمق کوزنجیلر لعبندر ستك بستکی باغلیلق
وکوکل بلتکلکی وکوره نوسن معناسنه سس کو پس کوی باء عربیله حوف

سویلیجی بکثر معناسنه. بس بسی مولانا جلبی لب الفظنک اماله سیدر. آنجه و
نیجه نیجه دیمک اولور فردوسی چه ناخوش بود دوستی با کسی. که مایه ندارد
ز دانش بسی بیت مرا آنچه میبگذرد در دل منه که دجله بسی. بس از خلیفه بخواهد
گذشت از بغداد. فاضل محقق. دقایق الحقایقده. بویله تحقیق. و تدقیق
ایتمشلر که بسی نک آخوندکی بابا انسیدر. بکی نک آخوندکی باکبی دیمشلر. بو محله
متعلق بس و بس لفظلرنده بعض تفصیل مذکور در که. طاب بطابی وردک
مرغاب معناسنه عربجه بط دیرلر. فتر بغتری جلاه آلتلرندن کوجی دیدکلری
بعضلر دفه دیر دیدیلر. غیری ادلری بغر لفظنده مذکور در. کرو بکروی
مدمن شراب اولان ترکیده بکری دیرلر فاسق معناسنه. لاتکین بلاتکینی
کرز د بوز معناسنه. بوزدغان دیدکلری. ل بلی عربی منجمد در تصدیق
ایچون استعمال اولنور. ترکیده ایله در دیمکدر. عربیده فتح لام ایله عجمیده
کسر لام ایله درآری معناسنه. نات نعش بنات نعشی یدی یلدز در دوردی
نعش در. اوچی بنات در. بنات نعش صغری دخی وار در. ابو عبیده تمثیلها
والدیک ید غوص صباحه. اذا ما بنو نعش دنوا فتصوبوا. عربیدر فارسیده
دخی کلور. بندواس بندوایی لسان پهلویده بیک بوز التمش قنطاره
دیرلر فردوسی هزار و صد و شصت قنطار بود. درم بود از و نیزه دینار بود
که در پهلوی موبد فارسی. همی نام راندیش بندوایی. بندکشا بندکشای
بوغون واکریجی ابنوبه. و مفصل معناسنه. غیری ادلری بند آب لفظنده
مسطور در. بند بندی طوتغن اسیر معناسنه. ب به بی اهل شیراز
لغتیدر بیای معناسنه. حافظ به پی ماجان غرامت بسپریم. غرت
یک ذی روشتی تزا ما ذی. جان جیم عجمیله و سپریم. و غرت و دی
و روشتی. و تز و اما دی شیراز لغتلریدر. معنای بیت ایاغه برجانی
عوض وجزا اصمرلرز. اگر بر روشنلکنز بزدن کوردکسه. مراد بزدن برنسنه
هدی و ضیا کوردکسه انک عوضی جان تسلیم ایدرز دیمکدر. بیت در بن ره
گر مطیعی جای شکرست. اگر داری خطایی عذر از و خواه. سایر لغتلرک
معناسی محللرنده بیان اولنوبدر. مرک بهرکی کاف عجمیله بالیق غنا معناسنه
بر بهری برز بعض. و برخی معناسنه. هلو پهلوی لغت مغان و فرس
قدیمدر که اصلا عربی مخلوط دکلدر. فاضل محقق. دقایق الحقایقده
بویله تحقیق. و تدقیق. ایتمشلر که معناسی پهلوه منسوبدر. آخوندکی بابا انسیدر

پهلودر نته که بو بیتلردن ظاهر در نظم همی بود تا یک زمان شهریار. ز پهلو
برون شد ز بهر شکار. بدآن کو مر خویش کیخسروست. که بکیموی او بهتر
از پهلوست. کو مهرک اصلی کوهسار در الفی حذف اولنمشدر. پابک
الفی حذف اولنوب بی قالدغی کبی. نته که محلنده ذکر اولنمشدر. پهلویده
فارسی. و دری کبی برر لو دلدر نته که بو بیتدن ظاهر در بیت بیا موختیه
گزی هم جادوی. بدانسته چینی هم پهلوی. فردوسی پهلوئی جادوئی یه قافیه
ایدوب لامنی پهلوئینک مضموم اعتبار اتمشدر. سابقده کیخسروه قافیه
ایدوب لامنی مفتوح اعتبار اتمشدر. ایکی سیده جایز در نوکبی شوده ده
قافیه اولور مفتوح اعتبار اولنور. نته که عمر خیامک بو رباعیسندن
ظاهر در رباعی یکجرعه می کهنه ز عمر نو به. هر جا که نه می طریق بیرون شو به
یک تاک به از تخت فریدون و قباد. خشت سر خم ز تاج کیخسرو به. او به ده
قافیه اولور. مضموم اعتبار اولنوب نته که عمر خیامک بو رباعیسندن
ظاهر در رباعی نه جامه عمر کهنه نو خواهد شد. نه کام کسی بکام او خواهد شد
منزل بکنار آب گیر و لب جوی. کین کوزه چو بشکست سبو خواهد شد
مذکور شاعر مشهورک بو شعرندن اکلنان بو در که مذهب باطل تناسخه
قایل اولان جاهللردن اولا. اما صواب بو در که بو مقوله اشعار که مشایخدن
صادر اولمش اصطلاحاته حمل اولنه. زبان پهلوی ایله توصیف شاعر
مذکورک بو رباعیسنده واقع در رباعی روز یست خوش هوا نه گرمست
و نه سرد. ابر از رخ گلزار همی شوید گرد. بلبل بزبان پهلوی با گل زرد
فریاد همی زند که می باید خورد. لسان پهلویده فصاحت یوق ایدیکنه
مذکور رباعیده اشارت وار در. پهلوینک نسبتنده مبالغه قصد
ایدیجک بر الف و بر نون زیاده ایدرلر پهلوانی دیرلر. نته که فردوسینک
بو بیتلرندن ظاهر در نظم گشاده زبان و جوانیت هست. سخن گفتن
پهلوانیت هست. اگر پهلوانی ندانی زبان. بتازی تو ارو ند را دجله خوان
مثلا بویک اغاج دیاجک یرده پهلوانی درخت دیرلر. نته که بو بیتده
واقع بیت چو زد ارّه بر پهلوانی درخت. شد از خانهٔ دولتش تاج و تخت
نته که بو محل سابقا ذکر اولنمشدر. تکراره احتیاج یوق. محصل لسان
فارسینک دریسی فصیحدر نته که بو دخی ذکر اولنمشدی. پهلویسی فصیح
دکلدر نته که لسان عربیده حالا ویله در. شهرینک دلی فصیح دکلدر. بادیه

شنیدلر بنک دلی فصیحدر. بهلوآنینک بر معناسی دخی واردر. بهلوآن مفرددر
بهلوآن مرکبک فرقی بیآن اولندغی یرده بیان اولنوبدر. سم بهمی نغمنی بزر
دیمکدر برخی معناسنه دیو نقل اتمش. وجهنکاوی دمیش. سایرا سامیلسی برخ
لفظنده مسطوردر. بی بادعجمیله سکر عصب معناسنه. وایزاثر معناسنه
واوکجه عقب معناسنه. وبهانه ولام جارّه. وبرآی. وبهر معناسنه
مثلا ازبی آن. ازبرای تودیرلر. یعنی انوکیچون. وسنکیچون دیمکدر
یاپ پیاپی بری بری اردنجه واولشدردی واولشدردی دیمکدر. ایان
پایانی نهایتسزلک حسینی سری دارم که سامانی ندارد. غمی دارم که پایانی
ندارد عطار یکی اول که پیشانی ندارد. یکی آخر که پایانی ندارد. نعم پیغمی
خبر جیلک بیغو بیغوی باء عجمی وفتح غین وکسر واو ایله ترکی دل وترکی خط
یغو بیغوی مرصع دیمکدر. اسدی زیا قوت سیصدکم بیغوی. زکوبر جهبل
گرزن خسروی. یوکا یوکای باء عجمیله شول دوکون که گلین الورلر حلیمی فتح
با ایله ضبط ایلمش. نعمتی حرکات ثلثه ایله ایراد ایلمش. الله تعالی اعلم
الباء المکسورة :: ب بی ایی جید معناسنه دیمشلر
شکل نارکی پیکل نارکی دبار مغل قتغی. لک پلسکی باء عجمیله وسکون لام
وکسر سین ایله قزل بویه یراغی کبی یراغی اولور براوتدر اما اندن کجرکیدر مربع
بالدری وار در مغرب ولایتنده اکا مصفاة الرعاة دیرلر. زیرا چوبانلر
انکله سود سوزرلر. بهبود بهبودی تندرستلک وایلک. برا بهرای
عاقل واهل تدبیر کمسنه. بهتر بهتری یکرککک معناسنه. بهی ایلک
نعمة الله ولی مردمان زوبهی مطلبند ازایام. طرفه اینست که هرروز بتر می بینم
شمس فخری نه بینند اختر آن تاحشر ازان پس. زتاب کین توجهر بهی را
وبرایوه دیمکدر. ندو بندوی باء عجمیله چایلاق قوشی غیری ادلری کوشت
ربا لفظنده مسطوردر. وصوکردمسی سایرا سا ایلسی سنداب لفظنده مسطوردر
وکنه که بوجکدر طوآره یا بشر قرآد معناسنه. بی حرف نفی در عربیده بلا معناسنه
فاضل محقق. دقایق الحقایقده. بوبله تحقیق. وتدقیق اتمشلر که باء عربیله بی لسان
فارسیده شول معنایی افاده ایدر که ترکی دلده سز ایله تعبیر ایدرلر. مثلا
ترک دلسز دیدکی یرده عجم بی زبان دیر. نشان سز دیاجک یرده بی نشان دیر
نته که بو بیتدن ظاهردر. بیت گر کسی وصف او زمن پرسد بی دل ازبی
نشان چه گوید باز. لفظنا دخی حرف نفی در. اما مابینلرنده فرق واردر

برلسنک

برلسنک استعمالی صحیح اولدیغی یرده آخرک استعمالی صحیح اولمز. مثلا
نادان دیرلر بی دآن دیمزلر. بی دل دیرلر نادل دیمزلر. بعض یرلرده ایکیسنکده
استعمالی صحیح اولور. مثلا ناکنده دیرلر بی کنده دیرلر. ناچیزده دیرلر
بی چیزده دیرلر. نازن ده دیرلر بی زن ده دیرلر. اما معنیلری مختلفدر
ناکسک معناسی کمسنه دکلدر نته که بو بیتده ظاهردر. بیت شمشیر نیک ازآهن بد
چون کند کسی. ناکس تربیت نشود ای حکیم کس. بی کسک معناسی کمسنه سزدر
بیت کس بی کسانی ومن بی کسم. کرم دست گیری بجای رسم. ناچیزک معناسی
نسنه دکلدر دیمکدر نته که بو بیتدن ظاهردر. بیت بگفتا من کلی ناچیز بودم
ولیکن مدتی باکل نشستم. بی چیزک معناسی نسنه سزدر. نازنک معناسی عورتسز
دیمک دکلدر. بلکه عورت دکلدر دیمکدر. بی زنک معناسنه عورتسزدر
بو محله متعلق نالفظنده بعض تفصیل واردر. بی دخی حرف نفی در فرقلری
محلنده مذکوردر. لسان فارسیده بی نک مدلولی مقابلسنده منده ایله
تعبیر ایدرلر. مثلا احتیاجلی دیاجک یرده نیازمند دیرلر. بی نیاز دیرلر
احتیاجسز دیاجک یرده لفظ باده دخی بی یه منوجه مقابله واردر. مثلا
سنکله دیاجک یرده باتو دیرلر. سنسز دیاجک یرده بی تو دیرلر. اما
تمام مقابله بی ایله منداور تماسنده در. با نک مدلولی معیتدر
بی نک اوکا مقابلسی مدلولنه انفراد لازم اولدیغی اعتباری ایله در
بازوت پیاز دشتی بصل عنصل وابوجهل قربوزی خنظل معناسنه
ونوشادر معناسنه. پاک بی باکی قورقوسزلق. وقیغوسزلق وپرواسزلق
بی باء عجمیله ایچ یاغی پیه لفظندن مخففدر. شمس فخری نهیبت جسم وجان خصم
بگداخت. بدان صورت که آتش جرم پی را. فره حصاری پی وپیشه معناسنه
دخی کلور دمش. پیب پیبی عورتلره تعظیما قادن. وبوله دیدکلری کبی یرده
استعمال اولنور. وایی. به. وجید معناسنه. بین پینی ان ترکی که چون
اوبرزند برجنک چنک. ازدل ابدال بکر نزد بصد فرسنک سنک
نعمتی وعورتلرک آبوه. یاابی. ویدکلری دمش. پنکان پینکانی باء عجمیله منجنیق
غراده معناسنه عوام تحریفا یدوب منجلق دیرلر. بخوان پیخوانی
واورسیمیدرالف ثابتدر. طاتسزلق معناسنه. پیرا پیرای باء عجمیله دباغ
معناسنه. باء عربیله ابله واحمق معناسنه گلور. پیدطبر پیدطبری طبرخون
بیت بی تو چمن ریختم از دیده بسی خون. اینست سبب سرخی بید طبرسی

دوده عبیدر فارسیده ده شایعدر عنصري بختی مستیت بحر کفک روان
ازلبش کرد جهان مشک شد منت او زیر باد · بردان برداني چوق بلور
معرفتلي کمسنه · بردبار بردباري یوک کتورجیلک و یواش صبرلی کمسنه دن
کنایه اولنور حمول معناسنه · بروس پروسي باء عجمیله بلو معناسنه ·
برهنک برهنکي یالنجقلق عریه معناسنه · عري الرجل یعري عریة فهو عارٍ
وعریانٍ جوهري بویله یازر · بزرکوار بزرکواري غایتده اولولق ·
بزمو بزموي جو برجبر یعني یامری یومري نسنه دیمکدر · پشت پشتي
ارقه یصدغي · وحز و محنت اولان · پل پا پل پاي یاپی · بلغار بلغاري
صاغري درکه دیار بلغاره نسبت اولنور · که اقلیم تاتارده برشهرک
آدیدر او کا انتسابي اولدغندن اتوري بلغاري دیرلر · آخوندکی یاپاغ
نسبتدر کلناریدکي یا کبي که اول رنک معروفک آنارچجکنه نسبتي اولدغندن
کلناري دیرلر · بن سار بن ساري اکر دیدکلري سایرادلري سرکه لفظنده
مذکوردر · بن کوه بن کوهي بردانه درکه پشل قابي اولور · پوج بین پوچ بیني
باء وجیم عجمیله بوچه بورنلي و یصي بورنلي · بواد بوادي اهل شیراز لغتیدر
می باید دید دیمکدر حافظ امن انکرتني عن عشق سلمی · تزاول روکلي لولو
بوآدي · تز دخي شیراز لغتیدر تواز دیمکدر · لولو عبیدر معشوقدن
کنایتدر · مصراعک معناسي سکا اولدن بر معشوق یوزن کورمک
کرک ایدي دیمکدر · بودن بودني اولاجق معناسنه بیت کذشته
خود کذشت و بودني بود · پشیماني نمیدارد کنون سود · آخوندکی یا
شول یادرکه لسان فارسیده آخر مصدره لاحق اولور · تهیئو واستعداد
معناسني افاده ایدر · آخر کلمه یه لاحق اولان یانک معناي سابعي که تمالدر
بو محله متعلق بعض تفصیل ذکر اولنمشدر · و بودني اولماسي ممکن اولان نسنه
معناسنه ده نقل اولنمش · بود بودي اولایدي معناسنه بیت اکر شاه را
شاه بودي پدر · بسر بر نهادي مرا تاج زر · وایدي معناسنه · بور پوري
معروف سازدرکه چالرلر ترکیبده بوري دیرلر · و میخ اوجي ·
وست پیرا پوست پیراي دباغ · بوک بوکي صحاح عجم صاحبي سؤال عن لغو
کذا في بحر الغرایب دیمش · بو بوي باء عربیله نحو معناسنه · ایي سنه و
یرامزنه اطلاق اولنور · مطلق ذکر اولنسه ایي سي مراد اولنور · وامید
معناسنه کلور حافظ بوی نافه کاخر صبا زان طره بکشاید ··

بروز بروزي باء عربیله طالعسزلک عریده محدود · و محروم · و مخارف معناسنه
بزار بیزاري براءت قوزلمق حافظ جفاي دوست بغایت رسیدمی ترسم
که انتهاء جفا ابتداء بیزاریست · و برکمسه نک اوضاعندن رنجیده اولوب
نفرت اتمک · بي سامان بي ساماني فاسقلق معناسنه · پیر پیري قوجه لق که
جمیع قوینک سقوطي ونزولي وبهار عمرک خزاني در شیخوخت معناسنه
بیت چون پیر شدي حافظ از میکده بیرون آي · رندي و هوسناکي در عهد
شباب اولي بیت چون پیر شدي سیفي در میکده ساکن شو · کین علت پیري را
یک جام شراب اولي · برز بیرزي افاق دفک درکه خرده فروشلر صتارلر ·
عنصري شاکرند ارباب معني زین که یاري طبع تو · مي شناسد بیرزي از کوهر و
سوسن ز سیر · وله بیرزي بود پیش ازین کوهر علم واین مان · بشیر فلک
بدور توصید سک متعلم است · بیستکان بیستکاني کاف عجمیله آیلق
وظوبلق دیمکدر · زمان اولده سلاطین دحکامک طبع لطیفلرنده عدالت
وخلقه مرحمت و شفقتلري زیاده اولماغین اهل وظایف وعسکره آیده برظیفه
ویرلمکه طاقت کتوره مزلر دییو غایت عاطفتلرندن علوفه و وظیفه لريني
یکرمي کونده بر ویررلر امش · اول مناسبت ایله بیستکاني دیمشلر ·
بیسک بیسکي باء عجمیله الالق · وابرصلق معناسنه · پیس پیسي اول مرضدرکه
بدني الاجه ایدر عربیده برص دیرلر · پیشان پیشاني اوک عطار یکي اول که
پیشاني ندارد · یکي آخر که پاپاني ندارد · والناصیه معناسنه · وعبید ·
عبید زاکاني کفتمش از لطف خود یک بوسه · زود ده جانا و پیشاني مکن
پش دست پیش دستي اوکلیلک ع پیش دستي کن که نبود دست پیشین را
بدل · پش پشي باء عجمیله اوکلک · بش بیشي باء عربیله ارتقلق فضل
معناسنه · پیله بین پیله بیني باء عجمیله بورن قنادي · بي نو بي نوبي
صحاح عجم صاحبي طاتسزلق معناسنه نقل ایلمش · بیمار بیماري خسته لک مرض
معناسنه · بین بیني بورن انف معناسنه · و کوراسن دیمکدر دیدن
لفظندن صیغه مخاطب مستقبلدر · مرحوم ملا ادریس بدلیسي نک منشي خیلي
بزرک بیني اولماغین ظرفاي دوراني بورسمه تعریض اتمشلر رباعي
ادریس که منشئ بنامش بیني · در کنکره جاه مقامش بیني · مشهور میان خاص و
عامش بیني · هرجا که ببیني مرد تمامش بیني · بو نظمده لفظ بیني دیدن مضارع
مخاطبدر الباء المضمومة ·· بخت بختي باء عربیله برک

زتاب جعد مشکینش چه خون افتاد در دلها؛ عنصری عاشق باميد وصل
گر گشته شود شاید؛ غواص بوی در جان در خطر اندازد؛ و بوی دیدکلری اوت
که دافع ریحدر؛ حلبه وشنبلیله معناسنه؛ و پوی با عجمیله امر در پو
یومیدندن؛ واسم مصدر در تک وپوی دینلور؛ تکلمه پو یورمه معناسنه
خسینی از کعبه مقصود دلا دور فتادی؛ بیهوده بود این تک وپوی که تو دار
بیت طامع مال وجاه می باشد؛ همچو روباه وگرگ در تک وپوی؛
بهم تبهی حبلی وزننه نیک اوتی که ارپه باشی کبی باشی اولور؛ دیوارلر اوزرنده
بتار اطبا عصاره سن الورلر قانی قطع ایچون غایتده قابضدر؛ ترکیده
اکلیجن دیرلر وچنک اوتی نوع اوله التاء المفتوحة ::
البستان تابستانی یلاق ویازلق؛ اب تابی یلدرامق وآیدنلق
اتار؛ تاتاری یرتماجلی قفتان؛ وخوب محبوب؛ واعلی کومر؛ واتی مشک
وتاتاره منسوب دیمکدر؛ اج کیان تاج کیانی اولو پادشاهلر تاجی دیمکدر
اجک تاجکی بردرلو قفتاندر تبریزده پارنده گیرلر؛ اخت تاختی اوکدل
اتی؛ اریک تاریکی قرانکلق؛ ار تاری مثله؛ از تازی لسان عربینک
فصیحنه دیرلر؛ وبدوی آت؛ نعمتی وآوایتنه ده دیرلر دیمش؛
اتای فات معناسنه شیخ سعدی پشت دوتای فلک راست شد از خرمی
تاچو تو فرزند زاد مادر ایام را؛ سایر آدلری تا لفظنده مذکوردر؛ نعمتی و
ماننده؛ وهمتا معناسنه نقل ایلمش؛ فاضل محقق؛ دقایق الحقایقده
بویله تحقیق؛ وتدقیق اتمشلر که تای قاتدر برقاته یکتا ایکی قاته دوتا دیرلر
نته که شیخ سعدینک ذکر اولان بیتندن ظاهردر؛ شول ساز که اوچ
قل ایله چالنور اوکاسه تای دیرلر؛ تایک کاه اولور آخرندن یای حذف
ایدوب تا دیرلر نته که سه تا ترکیب بیانندن ذکر اولنمشدر؛ تو یده قاتدر
اما تادن فرقی واردر؛ توی شول قاته دیرلر که منحنی ومحیط اوله؛
یعنی اکری اولوب برنسنه یه بورینه صوغان وکلم قاتی کبی؛ بار تباری
نعمتی وظیفه وجهت معناسنه نقل ایلمش؛ باه تباهی ازغنلق وچور کلک
بس تبسی ترکیده دخی تبسی دیدکلری نظامی قطار استر دره صدوسی
که بارش طشت وطشخان بود وتبسی؛ چوق لغت واردر که اصلنده فارسیدر
ترکیده دخی شایعدر؛ بنکو تبنکوی صندوق وانبار؛ وکور قوبی کبی
ایچنه سپرندی دوکرلر؛ سائر اسامیسی تبنکو لفظنده مسطوردر ؛؛؛

ب تبی صوق نکنده لی تاقیه؛ تر تتری سکون تا ایله سماق؛ وبعضلر سماق برای
دیمشلر؛ اصح سماقدر شمس فخری در بساطین لطف بهجة او؛ شاید ار قند آید از تتری
غیری ادلری تتم لفظنده ذکر اولنمشدر؛ صحاح عجم صاحبی صکره بعد معناسنه
وبری بریدر دیو بیانی معناسنه ده نقل ایلمش؛ تر تتری فتح تا ایله نعمتی بعضلر
کلاه تتری درکه کلاه امیرانه دیمکدر دیمشلر؛ شیخ سعدی تسبیح هزار دانه
در دست مبیح؛ درویش صفت باش وکلاه تتری دار؛ وبعضلر تتر تترک
غایتده ادنی؛ واحمق؛ وجاهلنه دیرلر دیو نقل ایتمشلر دیمش؛ رب تربی
قرودت کشش معناسنه؛ ربخ تربخی حمید یلمک فتحله دخی مرویدر؛ سایر آدلری
تسکنج لفظنده مسطوردر؛ ر تری یاشلق؛ بس تبسی بر نوع اوزون تولی
کربدر که اردبجه قوان کمسه یه اتر؛ غیری اسامیسی جنز والفظنده یازلمشدر؛
سین مهمله وشین معجمه ایله وتانک فتحه سی وکسره سیله دخی مرویدر؛ بیت
اگر چه گشت زخم سرما بسی؛ ننازد کسی پوستین از تتی؛ شت تشتی میکائیل
علیه السلامک آدیدر؛ رش تشی اوقلی کرپی اسدی که نامش بسوی دری چون
کشتی یکی سکنه خوانندش ودیکر تشی؛ شرین ثان تشرین ثانی روم ایلرندن
یومور بوس دیرلر کوز فصلنک اورته ایدیدر او توز کوندر وکنش انک
اونی وحتجی کونی قوس برجنه واردر؛ بدیجی کونی اغاجلردن صو نزول ایدر
شویر تشویری او تانمقلق؛ فت یزد تفت یزدی بر نوع کیفیت ویرر داروdر
فش تفشی تبسی ومرجمک؛ کاپو تکاپوی اشغه یوقاری یلمک وتیز تیز کلوب
کتمک؛ لفظ مرکبدر اسم مصدر معناسنه استعمال اولنور شمس فخری
سمندش گاه رفتن بازدارد؛ فلک را از تحرک در تکاپوی؛ ک وپو تک وپوی
مثله؛ لاش تلاشی طاغلوب مضمحل اولمق وهلاک اولمق عربیدر وعربده
وجنک معناسنه ده کلور عوض معناسنه بو دخی
عربیدر بیت هرچه بزور ازدل جافی کنی؛ وای تو گر شب نه تلافی کنی
لخ تلخی اجلق؛ ل تلی تضعیف لامله درزیلر کیسه سی؛ ودروش؛ ل تلی
تخفیف لامله دروش که درزیلر التیدر؛ وبکز تلن لمشی که عربجه علیق دیرلر
ندرست تندرستی صاغلق؛ ند تندی کوده ده اولان یومرجه
وصرت کبیجه اولان یره دیرلر؛ مثلا قولانغک الجندم وطاشنده والت
طوداغک وسطنده اولان یومرجه برجکزلر ضم تا ایله دخی مرویدر لغتدر؛ نشو
تنشوی اوده بو یوندی دو کاجک دلک که صواندن طشره کیدر عربجه بالوعه دیرلر

ب.

دميت يو ياجق تخته • واو ده اولان چاه كه ايچنه يوبندي دوكرلر ديمش
وسيلة المقاصد ده • نه شوتنه شوى مثله يعني ولي يوجق تخته تكا تنكاي
طارلق تنكتا تنكتاي مثله طارلر • وكليد قوآتي • وابرشيم طرآجق كياسي
كتابي لاله وكل تنكناي بوسعدي ميشود • بهر بذلش در دكان سكه داران
بهار • واج تواجي عارض لشكر ادالي تواجي جوبنمو ديك يك شمار •
بدفتر درآمد سيه صد هزار • وز توزتي يمين ولايتنده بر قبيله يه منسوب
بر نوع غايتده نوفقه قفتانلق بزدر • عربيده تا ده واو ده مفتوحدر • فارسيده
واو ساكن استعمال اولنور • بيت قاقم وسنجاب در سرماسيه جار • توزي
وكتان بگرما هفت هفت • مولانا حليمي وقمار ايچون يوغلنان ده يه دخي
اتينك تخشنه ديرلر ديمش • نعمتي وجامع الفرس صاحبي واول يوغرلنان ده يه
دخي ديرلر ديمشلر • وبيبرك دوه • مار • تهاري صفرايي كسيجي لسنه ليمون هنراي
وتمر هندي شرابي • وسائر بونلر كبيلر • التاء المكسورة • ماما
ه تهي فتح وكسرله استعمال اولنور • بوش خالي معناسنه • يلنجاق عريان
معناسنه • ويالكز تنها معناسنه ده استعمال اولنور • اسدي دزرم پهلوان
بادلي پرشكفت • تهي رفت ازانجا وده بركرفت • ديكر دست تهي كرپرشنجي
روى • دو درشيني ونيابي نظر • ديكر تهي پاي رفتن به از كفش تنك • بلاي سفر
نه كه درخانه جنك • عزي ادلربي تهك لفظنده مسطوردر • تي مثله • يزنا
تيرناي كسكنلك كه قلج وبچاق اغزنده در انكله كسر صحاح عجم صاحبي وسز ناكه جلالر
ديمش • بركشت تيركشتي كمي دراكي • يرك تبركي كاف عجميله يولانوق معناسنه
برده كمر نيزه كري • جسلك • يز تيزي ياناث اله سيله كسكنلك • واوصق معناسنه
التاء المضمومة • • رش رو ترش روي طونوق يوزلي
سعدي اكر حنظل خوري از دست خوش خوي • به از شيريني از دست
ترش روى • رش روي ترش رويي طونوق يوزلولك • رش ترشي
رانك سكون وضمه سي جايزدر • معناسي اكشيلك در • ك غز ترك غزي
برقومدر كه غايتده خونريز وبي باكلردر • رنج ترنجي جيد يلمك عجزي ادلربي
تكشنج لفظنده مذكوردر • زلق ترلقي يوغرت صوبني طوزايله قاينادرلر
اكشي قاتوق كبي • لنك تلنكي كلخن حمامسي • ودبلنجي وكزلك • ويرام چالتيلك
عربيده تلني معناسنه در • اول كمسه يه ديرلر كه چوق احتياجي اولا • ش
والثلاثة الحاجة • تندي كوده ده واقع اولان يومرجه بر • وصاريلق

دقايقنغا

دقايقنغانلق • واغولق • حاصل كلام • غلظت ويومريلق وسوريلك اعضاده
واكر طبيعتده اولسون استعمال اولنور • مثلا تندي كوشش • وتندي بايي
وتندي خوي ديرلر • فتح تا ايله دخي روايت اولنمشدر • وانامي توانابي
كوجلي لك • وانكر توانكري بايلق غنيلك معناسنه • ونك تونكي ايكي تا ايله
نعمتي وجامع الفرس صاحبي بر نوع اقچه در كه زمان اولده يوررمش ديمشلر
وسيلة المقاصد صاحبي بو معنايه تا ثاني نونله تونكي ايراد ايتمش • مولانا
حليمي • وقره حصاري • ووسيله صاحبي بر نوع اغاجدر كه لوني اقچه وبياضجه
اولور ديمشلر • ودر تودري فتح دال ايله قوش اتمكي ديدكلري اوت كه
تخمي ايكي درلو اولور • آق وقزل • آقنه تودري سپيد • وقزلنه تودري
سرخ ديرلر • وز توزي ادلاشق واولاشمه وايليشك • وبا مفلي قفتان
وش توشي بقيه جان • رمق معناسنه • ونك تونكي وسيله صاحبي زمان
قديمده بر نوع اقچه ايدي كه يوررردي ديمش • ايكي تا ايله تونكي معناسنه
نته كه محلنده اشارت اولنمشدر • وم تومي لشيردن • توني كلخني وحمري
واوزآق بردن كلمش كمسه • وتوي اشباع واو ايله قات معناسنه در
اما شول قاته ديرلر كه منحني ومحيط اوله يعني اكري اولا • وبرلسنه بوريه
صوغان وكلم قاتي كبي • نته كه بو بيتدن ظاهردر • بيت نهرآمو بحر جود كدن
سنك برجويدر • كاشن قصر كده كوك برغنچه ونه توي در • ديكر تيرنفس
سوخته دان آه سحركاه • برجوشن نه توي فلك كاركرآمد • قره حصاري
وايچنده يعني درونده معناسنه ده كلور ديمش • تاي دخي قات معناسنه در
فرقلري محلنده بيان اولنور • كاه اولور آخرندن حرف يايي حذف
ايدرلر تو بر تو ديرلر • وتوي كسر واو ايله صحاح عجم صاحبي سنلسن معناسنه
وسنميسن معناسنه ديمش • وي توبي مثله سنلسن وسنميسن معنالرينه
ديمشلر • ونعمتي وآلن قلي معناسنه ده ديمش • وتوي توتوبي سنلسن سن لكدر
نوع اوله الجيم المفتوحة • • ايك چابكي بادء عجميله
جوكلك جستي دخي ديرلر • ابلوس چابلوسي دلكوجكلك دركه يلدانمق
دخي ديرلر • دلّه دوستانق صورتن كوسترمك • لكن كوكلدن اولمايه
عربجه تبصبص ديرلر • ابوك چابوكي چابكي معناسنه • اب چابي خراج وعشر
دكرا دوشنه جي عربيدر • فارسيده دخي شايع در • ادو جادوبي بكوجي عربجه
سحار ديرلر • ادوى جادوبي بكوجيلك • اربا چاربايي دورت اياقلي جانور

برقنعی سی اولورسه اولسون • ائت چاشنی قوتشلق لمکی چاشته معناسنه •
اشن چاشنی داد ولذت معناسنه • که الدلالة علی معنی المصدر قیاسی فی کل
کلمة مشتقة یتصل بها جزء یاء • فاضل محقق • دقایق الحقایقده بویله تحقیق و
تدقیق اتمشلرکه چاشنی جیم عجمیله داد دکلدر • بلکه مطعومدن شیئ قلیدرکه
دادکورمکیچون یرلر یا ایچرلر • اول مصلحتک مباشرینه چاشنکیر دیرلر مزه و[illegible]
چاشنی منتشر اتده لمونه یرینه در • مطلقا داده عجم مزه دیر • طاتسزه بی مزه دیر
حلیمی مزه ایله چاشنی فرق اتمامشدر غلط اتمشدر • ائی چالی دوزاق فخ معناسنه
جیم عجمیله • ام شو جامه شوی کیاسی یوبجی • اکمک چانکی طوتلق وآیلق فارسیسی
وترکیسی مشترکدر • ققسان وتنجاق بزه وعلوفه ده مستعملدر • امواج جاموارزی
مثلا • اشباز جانبازی ترموره یعنی صالنجق معناسنه • سایرا سامیلسی یادیبچ
لفظنده مسطوردر • اودان جاودانی ابدیلك • اجای برمحل معناسنه •
حافظ جای آنست که خون موج زند در دل لعل • زین تغابن که خزف میشکند
بازارش • منزل معناسنه ده مجازا جایی دینور • نته که بو بیتده ظاهردر • بیت
چوبی خسیس را اگرش تربیت کنی • جایی رسد که بوسه که خسروان شود • جهت
وسرکار معناسنه • ع نیکی بجای یاران فرصت شمار یارا • نعمتی وبرنسنه یی
دیشیله طوتمق معناسنه ده کلور دیمش • ای بهار جای بهاری یازله بری
بو چربوی جیم عجمیله اوزوچوبش • رب چربی جیم وبا عجمیله اوزلوق
سبوس چبوسی نفاق • شم فرنك چشم فرنگی کوزلک عینك معناسنه
کر چکری خودل یا خود ایرق دیدکلری اوت • شمس فخری ریباس معناسنه که
اشنخوان دیدکلری اوتدرکه قوزی قولاغی دخی دیرلر دیو نقل ایلمش وبو بیتی
ایراد ایلمش شمس فخری درقهستان بنام دولت او • سبزدار شاخ زرشود جگری
بعضلر بو لغتی مضمومه بابنده کتورمشلر • ك چکی سختیان بعضلر قزل سختیان دیمشلر
ل چلی زنجیره چکلان اسیرلر اصلده لغت هندیدر فرسده دخی مستعملدر •
ندین چندنی نیچه لك دیمکدر • نکال چنکالی اسی آلمکی یا غله قارشدرلر برلر
وترکیده یعجمور دیدکلری طعام که عربجه دلیك دیرلر • وارشته اشی
وکلیچه • وکته • وکنار • وباغ جمرغی چنکال خواست معناسنه • وترجمان اللغة ده
دلیك چنکال خواست دیمش • وفی الصحاح الدلیك طعام یتخذ من زبد وتمر
کالثرید دیمشنک چنکی صواشلری • وجابك آت معناسنه دیمشلر •
الجیم المکسورة ٥٥ هان کتخدا جهان کتخدای اولوبادشاهلر

القابندندر بیت گرانمایه شاه جهان کتخدای • بکرسی زریش برکرد جای •
ه بودی چه بودی نولایدی دیمکدر لیت معناسنه ع چه بودی کرنبودی
هل ها چهل پای ترکیده قرق یاقلی دیرلرکه جیان دیدکلری اغیلی بوجکدرکه
حشرات ارضدندر • عقرب کبی زهری مؤثر درصد پای دخی دیرلر • عربجه ادی
شبث در • غیری دلری چهل لفظنده مذکوردر • عجمده هزارپا دیرلر چهل پا
دیدلر چی جیم عجمیله نه دیمك اولور چه معناسنه • ضرورت وزن ایچون
جیمك کسره سن اشباع اتمکدن حاصل اولور • اسدی چوکن کفت شد بود
بی چی وچون • هنوزش نه پیوسته باکاف نون • یرك جیرکی جیم وکاف
عجمیله یوزسزلك • وجستلك • وبهادرلك فردوسی چوهومان برآمد بدان
جیرکی • به پیچید کودرز از آن خیرکی • یز جیزی برنسنه • ین جینی الینی دورك
وچینه منسوب دیمکدر • وبرزنکدرکه معروفدر ترکی وفارسیده والله اعلم
الجیم المضمومة ٥٥٥ دای جدائی ایریلق افتراق معناسنه
وسیلة المقاصد صاحبی وفره حصاری سخن • بانکته • یعنی نکته لی سوز معناسنه ده
کلوردیمشلر • ست دجو جست وجوی جیم عربیله ارامق واستمك فاضل
محقق • دقایق الحقایقده • بویله تحقیق وتدقیق • اتمشلرکه جست وجوی شست
وشوی • وکفت وکوی کبی در • جستندن وشستندن • وکفتندن
نه فاعل کلورنه امر • جوییدندن وشوییدندن وکوییدندن کلور • بوده بر
نوع توسعدرکه لسان فارسی یه مخصوصدر • لسان عربده یوقدر جستن
ایله جوییدنك معنالری بری برینه قریبدر • برینك معناسی استمك
برینك معناسی ایزدمك در • اول سمیدن اوندن اخذ اولنا جعی
بوندن اخذ ایدرلر • شست وشوی وکفت وکوی دخی تفصیللری محللرنده
بیان اولنوبدر • وان جوانی یکتالك فره حصاری واو برینه با ایله
مثاله دیمش • کر چکری ریباس یعنی قوزی قولاغی که اشنخوان دخی دیرلر •
بو لغت فتحله دخی روایت اولنمشدر • سایرا سامیلسی ریباج لفظنده مذکور
بعضلر خودل وایرق دیدکلری اوت در دیمشلر • اصح قول اولدر • دب جابه شو
چوب جامه شوی توقاچ که کیاسی یوبانلر انکله یودقلری بعض اسبابی وزدر
وب سا چوب سای درپی که نجارا لتلرندندر عربجه سفن دیرلر • وغی چوغری
جیم عجمیله سوزمه یوغرت جغرات دخی دیرلر • غیری تفصیلی انده مذکوردر • ون
چونی اشباعله نته یمن نیجه سن دیمکدر • دجوی ارامق واستمك معناسنه

جستن و جوییدندن اسم مصدر و صیغهٔ امر و وصف ترکیبیدر جست و جوی
دیرلر بیت بجوی کام دل خویشتن بهر جایی • که جست و جوی بود مایهٔ حصول مرام
وایراماق نهر صغیر معناسنه • وی یار جوی باری صحاح عجم صاحبی چایی و دره
معناسنه نقل ایلمیش نوع اوله الحاء المفتوحه حق بودر که
لسان فارسیده حاء مهمله یوقدر نته که دیباجهٔ کتابده نقل اولنمشدر
لکن بعض لغات لسان فارسیده شایع اولمغین ارباب لغت کتابلرینه
ایراد الممکن بیان اولندی • ام حامی کمند • فرق حفرقی چوکین یوزلی قبیح الوجه
معناسنه در • زدن حودنی گوره لک • لقه چین حلقه چینی مشهور حلوا
و نج حونجی حلوای ناطف در نوع اوله الخاء المفتوحه
ار چین خارچینی اولدر که آیینه چینی اندن ایدرلر و اندن اوق دمرن
دخی ایدرلر • کیمه طوقنوب جزئی جراحت ایتسه فی الحال هلاک ایدر • ارماه
خار ماهی مشهور مرسین بالغی • اکش خارکشی قزل تودری خبه معناسنه
که دارولردندر اطبا قاتنده معروفدر ترکیده قوش اکمکی دیرلر •
اله بین خاله بینی برنخلی بولماج اتنی ال خالی بوش نهی معناسنه
عبیدر فارسیده ده شایعدر • غیری اساییسی تهک لفظنده مذکوردر
نعمتی و ای قفتان • و انا قرداشی خال معناسنه و مرد نیکونام • و تکبری
حقا بودر که کبر فتی خالیلقدر • و جغد که نهانشیندر • و علم نیزه و ای
قلم • و قرم طانع • و یغمور بلودی • و ای نشان معنالرینه نقل ایلمیش • ام خامی
چکلکلک • و کمند • نعمتی و قوم یعنی توده ریک معناسنه ده کلور دیمیش که
خامه دخی دیرلر • انک خانکی اوده اولان مرسنه خانه یه منسوب دیمکدر •
و بر نوع مشهور حلوا آدیدر • و خانه پرورد معناسنه • ان خانی صوصوداجق
لنه • اوند خاوندی خاور معناسنه که بعضلر مشرق بعضلر مغربدر دیمشلر
تفصیلی محلنده مذکوردر • صحاح عجم صاحبی دخی خاوندی لغتنی مشرق معناسنه
نقل ایلمیش • اخای داد • لذت معناسنه • و خاییدن لفظندن صیغهٔ امر
و وصف ترکیبی در شکرخای • و لب خای • خای کبی چیناجی • وکلم لهنه
معناسنه • وچقوریر مغاک معناسنه • رابات خراباتی فاسق معناسنه
برجو خبرجوی جاسوس سایر آدلری خبر بر لفظنده مسطوردر • ردشت
خودشتی قولان دیدکلری جانور کور معناسنه • بسنک خسنکی برایلیق
اکخشت خانه کشتی دومن اغاجی مردی معناسنه • داخوای دآد لذت معناسنه

داورهی

داورهی الف ثابتدر جای پای قافیه سنده استعمال اولنور • خای بوندن
مخففدر • حرفا لا تلفظاً • یل خیلی چوق و چوقجه دیمکدر • ترکیده شایع
لغتدر الخاء المکسوره • خهی بر لفظدر که زهی
معادله سنده استعمال اولنور کمال اصفهانی زهی شکسته خطت پشت
زلف مهرویان • خهی برده لبت آب چشمهٔ حیوان • ولیش اراخویش ارای
کندلی بزاجی • ویش خویشی خصملق • خی تولقق خیک لفظندن تخفیف
اولنمشدر • غ بناشد قوتی بر بادخی را • یرک خیرکی طونقلق • یرخیری
مولانا حلیمی بر نوع چچکدر اطبا قاتنده معروفدر • صاری اولور و بنفش
اولور • وسیله صاحبی واق و کوک دخی اولور دیمش • ادایی چمن را بجای
کل و یاسمن • کل زرد و خیری چمن در چمن • خیف وصفنده دینمشدر عصار
شکفتش یاسمن بر جای سنبل • کرفتش برک خیری دامن کل • دکر نظرکاه خیری
شقایق شده • بهم یار عذرا و وامق شده • وانک باغن الورلر • بعض ارباب
لغت خطمی زرد دیدیلر • خطادر که اسماء ادویه ده ارباب لغتک نقلنه
اعتبار یوقدر • وخیر و معناسنه بیت نرکس و خیری تهی از تیرخار • کاه
خواست کهی زینهار • بعضلر بر نوع صاری رنکلی چچکدر دیمشلر بیت
چو شاخ جوانیش بری کرفت • کل و سرخ و او رنک خیری کرفت شمس فخری
زرد و خیره است دشمنش زان رو • کرد نسبت بخود بد و خیری • بعضلر
بر غیری چچکدر زنجه درلو رنکلی اولور • بعضلر شب بوی چچکیدر دیدیلر • و بر
اوک حرمی و خطه سی که اندن ایچریسی اهلنه مخصوصدر • دستور نیز غیربارک
کرمک اولماز شمس فخری شهریاری که منفت طاق سپهر • باشد از طارمش
کمین خیری مشفقی روزیش خطر کردم و نانش نشکستم • نشکست مرا دست و
برون کرد ز خیری • یزخیزی زاء عربیله جامع الفرس صاحبی اوکوزغه سی
و چاردغی • و حرمی که اندن ایچری کیرلمز دیمش • والله تعالی اعلم
الخاء المضمومه • بارخبازی ابم کومجی دیارکاری
اوت • جت خجنکی مبارکلک و قوتلولق • دا خدای تنکری تعالی
جل و علانک علم خاصیدر غیره اطلاقی جایز دکلدر • فاضل محقق
دقایق الحقایقده بویله تحقیق و تدقیق اتمشلر که لفظ خدای مفرد
اولمتوار • مرکب اولمق وار • لفظ خدای که مفرد اولا معناسی صاحبدر که
ترکیده اندن اسی دیمکله تعبیر ایدرلر • مثلا عرب صاحب قصه دیر

عجم سیم خدادر • ترک گمش اتی دیر • نته که بو بیتدن ظاهر در بیت
هم سیم خدا و هم قوی پشت • خلق سوی او کشید انکشت • قریه استنه که
کوی اتی درده خدای دیرلر • نته که بو بیتدن ظاهر در بیت سر که از دست
رنج خویش وتره • بهتر از نان ده خدای وبره • کشور اتی دیجک یرده
کشور خدای دیرلر • نته که بو بیتده ظاهر در بیت بدرگاه تو بر نهم
بر زمین • نه من جمله کشور خدایای چنین اسدی بکرشاسب کین جوی کشور
کشای • جهان پهلوان کرد زاول خدای • او اسنه کتخدای دیرلر • نته که
بو بیتده واقع در بیت زنا داشتی رای زن در سرای بکد بانو بی
فارغ از کتخدای کد بانو ده کتخدای کبی مرکبدر • برجزی کد در که مطلقا محل
قرار در کرکسه او زرنم بنا اولسون میکده آتشکده کبی • کرکسه اولماسون
وادی کده کبی نته که محلنده ذکر اولنوبدر • برجزیده بانو در او ده کتخدا
اولان عورته دیرلر • اما لفظ خدای که مرکب اولا اصلی خود آی در معناء
ترکیبی سی کندی کلیجیدر • نته که بو بیتده واقع اولیدر بیت آمد بر من که
من رسولم • کفتم تو برو که من خود آیم • ای اسم فاعلدر آمدندن معنای
اصلی سی مطلق کلیجیدر • اما حق تعالی نک علمی اولان خدایده اوندن مراد
وجود مظهرینه کلیجیدر • خدانک معنای ترکیبی سی اول تقدیرجه بنفسه خارجه
کلیجیدر • یعنی بذاته موجود اولیجیدر • اما امام فخر رازی مطالب عالیه دلو
کتابنده بو معنایی تقریر ایلمشدر • عبارتی بودر که بعینها نقل اولنور
و تقریب من هذا اللفظ یعنی من لفظ واجب الوجود قولنا بالفارسیة خدا
واصل هذه اللفظة قولهم خود آی وهو مرکب من لفظین احدهما خود و معناه
ذات الشیء ونفسه • والثانی قولنا ای ومعناه جاء ای بنفسه
وذاته لا بغیره جاء • والمراد من هذا المجیء الوجود فصار قولنا خدای فی معنی
بنفسه وجد وذلک هو اللفظ المطابق • کقولنا واجب الوجود لذاته انتهی
بحر الغرایب صاحبی صاحب معناسنه اولان خدایی واجب معناسنه
اولان خدادن فرق تمامشدر • غلط المشدر • رده دست خرده دستی
یان کیجی لک کیسه لری معناسنه • ردک خردکی ادبلی • رد خردی کوچجک
کوچجکلک • رم خرمی شادلق و بر نوع قزل چچکدر قوبارد قدنصکره بنجه زمان
طورر صولماز • روه خروهی بک قوشی که دامه قورلر تا صیدانی کورب
دامه دوشه و کیجی قوشی • سرانکر خسرانکری صحاح عجم صاحبی کاف عجمیله

کویکلک معناسنه نقل ایلمش • اما وسیلة المقاصد صاحبی • و جامع الفرس
صاحبی وقاینلق معناسنه دخی نقل ایلمشلر • یعنی قاینلق و دوکرلک • دلمش
تک خشکی قورولق و آت ترسی که قوردوبات اللنه دوشرلر • عامه
غلط ایدوب قشکی دیرلر • سروان خسروانی بکشنه دیمکدر • وکچمش
پادشاهلر یادکاری • وشنود خشنودی قانعلک معناسنه • واجه سرا
خواجه سرای خادم معناسنه • وار خواری اعتبارسزلک • حقیرلق •
بو واو ده ایکی وجه جایزدر • رسمی اولا • زار • وخار • قافیه سنه • ثانیا
ملفوظ اولا • صور • ومور • وزننه • استعمال اولنه • بو استعمال شاذدر •
فصحی اعتبارندن خارجدر • نته که محلنده بیان اولنوبدر • وارزم
خوارزمی شول بغرا که اسباب محتاجی تمام اولا • وش خوشی بخشی
وایی دیمکدر سعدی کنونت که امکان گفتار هست • بکوای برادر بلطف
وخوشی • واخوای داد لذت معناسنه • واو رسمی الف ثابتیدر • جای
و پای • قافیه سنه • وب خوبی کوزللک • وردن خوردنی حاضر بیاجک
طعامدر • ومطلقا بیاجک • صحاح عجم صاحبی بو معنایه واو سرخردلی
دخی جایزدر دیمش • ورد خوردی شوربا صحاح عجم صاحبی کوچجکلک
معناسنه دخی نقل ایلمش • وشا خوشای خوشه معناسنه • وخوی
واو رسمی ایله می وبی قافیه سنده ترعرق معناسنه شمس فخری آفتاب
از خجالت رایت • هر سپیده دمی برآرد خوی • وکیرو سنج معناسنه
وخوی واو اصلیله موی • وجوی • قافیه سنده • نوع لغه که جنک کوننده
باشه کیرلر اتشق دخی دیرلر شمس فخری شکسته در سر دشمن بکوپال بکاه
رزم • پاشش آهنین خوی • وعادت تورده • خلق معناسنه بیت
خوی بد در طبیعتی که نشست • نرود تا بروز موت از دست • یعنی و تکلتی
وکرباس معناسنه دخی نقل ایلمش • و تبریز با نتنع بر شهر آدیدر دیمشلر
نوع اول الدال المفتوحة ٭ ٭ ادن دادنی عطا
وبخشش وعطا ایدجک محل • اد دادی یعنی ایک بکرمی بشنجی کیجه سنه
دیرلر • وویردک یعنی عطا اتدک دیمکدر • ارا دارای کیانیلردن
اک صکره پادشاه اولانک آدیدر که اسکندر النده هلاک اولدی
صورت وکیفیت حالی ونسبی احوالی دارا لفظنده بیان اولنوبدر •
وانبار دار معناسنه جامع الفرس صاحبی تنکری تعالی • وطتوجی معناسنه

نقل ایلمش اربو داربوی عود اغاجی شمس فخری برمش جام زر از آفتاب
خطب در مطبخش از داربو بیست شمس فخری معیار جمالیده عنبر را کوبید دیلمش
و فارکو ربیتی ایراد ایلمش ارجن دارچینی معروف دارو قرفه دخی دیرلر
ار داری انبار دار یعنی اول کمسه که پادشاهلر غلالی اکا تسلیم ایلیه و داشتن
لفظندن استفهام در نان داری و اقچه داری یعنی اتمک و اقچک
وارمی دیمکدر نعمتی وکیل کندم و سرای و مقیم معناسنه و چاک که
کلیسالرده چالارلر دیمش ام ماه دام ماهی بالق دوزاغی اناهی دانا بی
بیلیجی لک اور داوری قاضیلق و حکم که حاکمک صفتیدر و دعوی و جنگ
بیت بهر کار از و خاست دیاوری • و کر صلح بودی و کر داوری • فاضل
محقق دقایق الحقایق بو بیله تحقیق و تدقیق ایتمشلر که داوری خصومتدر
داور خصم درنیته که بو بیتده واقع بیت سرانجام ترسم که پیروزکر •
نباشد جز از داور کینه ور • فصل خصومت ایتدوکی اعتبار ایله حاکمه ده
داور دیرلر ع از تو بکه نالم که دکر داور نیست • ظاهر بودر که بو اطلاق
مجازدر و داورک تفصیلی محلنده بیان اولنوبدر بحر الغرایب صاحبی
داوری حاکم ایله تفسیر ایتمشدر داوری حکومتدر جنک معناسنه ده
کلور دیمشدر اتکی سوزنده بله اصابت تمامشدر ادای اهل خراسان لساننده
دیوار دیمک اولنه دیرلر که بنالر بناده قورر دیدکلری صره یه ده اطلاق
اولنور میر حسین مرحوم امیر نامنه اولان بو معماسنده ایراد ایتمشدر
رباعی شیدایان بین ابکوی او راه نشین • شیدای بخست او من بیدل و
دین • یار ار کذرد ز کنج دیوار غمش • کو جانب شیدای بختینش بین •
اشارت یار کنج دیواردن که رادر کنجه یا قالور مرادفی ام مراد در
جانب شینی که یادر دای بخستین یعنی او لکی قورینی که بنا اعتبار نجه دیبیده
اولاندر رائی کوره که جمعدن کنایتدر امیر حاصل اولور وطولی معناسنه ده
کلور رادارى آمدن لفظندن ای صیغهٔ امر در ایچری کل معناسنه و بوک
چاکی درکه دوه لر بوینینه اصارلر جرس معناسنه حافظ مرا در منزل
جانان چه امن چون هر دم • جرس فریاد میدارد که بربندید محملها •
وسیلة الملقا صد صاحبی • و نعمتی درای مخالفت وطولی معناسنه ده کلور دیمشلر
شمس فخری درای زنک باشد که در کردن اشتر بندند دیمش و بو بیتی ایراد
ایلمش بیت دشمن در کهت که نشناسد • لحن داود را ز بانک درای •

بو بیتدن

بو بیتدن ظاهر در که زنک جاک معناسنه اوله لکن جمیع ارباب لغت
زنکی جکراغی معناسنه نقل ایتمشلردر و بیک • و سپرندی • و یا نیز درا
دخی لغتدر دربار درباری بر کزدن یعنی یکبار دیمکدر دربا درد بای
نقرس علتی درز درزی اوغلان بوریسی درد زه معناسنه درز
درزی خیاط رسای درسایی صحاح عجم صاحبی اری معناسنه نقل
ایلمش درماندک درماندکی چاره سزلک روا درواي اصلمش و بخته
معناسنه شمس فخری خصم ملک تو دیو پا آسای • در هوا باد دائما درواى
و درست • و محقق اولمق • و متحیر اولماق • و برایشه حبس اولوب قالماق
معیار جمالیده همان اوبخته معناسنه نقل اولنمشدر دروا دخی
لغتدر دری درى ارباب لغت فارسی دلنه دیرلر دیمشلر آنوکیچون
دری دیرلر که بهرام کور زماننده یساغ ایلدی که کندی قپوسنده
فارسی دلنی سویلیه لر و برات و مکتوبلری فارسیجه یازه لر اول
زمانده انک قپوسنه منسوب اولدوغندن اتوری دری دیدیلر
و بعضلر در اقلیم پارسده برناحیه مخصوصه نک ادیدر لسان دری
و کیک دری اوکا مخصوص اولنور وطاغ اتکنه ده دیرلر که آب و
هواسی لطیف اوله و قرارکاه و یتاجق یر و ظرف معناسنه کلور
بعضلر دیار عجمده بر جماعتک ادیدر اول قوم لغت عربیه سویلرلر دیمشلر
و دیباجه کتابده مناسبت ایله بو محله مطابق خیلی تفصیل بیان اولنمشدر
دستنبو دستنبوی شمامه دستنبو معناسنه دستکار دستکاری
صنعت دست دستی دغ و ظرف که فخاردن ایدرلر ترکیده دخی
دستی استعمال اولنور و یکینلک ظرف معناسنه دشت دشتی
شبن معجمه ایله بیابانی دیمکدر دمیدک دمیدکی اعضانک قوردانشی
کبی قبارب قبارا و کمنشی دن دنی ناکس عبیدر فارسیده ده شایعدر
حافظ غم دنیای دنی چند خوری باده بخور حیف باشد دل دانا که
مشوش باشد دی ایلک قیش ایی تاریخ جلالی اعتبار نجه اشعارده بونک
اوزرینه استعمال اولنور بیت بی بو بیت اکر بر کذری باد بهاری •
حقا که بود بر دل من سرد تر از دی • قرس تاریخنده آیلری کبری دورایدر
کبیسه اعتباری اولمدوغندن اتوری الدال المکسوره
دار نا درازنای اوزنلق و اوزانجه • واوزلی قدر دیمکدر • و اوزن بونلی

دراز کردن معناسنه. دراز ا درازای یعنی اوزنلق معناسنه نقل ایدوب
اسدینک بو بیتنی ایراد ایلمش که بر بویک بالغک وصفنده در بیت
ز دریا فتاده بخشکی برون. درازای او جای صد رش فزون. راز
درازی اوزنلق بیت زمر اوستادی یکی خانه خواست. درازی و
پهناش صد گام راست. فاضل محقق. دقایق الحقایقده بو بله تحقیق
وتدقیق ایتمشلر که لسان فارسیده درازی. ترکیلنده اغاج دیدکلری
معنای ترکیبیسی درازه منسوبدر. مراد اوزون یده جک نسنه دیمکدر
ایده جک معناسن افاده ایچون یای نسبتی گتورمشلردر. معنای ترکیبی
ماصدقی اولدوغی اعتبار ایله اغاجه درازی دیرلر. لسان فارسیده
خصوصیله انوکیچون وضع اولنان عبارتدر. عجم اغاجه تار دیر
اریشه پود دیر. نته که محللرنده ذکر اولنوبدر. اغاجک سایر اسامیسی
تار لفظنده مسطوردر. درفش کاویان درفش کاویانی اول سنجاق در که
ایران پادشاهلری هر بار که دشمنلری اوزرینه وارسهلر اول علمی تیمناً
مقدم یوریدرلری البته ظفر بولورلردی. تفصیلی درفش لفظنده در.
ی روشت دی روشتی کسر را و واو و تا ایله که ثالث حروف تهجیدر
اهل شیراز لغتیدر. بر روشنلکسز دیمکدر حافظ غوث یک دی روشنی
نزا مادی. بونک تمام معناسی به لی لفظنده بیان اولنوبدر. دلربا
دلربای گوکل قاپیجی گوزل. دلکشا دلکشای گوکل اچیجی معناسنه. دمیق
دمیقی عبیدر. بر نوع قماشدر که فارسیده اکنون ترکیده دمی دیرلر
دهقان دهقانی اکنجیلک واکن یری. دهکان دهکانی نعمتی مثله دنمش
دی دون اخس معناسنه. دیدار دیداری اقدیغی گور بیناسی صو. دیکپا
دیکپای ساج اایاق. دیک برگ دیک برگی اول چرخی مرآیی که جمیع
اسبابی. تیسی. وصحن. وکفکیر. وقاشق گبی غیری لازم اولان خوانچه ایچنده
بله اولا. دیو پا دیو پای اوزون ایاقلی اورمجک. وچیان صد پای معناسنه
و یا شلی قوجه که محکم فراجلی دولوب ایکن قوجه مر. دیو فرسا دیو فرسای اوچق
طوتمش. دیو دیو رسای مثله الدال المضمومة
دبیق دبیقی حریردن بر نوع قماشدر دمشقی یه بکزر. فتح با وسکون یا ایله
دبیق بر شهر در. بعضلر دمشق شهرنه دیرلر دید یدلر عبید رفارسیده ده
چوق استعمال اولنور. اکثر انشالرده واشعارده اولنور. رخت زا

رخت زای اصلا ارکک طوغورمایوب دایما قز طوغوران عورته دیرلر
زرا درای ای دمری که دولکر آلتیندندر. سایر ادلری تبرک اسبا
لفظنده مذکوردر. درست درستی طوغرلق. وصانع. وبتون اولان
فلوری التون بیت آسمان مزدور کار زشت هر شب میرود یک درستی
مغربی در آستین زرین آستان. درشت درشتی شین معجمه ایله اتریلک
خشن معناسنه وتقزلق. وناهموار. واوز دکل لک. وغلظتدن کنایه
اولنور. دروغ دروغ گوی یالانجی کذوب معناسنه. دزد دزدی اوغرولق
سرقه معناسنه. السرقة التی تقطع ید السارق بسرقتها ما قدروها
ربع دینار یسرقها من حرز بشروطه الشرعیة ومصارفة الدینار خمسة عشرون
صفا فیکون ربعه ستة انصاف وربع نصف فضة نظم هر آن دزدی که
انک نیم زر برد. زهر جنسی که باشد صوف یا برد. درین مقدار حدش لازم
باد. وزین کمتر بدان چیزی نیاید. که دزد از هر د باشد یا بود زن. بباید
دست هر دو قطع کردن بیت مکن دزدی که دزدی نیست کاری. اگر دزد
نی دزد باری. دغو دغوی سرحد ترکستانده بر صحرانک ادیدر فردوسی
نخچیر گور آن بدشت دغوی. همان باز و یوزان نخچیر جوی. دوال پا دوال پای
هندوستانده بر طایفه در قالشن بالدرلی دیرلر بر نوع مخلوقدر. اصناف
نی آدمدندر. روایت ایدرلر که کندولی گتورملکه اوراب یاقلرین دوشروب
التنه الورمش. یا ننه کلان آدمه زار یلق ایدوب بنی بر مقدار گتور ریسک
خیره گیرسک دیو تضرع ایدرمش. بلمیانلر آسر گیوب و مزبله الوب گتور
قصد ایدنجک ایاقلرن ادمک بلنه محکم طولایوب. والکلرن دخی محکم ضبط
ایدوب اشتدوکی کبی یوریدوب. ویسکرتدرب اولما نتیجه خلاصه مجال محال
المیش العهدة علی الراوی. دوبیت دوبیتی چار مصراع که رباعی دیمکدر
قدمای شعرا غزل دیمزدن اول قصاید. وقطعه ورباعی دیرلرامش رباعیه
دوبیتی نام اطلاق ایدوب. غزلی شعرادن اولا حضرت شیخ سعدی دمشلردر
اندن صکره دوبیتی یه رباعی تسمیه ایتمشلر. دوتا دوتای ایکی قات دیمکدر
شیخ سعدی پشت دوتای فلک راست شد از خرمی. تاچو تو فرزند زاد
مادر ایام را. دورو دورویی بر نوع گلدر ایچنک رنگی بر دورلو. وطشره
رنگی بر دورلو اولور اسدی هزاران صف گلدمیده زسنگ. زصد برگ
دورویی واز هفت رنگ. وبر نوع گلیمدر که ایچی بر رنکدر وطشره سی بر رنکدر

ومنافق اولان کمسه یه اطلاق اولنور • زیرا انکی یوزلی اولور • دوستکام
دوستکامی کشینک حالی دوستلر استدکی کبی اولماق کمال اصفهانی
منت خدایرا که شهنشاه شرع را • اسباب دوستکامی و دولت میسرست
دوستکان دوستکانی طلوکه شراب ایچلن ظرفلر اراسنده مستعملدر
و بیوک ساغرکان که شراب ظرفیدر • و محبوب و معشوقه ایچلان شرابه دخی
دیرلر میر خسرو دهلوی زمانه شکل دگر گشت و رفتان مهربانیها • همه خونابه
دشمن شدست آن دوستکانیها • دسکان دوسکانی مثله حذف تا ایله دخی
لغتدر • دوشیزک دوشیزکی قزلق یعنی بکارت • ودر دوری ایراقلق
دمو دوموی قرغل که صقالنک برمقدار آغرمش کهل معناسنه
نوع اولده الراء المفتوحه ‥ راد بو رادبوی عود قجوبی
است راستی طوغرولق استقامت معناسنه بیت سعدیا راستروان
کوی سلامت بردند • راستی کن که بمنزل نرسد کج رفتار • استقامت
معناسنه ع راستی راه رستکاری لتست • طوغروسی وحقا معناسنه
ع کورمدم قدک کبی برسرو بالا راستی • رامن رامنی هند جزیره لرندن بر
جزیره درکه انده کافور چوق اولور • راهنما راهنمای یول کوسترجی
هادی معناسنه • غیری ادلری رهنما لفظنده مسطوردر • رای رایی هندی
پادشاهلرینه دیرلر ع از تو منکوش گشت رایت رای • ع بیاده رای و
تدبیر معناسنه ع روشنا دیده فتح و ظفر از رای امیر • رعنا رعنایی
کوزلک • رنجور رنجوری صیرولق • رن رنی بنده قول معناسنه • روان
روانی یوجرلک روایش معناسنه • روای روایی لایقلق • رهاوی رهاوی
علم موسقیدن برمقام ادیدر عنصری رعد برتافت کوشهای رباب
پرده کرد در رهاوی ساز سید نسیمی آهنگ صفاهان قلور اول نای عراقی
رهاوی یولندن بنه جانم قله پرواز • رهنما رهنمای یول کوسترجی
راهنمای لفظندن مخففدر • ره رهی قول بنده معناسنه اسدی رهی را
مکر دان چنان سرفراز • که نتوانداورا ازان پایه باز • فاضل محقق دقایق
الحقایقده بویله تحقیق وتدقیق اتمشلر که رهی یوله یوتمش کیفدن متکاره
دیرلر • آخوندکی بابادنستدر معنای ترکیبیسی یوله منسوبدر • غلامه رهینک
اراسنده فرق واردکی بوبیتدن ظاهردر بیت پدری و برادری بکذاشت
این رهی وآن غلام درهمه کار • غلام عربی اولیجاق فی الاصلده شامل

تفصیلی

تفصیلی مخلنده مذکوردر • ری ولایت عجمده برمشهور شهر آدیدر • وایده علم
الراء المضمومه ‥ رخام رخامی رخامدن اولان نسنه
وبردرلو مرمر اغاجیدر • وابریشم • وصرمه ایله طوقنمش بز • دیر • رستا
رستای وهی القریة التی فیها السوق کذا فی • وسیلة المقاصد • وترک
رستاق معناسنه • و بازارلی کوی • وکویلک • وایل که شهر کویلردن
عبارتدر • فاضل عصر بویله تحقیق اتمشلر که رستای فرعه در رستندن
ماخوذدر • اکنلکی اعتباریله کویه ده اطلاق اولنور • مزارعه انتسابلری
اعتباریله کوی اهلنه روستایی دیرلر • روستا و رستا لفظندن
تفصیلی و سایر ادلری مذکوردر • رستای رستایی کویلک و کویلیدن
بری • رستن رستنی بتاجک نسنه • و بتاجک یر • و بتاجک زمان
سوا رسوای ملامت اولمش رسوا معناسنه • کو رکوی لمه رقعه معناسنه
وقول باغلدقلری بز • و بشنک باغرداغی قماط معناسنه • واو غلان بزی
ومرتسنه که اکا برپاره بز دیمک صادق اولا بیت ای رکوی مستی حنه
از توبه • نیم جو نیرک فراضه از توبه کاتبی لبت دوران بر رکوی چرخ
چندین سنگ و خاک • لیک در میزان حکمت کم نمود از پالهنگ •
وابو النصر قوشی • رکو دخی لغتدر • روز روزی یاء اصلیله رزق و نصیب
معناسنه • یاء اصلیه اولماق برکون معناسنه در • فاضل محقق دقایق
الحقایقده • بویله تحقیق و تدقیق اتمشلر که روزی کونلکدر که تعیین و تقدیر
اولنان وظیفه در • لسان ترکیده اوکا کونلک دیرلر • روزه نسبتیدن
اوتری کونلک دیمشلردر • آخوندکی بابادنستدر شهر بدکی باکبی • صکره تعمیم
اولنوبدر • مطلقا رزق مقدره اطلاق اولنمشدر • کمسه نک رزق
مقدرن کمسه یمز دیاجک یرده عجم روزی کس نمیخورد دیر • نته که بو بنده
ظاهردر نظم ما بادهٔ میخوریم بشادی و خصم ما • جز غم زبر طاق مقرنس نمیخورد
از قصهٔ سکندر و از شرح آب خضر • معلوم شد که روزی کس کس نمیخورد • دخی
توسع ایدوب مقدر اولماق معناسنه ده روزی لفظن استعمال ایدرلر نته که
بیت بروزی تو آن آب ازین طاس خورد • که اسکندرش جست و الیاس خورد
کاه اولور معنای تقدیرده استعمال ایدرلر • مطلقا رزقه روزی دیرلر
نته که بو بیتلرده ظاهردر نظم مرغک از بیضه برون اید و روزی طلبد •
و ادمی زاده ندارد خرد و عقل و تمیز • انکه ناکاه کسی گشت و بجایی برسید •

دین همکین وفضیلت بگذشت از همه چیز • دسپ روسپی فاحشه عورت
وستای روستایی ترکلک • وکویلیلردن بریسی بیت روستایی
گرا ولیا باشد • لایق نفط وبوریا باشد دگر روستایی اگر ولی بودی •
خرس درکوه بوعلی بودی • وشنای روشنایی ایدلک • وبعض
اجزادن مرکب توتیالره دخی دیرلر ع روشنایی بخش چشم ماست خاکپای تو
وشن روشنی ایدلک ضیا ونور • دیمکدر رستایی معناسنه • وغن
روغنی یاغجی روغنگر دیمکدر • وبر درلو حلوا • وبر نوع چورکدر • وصوجق
جهود آنه معناسنه • ویاغ ایچنده پشمش یاغرشق • دروی یوز اماله ایله توجیه
معناسنه بیت روی روی عاشق زار دبود اکسیر باب • گر بمالد چهره خود را
بخاکپای تو • فاضل محقق • دقایق الحقایقده بویله تحقیق • وتدقیق المشکله
روی اماله سز یوز دروجه معناسنه • واوک اشباعیله اماله ایله ولیجی
توجدر • توجدن اولان لشنه یه روبین دیرلر • یوزی مصفا اولان کمسنه
که لکه سی وکدری اولمایه • پاکیزه روی دیرلر • نته که بوبیتده ظاهردر بیت
خاتون خوب صورت وپاکیزه روی را • نقش ونکار وخاتم فیروزه گو مباش
رویک گاه اولور یاسن حذف ایدوب رو دیرلر • یوزه یوز دیاجک
پرده روپاکدی • روبروده دیرلر • رونک مدلولی اولان یوز آرقه
مقابلیدر • لسان فارسیده روی پشت مقابله سنده استعمال ونبوز
جانب ظاهره ده مجازاً روی دیرلر • مثلا سطح ظاهر ارضک روی
زمین دیرلر • نته که بوبیتلردن ظاهردر بیت خوشم کاب دوچشم من
همه روی زمین گیرد • مباد اگر دغبری دامن آن نازنین گیرد نظم از اسب
فتاد اگر نظیری • ازتندی رخش رستم افتد • پرسیدن او زواجبات است
بر روی زمین جو او کم افتد بیت انگشت خوبروی بنا گوش ودلفریب
بی گوشوار وخاتم پیروزه نا بجاست • بروجهله دیاجک پرده عجم از همه روی
دیر نته که بوبیتده ظاهردر بیت جوآن دیوانه باشد از همه روی
زدیوانه بتر بر جوان خوی • عرب وجه ده اندکی نحو زی عجم روین ایدر
ترک یوزده ایدر • بریوزدن شویله دردیر • رونک سام براساسیسی جهبد
لفظنده مسطوردر نوع اول الزاء المفتوحة
ار زآری ایکلدی ناله معناسنه • ویالورمق لابه گبی • وایکلمک و
فریاد • وفغان زاره معناسنه • قره حصاری طارلق معناسنه ده کلور

دیمش ازخاز ژاژخای ایکی زاء عجمیله یرمز سوزلی • ومهملات • وباطل سویلیجی
بیت سؤال کردم از وبوسه خواهم گفت • که ای حسینی مسکین تو ژاژ میخایی
بیت مژه میگوید منجم ژاژ میخاید حکیم • مرد واز تحقیق حال اگه نیند ارباب ست
امر زامری خوش فحوا اهل لغت بویله نقل ایلمشلر عماره تا پدید آمدن امیال خط
غالیه بوی • غالیه خوار شد وزامری وعنبر خوار • حق بود گر نرخوش فحولی
نسنه در • رجعفر زرجعفری غایتده زرخالصه دیرلر • جعفردن مراد
جعفر بن یحیی بن خالد برمکی در که اول قوم عالمده سخا ایله مشهورلردر
وانلره صنعت کیمیا نسبت اولنور • ودیرلر که مذکور جعفر گیرو خلیفه نامنه
مسکه لشبر فلوری وزننه • واو نر فلوری وزننه • وبو زر فلوری وزننه
کسدروب خلقه احسان ایدردی • بعضلر قتلنه سبب بریده بو جرم
ایدی دیدیلر • رذروی زردروی یوز قرالغی سیه روی معناسنه
فردوسی زیعقوب ازاده شنو سخن بجوی نبین کینه زردروی مکن • بدین
گرشود چهره زردم زتو • بزدان که بنر ارکردم زتو حافظ زرد روی
میکشم زان طبع نازک گاه گاه • ساقیا جامی بده تا چهره را گلگون کنم
زدک زرزدکی قانی صاری • زرده ده زردهٔ دهی غایتده خالص التون
دیرلر • زر جعفری گبی • دروزردی صاریلق • رسا زرسای التون
حل ایدجی • زرسا لفظنده بعض تفصیل اولنمشدر • رن زرنی زرنیخ زرنه
دخی لغتدر • زمون زمونی یردن کسمه او • م زمی یر ارض معناسنه
بیت زمانی همی داشت باشد نخی • زننگی بز دخوشتن بر زمی دگر گرانمایه
گنجیست این دمی • دریغ اینچنین گنج زیر زمی • مین زمینی یردن کسمه
او زمونی معناسنه • نا شو زناشوی شول زایله عورت که مابینلرنده
ازدواج وامتزاج اوله بیت جوشد شرط زنا شویی همه راست مراد
آماده گشت وداوری خاست • ن غو زندن شوی قومه عورت خرمعنا
نگار زنگاری زاء عجمیله زنگاره زنگنده اولان • نک زنکی پاسلیلیق
صحاح عجم صاحبی زاء معجمه ایله تصحیح ایدوب • مولانا حلیمی زاء عربیله زنک
لفظنده تفصیلی اولنمشدر • نک زنکی زاء عربیله زنک لاتینه منسوب اولان
مراب زمرابی غایتده کسکن وجوهردار قلیج • نغمتی وسحر قوشی • ومرجی قوشی
برلر بر قوشدر دیمش • ومضمومه بابنده دخی ایراد ایلمش زی زاء عجمیله
دخو جمع اولان پر ابکیر معناسنه • وصولق ابدان معناسنه در دیمشلر •

رودكي من از الم عشق تو اندر جگر خويش • آتشكده ام صد و بر سر مژه زي
شمس فخري اشك از چشم دشمنت دايم • مي تراويد چنانكه آب از زي زي
زاء عربيله نعمتي كلاجك يعني حكم الهي ديمكدر • زايدن اسم مصدر اولور
الزاء المكسورة ❊ زندكان زندكاني ديرلك
معيشت معناسنه • وحيات معناسنه ده كلور • مدرك زندكي ديرلك
فاضل محقق • دقايق الحقايقده • بويله تحقيق • و تدقيق اتمشلر كه زندكي ديرلكدر
كه لسان عربيده اوكا حيات ديرلر • آخرندكي يا ياء نسبتدر • كاف زياده
اولدغنك سببي آخرندكي هاء غير ملفوظه در • هر اسمك كه آخرنده اول هاء
اوله اوكا ياء نسبت داخل اولنجق قبله بر كاف زياده اولنور • مثلا مردكي
بزم مردكي • بندكي • خواننده كي ديرلر لسان فارسينك قاعدهء مطرده سندندر
زندكاني ديرلكدركه حياتدن تمتع معناسيدر • نته كه عمر خيام بو رباعي سنده
ظاهر در رباعي مي نوش كه عمر جاوداني اينست • خود حاصلت از عمر جواني اينست
هنگام گل و باده و ياران سرمست • خوش باش دمي كه زندكاني اينست
لفظ زندكانيدكي كاف و يا سمان زندكيده كي كاف و يا در الف و نون زياده
اولمشدر • مبالغه ايچون شنيده بو قاعده لسان عرب قاعده لرندندر
احمراني • اشقراني • اشكندراني كبي • لسان فارسيده اول اعتبار شايعدر
نته كه محلنده تقرير اولنمشدر • ديرلك ديرلكه متفرع اولوب اوكا اختصاص
تامي اولدغندن او توري اول مبالغه بو نوعده اعتبار اندلير • واول
ايكي معنادن فرقده حاصل اولدي • اول فرق بو بيتدن ظاهر در بيت
گر بجان زندكيست حيوانرا • زندكاني تو ميدهي جان را ماني اي مايه
شادماني من عمر من و زندكاني من حسيني همزباني با رقيبان تو عار آيد مرا
زندكاني بي لب لعلت چه كار آيد مرا • زنجي قوش قويرغي و قويرق دلي
مستان زمستاني قشله يري • و زمستانه منسوب ديمكدر • نهار • زنهاري
خراج گزار ذمي معناسنه • زهي كلمهء تحسين در صحاح عجم صاحبي وحيف
معناسنه ده كلور ديمش حسيني زهي عشقت آتش زده در دلم • شمع
بر سر كوي غم منزلم زي تضعيف يا ايله هيئات معناسنه عربيدر زي اماله ايله
زيستن لفظندن صيغهء امردر • ديرل معناسنه بيت بر روي زمين زير زمين
وار بزي • تا زير زمين روي زمينت باشد • صيغهء امر در اولنه انوكيچوا
زياده اولمشدر • بعضلر تركيبلرده صفت دخي استعمال اولنور

اي بزي گرگ مرد زي نه مرد خداي • مرد با دعوي و صورت مرد نبود مرد باش
و زهي لفظندن مخففدر • فرهء حصاري و قات معناسنه ده كلور ديمش زي اماله ايله
يكا ديمكدر رسوي معناسنه اسدي سپهبد بيامد همان جا فرود • شد از رزم
زي شادي و بزم و رود بيت كنون گوش زي حال يعقوب دار •
زماني بدو هوش و دل بر گمار • زيربا زيرپاي اياق مرضلرندندر اياغن
باصد رمز • بنهار • زينهاري خراج گزار ذمي معناسنه فردوسي بهر منزلي
زينهاري سوار • همي ايدندي بر شهريار • بركوش زيركوشي قولاق صالقمي شنف
معناسنه نوع اوله السين المفتوحة ❊ اتكن ساتكني
بيوك قدح كه انكله مجلسده طلوا ايچرلر عماره چون مي خورم بساتكني داو بزم
و زياد او نباشد خالي مرا ضمير كمال اصفهاني در روزه چونيست ميي نوشيدن
گل را بچه كار رست چنين خنديدن • مشكل كاري كه وقت اندر بيشي
قنديل را بجاي ساتكني را ديدن • اتك ساتكي مثله • ارساري بر فرسخ
برده نشان ايچون دكلن ميله ديرلر شعر باميد عطاي شاه بمادل • نهد رخ سوي
او هر كامكاري • نويدي يافته از جود عامش • بهر كاري و هر فرسنگ ساري
صحاح عجم صاحبي بر فرسخ بر معناسنه نقل ايلمش • وصغرجق قوشنه ديرلركه
عرب زرزور ديرلر • و بعضلر بوند قوشيدر ديدبلر صعوه معناسنه
و بعضلر بر كجرك قوشدر بر طوتام مقداري اوزن قويرغي ولور • اوزم و
جگر كه يرر • غرجه سودانه وعصفور اسود ديرلر • ازكار • سار كاري كاف
عجميله دوزلمك • و براشقلق الكان ساكاني ييليق سالبان و ساليانه
معناسنه • اساي سايدن لفظندن صيغهء امر و وصف تركيبي درخت سختي
قاتيلق • رانكشت سرانكشتي باصماشي • و سراوي معناسنه راو سراوي
قيمتي ازطاش • بعضلر قيمتلي طاش معناسنه نقل ايلمشلر سراي سلاطينك
وامرا و صاحب سعادتلرك اولري محوطه معناسنه • و چار طاق و تابخانه لر
وصفه لر • و راحت خانه لر • و بونلرك ماننده ي نه وار ايسه جمعيسي يا اكثري جامع
اولا خواجه ظهير فاريابي سپيده دم كه شدم محرم سراي سرور • شنيدم ايت
تو بو الالي اتقدا از لب حور حافظ صحن سراي ديده بشستم ولي چه سود • كين گوشه
نيست در خور خيل خيال تو • ستي رنجور و ضعيف • مولانا حليمي سستي تالمه
كه ثالث حروف تهجيدر • بولاد كبي بر قاتي دم در صو لي كند وبه جگر شابور آن
دخي ديرلر ديدي • شمس فخري سكوا وجي • و عصا و جنه بركتدكلري مرد ديدبي

رکزه معناسنه . بو فقیر کثیر التقصیر معیار جمالیده بو وجهله تحریر اولنمش
بولدم که بعینه نقل اولنور . ستی اهنی باشد که بر سر تبری . یا داسی باشد
و بو بیتلری ایراد ایلمش شمس فخری شاه ایام شیخ ابو اسحق . ای کلاه تو ترک
افسر کی . اشک از چشم دشمنت دایم . می ترا بد چنانکه آب از ژی . آفتاب
از خجالت رایت . مر سپیده دمی بر آرد خوی . اب رحلق بد سکالانت
عجبست از نمی شود جو ستی . نعمتی و وسیلة المقاصد صاحبی . و جامع الفرس
صاحبلری شین معجمه مفتوحه باینده دخی نونله سکو و عصا دمری معناسنه
روایت ایتمشلر . و جامع الفرس صاحبی سین مهمله مفتوحه و مضمومه باینده
نونله سکو و عصا دمری معناسنه نقل ایدوب . و نعمتی تاء مفتوحه ایله ضعیف
و رنج معناسنه روایت ایدوب . جامع الفرس صاحبی ستی تاء مفتوحه ایله
چلک منیخ درکه بیله و ساطوره قورلر دیمش . صحاح عجم صاحبی مولانا حلیمی یه
تابع اولوب تا و نونله سین مکسوره باینده ایراد ایدوب . وسیلة المقاصد
فتح سین و تا ایله سکی و عصا دمری . و ضم سین و تا ایله مولانا حلیمی نقلی اوزره
روایت ایلمش . ر یار سرباری یوک کتورن حیوانک که سر برینک مقدار تخته
وزنی وار در . اوندن زیاده اوزرینه قودقلری نسنه یه دیرلر . عبیده
علاوه معناسنه . سایر ادلری و تفصیلی سربار لفظنده مسطور در . و هندو
و هندوستانده بر جماعة کافرلر وار در که انلر باش اوزرنده اسبابنی
اسکله دن شهره ایلدرلر . و شهردن اسکله یه کتورلر . انلرک دخی ادلری
سرباری در . و انلرک لقبیدر سرباری انلره دیرلر . و اقعا لفظ سرباری
انلره مخصوصدر . ر دوار سرواری مثله و اوله یار اسنده تنها دلاوری نوانی
امری مرارا بیان اولنوبدر . ر دخورد سردخوردنی صوتقله بناجک ایش
ر سر سرسری احمقلق و نادانلق . سید نسیمی عشق اتکن طوت ای کوکل باشنکی
آت ایاغنه . کورنه دیرم سکا ایشت عشقه بابشمه سرسری بیت در پای توام
سرسری نیست . بشنو سخنم که سرسری نیست . ر دوسه سروسهی غایتده
طوغری و موزون بتان سرو . و مطلقا طوغری بتوب تناسب اوزره اوزان
اغاجه دیرلر . و سرو شکل موزون بتر بر اوتکادید که انجق ادم قدنجه بردن
قالقر . ر دکوه سروکوهی اردج اغاجی . ر سری اولیاء کبار دن قدس الله
ارواحهم برینک اسم شریفیدر سقطی دیمکله مشهور در که تنبیدر . و سر دالوق
و اولولق بیت در پای توام سر سری نیست . بشنو سخنم که سر سری نیست .

عبیده

عبیده صوبی خوشنکوار بکار کن آ دیندر . قد جعل ربک تحتک سریا الآیه
زاوار سزاواری لایقلق . عتر سعتری یوز سنر یعنی سلیطه و زنبقی عورت
کاب سکابی قندز دیدکلری دکز حیوانی که صوایتی دیرلر . خصیتینی دفع
ریح ایچون غایتده نافعدر . ر کشکار سنک شکاری اوایتی کز سکزی
سیستان ولایتنده بر جنس طایفه در . رستم زال اول طایفه دندر
فردوسی بیت هر د سکزی که آمد بجنک . چرا شد چنین بر شما کار تنک
چو من پیش سکزی شوم سیم نبرد . شما ز آسمان اندر آرید کرد . مرد سکزیدن مراد
رستم زالدر . کلاب سکلابی قندز سکابی معناسنه . سایر تفصیلی سکاب
لفظنده مذکور در . لبو سلبوی ایاق و ازی و شین معجمه ایله دخی لغتدر
لوبو سلوبوی مثله غلت دخی لغتدر . لم سلمی عورت ادلرندندر
هند کبی عبیدر . لو سلوی بلوه قوشی و بلدرچین قوشنه دیرلر
عبیدر . م قند سمرقندی مرتک و اول شهره منسوب اولمق معنی دم
و سایر نسنه بیت بشعر حافظ شیراز میرقصند و می غلطند . سیه چشمان
کشمیری و ترکان سمرقندی . ن سنی فتح نونله شابور آن دیدکلری دم
د سکو و عصا و داسی و جنه برکند کلری دم سنی معناسنه . ن سنی
نونک کسره سیله عامه تحریف ایدوب کسر سینله سنی دیدکلری شمس فخری
طشت خوان رو یین باشد دیمش . و بو بیتی ایراد ایلمش شمس فخری شهریارا
وجود شامل تو . سایلا نرا زرست طشت و سنی . ه سهی طوغری مستقیم
معناسنه . اکثر سرو وصفنده استعمال اولنور بیت چشم من کرد بهر
کوشه روان سیل سرشک . تا سهی سرو ترا تازه بابی دارد سید نسیمی
همیشه سرو سهینک بداغی بی براولور . کورک بو سروی که سوسن بتر
بداغنده . بعضلر سینک فتحه سی و کسره سی جایزدر دیدیلر . صحاح عجم
صاحبی سینک کسره سیله یکسر تین دیمش . مولانا سروری دیوان حافظ
شرحنده سینک کسره سیله تصحیح ایلمش . ید سیدی دونله اوتان حکرکه
صحاح عجم صاحبی سینک کسره سیله ضبط ایلمش . لیر سیلیری مثله
السین المکسوره . یار سیاری باء عجمیله اکثرده
قلان صاب یعنی تخل بجکدن صکره برینه اکثر دیرلر . بو لغت با ایله دخی
نقل اولندی که آخر حروف تهجیدر . پاه سپاهی عسکری دیمکدر
وجه بلک معناسنه . رج سرجی سادیلق . بر سبری اینک تمام ادلماسی

شمس فخری فتنه وظلم از ممالک کرد • نیروی دست تیغ او سپری • وجغش
جیغان وکرسنه معناسنه • لس سبسی فتح باء عجمیله صکرا اغی وارد نجی
معناسنه • پید سپیدی اقلق • تام ستامی التون وکمشدن ایرالتی
دات میخی • وبزک ستام معناسنه • تیزک ستیزکی اوکیلک • راسرای
ایر سرود معناسنه • صحاح عجم صاحبی سینک ضمه سیله تصحیح ایلمش • شمس فخری
خسرو ملک بخش بواسحق • ای ترا روح قدس مدح سرای • ک سکی کاف
عجمیله سبکی لفظندن مخففدر • حقیقتده مثلث ثمر عینکدا دیدر • اما استعمالده
شراب مراد اولور • نجدار سنجداری قره حصاری قزل اوکک دمیش
نجدلو • سنجد بوی برنوع کلدر • بیت داد اندر داد سنجد بوی بوی •
بامی کلگون سنجد بوی بوی • نجدراز سنجد رازی قزل اکده • نجد کرکان
سنجد کرکانی ایکی کاف عجمیله عناب • ه یاسه پای ساج اباق که اوزرینه
مرانی وطنجره قورلر • واول معروف آلت که سفرلرده اوزرینه قلیچ وترکش
وسائر حوایج اصارلر • سه پای وسه پایه دخی لغتدر • ه سهی طوغری مستقیم
معناسنه • فتح سینله دخی نقل اولندی • بیت شه عالم ارفتح او شاد شد
بسان سهی سرو ازاد شد • سی کرسی حکله دیای اصلیله انوزتلشون معناسنه
وامالهٔ ایله برطاغ آدیدر • یار سیاری اکبر یاء عجمیله سیاری معناسنه
غیری ادلری ثرت لفظنده مسطوردر • یاه سیاهی قرالق ومرکب معناسنه
ید سیدی دونله اوتان حکرکه فتحله دخی روایت اولندی • یک سیکی
کاف عجمیله شراب خمر معناسنه اصلده مثلث ثمر عینکدا دیدر • استعمالده
مطلقا شرابه دیرلر بیت ابا جامه ورود وسیکی وجام • چنین کفت که آمد
مزبری بدام • بل سبلی قیوز وشبله که اوغلانجقلرک یوزینه ولی دیلرک
اکسه سنه اوررلر • صحاح عجم صاحبی زلی معناسنه نقل ایلمش • یمار سیماری
نشان • ین سینی سنی که ترکیده دخی مستعملدر بقردن وانجدن دخی اولور
السین المضمومة ••• ت ستی سکی وعصادمری •
وشاپوران دیدکلری دم فتح سین وتا ونونله دخی روایت اولندی
تفصیلی انده اولنوبدر • خت سختی منبار وسمز ثیرد آن طولماسی • رخ روی
سرخ روبی یوز اقلغی وخجالتدن دخی کنایه اولنور • بو تقدیرجه اضداددن
اولور • رخ سرخی قزللق وقزل مرکب • رخاب سرخابی اکزآث که یاغی
دخی دیرلر • واکت دیدکلری قوش • رنا سرنای زرناکه چلارلر عوام تحریف

ایدوب

ایدوب ظرنا دیرلر • رودکو سرودکوی ایرلایجی مغنی معناسنه • غد سغدی
برنوع فلیه درکه قزل اوزمی سیاه اوزمی دوکوب جوز رومی ایله پشررلر
اکا عاشق واودخی دیرلر • ع یچه بقیله دیرلر • ومنبار طولمسی • فد سفدی ایجی
واالنجی • کار سکاری بورک • وچورک • وبوغاچه • وکومج • سایر آدلری
سکار لفظنده مذکوردر • ن سنی سنی معناسنه • نعمتی وایدکلق وشکر
معناسنه دخی کلور دمیش • ورنا سورنای سرنای معناسنه • ور سوری
برنوع قزل کلدر نمایندہ تروتازه اولماغن فرح بخشدر • وقره بوبانک
قزلنه سوری دیرلر • ودیار عجمده بربیز درکه غایتده لطیف وخوشبو کلی
اولور اول کله کل سوری دیرلر جامی کهن رمیست توبه ترک ان خوشتر
دربن موسم • که سبزه خرمست وسوری وسوسن تروتازه • ول سولی
صبان که اکنجیلر انکله یر سوررلر • وسوی یکا طرف معناسنه • بوغامش
سبوغامشی خوارزم لغتنده نواخت معناسنه • ه سهی هفتورنک
مهک بانند ه برکوچک یلذزدرکه حدت نظری انکله امتحان ایدرلر عربی
لغتدر • نوع اوله الشین المفتوحة ••• ادمان شادمانی
شادیلق • اد شادی مثله • اون شادونی قونداق که کوچک اوغلانجقلری
صارارلر • قماط معناسنه • رکوی دخی دیرلر • اه بو شاه بوی عنبر دبوی
عنبر وبعضلر عنبر قخوسی دمیشلر • شمس فخری • بیت شه عادل جمال دینی ودین • که
خاک درکه او شاه بو میبت • رودکی بی قیمتست شکر ازان لبان شیرین
کاسد شد از دوزلفش بازار شاه بویی • اه صین شاه صینی برعصارهٔ میم در
سیاه وجامد وصفالجی اوزرنده مهره لری وار بازی کبی بربارداو
عصاره سیدر حرارتدن حاصل اولان بعض امراضه نافعدر • چین
اقلیمنده اولور هند جانبندن کلور • وبعضلر دیرلر که اول دیارده
بتان حنادن دوزرلر • سرکه ایله یوغوب قوریدوب اطراف ولایته
کوندررلر • اشای عوام ناس معناسنه • دقافیه نک برنوعنه دیرلر
که خواص یانند مقبول دکلدر • عوامه نسبت ایدوب شایگانی دیرلر
مقام نسبتده حرف کاف زیاده سی لسان فارسیده واردر وشایکان
لفظنده بو محله مناسب بعض تفصیل واردر • ایکان شایکانی بزرک •
وبسیار • ایستک شایستکی برابر اولمق ویراشقلق معناسنه • بارور
شب بار وری کیجه کوندز دیمکدر • دوام معناسنه ملاحظه اولنه سلمان

دعشق زلف ورخسارش غمی دارم شبانروزی • مرا صبح وصال او نمیگردد
شبی روزی • وبعضلر بر کیجه و بر کوندلک دیمکدر دیمشلر • بان روز
شبانروزی مثله حافظ ندانم نوحهٔ قمری بطرف جویبار از چیست
مگر او نیز همچون من غمی دارد شبانروزی • یانه روز شبانه روزینه
مثانه • ب بو شب بوی مصر بنفشه سی دیدکلری چچک که آقلی و قزللی اولور
واول مشهور چچکدر که کیجه ایله رایحه سی ارتق اولور • معیار جمالی صاحبی
شمس فخری شب بوی گل خیری باشد دمش • وبو بیتی ایراد ایلمش شمس فخری
برای بزم او هر شب برآرد • فلک زانجم هزاران دسته شب بوی • وادی
روایتنده زیبا چین جنبندن خیری کبی بر چچکدر بیوک صاری چچکلی اولور
وبعضلر اوکا عیچه منثور و بر نسخه ده منثور وبرلر دیدیلر فرخی حاریی که من
در خلد اندر سغر هند • به چون بخضر در کف من دسته شب بوی • صحاح عجم
صاحبی ده فلکن دمش • بو شبوی گو به جک دخطمی چچکی • براح شراحی بر نوع
طعامدر سبزوات و حبوبات ایله بشرلر • ب شبی کوکلک که کیجه ایله کیوب
یاترلر • رمار شرماری اودلولق • لبو شلبوی ایاق اوازی سین مهمله ایله
دخی لغتدر • شمس فخری معیار جمالیده اواز پای مرد باشد چنانکه آهسته
در شب رود وغیره دمش • وبو بیتی انشاد ایلمش شمس فخری به بیند بشنود از الف
فرسنگ • شب تیره خیال مور شلبوی • سایر آدلری شلبت لفظنده
مسطوردر • وادیو رشینک خورلدیسی • نبو شنبوی گل خیری • و
شوی بالفتحتین والکسر بین طوراق اوتی شبت معناسنه • وجش معناسنه
سایر اسامیسی شبت لفظنده مسطوردر • وغا شوغای دوه وقیون اغلی
غیری ادلری شوغا لفظنده مذکوردر • وکا شوکای مثله دبو تحقیق ایتمشلر
الشین المکسورة • ثه • کار شکاری صید ایلیان آدم
اولسون قوش اولسون سایر حیوان اولسون • کیبا شکیبای صبرلی
کیبای شکیبائی صبرلولق • نگ ماه شنگ ماهی طکوز بالغی وقندز
بالغی • و شوی بکسرتین طوراق اوتی • سایر ادلری شبت لفظنده مسطوردر
شی کوشت معناسنه • یان شیانی خراسان ولایتنده بر نوع درهمدر
شمس فخری وزنی ده هفت درهم است دیمش • وبو ایکی بیتی انشا ایلمش
شمس فخری بخشش از بن کز ملوک اهل هنر را • داده اند انجهای زیف و شیانی
شه مرصع دهد همیشه بمردم • کمر خسروی و تاج کیانی • صحاح عجم صاحبی

یدی درهم

بدی درهم اغوی بر دور مهلدر دمش • وسیلة المقاصد صاحبی وجامع الفرس
صاحبی ونعمتی اغوی بر مثقالدر دمشلر • وشینک فتحه سیله دخی روایت ایتدیلر
دیمشلر • یاز شیازی بزدرلو حلوادر • وشیرازلی دیمکدر • وشیراز
معناسنه • زا شیزای نعمتی شیز معناسنه که بر نوع اغاجدر هندستاندن
کلور اندن یایلر دوزرلر غایتده معتبردر • واول یایلره دخی اطلاق اولنور
دمش • وآبنوس اغاجی • برک شیرکی ولایت چیننده اولور بر یرتجی
جانوردر • بدنی غایتده صاری قولاغی واغزی سیاه اولور والله اعلم
الشین المضمومة • ثه • تربا شتربای دوه طبانی
وکلکک دیدکلری خوشچه تحویلی اوتدر • کوه شکوهی اولولق ومهیبلک
مای شمایی بزبز دیمک اولور • وخ شوخی کبرلیلک • ولی شرملک معناسنه
ست وشو شست وشوی جست وجوی کبی در • شستن دن وجستن دن
نه فاعل ونه امر کلور • شوییدن وخوییدن • وگوییدن دن کلوربود
بر نوع لسان فارسیه مخصوص توسعدر شستن ایله شوییدنک معنالری
بری برینه قریبدر • برینک معناسی یوماقدر • برینک معناسی ارتماقدر
اول سببدن مذکور توسعی بونده ایدرلر حافظ شست وشوئی کن و
آنکه بخرابات خرام • تا نکردد ز تو این دیر خراب آلوده • و سوی جلاه جعور
وخشل که جلاهلر ایلکه دورنرلر • ولبا که برنج • وبلغور • ودار بدن انلرلر
دعورت زیدر • فاضل محقق • دقایق الحقایقده • بو یله تحقیق وتدقیق
ایتمشلرکه • شوی لسان عربیده کی زوج معناسنه در • ترکی دلده زوج
معناسیله رجل معناسنی فرق ایتمزلر • ایکی سنه ده ار دیرلر لسان
فارسیده زن ایکی سنکده مقابلسنده استعمال اولنور • مثلا
زن وشوی دیرلر • اول وقتن زن زوج معناسنه اولور • نته که حضرت
شیخ سعدینک بو مصراعنده معلومدر ع مرد بی نان بیازمای وانکه زن کین
دیمشدر زن اول معنایه در • مرد و زن دیرلر • اول وقتن زن اول
معنایه دکلدر بلکه لسان فارسیده عربیده کی مرأت معناسنه در • نته که
بو بیتدن ظاهردر بیت • درین مزرع اگر مرد است وگر زن • کسی گندم
نخورد از کشت واز زن • ترکی دلده اول معنالرک ایکیسنه ده عورت
لفظن اطلاق ایدرلر • مخنثه ده بطریق الاستعاره زن دیرلر • بهادر
مرد دیدکلری کبی • نته که بو بیتده واقع در • بیت

درتنكاي معركه هنكام كيرودار • پيدا شود كه مرد كدامست و زن كدام •

نوع اوّله الصاد المفتوحة • ابون صابون

مشهور حلوا • دبا صدپاى چيان ديدكلري زهرلي بوجك كه حشرات

ارضدندر • جوق اياقلري اولدغي جهتدن كنايه اولنور • جهل اياغه ده ديرلر

عربجه شبث ديرلر • نعمني وقرق اياق كه اشكنبه ده اولور شيردان ديرلر •

قبه معناسنه ديش الصاد المضمومة راغ صراحي

معروف بوينى اوزون شراب ظرفى شامى شبى باصراحي همي كفت شمع

كه اي مرشبى مجلس راي تو دوست • ترا با چنين قدر پيش قدح • سجود ميبايد

بكو از چه روست • صراحي بدو كفت نشنيده • تواضع زكردن فرازان نكو

درت وهم صورت وهمي خيال معناسنه • وف صوفي مشهور مشايخ طريقت

سلوك ايدنلره ديرلر • اهل تصوف معناسنه شيخ سعدى صوفي نشود صافي

تا درنكشد جامي • بسيار سفر بايد تا پخته شود خامي بيت صوفي قيوب عصاني

بردي اياغه كر • ساقي برايكي اكه ايچسه عصايله •

نوع اوله الطاء المفتوحة • ارج طارمجي خوارزم

لغتنده مقل دمكدر • اق طاقى قاروره ايچنده اولان حسته لربولي

وبول اوزرنده اولان كوپك • سحابه • وغمامه • دخي ديرلر • نب طنبي

اوكي اجق بازاوي الطاء المضمومة • غا طغراي

پادشاهلرك علامت ونشاني كه برات واحكاملر اوزرينه ايدرلر • غ

طغرى زغنوس ديدكلري مشهور معتبر شكاري قوش • فيل طفيلي ضيافته دعوت

اولنمادن وارن كمسنه تابع واونيدي • وط طوطي معروف ومشهور سويلر قوش

اق اولور • قزل اولور • يشل اولور حيدر كلوچ چنان طوطي صفت چرا آن

آيينه روييم • كه ميسكوييم سخن اما نميدانم چه ميسكوييم • والله تعالى اعلم

نوع اوله العين المفتوحة • الما ارا عالم ارايي

بر نوع كلدر بصره جانبندن كلور كيتي ارايي دخي ديرلر • سائر آدلري انده

مسطوردر • ايشه لب جو عائشه لب جوى اصفهانيلر لسانيده يوند قوشنه

ديرلر صعوه معناسنه • ناب عنابي صحاح عجم صاحبي ازعاجي ايلكك اريشي

ابريشم بر نوع طوندر دمش • دل عدلي بر نوع اقچه در شيخ اوحدي عدلت

از راستي عدول كند • عدليني را اكر قبول كند • روس عروسي دو كون

لو تير علوتيري بر نوع اينجه ويمشاق قماشدر • ماد عمادي عورت مخفه سي

بيت

بيت خود فلك از ديده عمارتش كرد • زهره ومه مشعله دارتش كرد • واب عربه •

نوع اوله الغين المفتوحة • از غازي لسان هندده

جانباز معناسنه در • مير خسرو دهلوي خمسه سنده اسكندر عجايب مخلوقات

دريايي سير اتمك قصد اتدكده حكما آبكينه دن براو دوزب خواصندن

بعضيله ايچنه كيروب • مزبوراوك دريا ده اولان صنعتنه ديير بيت

زجنبيدن آن آب مهار چنان • چو طفلان غازي معلق زنان سعدي

چو غازي بخود بر نبندد پاى • كه محكم رود پاى چوبين زجاى ارج غارجي

اول كمسنه كه مدام شراب صبوحي ايچر • ودائما اكا مباشر اولور شمس شهنشاهي كه

اوراد ايما مست • بسوي عالم علوي معارج • بدام غارجي ازجام دولت

دراندازد دلش هنكام غارج • اوشو غاوشوي تخم ايچون قونمش صمارمش

خيار • سائر اسامي غاو نش لفظنده مسطوردر • نج غنجي حقور بركه انده صو

ابركيلور آبكير معناسنه • غيري آدلري كواب لفظنده مذكوردر • ثر غثري

زا عجميله مثله • رش غرشي لسان پهلويده تخيل بابسنه ديرلر • رون غرونى

بو نلما دق قلم • بعضلر قارغي قامشي دمشلر • صحاح عجم صاحبي ضم غينله ضبط

ايلمش • سائر نامليري غرو لفظنده ذكر اولنوبدر • شش غشي امر غشمق نعاس

معناسنه • واوغشمق اغما معناسنه • وامر ايمك • وخوش اولماق نعمتي

ولي خود ولا يعقل اولمق معناسنده نقل ايلمش • وغش مشك معناسنه كه

بر مركب داروددر • رامك ديرلر اطبا قتنده معروفدر • وصورت تركيبي

وغيري آدلري رامك لفظنده بيان اولنوبدر • فژ غفژي زا عجميله كوتجك

غنجي وابكير معناسنه • لج غلجي مثله سائر آدلري كواب لفظنده مسطوردر كمسار

غمكسار آري بولدا شلق واوكولك النس معناسنه • م غمي قيغولي

اسدي غمي شد دلش بازنجير كرد • كمر بست وتركش براز تير كرد • نج غنجي كوتجك

علجي معناسنه • ند غندمي بولوت غمام معناسنه • والله اعلم

الغين المكسورة • ر غري كسر رايله غوغا وآواز

ايله اغلامق معناسنه الغين المضمومة رون غروني

قارغي قامشي فتح غينله غروني معناسنه • ر غرى بر صنمك اديدر • وبراغاجدر

كه بعضنا دان خلق بت كبي اكا طپارلر • وشا غوشاي اوزم صالقمي وار به

بغداي باشي كه تركيده اكا بشاق ديرلر • وتيزك كه صحرالرده صغر ترسندن

دمش قالور شمس فخري خشك كشته بپاى كاوقبا • مركه از توكشيد چون غوشاي •

کار مردان نباید از خصمت عطر عنبر نیاید از غوشای والله اعلم

نوع اوله الفا آء المفتوحة ‹› البجیفن فالبجیفنی

ایکی فا ایله وسیلة المقاصد صاحبی ونعمتی ترکیبع بواوتی دیدکاری دیمشلر مولانا حلیمی بویله نقل ایدرکه براوندرکه یردن اوج بالدر جفر کجبرکن براکلر اولور واقجه حچکلی اولور سوسن حچکلی کبی اما اندن کجرکدر وکعارنم ازاجق دچکلری اولور وسبانجه نخلری اولور وکوکی دخی کجبرک اولور یردن قوبارلدی زمانده رنکی صاری برق اولور بعض قوریجک آغور بیت هر دمی همچون زیلان میزنی یا ز بیچونی نوفالبجیفنی رموده خدا فرموده خدای تنکری بیورغی فریضه معناسنه تو فتوی بر مسئله نک جواز نه حکم اتمکه دیرلر عربیدر فارسیده دخی نا یعدر راخ دست فراخ دستی ال آچقلغی معناسندن عبارتدر کسر فا ایله اصحدر راشن فرآمشی مثله فراموش لفظندن مخففدر راموش فراموشی اونتماقلق معناسنه در مصدریت اسم اعتبار یله حاصلدر یتمان اسم مصدر قبیلندندر ع فراموشی نه کار دوستانست رب فربی یمز فربه وسمین معناسنه مقابلی لاغر در غیری ادلری فربه لفظنده مسطوردر

بیت بروبال فربی ولاغرمیان رداء دودندان بکردار بیل زبان

فردابی یارنلق رنبا فرسامی اوجق طوتمش و فرسودن لفظندن وصف ترکیبیدر فلک فرسای دیرلر رغو فرغوی وسیلة المقاصد صاحبی و شمس فخری ونعمتی طغعان کبی برشکاری قوشدر سرجه وجیل ولر اما طغعاندن کجبر کدر دیمشلر قره حصاری انجه یا مومیول یا افک دیدکلری قوشجغز در تیجلردر دیمش شمس فخری ابو اسحق سلطانی که باشد کریم وعادل ودانا وخوش خوی فرو آرد زیر دان کرکس نرا اکر عونش دهد بالی بفرغوی قره حصاری الفله فراغوی دخی لغتدر دیمش رهنک فرهنکی معلم کاد غلنجقلر اوکردرد رفری دبالکسر آفرین تحسین معناسنه ویکنمکدر ربیت سایه کرد کارا ابو اسحق روح قدسی همی کند ش فری صا فصامی اوزم جکردکی معه کشت قمعه کشتی کمی سوره جک مه کشت قمه کشتی صحاح عجم صاحبی کمی کورا کی معناسنه نقل ایلمش همه کشت فهه کشتی مثله فهه کورک معناسنه در غیری ادلری فه لفظنده مسطوردر

الفا آء المکسورة ‹› جا فجامی بث قلمه یعنی خوما واوزم دیرلدکد نصکره اغاجده باقی قلان خومابه واوزمه دیر فاجام معناسنه عجه خصاصه دیرلر راخ دست فراخ دستی ال آچقلغنه دیرلر

کنایه در راخنا فراخنای کنیک وبول واسع معناسنه وکنکلک سعت معناسنه صحاح عجم صاحبی ایکی نسخه اراسنک کنکلکی دیمش وفتح فا ایله ضبط ایلمش راخ فراخی مثله کنکلک راوان فراوانی بوللق وکجر لک رفری آفرین وتحسین فانک فتحه سیله دخی نقل اولندی نعمتی وسیبید که یوز آقلغندن کنایه اولور وتحسین لفظ ایچون کتوررلر وسبید معناسنه دیمش بو معنایه یاسی بای نسبی وفاسی بادن مبدل اولمش اولور معناسی میوه قوباجق دیمکشا اولور زا فزای ارتق زیاده معناسنه وفزودن صیغه امر ووصف ترکیبیدر فرح فزآی معناسنه والله اعلم

الفا آء المضمومة ‹› روتن فروتنی الچاقلق تواضع معناسنه سوسن کار فسوس کاری کمک واغاج خرده سی ایله مصنع نقشلر ایله صندوق وسریرلر وطولاب قپاقلری ایدرلر اول معنایه

نوع اوله القاف المفتوحة ‹› الطانق فالطانقی

یونان لغتیدر رسوکی اوتی دیرلر براوتدرکه کف العفارب دیمک اولور ایکی درلو در بر صنفینک دیبه سنده کجبرک الماقدر باشی اولور مرسین یبراغی کبی فاجق یبراغی ونخود کبی قرلجه دلکلیجه لمشی دلور دیکر صنفینک یمشی برچاق کبی اولور محبت بابنده غایتده مشهور ومجربدر مرار انجربه اولنمشدر اصلا تخلف اتمز سودیکینک آدینی واناسی آدینی یاد ایدوب اعتقاد تام ایله ایچرلر محبت عظیم واقع اولور ودیرلرکه قابلیه دستینه دکمز رفی الحال مطیع اولور لطیفی درزه دلبر درم باید که یابی کام دل روبری روی نیرنجات وبرقاطانقی دعجه اول اوتنه کرکیشنه دیرلر اقل قاقلی جوغانه بکزر براوت دیدر جوغاندن بشلکی ارتوغ قدر یبراغی اولماز سمان بدا قلر درعجه قلام دیرلر مسهل رصاری صوینی اخراج ایدر رطوبتی تخفیف ایدر ال قالی خالی که دوشنورلر کلر نک وردة معناسنه اقای بوی بوسک با قبای فاجق که کجک چجکک قلفجو غنیدر چجک انک انجنه اولور عرب وعاره طلع بیر اصح فافک ضمه سیله در اما ارباب لغت مفتوحه بابنده ایراد ایتمشلر بعضلر میم مفتوحه ده هم مضمومه ده کتورمشلر سائر ادلری قبا لفظنده مسطوردر وقبا معناسنه که اوکی اچق قفتانه دیرلر رشی ... ولایت عجمدم نسف دیدکلری موضع لع قلعی قلای که مشهور ومعروفدر

مطلب

کنایه

لیه سغد قلیه سغدي با دآم وقوز ایله بشرلر برطعامدر، لو قلوي
بیت ستمکاره جویان وبي دین قلوي ، سمانا نبرد از انسان کلوي ، قي
قوصماق معناسنه ، عرب لغتنده مهموز اللام در ، فارسیده همزه سز
شایعدر القاف المضموم ، طرب قطربي بر نوع
اقچه در عرب دخي قطربي دیرلر ، لقلان قلقماني اوکیک کبي بر قوتنجغ در ،
با قباي قابجق تفصیلي فتح قافله قبا لفظنده مذکور در ، ل هو الله قل هو اللهی
بر نوع اقچه در اوزرنده سوره اخلاص یازلمغین عرب اخلاصیه دیر ، م قمري
مشهور قوشدر ، ورلنان قورلناني غایتده اولو وعظیم جمعیته دیرلر جمعیتا
لغتیدر ، نوع اوله الکاف المفتوحة ، اج کاجي
جیم عجمي ایله بولماج اشي رباعي برف آمد همچو لشکر یغماجي ، با تیر خدنگ و
باکمان چاجي ، دانید که امروز چه مي باید خورد ، لاکشک ولامریه
الاکاجي ، اربان سرا کاربان سراي کاروان قوناجق منزل بیت
ما کاربانیم وجهان کاربان سراي ، در کاربان سراي کند کاربان سراي
ارفرما کارفرماي الش بیوریجي ، است کاستي الکسکلک معناسنه ،
اسمو کاسموي طکوز قلي که ترکیده قورجه دیرلر ، وقوردود لکونک
زبلي وبیقلري قلنه دخي دیرلر ، صحاح عجم صاحبي وقاسق قلي در دمش ،
عانه معناسنه شمس فخري زبان در کام اعدا بش چو خنجر ، مژه بر چشم
خصمش کاسمو بیت ، اسن کاسني بر نوع مارل در ، وکونک چچکلي
وقاصني دیدکلري که جبلي مبع ایدر ، مذکور اوتي بوستانلرده اکرلر برسینه
کونیک دیرلر دایما کنشه قرشو دونر ادل سیبدن کونیک چچکلي
دیرلر ، کوک چچکلي اولور ، والفن حذف ایدوب کسني دخي دیرلر ، غیري
ادلري افتاب پرست لفظنده مسطور در ، اشک کاشکي ترکیده کشکه دیرلر
لیت معناسنه ، کاشک وکاشن دخي لغتیدر ، اغدسا کاغدساني
کاغد مهره لیجي ، انون ثان کانون ثاني روم آیلرندن یونارس آیید
واتوز بر کوندر ، وقشک ایکنجي آییدر التنجي کیجه سي سایه کیجه سي در ، کا
اودلریا قرلرا ون ایکنجي کوني کنش دلو برجنه وارر ، اون شنجي کوني صو
غایتده شدتي وقتي در ، ان کاني کاف عربیله معدنه منسوب دمیکدر ،
ان کاني کاف عجمیله قوجماغه قابل ومستعمل اولان عورت واوغلانه ،
اودشت کادوشتي صغن کبکي کاف عجمیله کوزن معناسنه ، اه ربا کاه ربا

معروف ومشهور صمان قاپجي لیدر سایر اسامیسي وتفصیلي کاه ربا لفظنده بیان
اولنمشدر ، اهن کاهني کونیک چچکلي افتاب پرست معناسنه ، سایر آدلري
انده در ، اهل کاهلي هانک فتحه سیله سستلک ، اه کاهي کاف عجمیله وقتي
دیمکدر ، اکاي کاف عجمیله امرد رجماع معناسنه بیت مکو بوسیدن
خوبان زکان به ، بکاییش کر روا باشد که آن به ، یر تا کیرتاي اوزن معناسنه
بک در ، کبک دري کلکلک دیدکلري قوشدر که تعریب ایدوب قبج دیرلر
کبک دري مذکور قوشک غایتده کوزلنه دیرلر حسیني دیدمش مست و
غزلخوان وخرامان میرفت ، داشت صد کونه به از کبک دري رفتاري
ولفظ دري شیراز ولایتنده بر ناحیه مخصوصه نک ادیدر که کبک
دري ، ولسان دري اکا نسبت اولنور ، درشوک بعض تفصیلي دري لفظنده
وصدر کتابده مناسبت سببیله بیان اولنمشدر ، بودي کبود کبودي کبودی
کي قني کوک ، ب کپي باء عجمیله میمون دیدکلري جانور ، بوزینه وقرت معناسنه
اسدي بر سرو وبیشه یکي بزرکوه ، بر آن که زکپي فراوان کروه ، همه مردمش
همه مردمش رافزون از شمار ، ازان کپیان برده وبیشکار ، غیري آدلري
وکنیتلري بوزینه لفظنده یازلمشدر ، لچ کپلچي پادشاهلرک خاصه خرکاهلرینه
خدمت ایدن مهتر ، ومطلقا پادشاه خلقي شمس فخري ابو اسحق شاه عدل
پرور ، زهي کمتر کپلجي تو جمشید ، جو کجري هند طعاملرندن بر معروف
طعام آدیدر ، دا کداي بخنول ودیلنجي شهاد حسیني مرنج از من مسکین
اکر دعاي نو کفتم ، تو شاه کشور حسني ومن کداي کمینم ، وچارداق وخانه
زیرین ، دخدا کدخداي لغت پهلویده صاحب خانه معناسنه ، سایر
تفصیلي کدخدا لفظنده مسطور در ، ردنا کردناي کاف عجمیله کباب دمري
وقوبوز بورعیسي ، وبرلغج ، واوغلانجقلره یوریمک ایچون دوزدکلري
جقرق ، سایر تفصیلي کردنا لفظنده مذکور در شمس فخري نردل که در هوات
نه جون مرغ برزند ، جون مرغ نیم بسمل بر کردناي بود ، ردکردي صحاح عجم
صاحبي بالفتح والضم سبزه لکلر معناسنه نقل ایلمش ، رماه کرماهي یابن
بالغي ، رم کرمي کاف عجمیله اسیلک ، رنا کرناي رانک تضعیف وتخفیفله
بوري اسدي خروش یلان ودم کرناي ، چنان شد که جوخ اندر اندر جاي
وسرنایه دخي دیرلر ، وتخفیف رایله انک منتري جنسندن بر نوعدر ، ره ناي
کره ناي مثله سرنا ، وبوري اسدي کرفته جهان ناله کره ناي خوشان شده

رکری کاف عجمیله اوکث . ودوتم یر . واو یزلق . رکری کاف عربی و سکون
رایله اولدر که انکچیلر تارلایی بولک بولک ایدرلر ترکجه دونم دیرلر مردوم
قرق خطوه یعنی قرق ادمدر . نعنی مکسوره بابندن کتمورمش تعریب ایدوب
جریب دیرلر . زاکزای کاف عجمیله اصرمق . وکزیدن لفظندن وصف
ترکیبیدر شمس فخری اهتمام توکشت جان برور . انتقام تومست روح
کزای . نعتی کزند معناسنه ده کلور دیمش . زب کزبی اشخون جنسندن
برنوع اوتدر . وبغره بالی دیدکلری . وصولی بال . واجی بال معناسنه ده
نقل اولنمش . زردشت کزردشتی بیان هوبچی عربیده خیرآت دیرلر
زون کزونی کاف وزای عجمیله بارذی که طام اوستی در . وقامش او
داوار وزرینه اورتلان قامش . وداغلرده کسی صحاح عجم صاحبی کافک
ضمه سیله ضبط ایلمش . سن کسنی کاسنی لفظندن مخففدر . برنوع اوتدر
بستانلرده اکرلر . وقاصنی دیدکلری که حبلی منع ایدر . واجی ولوب منع
حبل اتدکی بوبیتلردن ظاهردر عنصری کفایت توبعزم علاج باطن حضم
فراج شهد دهد در طبیعت کسنی خاقانی ورسده کند بازار بستن مثاش
تاثیر بازکیر دطبع ازخواص کسنی . سن کسی برکمسه دیمکدر . شت کشتی
کاف عربیله کمی سفینه معناسنه . لغت بهلویده زنار معناسنه شمس فخری
کریما در زمان فضل واحسان . همیشه تخم عدل وداد کشتی . چونام شیخ ابو اسحق
کویند . همه کفار ربکستند کشتی . شن کشنی بورجاق دیدکلری که
چبو باتندر . سائر آدلری کلوک لفظنده مسطوردر . شن کشنی قولاک
وقولاک کبی یضی اورلمش ایپ . وخط یعنی وزآدینه چکلش چزی . وچکی ایپی
که طوارک بیلنه توک وزرندن چکرلر . ودیلنجی کدا معناسنه . ل کملی
تنوره که درویشلر بیللرینه بغلرلر . م کمی کاف عربیله بوصوکمین معناسنه
شمس فخری شهنشاها اکرمی برکشاید . برادی اختر آن کینت کمی را . واکسکلک
معناسنه . ونباتاتدن برنسنه درعربجه کماة دیرلر . وعربیده بهادرشجیع
معناسنه . نج شایکان کنج شایکانی برخزینه زرتینه آدیدر که خسرو پرویز
زماننده عامه رعایادن بری جفت سوررکن بولمیدر . ندر وکندوری
بالچغله وترسله کوب کبی اورلر . ایچنه غلال وکبک قورلر . وتخفیف ایدوب
کندورده دیرلر . وکندوری کندرک دیدکلری اتراک طایفه سنک مشهور
سفره لریدر انلرده چوق اولور . وبشکیر درکه یمک یرکن دیزلرینه اوزرینه طوتارلر

دستار خوان معناسنه شمس فخری برآی خوآن شهنشاه ملک دست قضا
کشد زاطلس چرخ کبود کندوری . نده رو کنده روی بشکیر . نده مو کنده موی
کاف عجمیله مرد ازتوی . ن کنی یعنی معناسنه که حرف تفسیردر . وج کوبچی عزیز
وشریف . وعظیم المکان اولان کمسنه . ومر کومری ابی اصللی دیمکدر . وجوهری
معناسنه کی اولو سلطان معناسنه . شمس فخری ونعتی بونامی قدر وبلند لکده
کیوآندن المثلر دردیمشلر بیت باده همی خورد بآیین کی . کنج همی داد بهر جام می
وفنجان معناسنه . وقندن سؤال در . وطاغ معناسنه کلور لفظ عربیدر
آخر الذوالکی . اما فارسیده دخی بومقتده ایکی معنی جمع اولمشدر بیت
بیا نک بلبل وقمری اکر ننوشی می . علاج کی کنمت اخرالذوالکی . وترکیده ایکی
معنی بونده جمع اولمشدر سالک داغدن باشمه تاج اوردی بکون دولت عشق
ایلدی ملک خراباته بنی کی خسرو . دیوجه عالی معناسنه اسدی بفرمود تاخوان
نهادند کی . بیش ازخوان نشستند در بزم می حافظ بیا ساقی آن جام برکن زمی
که کویم تراحال کسری وکی الکاف المکسورة را کرامی
اولو . وحرمتلی اولان کمسنه . وقیمتلی اولان نسنه اسدی کهر کرچه افتد
بکف بی سپاس . کرامی بود نزد کوهر شناس . را کرای کرایدن لفظندن
صیغه امر ووصف ترکیبیدر . میل ایلمک . ووارمق . وقورقمق . ونمک دیبور
واکلمک معناسنه . وبرنسنه اغرمیدر دیو صالامق کمال اصفهانی
کذشت عهد جوانی زلهو سیرنه . رسید نوبت پیری به توبه بکرآی شمس فخری
درریاض شهنشهی بخرآم . در بساط سکندری بکرای . ران کرانی اغرلق
وقزلق در . رنا کرونای کاف عجمیله دیزک اغرشاغی . وانک کبی بومری
اولان نسنه یه اطلاق اولنور فردوسی جهان از بدیها بشویم برای
پس انکه دزنکی کنم کردنای . ردو کردوی جینک قوز . ر کری کیری لفظندن
مخففدر اسدی زمین جون کری هفت کشور بزود . که چندان نیابی که
باشدت کور . ل خوردن کل خوردنی طباشر طبراغی . ل کو کل کوی سو قافلر
ومحله لرده طوار ایاغندن اوزلنوب قالمش باتحق کی آخوی ها . علامتله
معناسنه که ضرورت وزندن انوری شعرآ ایراد ایلمشلر در حضرت مولانا
قدس سره ازکه خوردم شیر غیر شیر او . کی مرا بیرورد جو تدبیراو لطیفی ترا کی
راداد قدر وجلال . خدا داده را نیست هرگز زوال . یت کیتی کاف عجمیله دنیا
معناسنه شمس فخری تاکه کیتیست نام کیتی باد . ذات این پادشاه درکیتی

بنی ارا گیتی آرای جهان بزکجی دیمکدر • ومعنای ترکیبیسی • دبر کلدرکه غایتده
خوشنفس رایحه • سائر تفصیلی عالم آرا الفاظنده مذکوردر • صحاح عجم صاحبی
وجهان بزکی معناسنه نقل ایلمش • الکاف المضمومة
راز دشت گراز دشتی کاف عجمیله یبراجق بیلدر • دبه دست گربه دشتی
وشق دیدکلری جانورکه معتبر کورکی اولور • رسنک گرسنگی کاف عجمیله
آجلق جوع معناسنه • دس گرسی اسکملیکه اوستنه اوتورلر ترکیده
شایعدر • وگرده ده دیرلر تخت معناسنه • وگوکده فلک ثامنک
آدیدر • ستردن گستردنی کاف عجمیله دوشانه جک نسنه • ودوشک
معناسنه • ست گستی آتش پرستلرک زنار دیدکلری قوشاغی تعریب
ایدوب کستیج دیرلر • معیار جمالنده شمس فخری بولغتی شین معجمه ایله روایت
ایدوب بو بیتلری انشا ایلدی نظم کریما در زمان عدل و احسان • همیشه
تخم عدل و داد کشتی • چو نام شیخ ابواسحق گویند • همه کفار بگسستند گستی
سس کسی کاف عجمیله کسیل لفظندن مخففدر شمس فخری سزاوار جدیه همه سربسر
همه دادو کردش کسی زی بدر • شت گشتی کاف عربیله کورشکه ایکی کشی
بربریله کورشرلر صرعه معناسنه • کورشجیلر بربرن اولدرسیه طوتماغن
کشتن دن اسم مصدر یاء نسبتله ترکیب اولنوب کوره سنه اطلاق اولنمشدر
کشتی گیر کورشجی مضارع معناسنه رباعی بریکا کشتگیر عشق نگا • بریکا اتش غم
دلدار • بن بونک قنغیسیله طوتشه یم • وقنا ربنا عذاب النار • شن گشنی
ضم شین معجمه ایله ونون ایله صحاح عجم صاحبی ارکک لک • وآیغرلق معناسنه
نقل ایلمش • نعمتی وقره حصاری شینک ونون ایله بورجاق معناسنه نقل ایدوب
اما اعوابن ضبط اتمامشلردر • نعمتی دکه معناسنه ده روایت ایلمش
فت وگو گفتگوی سوزکلاجی • فاضل محقق • دقایق الحقایقده • بویله تحقیق
وتدقیق ایلمشلرکه گفت کاف عجمیله دله کلان سوزدر • هنوز سویلنمادین
سوزه سخن دیرلر • گفت دیمزلر • سائر تفصیلی محلنده بیان اولنوبدر
گوی کاف عجمیله گوییدندن مأخوذ اسمدر • گوییدن مصدر در معناسی
ایتمکدر • مرجعی تقطیع صورتیدر • آنکوا ایله تلفظ و وقف گرکسه بولنسون گرک
بولنماسون ایرلاجی یه که ایرلادغی وقتن تلفظ و وقف اتمک لازم دکلدر
گوینده دیرلر • بلبلی انکله توصیف ایدرلر • نته که بو بیتده واقع اولمشدر بیت
اول اردوبهشت ماه جلالی • بلبل گوینده بر منابر قضبان • فعل مذکوردن گوینده

اسم

اسم فاعلدر کویک معناسندن لسان ترکیده سآو دیمکله تعبیر ایدرلر
سوز ساودیاجک یرده عجم گفت وگوی دیر • نته که بو بیتدن ظاهردر بیت
بعشق آن کو زگفت وگوی ترسد • چو مینخواری بود کز بوی ترسد حافظ
بی گفت وگوی زلف تو دل را همی کشد • با زلف دلکش تو کرا روی گفت و
گوست • تقطیع صورت تکلمده بولدغی اعتباریله تکلم ایدن کمسنه یه
سخن گوی دیرلر • نته که بو بیتده واقع اولمشدر بیت سخن گوی و بربط زن
وخوش سرود • جوان روان دست ایشان برود شیخ سعدی
سخن گوی پرورده پیر کهن • بیندیشد آنکه بگوید سخن • گوی اسم فاعلدر
گوییدندن ترخیم اولنمشدر • گوی صیغه مشترکه در امر معناسنده
کلور • سویله دیه جک یرده عجم بگوی دیر • نته که بو بیتده واقع اولمشدر
بیت صبا بلطف بگو آن غزال رعنا را • که سر بکوه وبیابان تو داده
مارا • بگونک اصلی بگوی در آخرندکی یا حذف اولنمشدر • الف یا ییه
یانکده حذفی خصوصا آخر کلمه دن لسان فارسیده شایعدر • مثلا روح
افزا • سمنسا دیرلر • اصلی روح افزای • وسمن سای در • بدخو • ترش رو
دیرلر • اصلی بدخوی • ترش روی در • گفتن دن نه فاعل مشتق اولور
نه امر • ایکیسیده گوییدندن مشتق اولور • جست وجوی شست و
شوی ده گفت وگوی گبیدر • جستندن وشستندن نه فاعل کلور
نه امر • ایکیسیده جوییدن وشوییدندن کلور • بوده بر نوع توسعدر
که لسان فارسیه مخصوصدر • لسان عربیده یوقدر • جستن ایله جوییدنک
وشستن ایله شوییدنک معنالری بربرینه قریبدرکه محلنده بیان
اولنوبدر • مشتقاتدن اولن گوینک معنالری اولدرکه بیان اولندی
اسم جامد اولان گوینک معناسی طوپدر • نته که بو بیتده واقعدر بیت
فسحت میدان ارادت بیار • تا بزند مرد سخن گوی گوی • چه گویم ای مسلمانان
چه گویم • درین میدان سرگردان چه گویم • اسم جامد شول لفظه
دیرلرکه مناسبت معنویه حسبیله لفظ آخردن مأخوذ اولمایه • فرا
گفرای کاف عجمیله چچک قلفجوغی که چچک انک ایچنده اولور • سائر تفصیلی
وادلری صدر کتابده کف الفاظنده مسطوردر • لاه باران کلاه بارانی
لبند برگی • لاه تتر کلاه تتری کلاه امیرانه دیمکدر دیدیلر • بیت
هیچ نزار دانه در دست میسج • درویش صفت باش وکلاه تتری دار

لاله قاض کلاه قاضي برنسنه در که عربیده دنیه دیرلر. ل خیر کل خیري بر نوع
کلدر رنکی صاري. وبنفش. وآق. وکوک اولور. یالکز خیریده دیرلر.
سایر تفصیلی اننده مذکور در. ل سور کل سوري عجم ولایتنه مخصوص بر صاري
کلدر. بعضلر بر کله دیر که غایتده نازک تر اوله دیدیلر. وبعضلر شویله نقل
اتدیلر که سور بر برک دیدر که کلی غایتده نازک ولطیف وخوش بوي اولور.
غضائر قدی چون سرو نازی بر کشیده. بنفشه از کل سوري دمیده.
لو کلوي کاف عجمیله بوغاز حلق معناسنه فردوسي ستمکاره چوبان وفي دين
قلوي. ممانا نبرد ازان سان کلوي. اکثر ارباب لغت مفتوحه با بنی کتورمشلردر
اصح ضم کافله در. مراه کمراهي از غلق. نداکند آي کاف عربي وعجمیله
مروي لغتدر فالجي یعنی منجم معناسنه. وفیلسوف. ودانا معناسنه.
ندکندی کاف عربیله چوبانکه لك. وکوذبلك. داه کوآهي کاف عجمیله
طانقلق. وای کوایي مثله. در کووري کاف عجمیله عشرت. ونشاط معناسنه
رودکی کوري کنیم وباده کشیم وزبیم شاد. بوسه دهیم بر دو لب آن بري نژاد
وشادیلق. وشنلك کتمك معناسنه شمس فخري اهل عالم بدور دارد دم.
هم طرب میکنند وهم کوري. ور کوري کاف عربیله کوزسزلك اعمی معناسنه
وبخیل لك. وزکان کوز کاني سنختیان. وش سرا کوش سراي مر الشتدیکنی
اکلایوب او تمیان کمسه یه دیرلر شمس فخري رخنك علیسی شود اکر کردد.
مدحتت را بقصد کوش سراي. وش کوش مامي افاجق بلان بانشی وهم جمبه
قولاغی دیدکلري بوبجق که دکزدن چقارر. مکاریلر پالان اتلرینك قوسقون
ویولارلرینه. وکلب حلقه لرینه زینت ایچون دیزرلر. عرب ودعه ومنقاب
وجرح دیرلر عنصري کزتر از نغش کوش ماني شد. زمح کر خط قیر وآن بر جای سبت
وبج کونجي کاف عجمی وفتح واو وسکون نون وکسر جیمله اولوکشي عزیز معناسنه
وکاهمون کو ماموني اوعلا بجقلر اویون لرندن بر لعبدر. بر یره طپراق ییغارلر
اطرافنه صوصاجوب چزیلر چزرلر. واو طپراغك ایچنده بر قلي کزلیوب اول الیه
یایارمغله اول کیزلی قلی بلمکیچون وبولمغیچون دورایدرلر. لسان عربیده بوا اوینه
یفري دیرلر. یانسز کوماموني دخي لغتدر. نعمتی بولعبي طور آخر ایله ذکر ایدرز
بیان اولنوبدر. وبعضی کوماموي دخي لغتدر دیمش. وم کوبري بدل وعوض
معناسنه لطیفي کوبري نیست این وجود ترا. صیغت ودست را صیغت
کل بعض نسخه ده بسکون الهاء دیو تصحیح اولنمش. صحاح عجم صاحبي ای اصلکی

معناسنه نقل ایلمش. وکوي کاف عربیله صوتقاق بیت بکوي بش بلبیل آب
سبیل است. بر ویش چرخ یک نقطه زنبیل است. وایکی صف اولان لشکرك
اراسنده معرکه یه ده تشبیها کوي دیرلر. استعاره طریقیله اطلاق اولنور
نته که بو بیتده واقع اولیدر بیت بباید چون سپر بودن درین کوي
که پیش از زخم بر جبین کرد دشن روي. ومحله واشك استانه معناسنه
قره حصاري طانع باشنده ده دیرلر دیمش. صحاح عجم صاحبي ویه معناسنه
دخي نقل ایلمش. واخنده یابی خذف ایدوب کو دخي دیرلر. وکوي کاف عجمیله
طوب که چوکان ایله چالارلر. وبرنسنه که اکا بکزر یومري اولا. وکفتن لفظندن
صیغه امردر. ووصف ترکیبي در. یافه کوي. وراست کوي دیرلر وسایر
تفصیلي کفت وکوي لفظنده بیان اولنوبدر. وین کوبني صحاح عجم صاحبي
اولجك فقیز معناسنه نقل ایلمش سایر ادلري کوبج لفظنده مذکوردر.
وي کوبي دیبه سن وصناسن دیمك اولور. مقام تمثیلده استعمال
اولنور. کوییا دخي دیرلر. مه کهی بدل. وعوض کوبري لفظندن مخففدر.
نوع اوله اللام المفتوحة ... اابال لاابالي هیچ
نسنه دن قیرمزبي باك دیمكدر. عربي اولیجاق بي باكم نسنه دن قیرمزم
دیمك اولور. اغ لاغي ازقلق معناسنه. اله دشت لاله دشتي کلنجك
چچکي. اله کوه لاله کوهي مثله عربیده شقایق النعمان دیرلر. امان لاماني دلکو
چکلك جابلوسي. ویلتق معناسنه اسم مصدردر. واو از ایله اشعار اوقیوب
ایرلامق. بو دخي حقیقتده محبوبلره تملق ویلتقلانمقدر شمس فخري فلك
جابلوس درعهدت. کرد نفرت زمکر ولاماني سنائي چه سستي زیدی
از سلت که رفتي سوي بي دینان. چه تقصیر آمد از قرا که کشتي سوي لاماني.
وبرنسنه که دلبند اوزرینه زینت وزیور ایچون باغلرلر. وطیلسان
الامی سیاه بانجق حماء معناسنه. وقات تناي معناسنه. ویالوارمق
این لانیي بر نوع یکلري طراجق قصه کوملکدر. عربجه حمازه. ومدرعه دیرلر
بن لبني وبالضم میعه سایله دیدکلري مشهوردار ونك ادیدر. حنت
لخني برز. وبردم. دیمكدر. ر لري راء مهمله ایله جدام علتي. ز لزي
زاء معجمه ایله قره حصاري مثله جدام علتي دیمش. والله تعالی اعلم
اللام المضمومة ... بن لبني میعه سایله دیدکلري دار و
ور لوري بربیوك معروف قوشنك آدیدر که ترکي دلده دخي لوري دیرلر

دسم بر طایفه نك آدیدر كه ولایت رومده قربات • وجركانه • وقراجی
دیدكلری طایفه كبی جمعی لوریان كلور • وشنك لوشنكی قره بالجقلی صو
لوشناك معناسنه • ول لولی قراجی طایفه سی لولو معناسنه • سائر
تفصیلی انوع مذكوردر • ولوی قاب • دعا معناسنه • یاسز لو دخی استعمال
اولنور لغتدر نوع اول المیم المفتوحة ٭٭ ٭ انج ناجی
الخاء مقدم علی الجیم بالان اتی • عربجه بردون دیرلر • اراف مارافسای
یلانجی ماراف ... معناسنه بیت مارافسای یكی حربه بدست • كرده بدیر
مار سوراخی نشست • اردو ماردی قزل؛ سرخ معناسنه • ارماه مارماهی
یلان بالغی كه تعریب ایدوب مارماهیج دیرلر • ادمادی لسان هندده
اورمق • وقز دختر معناسنه • ودیه كلنمش مقتول معناسنه •
انما مازمای میانزمای لفظندن مخففدر • فردوسی اگر آز مانی مرا مازمای
كه دارد دلم بای دانش بجای • ازیار مازیاری بر ور لو حلوادر • ازیان
مازیانی مثله مازیانه دخی دیرلر • اسا ماسای میاسای لفظندن مخففدر •
فردوسی ز رفتن شب و روز ماسای هیچ • بهر منزلی اسب دیگر بسیج
اشو ماشوی جلاه ماصره سی • انج ماجی بالان اتی • باجی معناسنه وجایز •
چمن • ومرغزار • اك ماكی تاوق • دجاج • وماكیان معناسنه • ان مانی
بر مشهور نقاشنك آدیدر كه چین ولایتنده پیغمبرلك دعواسن ایلدی •
ومشهوردر كه نقش یازدوغی قلم ایله بر ذراع مقداری جدولسز بر خط چكر ایش
جدولله كوزلر لرمیش اصلا قل قدر اگریلیی ولمازمیش • بو سببدن مغرور
اولوب اول دعوای شنیعه ارتكاب ایلمیش • وزندیق مذكور مشهوردر كه
خلقی بو سوزیله فریفته ایدرمش كه انسانك روحی بدن زندانینه محبوسدر
دانك یری اوزكه عالمدر • پس روحه تصفیه حاصل ایلیوب تیز بو زندان بدن
خلاص اتمك كركدر كه طراق كدورتندن جقوب كندی مقامنه یتشه •
ومذكور زندیق سلاطین عجمدن دوردنجی طبقه دن كه ساسانیلردر بهرمز بن
شاپور بن اردشیر زماننده ظهور ایتمشدی • بهرمز مذكور مانی كتوروب
خلقی نه نك اوزرینه دعوت ایدرسن دیو سویلدوب اولدخی مذكور سوزلری
سویلدكده بهرمز دیمش كه چون سنك روحك بدنك زندانندن غذا ابدر
كندی سوزكله عمل ایدوب روحكی غذا ابدن قورترالم دیو قتلنه امر ایلمیش
وماندن • ومانستندن مخاطبه دن قالورسن • وبكزرسن دیمك اولور •

اهكان

اهكان ماهكانی ایلق علوفه ده مستعملدر • اه ماهی بالق سمك معناسنه •
اماهی بابل كبی جادولری چوق اولان یره دیرلر بیت تا كه خوانند شاگرد
وصاف • چشم وزلف بتان بچین وبماهی • وكابل ولایتنه قریب بر معین
شهر آدیدر • خلقك اكثری جادولردر بابل ولایتی كبی • د مدی نهی صیغه سیدر
یاده معناسنه و برمه دیمكدر • یا خود ناه دن ابدال اولنمشدر • فربه • وفرزنی
كبی بیت انچه بارنج یافتیش وبذل • تو با ساتی ازگزافه مدی • راز مرازی
مرزه دیدكلری دارودر • ردم مردی ارسن دیمك اولور • ورجولیت
معناسنه • رمر مرمری سراوزرینه اتفاق ایدوب بیل بغلامق • شكو مشكوی
وبالضم اول خوشبوی دوشك ونهالیلر كه انكله كوشكلری • وتختلری
زینت ایدرلر • اسدی نهان بر دجم را سوی كاخ ماه • بمشكوی زرین بیاراست
گاه • سائر تفصیلی مشكو لفظنده مذكوردر • كر مكری كاف عجمیله مكر نزقاجه
معناسنه در بیت تو مكری واز درد خرسند باش • بگیتی درخت برومند
باش • ومو موی قوری اوزم • ن منی اولولنمق كه حماقتدر بیت منی كرد
آن شاه یزدان شناس • زیزدان بپیچید و شد ناسپاس • نمس ...
خاك آرست جرخ با قدرت • كرچه بردی همیشه كبر ومنی • وعرب بیدر نطفه
معناسنه در می كاش جنبق جونكه قالدی صحبت یارنه • یاریله میخانه لر كنجینی
كل خوش كون بكون • باده ایله فرقی محلنده بیان اولنوبدر • والله اعلم
المیم المكسورة ٭٭ ٭ رمری سوز اوزرینه اتفاق ایدوب
كوكل بركتمك • وستیزه روی • وصواش معناسنه • غیار مغیاریی
نقبیاز كه یكی كسدكلری وقت شكرانه اجون ویریلان نسنه یه دیرلر • هتر
مهتری اولولق • مربان مهربانی شفقتلی لك • مرقول مهرقولی انجه صیق
قماش • مركان مهركانی كوزلك • وكوزن اوجاق نسنه خرنفی معناسنه •
ممان مهمانی قونقلق • عربجه ضیافت معناسنه • می ادات حالدر مضارعك
اولنه داخل اولور حاله تخصیص ایدر • همی لفظی كبی می باید شمدی كركدر دیمك
اولور • ومیداند • ومیشناسد كبی • ماضی اولنده ده كلور • حكایت حال
ماضی مراد اولور • میدانست • ومیشناخت كبی • یعنی شمدی بلوردی
واكلردی دیمكدر • وامر اولنده كلور لطیفی نومیدان كه هیچ نعمت
خواست • نبود هیچو تندرستی راست • فاضل محقق • دقایق الحقایقده
بویله تحقیق • وتدقیق • ایتمشلر كه لغت فارسیده حرف مینك زیاده سی صیغه

فعل مضارعده مشترکدر . حالله استقبال ورنماسنده مذکور صیغه حاله
تخصیص ایچوندر . کتب فتاویده بر مسئله واردر کم اول قاعدهنک فرعندندر
اول مسئله بودر که شاهد گواهی میدهم دیسه شهادتی مقبول اولور .
گواهی دهیم دیسه مقبول اولمز . زیرا وعد ایتمش اولور . وشهادت ایتمکه
شهادت ایتمش اولمز . یانج میانجی حکم وسمسار ومصلح معناسنه . یانک
میانکی اورته میان معناسنه . داورتالق . یزبان میزبانی قونقجیلق عربیده
مضیف معناسنه . یشنا میشنانی ماطقق دیدکلری اوت که اطبا عصا الراعی
دیرلر . چوبانلر عصاسی اولدغندن اوتوری دکلدر . بلکه اچقدقده چوق بیدیکی
ایچوندر . یهمان میهمانی قونقلق ضیافت معناسنه مستعملدر والله اعلم .
المیم المضمومة ** توار متواری گزلی مخفی معناسنه . فرخی
دوش متواری بوقت سحر . اندر آمد بخیمه آن دلبر . زور مردری خالی
تهی معناسنه . فردوسی چو پیش آمدش روز کار رهی . ازو مردری ماند گاه مهی
رغاب مرغابی اوردک دیدکلری قوش بط معناسنه . ژدکان مژدکانی
مشتلق ویرلن نسنه . حافظ مژدکانی بده ای خلوتی نافه گشای . که ز صحرای
ختن آهوی مشکین آمد . ژدکانان مژدکانانی مشتلق ویراجک نسنه .
زور مزدوری مزنک . ست مستی شکایت ایتمک معناسنه اسم مصدردر
اگر مست شکایتلی معناسنه صفت اولنسه ایدی آخرندکی یای مصدریه اولوردی
اما اشد لمادی لبیبی باده خور ومستی کن مستی چه خوری از غم . زیرا که بو دستی خور غم
ز غم مستی . وبهادر تخییع معناسنه ده نقل اولنمش . شتر مشتری مشهور یلدزدر
که التنجی فلکده در . سایر تفصیلی برجیس لفظنده مسطوردر . شک ترکمان مشک ترکمانی
نویلاق دیدکلری اوت که عربجه سعد دیرلر . مشک زماین معناسنه . شکو
مشکوی اول خوشبوی فرشلر که انکله کوشکلری وتختلری زینت ایدرلر .
سایر تفصیلی مشکو لفظنده مسطوردر . غنی مغنی سکون غینله صحاح عجم صاحبی بردرلو
ساز در دیمش . فتح غینله وتشدید نونله عربیدر ایرلایجی دیمکدر . ور موری
کوب عربجه زیر معناسنه . وصو کنکی بوغونک دخی دیرلر . وقرع بوبیه شمس فخری
ز فرد دولت اوجشمها روان گردد . بسنگلاخ درون بی قنات وبی موری .
وسیقی موسیقی موسیقاره منسوب اولان صناعتک ادیدر . علوم ریاضیه دن
بر قسمدر انده بحث اولنور که نغمات نیجه تالیف اولنور . ونه وجهله التحاق
تنافر اولور . ونه نسبتله التحاق استلذاذ حاصل ونقرات ارالرسنده ازمنه

متخلله

متخلله نیجه اولور . نغماتک تالیفاتنه وتنافرنه واستلذاذنه نظر بحثه
صناعت تالیف دیرلر . ونقرات ارالرسنده ازمنه متخلله یه نظر بحثه علم
ایقاع دیرلر . جامع الفرس صاحبی واوکیک قوشی . ومثقال که چلارلر دیمش
وش دشت موش دشتی عرب طوشنی عربیده یربوع . وجرد دیرلر .
فارسیده کلاک موش دخی دیرلر . وموی قل وساچ شعر وقرع معناسنه
حافظ هزار نکته باریکتر ز موی اینجاست . نه هر که سر بتراشد قلندری داند .
نوع اولنه النون المفتوحة ** اب نابی جامع الفرس
صاحبی کوز بینر نابینا معناسنه نقل ایلمش . وکوره دیدکلری طعام معناسنه
اخدا ناخدای گمیجی اولوسی که مجموعنه حکم ایدر . عربجه ربان دیرلر ناخدا معناسنه
اخن برا ناخن برای طرناق کسجک . سایر ادلری ناخن لفظنده مذکوردر .
ارخو نارخوی گلنار چچکی نارخو معناسنه . ازبو نازبوی فسلکن عربجه ریحان
دیرلر . اشتای ناشتایی چیرانلق . اشی ناشی کوزجی . وخویراد ناشناس
معناسنه . انای نای دودک مزمار معناسنه . کنیتی ابو الصحب در . ای بنی نایینی
بورن دلکی . ای نایی نای زن دیمکدر . ب نبی پیغمبر در عربیدر . خکلو
نخکلوی قره حصاری قاز دیدکلری مشهور قوش اوز معناسنه نقل ایلمش .
رم پا نرم پای بر نوع مخلوقدر قاتش ایاقلی دیرلر . شی نشی بر نوع اوزن
تولی کرپیدر . عجری ادلری خارپشت لفظنده مسطوردر . غن خوان
نغن خوانی کمونددن بر نوعدر . سایر تفصیلی واسامیسی ناخواه لفظنده
مذکوردر . واورسمیدر . قشبند نقشبندی نقاشلق ونقشبندیه
دیرلر طریق صوفیه دن برینک ادیدر که پیشوا وسالاری خواجه بهاء الدین
نقشبند محمد بن محمد البخاری در . قدس سره جامی نقشبندیه عجب قافله
سالارانند . می برند از ره پنهان بحرم قافله را . مکز نمکزی بر نوع حلوادر
هار نهاری صفرا شکن دیدکلری ازاجق طعام که قارن تمام طویمز . شمس فخری
بعالم از عهدی بود ناهار . ز خوان شاه برد اکنون نهاری . مال نهالی
دوشنجک نسنه لره دیرلر . نی فتح صرحیله قامش قصب معناسنه ودودک
که چلارلر مزمار معناسنه . اما حالا بر معروف سازه دیرلر . بیت نوای
ارغنون نالهٔ نی . فروزان اول هوادن آتش می . یار نیازی معشوقه
اوینا شی معناسنه که مول دخی دیرلر . النون المکسورة **
شاد نشادی کسر نون وشین معجمه ایله اهل شیراز لغتیدر قادر دکلسن دیمکدر

ع وغنه وابنی آنجت نشادی. وغنه وابنی دخی لغت شیرازده معنیلری محللزنده
مسطوردر. معنای مصرع یوخسه کورزسن اول نسنه که سن اکا قادر دکلسن دیمکدر
نکوی نکوئی ایلک بیت نکویی با بدان کردن چنانست که بدکردن بجای
نیک مردان. نشستن نشستنی اوتوراجق وبناجک یره دیرلر. نکین
نکین ساس حکاک که جواهری یونار ودال اصلاح ایدر. یوزک قاشیشی
وسایر انک کبی نسنه لری. نهادک نهادکی کشیلک قفتان که جمعه لرده وبیراملرده
وعزیز کمسه لره وارد قده کیرلر. نهان نهانی کزلی ستر ایله دیمکدر. نی فاضل
محقق. دقایق الحقایقدن ع بویله تحقیق وتدقیق. التمثل که فی لسان فارسیده
یوق معناسنه در. عرب دلنده اول معنادن لفظ لا ایله تعبیر ایدرلر مثلا بر
نسنه دن وارمی دیو صورلدقده یوق دیاجک یرده عجم نی دیر. عرب لا
دیر. یوقدر دیاجک یرده نیست دیرلر. یاشدن قردن نسنه یوقدر
دیاجک یرده عرب لا رطب ولا یابس دیرلر. عجم نی ترست ونی خشک دیر.
نته که بو بیتده ظاهردر بیت جنان کامل که نی گرمست ونی سرد. جنان
عادل که نی خشکست ونی تر. تا ایله نی نک فرقی بوندن ظاهردر. بر نینک استعمالی
صحیح اولدیغی یرده آخرک صحیح اولماز. مثلا نامرد دیرلر. نی مرد دیمزلر. مرد نیست
دیرلر مرد ناست دیمزلر. نیرو نیروی قوت وطاقت جامی ز آسیب
لنکیش پای خلل. نه نیروی کیرانیش دست شل. نکوی نیکوئی ایلک. نیک
نیکی مثله ع نیکیست که نیکییت دکرنا هیچست. سائر آدلری نیکلکن لفظندن
مذکوردر. نوش نیوشی مولانا حلیمی نیوشش معناسنه که قولاق ورماق
وجوشوب الخقری اغلمق معناسنه در دیو نقل ایلمش. والله اعلم
الثنون المضمومة .. نب نبی قرآن وخبر
نغوش نغوشای صغرنزکی که قرودرلر یا قرلر عربجه جله دیرلر. و نوی
واوک سکونیله یکی جدید معناسنه بیت جونکه بلشکر که ورآیت رسید
نوی نوازش بولایت رسید اسدی زتیر وکمان جون بپرداختند
بنوی زمی کار برساختند. و نوی واوک کسریله قرآن وخبر نبی
معناسنه. هفتک نهفتکی کزلیلک معناسنه استعمال اولنور والله اعلم
نوع اولی الواو المفتوحة .. ابن وابنی بانک
کسره سیله که ثانی حروف تهجیدر. وکسر نونله اهل شیراز لغتیدر کورزسن
دیمکدر ع وغنه وابنی آنجت نشادی. وغنه ونشادی دخی لغت شیرازدر معنیلری

محللزنده

محللزنده بیان اولنوبدر. معنای مصرع یوخسه کورزسن اول نسنه که سن اکا
قادر دکلسن دیمکدر. اج واجی سمر آنی بارکیم معناسنه. ال والی حاکم معناسنه
عبیدز فارسیده دخی شایعدر. وای وای آه وفریاد قره حصاری وانجه باشه
معناسنه ده کلور دیمش. ایل وایلی مقام تعجیده ذکر اولنور. نجاتی
غنچه ابکاری عندلیبی کوربدی. قزقجان کلدی بونده بو دیدیلر. کوکلم ناله ایلا طولدی
وایلی وایلی ابوابو دیدیلر. الفک حذفی جایزدر. باد وبادای بای عجمیله
زهره یلدزی ناهید معناسنه. نج ونجی نجا چکردکی خا جیم اوزرینه
مقدمدر. رز ورزی رنجبر متببت معناسنه در. رکوش ورکوشی
قولاق صالقی که جنک وجلب دخی دیرلر. شنف معناسنه. رماندک
ورماندکی امتلادن یورک اغرمق. سن وسنی ایکی عورت که بر کمسنه نکاح
التنده اولا. ترکیده اوکلی سنه البنجی دیرلر. صو کنجیسنه قما دیرلر
فارسیده هر برسنه اخری یه نسبت وسنی. وبناج دیرلر. عرب ضره دیر
شمس فخری ازمراعات عدل تو برخاست دشمنی ازمیانه وسنی. بشق وبشقی
بکلرید اکن بیدن کمسه وشتقدار معناسنه. بش وبشی قزل سرخ واحمر معناسنه
شینک تخفیفی وتضعیفی جایزدر اسدی زسیم کوزنان شد زمین جزع رنک
وشی کشته ریک ونیخ از خون رنک فردوسی تر آروز کرمی وخوشی کذشت
کل ولاله ورنک وشی کذشت. وقت ووقتی بر وقت دیمکدر. وی انک
دیمک اولور. وشول دیمکدر. وضمیر غائبدر. اول معناسنه. یر ویری
جذام علتی نعوذ بالله منه. بل وبلی الفله وایلی معناسنه در والله اعلم
الواو المکسورة .. وی حرف ندادر ای لفظندن مخففدر
وبی اصل معناسنه شمس فخری ای دل آخر جند ازین طبع ملول. وی زبان
تا جند ازین قول کذاف. وزک ویزکی زا وکاف عجمیله صافیلق وپاکلک
نوع اولی الهاء المفتوحة .. اهای محل اضطرار
وشدتده استعمال اولنور بر لفظدر. والفک حذفیله دخی دیرلر
نته که بو بیتده ایکیسی دخی مذکوردر فتاحی همچو بلبل های وهوی کن که خواهد بر
پرید. مرغ روح از شاخسار عمر ناهی میکنی. ایا ها ها یا های مثله بیت
اسمان با سینه پر آتش وقد دوتا. شد بها یا های کریان بر سر بهرام شاه. رامرای
التونلی ایرزین مذهب معناسنه. رجای هرجایی معنای ترکیبی هر یرده
اولیجی دیمکدر. وبی وفا. وبیقرار اولان کمسه لره کنایه اطلاق اولنور.

زار یا نزار یابی چیبان دیدکلری که حشرات ارضدندر. سائرا یایسی جهل یا نطنج مذکوردر. زارتو نزارتوی قرق بایر دیدکلری که اشکنبه یا ننع اولور. عربجه خفث. وقبه. دیرلر. ست هستی وارلق. وجود. وذات معناسنه ده کلور نظامی ای همه هستی زتو پیدا شده. خاک ضعیف از تو توانا شده فاضل محقق. دقایق الحقایقده. بویله تحقیق. وتدقیق. بیورمشلرکه هستی وآرالقدر مقابلی نیستی درکه معناسی یوقلقدر. هستی نک اصلی هست در وارمعناسنه که بو رباعی ده واقعدر رباعی ازرفته قلم هیچ دکرکون نشود. وزخوردن غم بجز جکر خون نشود. کر در همه عمر خویش خونابه خوری. یکقطره ازانچه هست افزون نشود. آخرندکی یا شول یادرکه لسان فارسیده اخر کلمه یه لاحق ولور اول کلمه نک مدلولنده اولان معنای وصفیتی افاده ایدر. مثلا مرد که ار درر مردی ارلکدر. سرد که صوقدر. سردی صوقلقدر. مجای همجایی یر درش یعنی بر یرلی معناسنه. نک همکی کاف عجمیله دوکلی لکن. میج همه جی بوق جی جعل معناسنه شاه قاسم انوار همه جی کرد سؤالی که بکو حق بکجاست. کفتم لطف همه جی درهمه جا میدانم. میشک همیشکی قلدم. دوام معناسنه همی دوکلی همه جمله معناسنه. وبویله جی دیمکدر. برحرفدر که مضارعه داخل اولسه حاله تخصیص ایدر. می لفظی کبی. فاضل محقق. دقایق الحقایقده بویله تحقیق وتدقیق اتمشلرکه همی لسان فارسیده تقریرا لحوندرا اول کلامده اولور نته که بو بیتده واقعدر بیت همی تا بکرد آتی انکشتری. جهانرا دکرکون شود داوری. آخر کلامده واقع اولور بیت باد جوی مولیان آید همی. بوی یار مهربان آید همی. ترکی دلده مقرمی دیجک یرده همی دیرلر. معنای فارسی اوزرینه استعمال ایدرلر. ن منی سکمک کو آرنده معناسنه عربیدر. وار هوازی راء مهمله ایله ناکاه دیمک اولور. وازهوازی مثله بولغت راء مهمله ایله وزای عربیله مرویدر بیت هوازی درآمد مرا آن نکار. مرا تنک بکرفت اندر کنار. وبی عقل مجنون معناسنه هی حرف نفی در. اوزمه وآتمه وعجله ایله معناسنه بومعنایه اضداددن اولمش اولور. وحرف نهی درصاقن دیمکدر خواجه حافظ ساقی اکر شهوا ست بامی. جز باده میار پیش مامی. هی ده هی هی شراب. وشراب قدحی. وتاکید لفظهی در

الهاء المکسورة

ندوآن هندوانی قاربوز. بطیخ احضر معناسنه. ند هندی فاضل محقق. دقایق الحقایقده. بویله تحقیق. وتدقیق. اتمشلرکه هندا اسم مملکتدر هندی

اول مملکته نسبتی ولان نسنه در آخرندکی یاء نسبتدر. رومیدکی یا کبی بوحرفک مدلولی اولان نسبتده لزوم معتبر دکلدر. منسوب اولان ادم اولمقده معتبر دکلدر. دسته ده. وپایه ده وساره ده اولان یا کبی. اما اول نسبت که واوک مدلولیدر. اول نسبتده هم لزوم معتبر در هم منسوب اولان آدمی اولمق معتبر در. هندو ایله هندی نک ایکی جهتدن فرقی واردر. بری بو که غیری دیاردن کلوب هندده توطن ایدنه هندی دیرلر کویدن کلوب شهرده یرلشنه شهری دیدکلری کبی. اما هندو دیمزلر. زیرا هندو شول طایفه یه مخصوصدر که دیار هندده نسبت جبلیه سی وار درعرب عجم. وترک. ودیلم کبی. غیری یردن کلوب اول یرده توطن آیدنه هندو دیمزلر. جهت آخردن فرقی بودرکه آدمی اولمانه هندو دیمزلر حیوان اولسون جماد اولسون. اما هندی دیرلر. مثلا قلیجی هندی ایله توصیف ایدرلر. تیغ هندی دیرلر. هندونک سائر تفصیلی محلنده بیان اولنو یدر.

الهاء المضمومة

ها همای بر کوکله سی مبارک قوشدر. کولکه سی مرغوب اید وکی بو بیتدن ظاهر در بیت کس نیاید بزیر سایه بوم. ور همای از جهان شود معدوم. ومذکور قوشک کولکه سی کیمک اوزرینه دوشرسه پادشاه اولور دیرلر. خلق ایچنده اشتهاری انکله در. وخجسته مبارک معناسنه ده کلور. اخرندن یانی حذف ایدوب هما دیرلر. پادن. خادن. سادن. حذف اولندوغی کبی. که اصللری پای وخای. وسایدر. وهمای اصلی اوزرینه بو بیتدن ذکر اولنمشدر بیت همای بر سر مرغان ازان شرف دارد. که استخوان خورد وجانور نیازارد. جار الله علامه زمخشری اساس البلاغه نام کتابنده دیرکه البلح طائر اعظم النسر محترق الریش لا تقع منه ریشة فی ریش طائر الا احرقته واسمه بالفارسیة همای وهو اقدر اللواحم علی کسر العظام وابتلاعها ویقال قرالبلح فمسحنی بمثاله ای وقع علی ظله. فی المثل هو اسن من الملح واتین من البلح جوبیته دخی دیرلر. سائر ادلری هما لفظنده مسطوردر. وشان هوشانی نصارا اخاجلرن صویه برا قدقلری کون. هوشا دخی لغتدر وشن هوشنی جوغن

نوع اوله الیاء المفتوحة

بو یا بوی قره حصاری ات فرس معناسنه نقل ایلمش. اردو یاروی یاره زخم. وجرح. معناسنه. ابان یابانی وحشی معناسنه. اداماش یادآسمنی

خوآرزم دلنده الی یفقه تنک دست معناسنه در ۰ ازا یارآبی
زمره ۰ وطاقت ۰ وقدرت ۰ ومجال ۰ وچاره ۰ وای یار دیمکدر ۰ یارالفظنك
بعض تفصیلی وفاضل محققك تحقیقی مذکوردر ۰ ار یاری یاردم معاونت
معناسنه بیت منم کز زخم تیغم بیشه خالی از غضنفر شد ۰ فلك یاری نکرد
ای دوستان دشمن مظفر شد ۰ ومعیار جمالی صاحبی دو یرادرکه دوزن
داشته باشد ۰ اورا یاری خوآنند دیو بو بیتی انشا ایلمش ۰ بیت
اکرچه خصم بر دند از وفاقش ۰ دمی یاری زند یاری زیاری ۰ ترکیده ایلتی
دیدکلری که ایکی برآدر عورتلریدر ۰ بربرینه ایلتی دیرلر ۰ عربیده سلفه دیرلر
سایلش یا میلشی زبان خوآرزمده ضبط وربط معناسنه در ۰ از یاز نبی
زاء عربیله اکنجی زارع معناسنه ۰ یاز دخی لغتدر ۰ ال یالی دکز کناری
ساحل معناسنه ۰ یلی دخی لغتدر ۰ اج یاجی خوآرزم دلنده چوبانه دیرلر
راعی معناسنه ۰ اور یاوری یاردم معاونت معناسنه ۰ بیت
بهر کار از و خواستی یاوری ۰ اکر صلح بودی وکر داوری ۰ خن یخنی صوده
قینامش ات که ترکیده وعربیده دخی مستعملدر ۰ وا ورتایه قوینمش
نسنه ۰ غما یغمای تاراج ۰ عربیده نهب ۰ وغارت معناسنه ۰ سایر
تفصیلی ۰ وا سامیسی یغما لفظنده مسطوردر ۰ غمای یغمایی یغماجی ونغماینش
مال ومنال ۰ غن یغنی یخنی معناسنه ۰ کانك یکانکی هنرده وفضلده بردخی
نظیری اولمایوب وحید وفرید اولا ۰ کنارك یکبارکی بر کزدن وبالکلیه
دیمکدر ۰ کیس یکیسی برکز دیمك اولور ۰ بوشکور یحینکی مکن جار وآن یکیسی
بدین ارز وجون منم خود رسی ۰ کیند یکیندی بیکلك ۰ کبن یکبنی بردخی
فنلکن وغیره ۰ کجند یکجندی بر زوقت ۰ وبرقاج معناسنه ۰ کك
یکی برلیسی کاه اولور ضرورت وزن ایچون کاه مشدد اولور ۰ اسدی
زیکی ستاندهمی هوش درآی ۰ زیکی نیز از دیکری دست وپای ۰ فاضل
محقق ۰ دقایق الحقایقده ۰ بویله تحقیق ۰ وتدقیق ایتمشلر که یك مبداء عدددر
که لسان عربده اوکا واحد دیرلر ۰ ترکیده بر دیرلر نته که بو بیتده ظاهردر
بیت بیك ساعت بیك لحظه بیك دم ۰ دکرکون میشود احوال عالم ۰ یکی
شول معدوددر که معنای یك ایله موصوفدر ۰ ترکی دلده اوکا ده بردیرلر
نته که بو بیتده ظاهردر بیت مراز دست هنرهای خویشتن فریاد ۰ که هریکی
به دکرکونه داردم ناشاد ۰ هریکی نك آخرندکی یا یاء نسبتدر ۰ موصوفی وصفه

نسبت ایتمشلردر ۰ مسجد جامع دیدکلری کبی ۰ معنای متحدده که ترکی دلده اونده
برایله تعبیر ایدرلر ۰ یکی استعمال اولنور نته که بو بیتدن ظاهردر بیت
امروز و پریروز دی وفردا ۰ هرچار یکی بود تو فرد آ ۰ مصراع اولده واقع
اولان فرداانك معناسی یارندر مفرددر ۰ مصراع ثانیده کی فردا مرکبدر
برجزی فرددر معناسی یالکزدر ۰ برجزی آیدر آخرندن حرف یا حذف اولنمشدر
معناسی کل دیمکدر ۰ آمدندن امردر ۰ عالم کون وفساده تعلقدن تجرد ایله
امردر ۰ مراد علایق عالمدن مجرد اول دیمکدر ۰ یکی معناسنده کاه اولور
یکده استعمال اولنور نته که بو بیتده ظاهردر ۰ بیت
در مزبله وجود هریك ۰ همچون خروسك همیشه در تك
ك مصل یك مصلی بر استور نلق لو یلوی یلوه
قوشی ل یلی ساحل یالی معناسنه
ترکیده دخی مستعملدر دکز
یلی سی دیرلر مشهوردر
تمت الکتاب
بعون الله
الوهاب